

OMGE

Hoe is

VING'S

het met

ANALY

Oost-Vlaanderen?

SE 2 4

Indicatorenfiches

1.	Evolutie aantal inwoners	1
2.	Bevolkingspiramide	5
3.	Bevolkingsdichtheid	6
4.	Woonstabiliteit	7
5.	Evolutie aantal huishoudens	8
6.	Gemiddelde huishoudensgrootte.....	12
7.	Evolutie van het aantal woongelegenheden	13
8.	Woongelegenheden en huishoudens	15
9.	Woongelegenheden naar woningtype en bouwvorm	16
10.	Duurzaamheid van woningen	17
11.	Eigenaars versus huurders	19
12.	Sociale huurwoningen.....	20
13.	Kandidaat-huurders voor een sociale huurwoning	22
14.	Open ruimte en ruimtebeslag.....	23
15.	Verhardingsgraad	28
16.	Bestemmingscategorieën uit de ruimteboekhouding	31
17.	Landgebruik.....	32
18.	Bebouwingsgraad	34
19.	Gebouwen en kwetsbare instellingen met wateroverlast	36
20.	CO ₂ -uitstoot.....	38
21.	CO ₂ -uitstoot door huishoudens.....	40
22.	CO ₂ -uitstoot per energiedrager.....	41
23.	Hernieuwbare elektriciteit en reductie in CO ₂ -uitstoot.....	42
24.	Evolutie geïnstalleerd vermogen PV-installaties	44
25.	Benuttingsgraad daken voor PV	45
26.	Hittegolfdagen	46
27.	Door hitte getroffen kwetsbare inwoners.....	48
28.	Erosie	50
29.	Waterkwaliteit.....	51
30.	Natuurlijke structuur	53
31.	Speciale beschermingszones.....	55
32.	Biologische kartering	56
33.	Natuurbeheerplannen	58
34.	Aanwezigheid van groen, bomen en bos	60
35.	Percentage landbouwpercelen met significante droogtestress.....	63
36.	Fietssnelwegen.....	65
37.	Fietstellingen	69

38.	Laadpalen elektrische voertuigen.....	72
39.	Algemene tevredenheid over aspecten van leefkwaliteit.....	74
40.	Leerlingenaantallen basis- en secundair onderwijs	78
41.	Leerlingenaantallen secundair onderwijs – detail gewoon secundair onderwijs	80
42.	Leerlingenaantallen secundair onderwijs – detail duaal leren	82
43.	Leerlingenaantallen – detail buitengewoon onderwijs	83
44.	Hoger onderwijs	84
45.	Volwassenenonderwijs.....	87
46.	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt: werkzoekende schoolverlaters	89
47.	Levenslang leren	91
48.	Risicokenmerken voor kansarmoede in het basis- en secundair onderwijs ..	92
49.	Schoolse vertraging en zittenblijven	96
50.	Vroegtijdig schoolverlaters	98
51.	Jobratio	101
52.	Activiteitsgraad	102
53.	Werkzoekenden zonder werk	103
54.	Sociale economie	111
55.	Werknemers met doelgroepvermindering	118
56.	Woon-werkpendel	122
57.	EU Regional Competitiveness Index	123
58.	25- tot 34-jarigen met diploma hoger onderwijs.....	125
59.	Tewerkstelling in hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren	126
60.	Uitgaven voor Onderzoek & Ontwikkeling	127
61.	Investering van risicokapitaal in start-ups	128
62.	Investeringen.....	129
63.	Evolutie van oprichtingen en stopzettingen in Oost-Vlaanderen	130
64.	Ondernemersdynamiek en nettogroeiratio bedrijven	131
65.	Landbouwbedrijven	132
66.	Biologische landbouwbedrijven.....	134
67.	Hoeveproducenten.....	136
68.	Zorgboerderijen.....	138
69.	Ingezameld afval per inwoner	140
70.	Overnachtingen	143
71.	Aankomsten	146
72.	Recreatief fietsnetwerk	149
73.	Unieke abonnees Monumentenwacht.....	151
74.	Objecten Monumentenwacht.....	153
75.	Onroerend erfgoed.....	156

Bouwkundig erfgoed	156
Landschappelijk erfgoed	157
Archeologisch erfgoed	157
76. Tevredenheid over het beleid	160
77. Vertrouwen in de overheid	161
78. Vertrouwen in de provinciale overheid bij bevolking van 18 jaar en ouder naar achtergrondkenmerken.....	162
79. Kennis en tevredenheid provinciebestuur Oost-Vlaanderen als overheid..	163
80. Kennis en gebruik aanbod Provincie door burgers	164
81. Kennis en gebruik aanbod Provincie door lokale besturen.....	165
82. Provinciale fiscaliteit 2024 (overzicht 5 provincies)	166

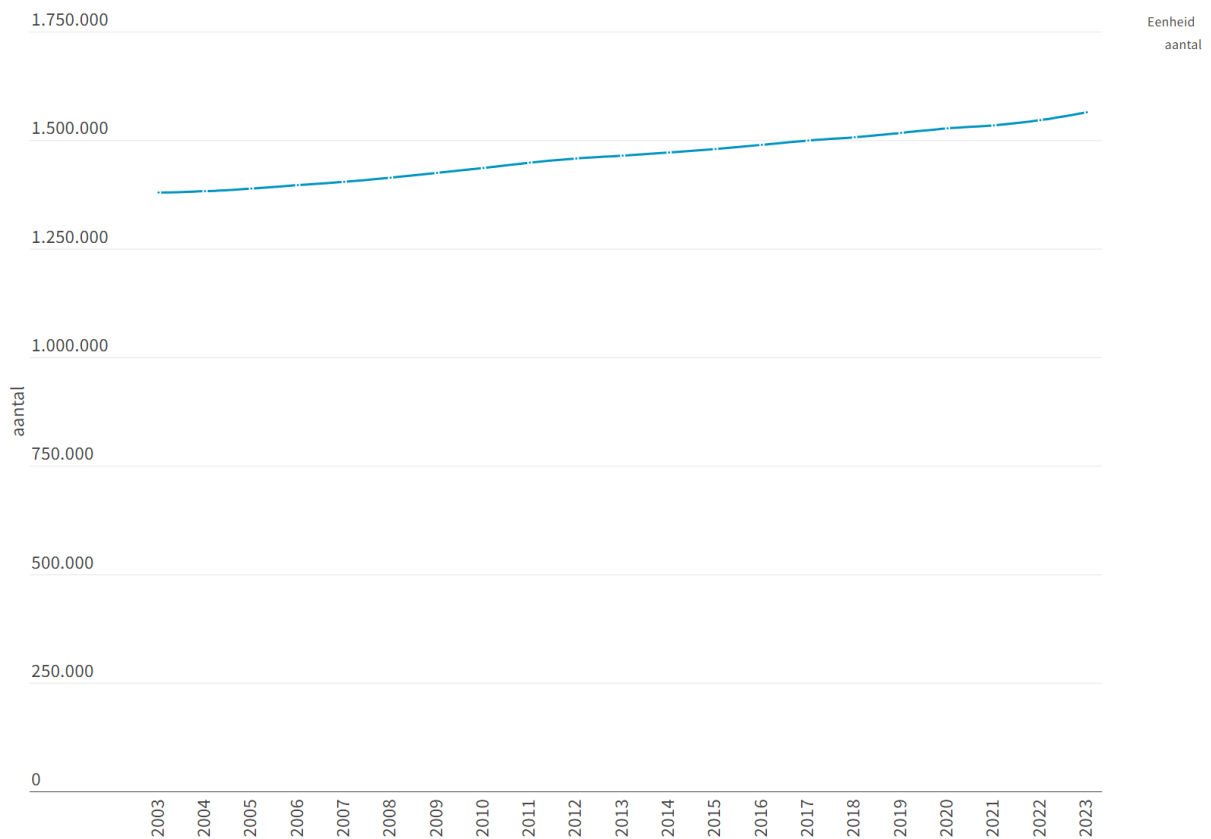

**WONEN
& LEVEN**

1. Evolutie aantal inwoners

Figuur 1 geeft een eerste inzicht in de evolutie van het aantal inwoners in de voorbije twee decennia. Op 1 januari 2023 telde Oost-Vlaanderen volgens de officiële statistieken 1.564.209 inwoners. Dit is 23,0% van het inwonersaantal in het Vlaams Gewest (6.791.971 inwoners). Tussen 2003 en 2023 is het inwonersaantal met 184.757 inwoners toegenomen, wat een groei van 13,4% betekent. Figuur 2 toont aanvullend de evolutie van het aantal inwoners opgesplitst naar arrondissement.

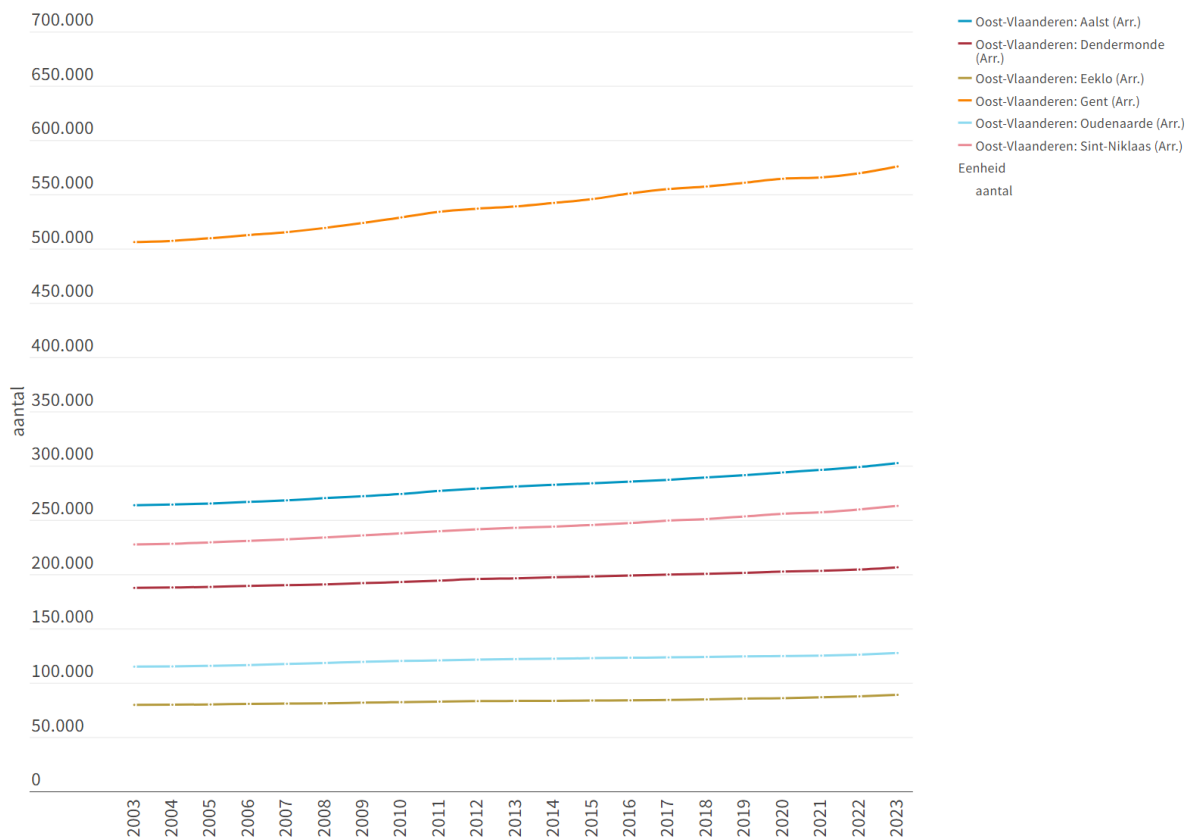
Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking in Oost-Vlaanderen (2003-2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking in Oost-Vlaanderen naar arrondissement (2003-2023)

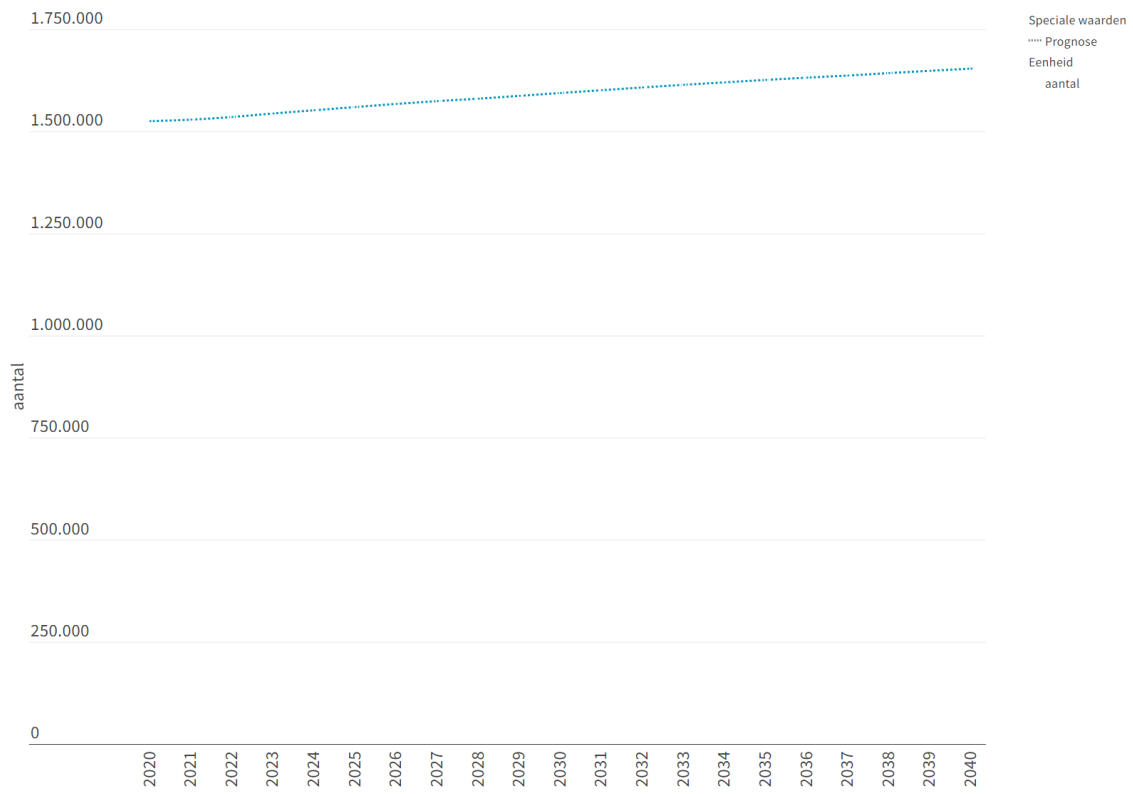
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Statistiek Vlaanderen publiceert driejaarlijks de Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten. De meest recente vooruitzichten (februari 2021) reiken tot 2040. Volgens de prognoses van Statistiek Vlaanderen, weergegeven in Figuur 3, zou het aantal inwoners in de provincie Oost-Vlaanderen in 2040 verder gegroeid zijn tot 1.653.887 inwoners. Dit zou betekenen dat er tussen 1 januari 2020, het laatste jaar waarvoor de officiële cijfers bekend waren bij het maken van de prognose, en 1 januari 2040 128.632 inwoners bij zouden komen. Dit is een toename van 8,4%. Aanvullend worden in Figuur 4 de prognoses getoond uitgesplitst naar arrondissement.

Let op: dit zijn prognosecijfers; het interpreteren dient met de nodige voorzichtigheid te gebeuren.

WONEN & LEVEN

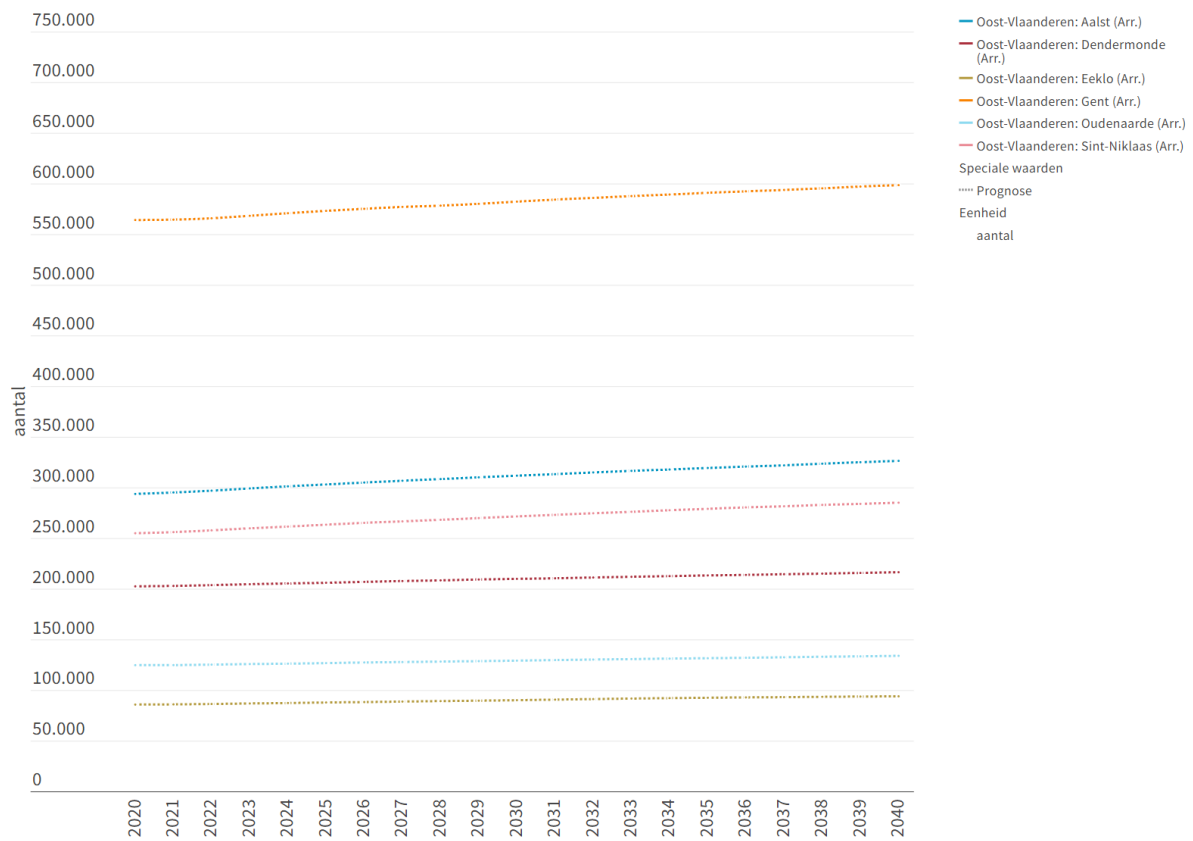
Figuur 3: Prognose van de totale bevolking in Oost-Vlaanderen, 2020-2040

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Figuur 4: Prognose van de totale bevolking in Oost-Vlaanderen naar arrondissement (2020-2040)

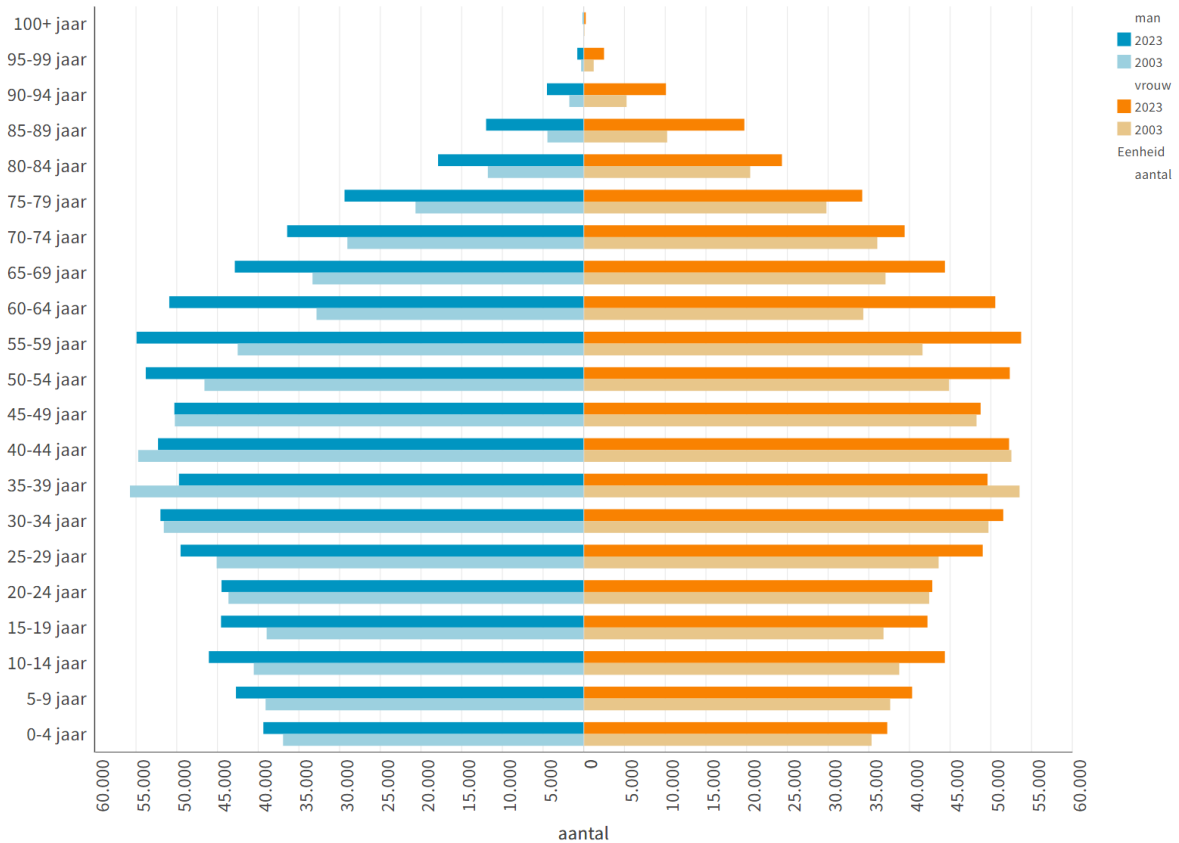
Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

2. Bevolkingspiramide

Figuur 5 is een weergave van de bevolkingspiramide voor de provincie Oost-Vlaanderen van 1 januari 2003 ten opzichte van 1 januari 2023. De verandering van de bevolkingspiramide, die bovenaan steeds breder wordt, toont de algemene trend naar meer vergrijzing.

Figuur 5: Bevolkingspiramide Oost-Vlaanderen (2003, 2023)

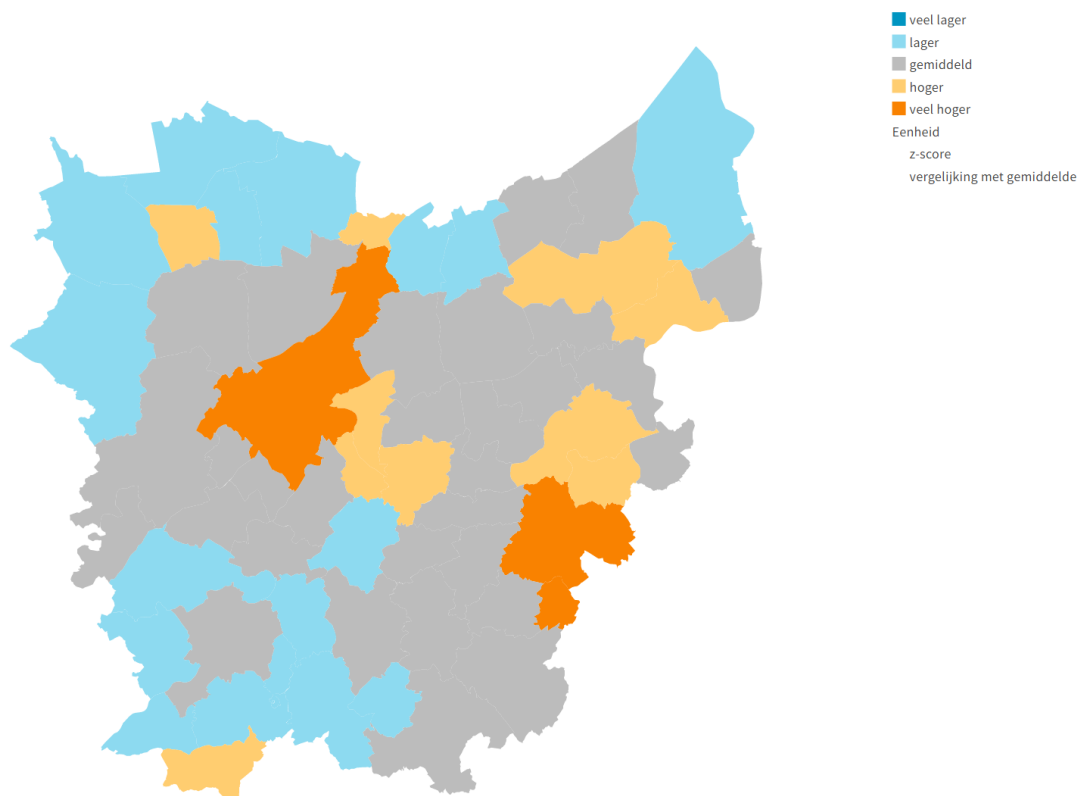
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

3. Bevolkingsdichtheid

De bevolkingsdichtheid is een maat die aangeeft hoeveel mensen er op een bepaalde oppervlakte wonen. In dit geval wordt de bevolkingsdichtheid uitgedrukt in het aantal inwoners per km². In 2023 wonen er in de provincie Oost-Vlaanderen 520 inwoners per km². Binnen Oost-Vlaanderen varieert de bevolkingsdichtheid tussen 97 inwoners per km² in Sint-Laureins en 1.705 inwoners per km² in Gent. Kaart 1 toont de bevolkingsdichtheid aan de hand van z-scores¹. De kleuren tonen aan in welke mate gemeenten in de provincie hoger of lager scoren in vergelijking met het provinciale gemiddelde.

Kaart 1: Bevolkingsdichtheid in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (2023, z-scores)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

¹ Een z-score geeft weer hoeveel standaardafwijkingen de waarde van een gebied afwijkt van de waarde in het vergelijkingsgebied. Een standaardafwijking is een maat voor hoeveel een willekeurig gebied doorgaans afwijkt van 'de standaard' (het gemiddelde). Er is dus een minder grote absolute afwijking van het gemiddelde nodig wanneer alle gebieden gelijkaardige cijfers hebben, dan wanneer de cijfers van de gebieden ver uit elkaar liggen.

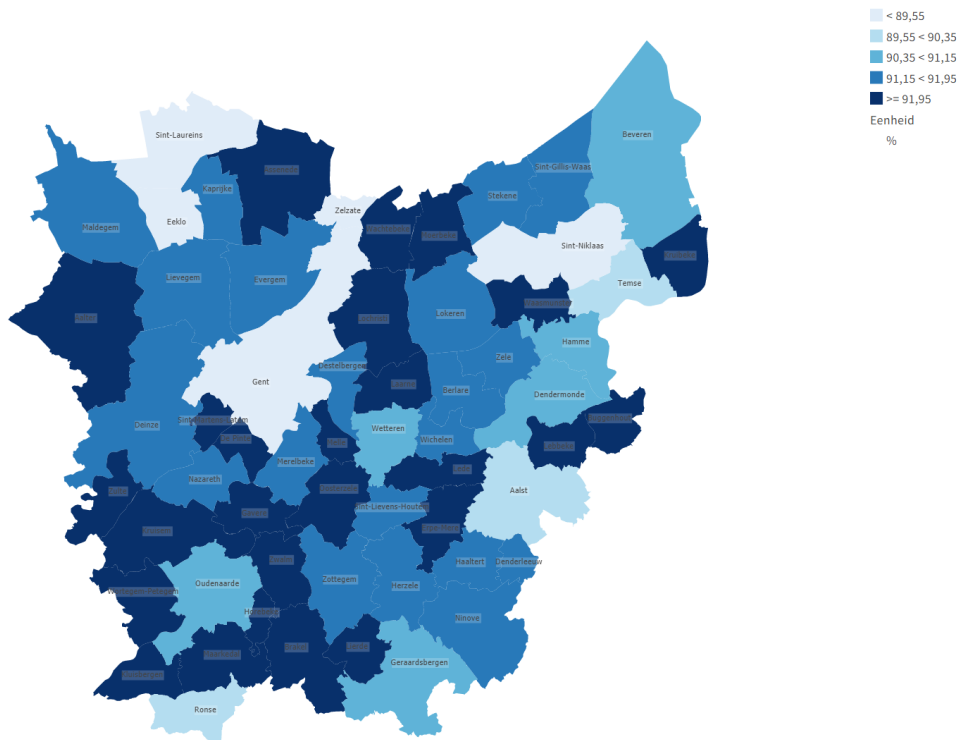
De inkleuring volgt steeds deze schaalverdeling:

- z-score kleiner dan -1,50: veel lager dan het vergelijkingsgebied (donkerblauw)
- z-score van -1,50 tot -0,50: lager dan het vergelijkingsgebied (blauw)
- z-score van -0,50 tot 0,50: gemiddeld (grijs)
- z-score van 0,50 tot 1,50: hoger dan het vergelijkingsgebied (oranje)
- z-score hoger dan 1,50: veel hoger dan het vergelijkingsgebied (donkeroranje)

4. Woonstabiliteit

De woonstabiliteit geeft aan hoeveel mensen hetzelfde adres hebben als het jaar ervoor, uitgedrukt als percentage van het totaal aantal inwoners. In Oost-Vlaanderen is dat op 1 januari 2023 90,4%. Dat wil zeggen dat 9,6% van de inwoners verhuisd is tussen 1 januari 2022 en 1 januari 2023. In het Vlaams Gewest is dat 9,4%. *Kaart 2* geeft het aandeel inwoners dat op 1 januari 2023 op hetzelfde adres woont als het jaar ervoor voor alle gemeenten van Oost-Vlaanderen.

Kaart 2: Inwoners met zelfde adres als vorig jaar in de gemeenten van Oost-Vlaanderen, % t.o.v. totale bevolking (2023)

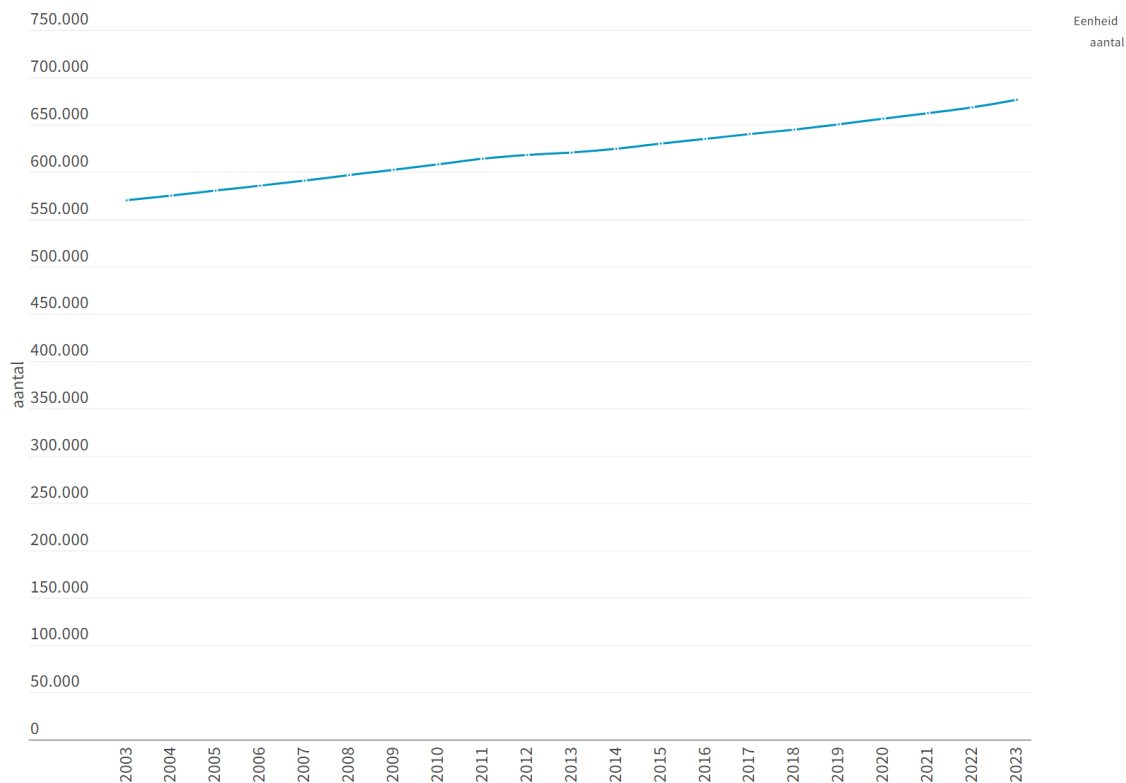
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

5. Evolutie aantal huishoudens

De provincie Oost-Vlaanderen telt 676.308 private huishoudens. Zoals je kunt zien in Figuur 6 zijn er tussen 2003 en 2023 106.186 huishoudens bijgekomen, wat een toename van 18,6% betekent. Daarnaast toont Figuur 7 deze evolutie voor de verschillende arrondissementen van Oost-Vlaanderen.

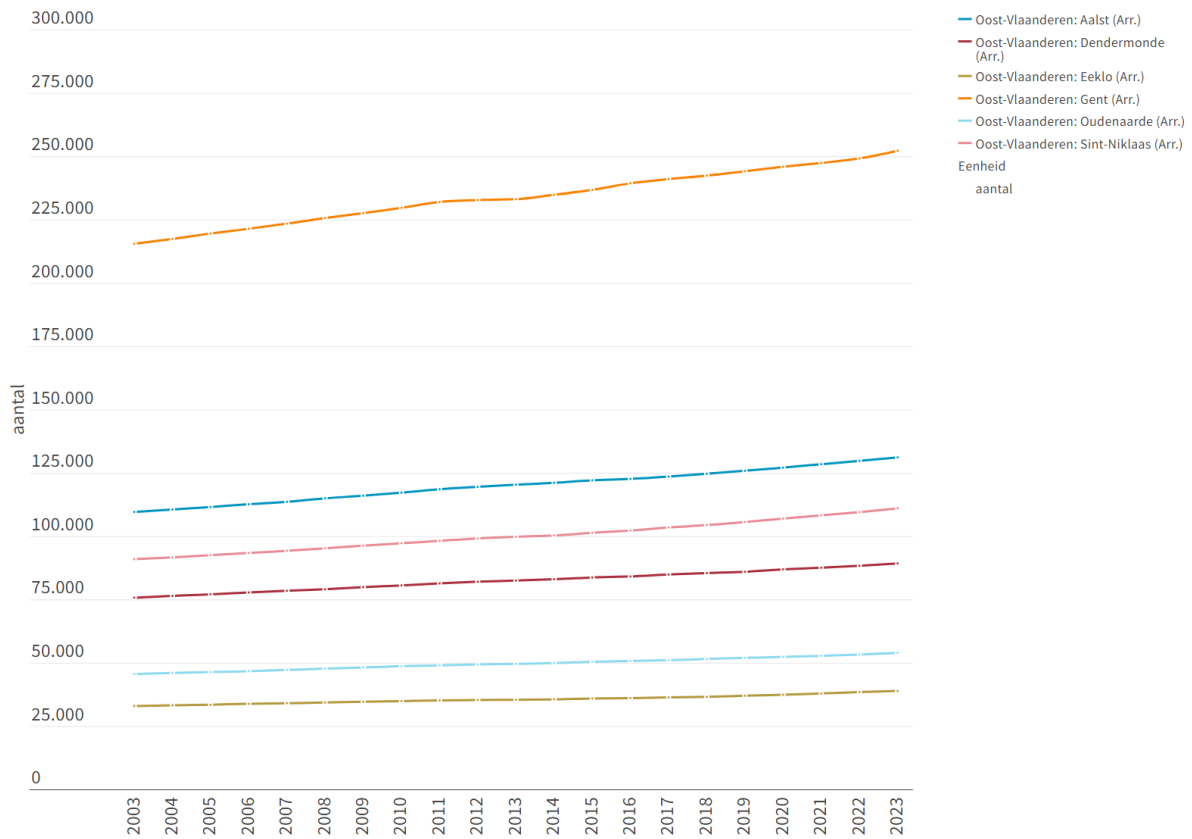
Figuur 6: Evolutie van de private huishoudens in Oost-Vlaanderen (2003-2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Figuur 7: Evolutie van de private huishoudens in Oost-Vlaanderen naar arrondissement (2003-2023)

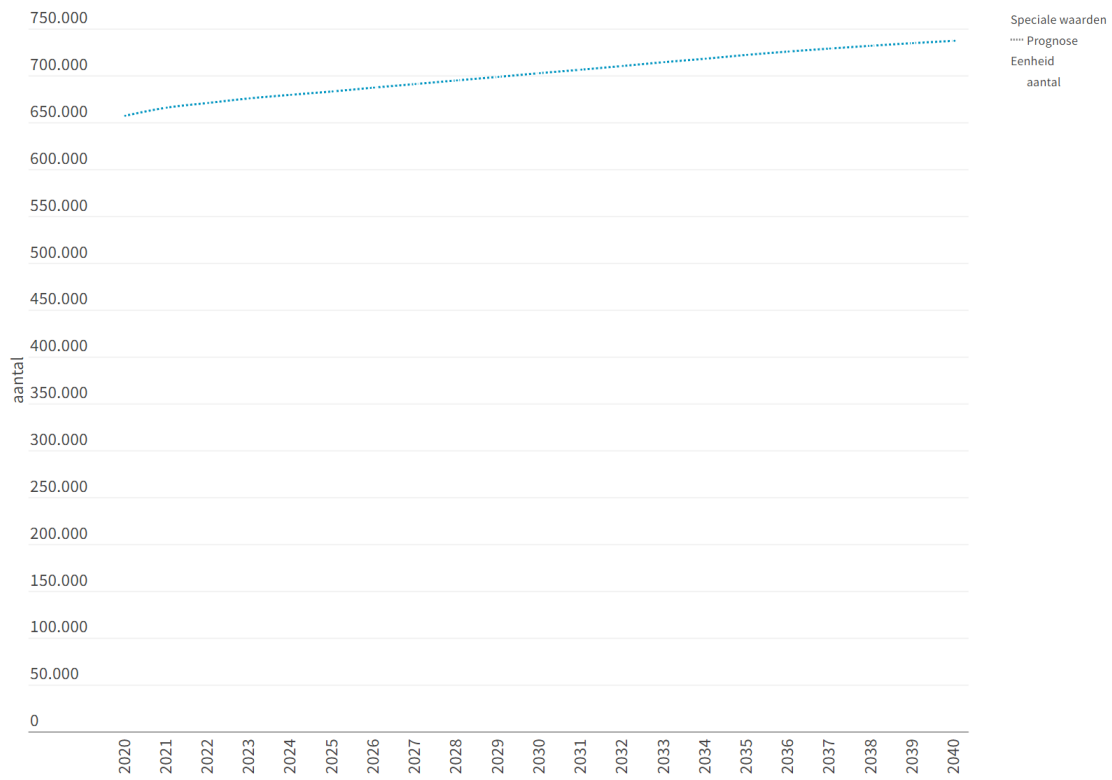

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Figuur 8 toont de Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten voor de evolutie van het aantal private huishoudens. Deze prognoses worden uitgesplitst naar arrondissement in Figuur 9. Volgens de prognoses van Statistiek Vlaanderen zou het aantal inwoners in de provincie Oost-Vlaanderen in 2040 verder gegroeid zijn tot 737.145 huishoudens.

WONEN & LEVEN

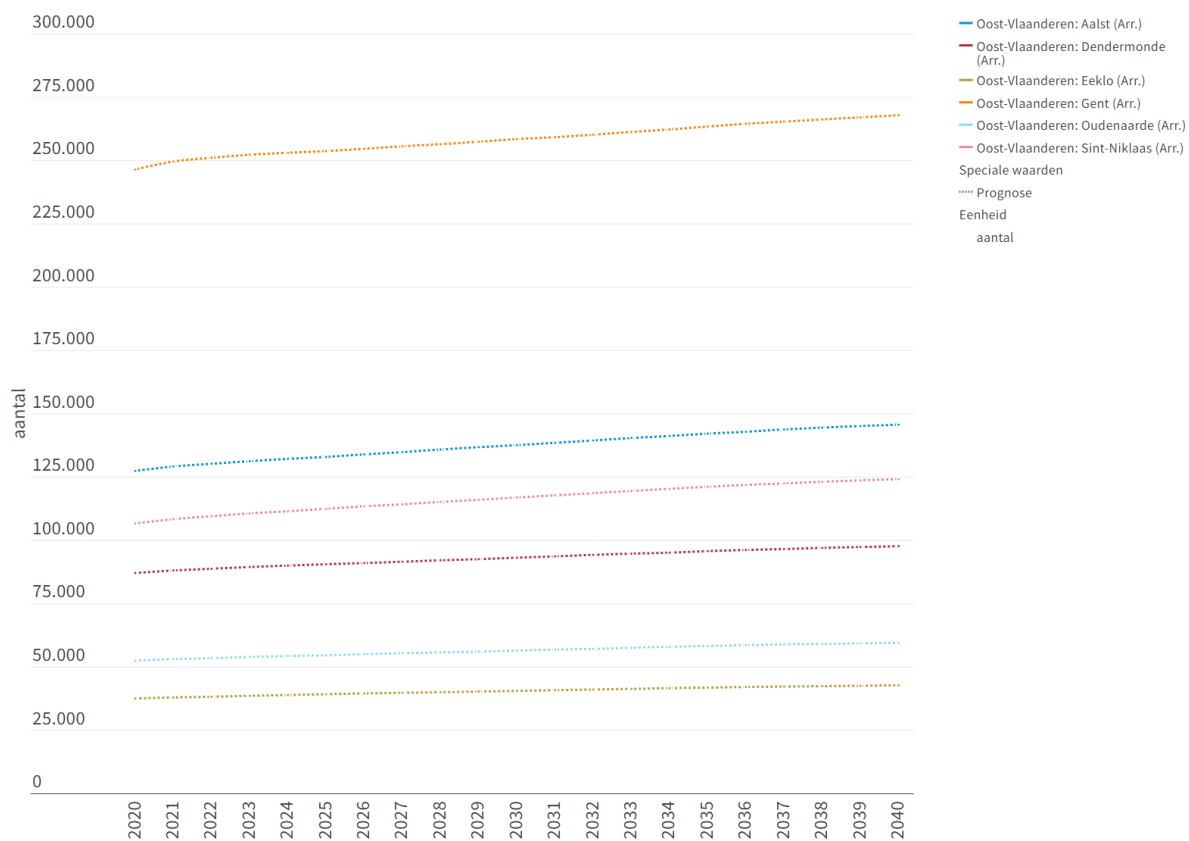
Figuur 8: Prognose van de private huishoudens in Oost-Vlaanderen, 2020-2040

Bron: Statistiek Vlaanderen - Huishoudprojecties | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Figuur 9: Prognose van de private huishoudens in Oost-Vlaanderen naar arrondissement (2020-2040)

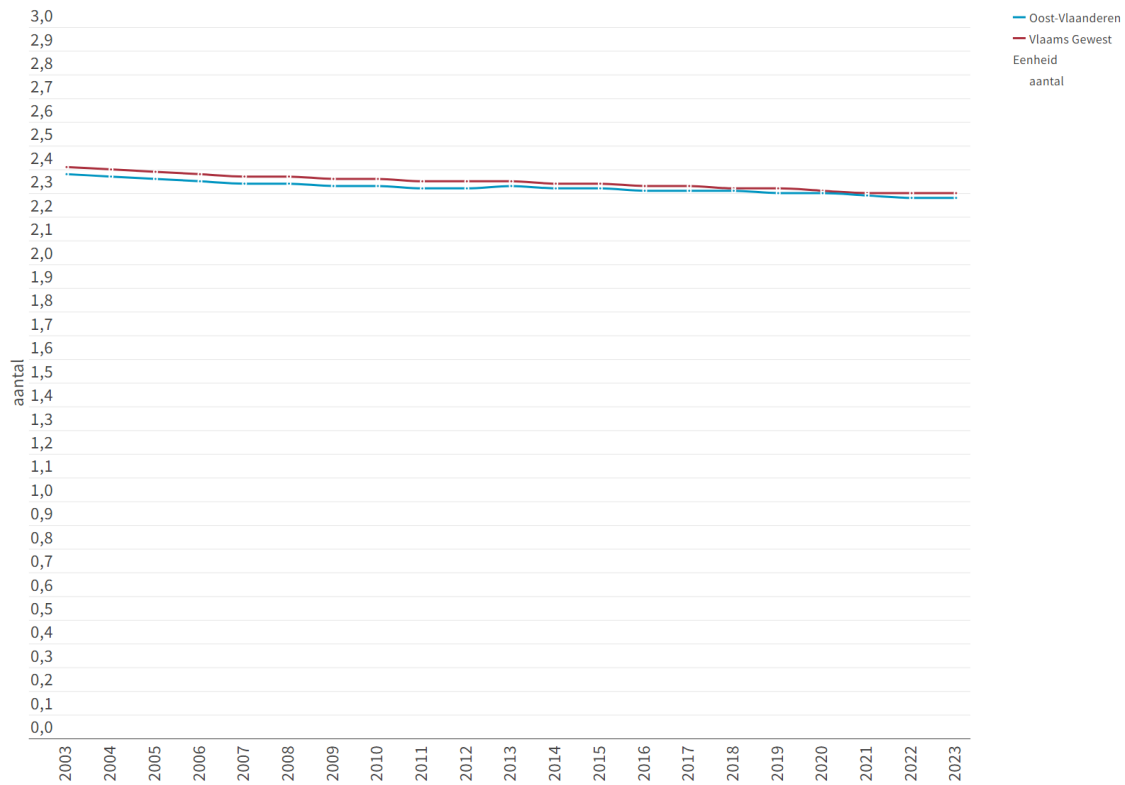
Bron: Statistiek Vlaanderen - Huishoudprojecties | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

6. Gemiddelde huishoudensgrootte

In Oost-Vlaanderen evolueerde de gemiddelde huishoudensgrootte van 2,38 in 2003 tot 2,28 in 2023. Het gemiddelde huishouden in Oost-Vlaanderen bestaat dus uit 2,28 personen. In het Vlaams Gewest bedraagt de gemiddelde huishoudensgrootte in 2023 2,30. Oost-Vlaanderen volgt de evolutie van het Vlaams Gewest, maar de gemiddelde huishoudensgrootte ligt in alle jaren iets lager dan in Vlaanderen.

Figuur 10: Evolutie van de gemiddelde huishoudensgrootte (2003-2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

7. Evolutie van het aantal wooneenheden

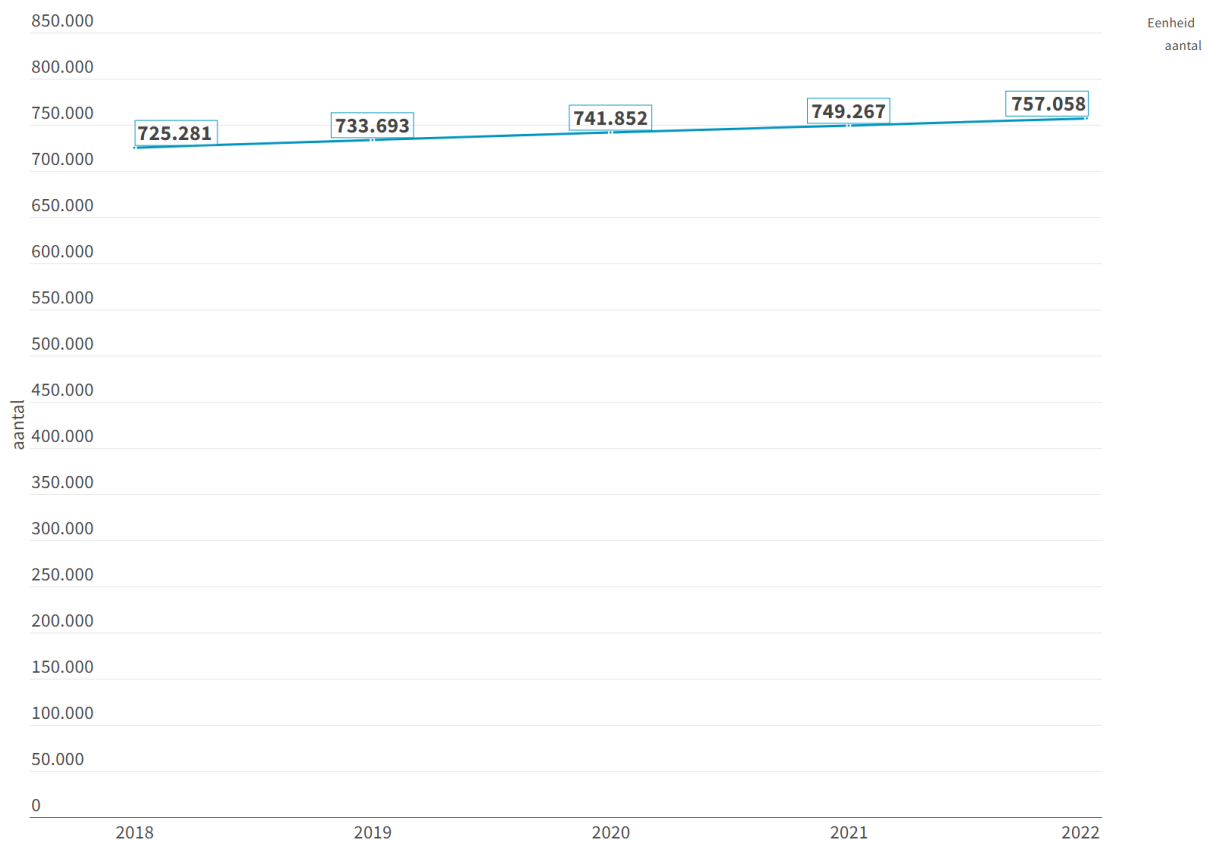
De cijfers over wooneenheden komen uit een verwerking van kadastrale data gecombineerd met rijksregisterdata die uitgevoerd werd vanuit de interprovinciale werking Data & Analyse.

Het kadastrale register houdt informatie bij over de percelen en wooneenheden. Voor het kadastrale register bestaat een perceel uit één of meerdere eigendommen. Deze eigendommen hebben eigenschappen zoals het aantal wooneenheden, aard (onbebouwd of bebouwd), het bouwjaar, het type bebouwing (gesloten, halfopen of open bebouwing), alsook gegevens over de eigenaar.

Het kadastrale register bevat evenwel geen informatie over bewoning: hiervoor wordt data van het Rijksregister toegevoegd. Zo kunnen we bepalen of er in een bepaalde eigendom een huishouden is gedomicilieerd (= bewoond).

In de data hieronder werken we met een zelf geconstrueerde teller, genaamd wooneenheid. We houden hierbij niet enkel rekening met entiteiten waarin kan gewoond worden (op basis van de informatie uit het kadastrale register), maar ook met het feit of er een feitelijke bewoning is (informatie van het Rijksregister).

Figuur 11: Evolutie wooneenheden in Oost-Vlaanderen (2018-2022)

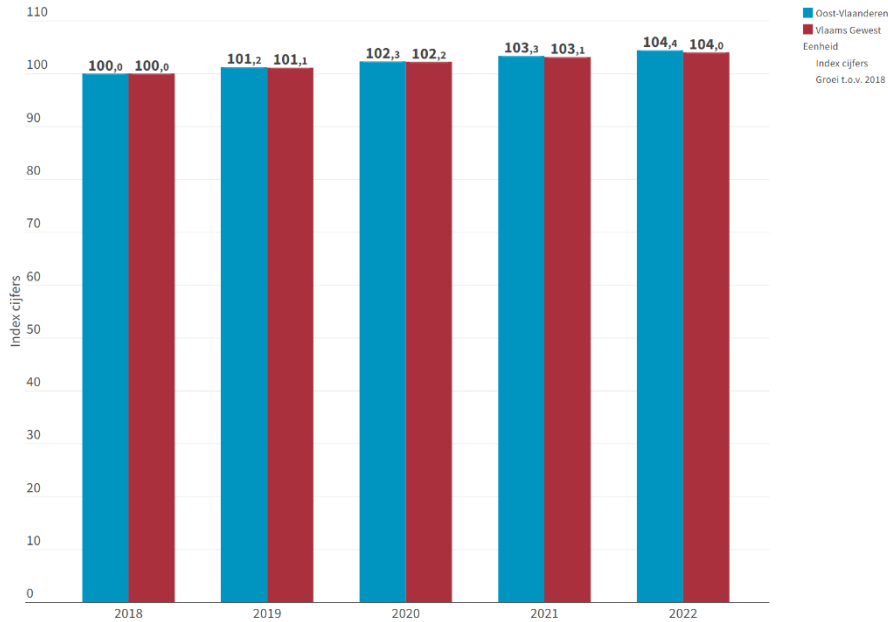
Bron: Kadastrale Register en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Oost-Vlaanderen telt op 1 januari 2022 757.042 wooneenheden (Figuur 11). Het aantal wooneenheden is in 2022 4,4% hoger dan in 2018 (725.281 wooneenheden). Aan de hand van indexcijfers kan de evolutie in Oost-Vlaanderen

WONEN & LEVEN

vergeleken worden met de evolutie in het Vlaams Gewest (Figuur 12). Beide evoluties blijken redelijk gelijklopend te zijn.

Figuur 12: Evolutie woongelegenheden (2018-2022, index 2018 = 100)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

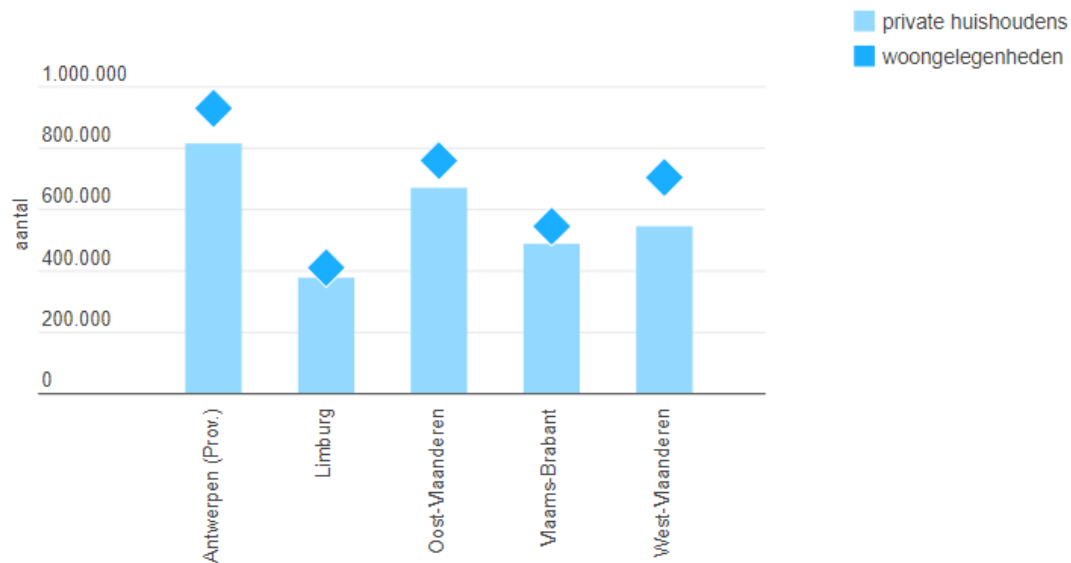
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

8. Woongelegenheden en huishoudens

Wanneer je het aantal huishoudens in indicatorenfiche 5 over het aantal huishoudens vergelijkt met het aantal woongelegenheden in de voorgaande fiche, zie je dat het aantal woongelegenheden groter is dan het aantal huishoudens. Dit betekent dat de woongelegenheden ook voor andere zaken dan permanente bewoning worden gebruikt. Denk maar aan het gebruik als vakantiewoning, tweede verblijf, handel of diensten.

Figuur 13 toont voor de vijf provincies de verschillen tussen het aantal woongelegenheden en het aantal huishoudens. De provincie Oost-Vlaanderen telde in 2022 757.042 woongelegenheden voor 668.317 private huishoudens.

Figuur 13: Woongelegenheden en huishoudens (2022)

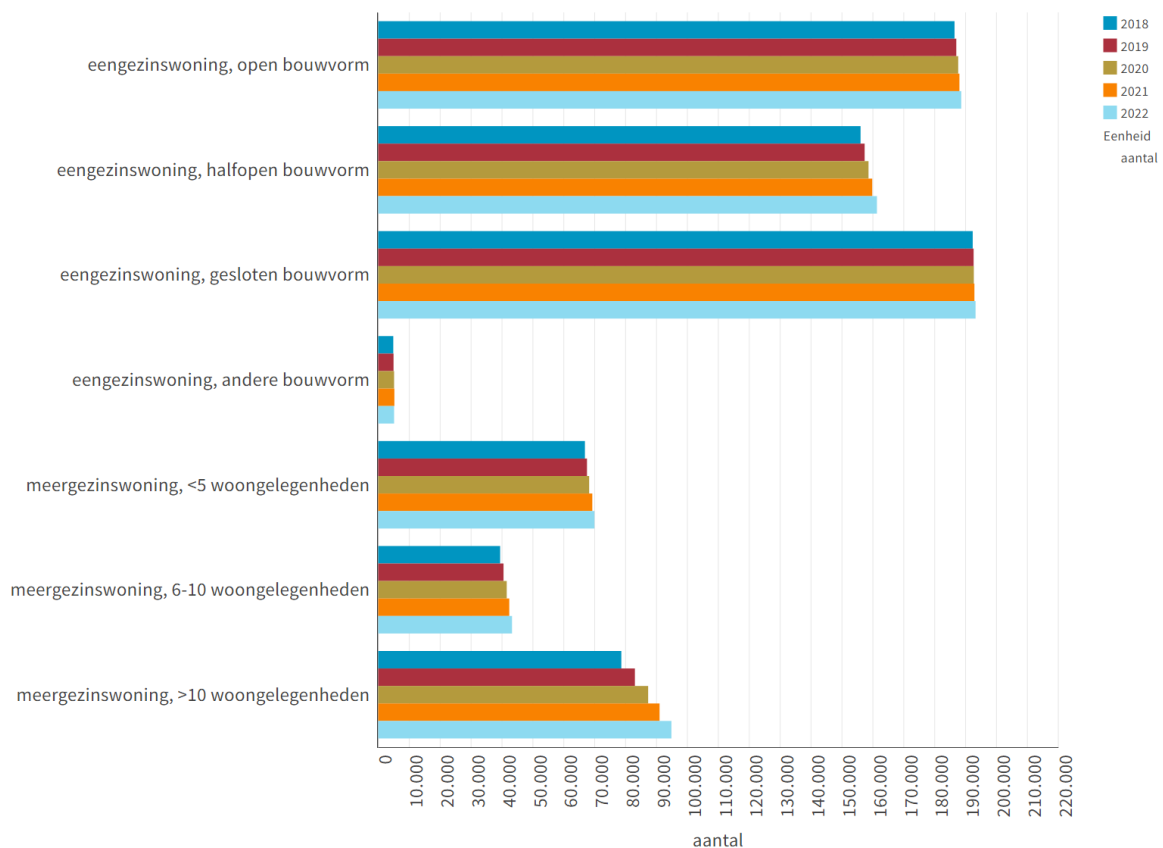
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be, Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

9. Woongelegenheden naar woningtype en bouwvorm

Van het totaal aantal woongelegenheden in Oost-Vlaanderen zijn er in 2022 548.715 eengezinswoningen en 208.327 meergezinswoningen. Figuur 14 laat per bouwvorm zien hoe voor eengezinswoningen en meergezinswoningen het aantal woongelegenheden geëvolueerd is. Voor elk specifieke type woongelegenheden is er sinds 2018 sprake van een stijging in het aantal woongelegenheden. De sterkste stijging zien we bij de meergezinswoningen met meer dan 10 woongelegenheden (+20,6%). Het aantal eengezinswoningen in gesloten bebouwing is maar met 0,5% toegenomen ten opzichte van 2018.

Figuur 14: Evolutie van woongelegenheden naar woningtype en bouwvorm in Oost-Vlaanderen (2018-2022)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

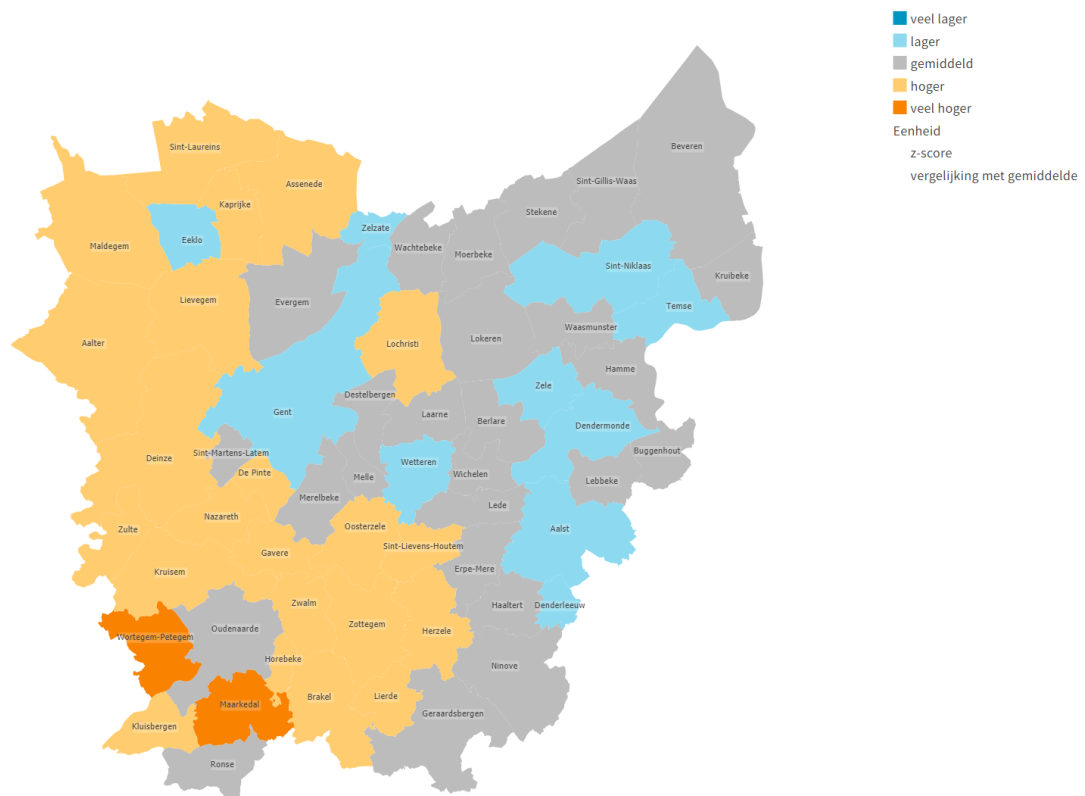
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

10. Duurzaamheid van woningen

Voor een indicatie van de mate waarin er in de provincie duurzaam gebouwd wordt kijken we naar het aandeel van de inwoners dat woont in een woning die energiezuinig en energierecupererend is. Een woning is energiezuinig als drie van de vier volgende voorzieningen aanwezig zijn in de woning: isolatie dak, isolatie muren, dubbel glas en energiezuinige ketel. Een woning is energierecupererend als minstens één van de volgende voorzieningen aanwezig is: groendak, zonnepanelen, zonneboiler, warmtepomp, gebruik regenwater. Een belangrijke opmerking bij deze cijfers is dat ze afkomstig zijn uit de burgerbevraging van de [Gemeente-Stadsmonitor](#). Het gaat hier dus niet om objectieve cijfers.

Kaart 3 en Kaart 4 laten op basis van z-scores zien hoe de verschillende gemeenten in Oost-Vlaanderen scoren ten opzichte van het gemiddelde.

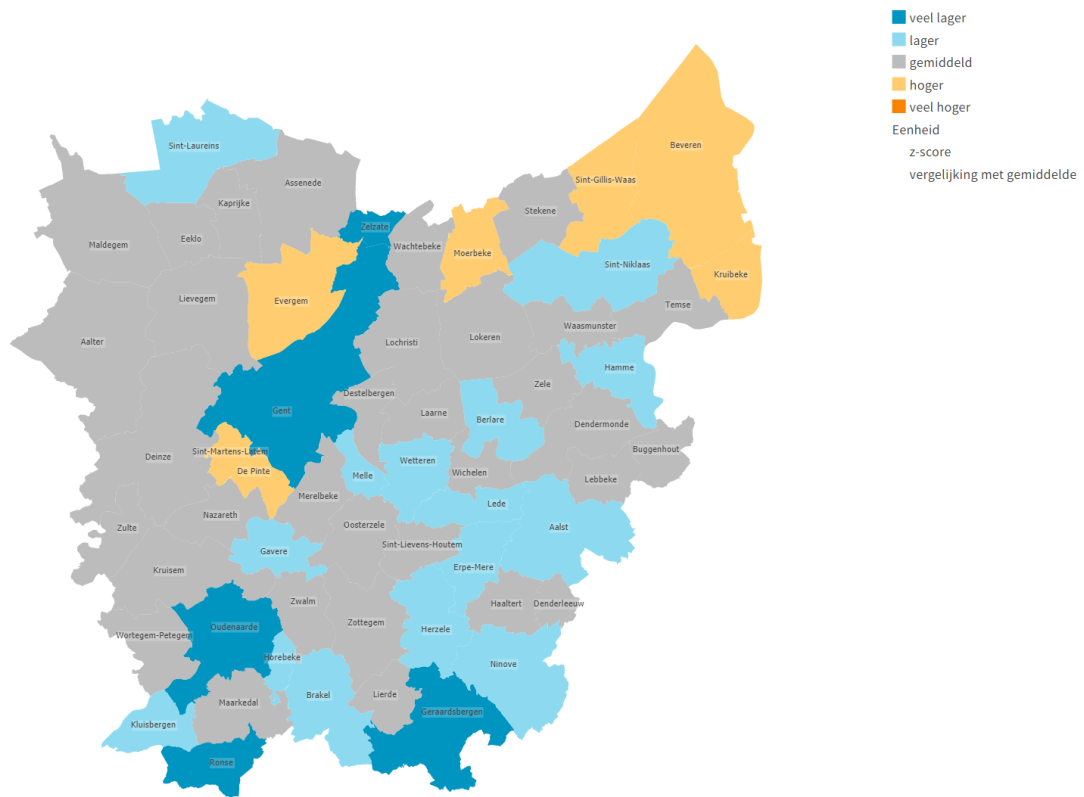
Kaart 3: Inwoners in een woning die energierecupererend is, % t.o.v. totale bevolking (2020)

Bron:

Uit Kaart 3 kun je afleiden dat het aandeel inwoners in een energierecupererende woning in 2020 opvallend hoger was in Maarkedal (82%) en Wortegem-Petegem (80%). Daarnaast valt het op dat voornamelijk gemeenten in het zuiden en westen van de provincie geel en oranje kleuren, wat betekent dat ze hoger scoren dan gemiddeld. Gemeenten waar het aandeel inwoners in een energierecupererende woning lager is dan gemiddeld zijn de gemeenten die blauw gekleurd zijn. Wetteren (44%), Dendermonde en Gent (beiden 45%) hebben het kleinste aandeel inwoners in een energierecupererende woning.

Kaart 4: Inwoners in een woning die energiezuinig is, % t.o.v. totale bevolking (2020)

Bron:

Wat in Kaart 4 opvalt is dat meer dan de helft van de gemeenten gemiddeld scoort op het aandeel inwoners in een energiezuinige woning. Ronse (63%), Zelzate (68%), Geraardsbergen (70%), Oudenaarde (70%) en Gent (71%) kleuren donkerblauw, omdat er in deze gemeenten veel minder inwoners in een energiezuinige woning wonen dan gemiddeld in Oost-Vlaanderen. Het grootste aandeel inwoners in een energiezuinige woning vinden we in Sint-Gillis-Waas (85%), Evergem (84%) en Sint-Martens-Latem (83%).

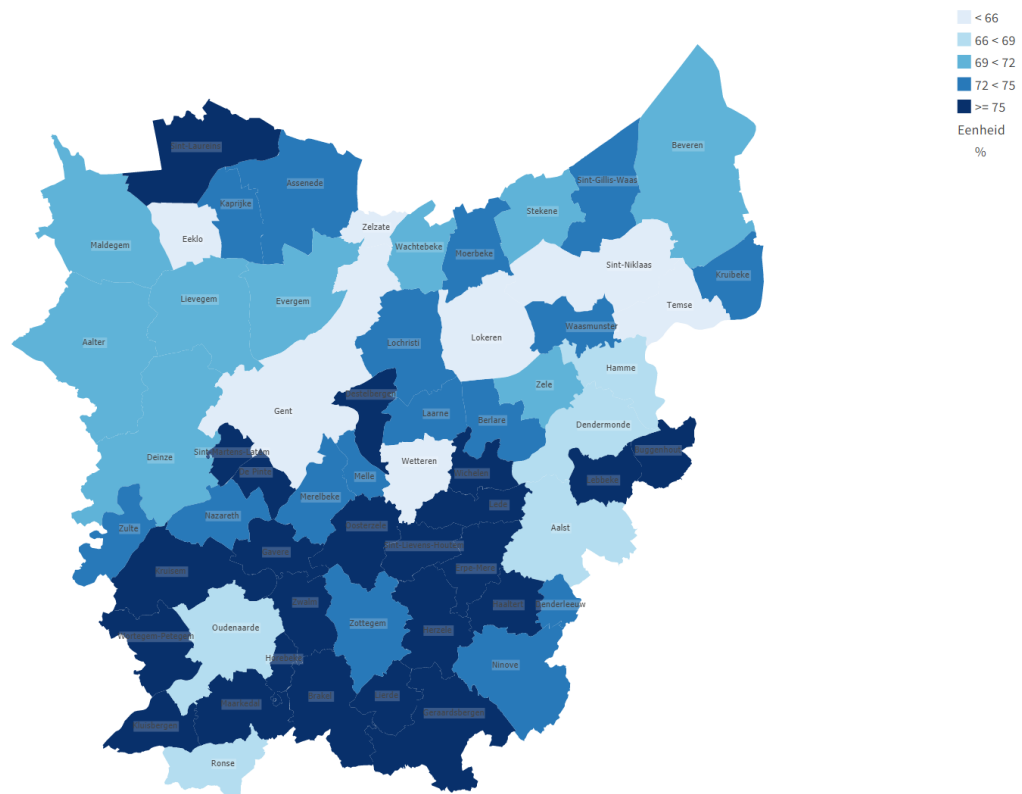
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

11. Eigenaars versus huurders

Oost-Vlaanderen telt 668.063 huishoudens met een gekende eigendomstitel. Van deze huishoudens zijn er 452.040 eigenaar (= 67,7%) van hun woning en huren er 216.023 hun woning (= 32,3%). In het Vlaams Gewest is 68,8% van de huishoudens eigenaar van zijn/haar woning.

Kaart 5 toont het aandeel eigenaars in de verschillende gemeenten van Oost-Vlaanderen. Het aandeel eigenaars varieert van 90,5% eigenaars in Horebeke tot 50,6% eigenaars in Gent. Zoals je op de kaart kunt zien is vooral in de gemeenten in de Vlaamse Ardennen het aandeel eigenaars hoog.

Kaart 5: Eigenaars, % t.o.v. huishoudens met gekende eigendomstitel (2022)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

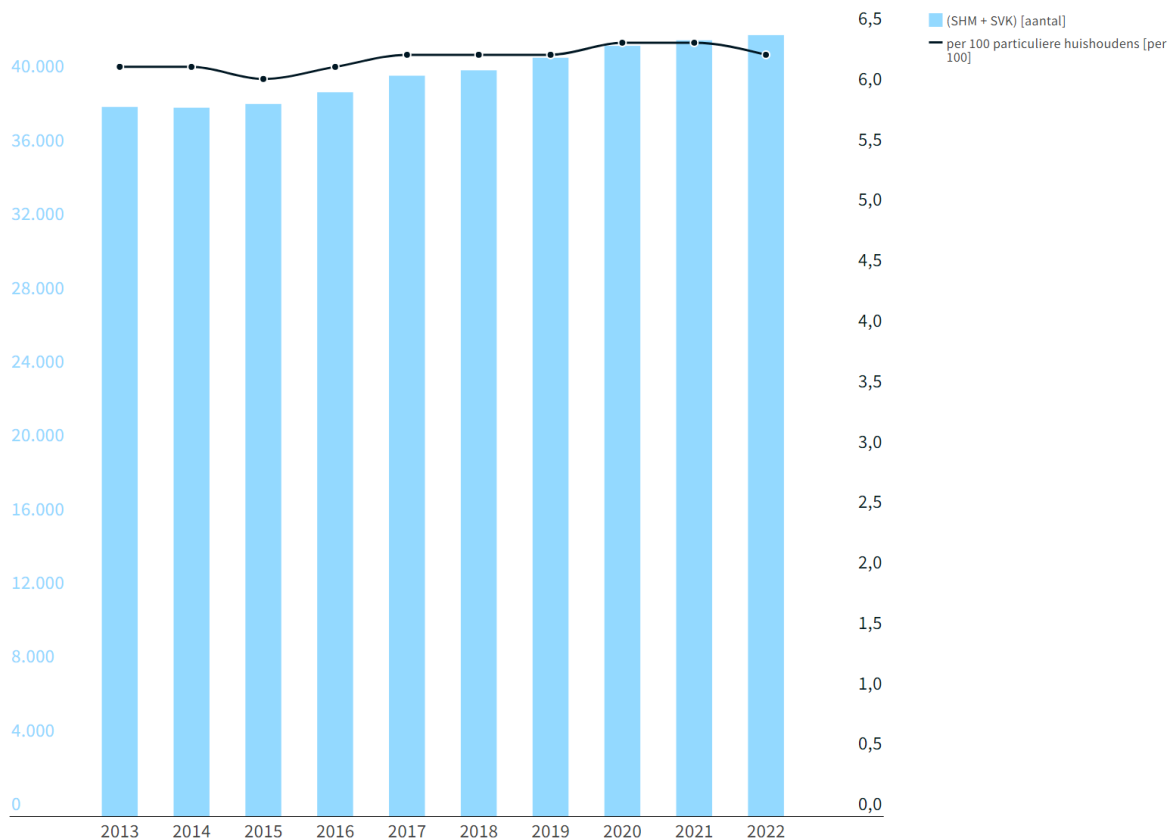
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

12. Sociale huurwoningen

Het totaal aantal sociale huurwoningen is de optelsom van het totaal aantal woningen verhuurd door een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM), enerzijds, en het aantal woningen verhuurd door een sociaal verhuurkantoor (SVK), anderzijds. Op 1 januari 2022 telde Oost-Vlaanderen 42.357 sociale huurwoningen. In 2022 is het aantal sociale huurwoningen in de provincie Oost-Vlaanderen ten opzichte van 2013 met 3.895 woningen of 10,1% gestegen.

Als we dit totale aantal sociale huurwoningen bekijken per 100 particuliere huishoudens zien we dat er in Oost-Vlaanderen in 2022 6,3 sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens zijn. De evolutie van het aantal sociale huurwoningen en het aandeel sociale huurwoningen ten opzichte van het aantal huishoudens is terug te vinden in Figuur 15.

Figuur 15: Evolutie sociale huurwoningen (SHM + SVK), aantal en % t.o.v. particuliere huishoudens in Oost-Vlaanderen (2013-2022)

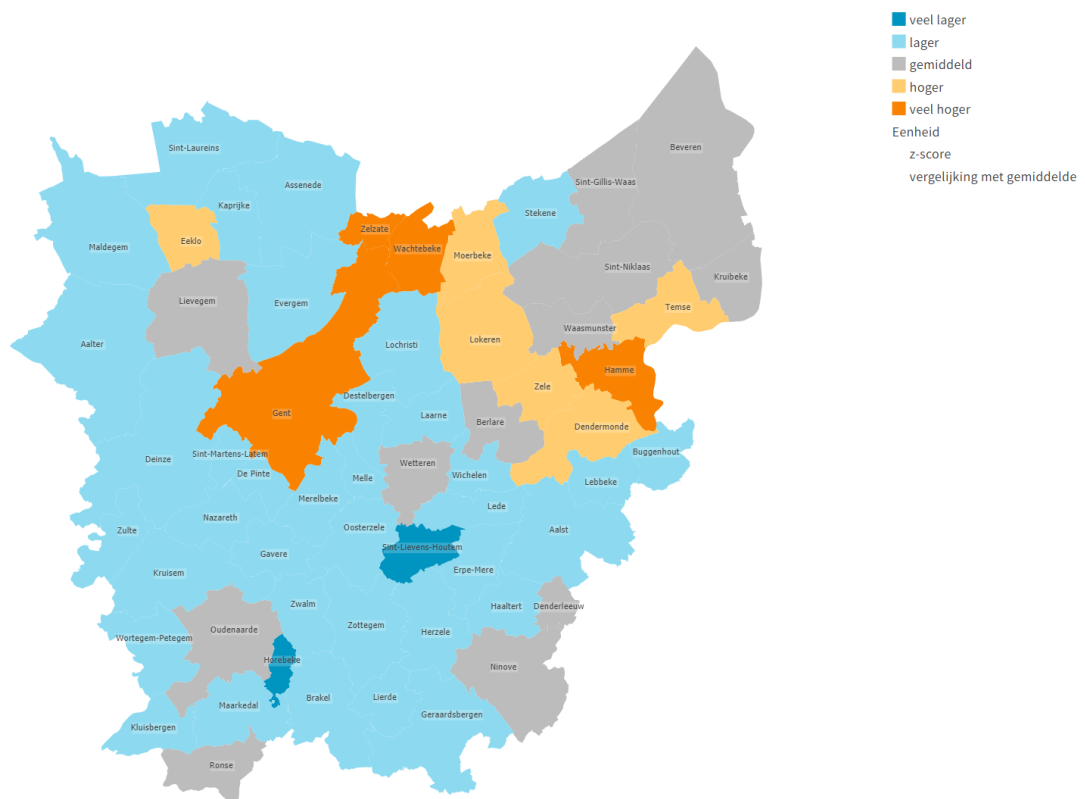

Bron: Wonen in Vlaanderen - Sociale huurwoningen | provincies.incijfers.be

Het aanbod van sociale huurwoningen is verschillend per gemeente. Kaart 6 toont de verschillen in het aandeel sociale huurwoningen ten opzichte van het provinciale gemiddelde in de vorm van z-scores, die een maat geven van hoeveel een gebied afwijkt van het gemiddelde in de provincie. Zelzate (15,7), Gent (11,9), Hamme (11,9) en Wachtebeke (11,3) scoren veel hoger dan het gemiddelde in de provincie. De gemeenten die juist veel lager scoren dan het gemiddelde zijn De Pinte en Sint-Lievens-Houtem met respectievelijk 1,1 en 0,7 sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens. In Horebeke zijn er geen sociale huurwoningen.

WONEN & LEVEN

Kaart 6: Sociale huurwoningen, t.o.v. 100 particuliere huishoudens (2022, z-scores)

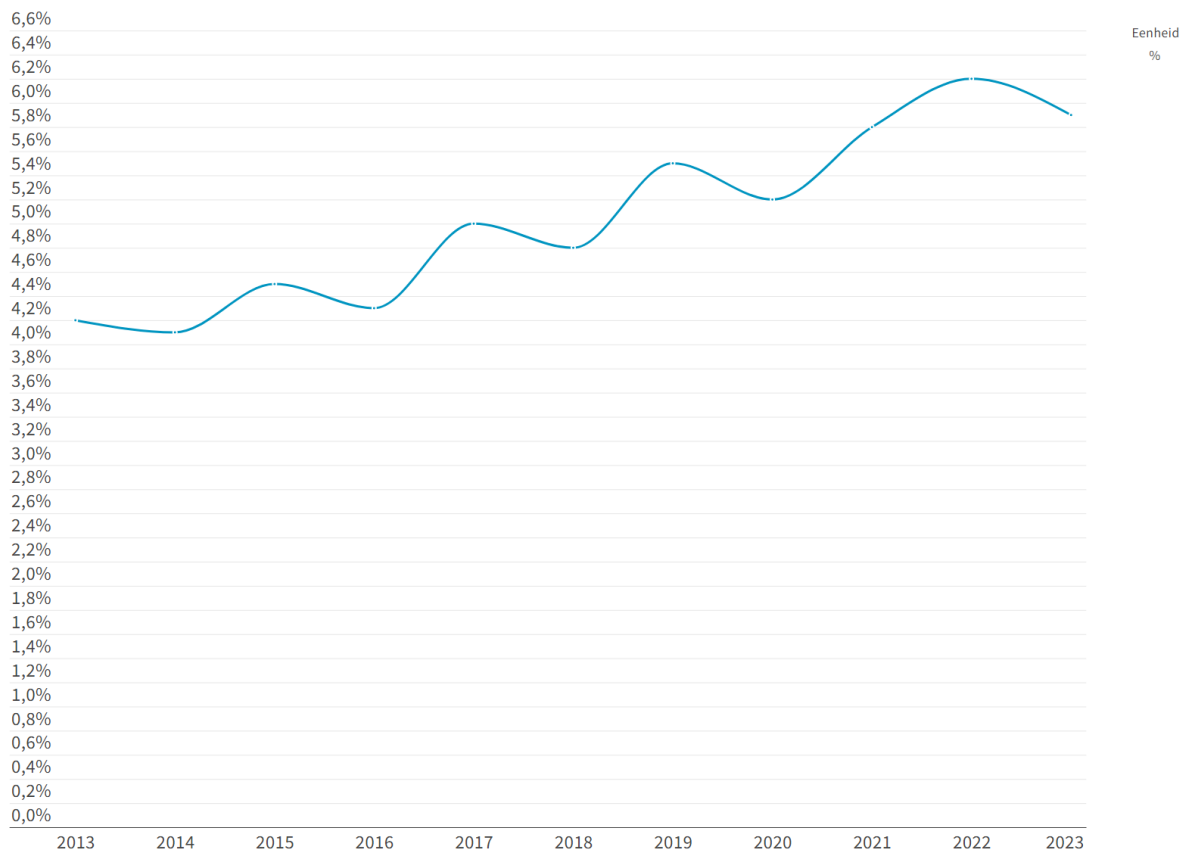
Bron: Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

13. Kandidaat-huurders voor een sociale huurwoning

Het aantal kandidaat-huurders per domiciliegemeente is het aantal unieke gezinnen dat op de wachtlijst staat voor een sociale woning bij een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM). Het betreft hier enkel de kandidaat-huurders die een domicilie-adres in Vlaanderen of Brussel hebben. In 2023 stonden in de provincie Oost-Vlaanderen 39.947 unieke gezinnen op een wachtlijst van een sociale huisvestingsmaatschappij. Dit is 5,9% van het totaal aantal particuliere huishoudens. In de afgelopen jaren zien we een stijgende trend van het aantal gezinnen dat op een wachtlijst van een sociale huisvestingsmaatschappij staat.

Figuur 16: Evolutie kandidaat-huurders in Oost-Vlaanderen, % t.o.v. particuliere huishoudens (2013-2023)

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Kandidaat-huurders | provincies.incijfers.be

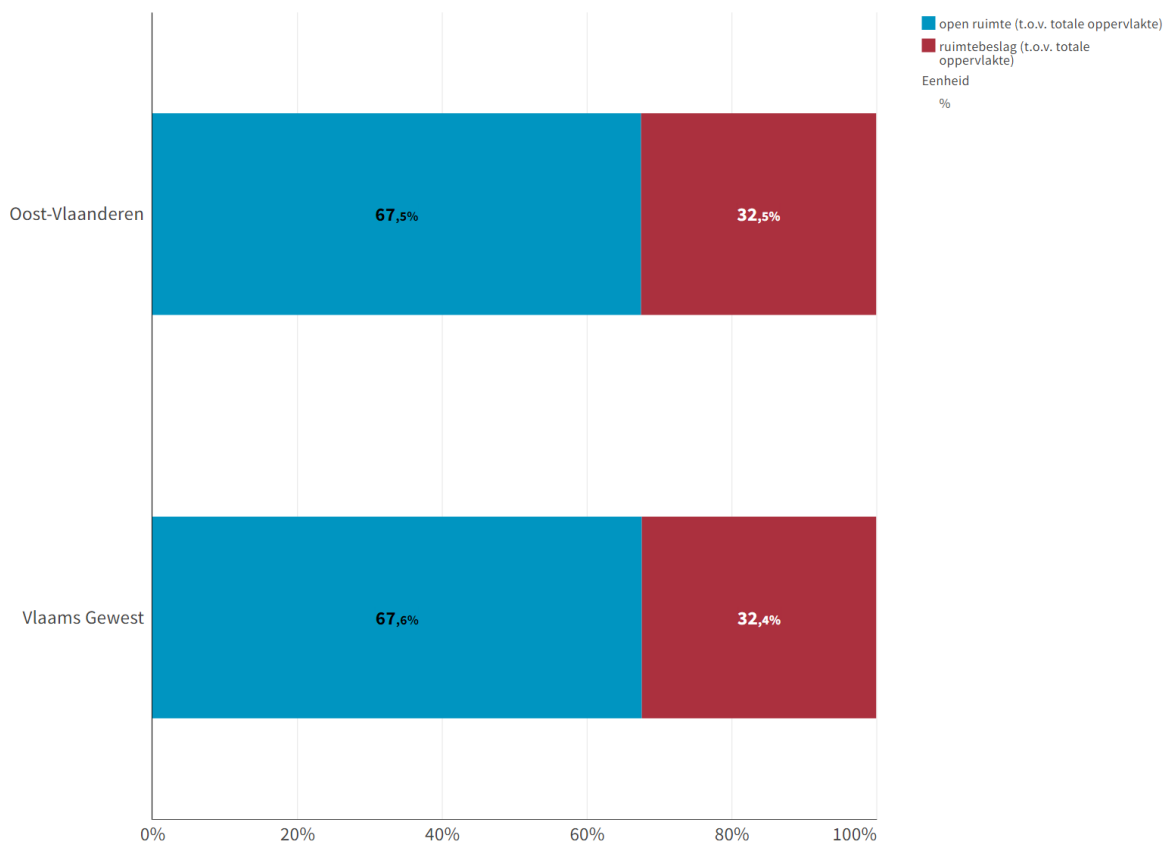
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

14. Open ruimte en ruimtebeslag

Het concept 'ruimtebeslag' is gedefinieerd in het Witboek Beleidsplan Ruimte als dat deel van de ruimte waarin de biofysische functie niet langer de belangrijkste is. Het gaat, met andere woorden, over de ruimte die ingenomen wordt door onze nederzettingen (dus voor huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres en ook parken en tuinen). Ruimte die niet ingenomen is door ruimtebeslag is open ruimte.

In 2022 bedraagt de oppervlakte open ruimte in Oost-Vlaanderen 203.048 hectare. Oost-Vlaanderen heeft een totale oppervlakte van 300.711,07 hectare, wat betekent dat 67,5% van de oppervlakte open ruimte is en 32,6% van de oppervlakte ingenomen is door ruimtebeslag (Figuur 17). Voor het Vlaams Gewest bedraagt het aandeel open ruimte 67,6%.

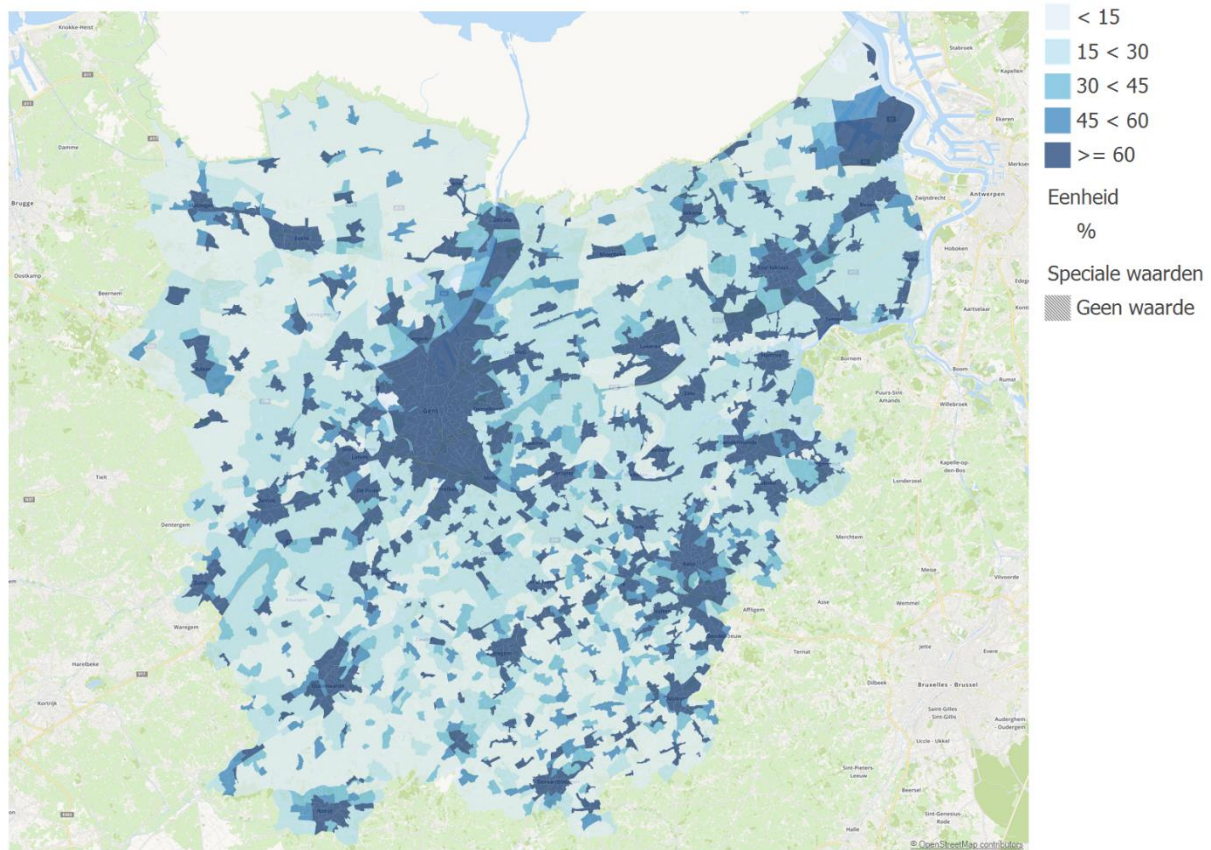
Figuur 17: Open ruimte en ruimtebeslag (2022)

Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

Op Kaart 7 zie je op niveau van de statistische sectoren in welke statistische sectoren in Oost-Vlaanderen het grootste aandeel van de ruimte wordt ingenomen door ruimtebeslag. Hoe donkerder een statistische sector ingekleurd is hoe groter het aandeel ruimtebeslag.

Kaart 7: Ruimtebeslag, % t.o.v. totale oppervlakte in Oost-Vlaanderen (2022)

Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

De open ruimte staat onder druk door toenemende bebouwing, versnippering van de openruimtestructuur, het zonevreemde ruimtegebruik, de onderbenutting van de bebouwde ruimte, ... en nam de afgelopen decennia sterk af.

- Open ruimte verloren tussen 2013 en 2022 in Oost-Vlaanderen: 11.856 m²/dag (of 1,19 ha/dag)
- Open ruimte verloren tussen 2013 en 2022 in het Vlaams Gewest: 45.836 m²/dag (of 4,58 ha/dag)

In het beleidsplan ruimte Vlaanderen werd de ambitie uitgesproken om geen bijkomend ruimtebeslag meer te hebben in 2040. Eind 2025 is er een tussentijdse evaluatie voorzien. Op dat moment zou het bijkomend ruimtebeslag gedaald moeten zijn van 6 ha naar 3 ha per dag. In het kader van deze ambitie en de bouwshift, maar zeker ook de leefbaarheid is het aangewezen om de evolutie van de beschikbare open ruimte goed op te volgen.

Hieronder bekijken we in Figuur 18 de samenstelling van het ruimtebeslag en in Figuur 19 de samenstelling van de open ruimte. De figuren tonen hoe het landgebruik in Oost-Vlaanderen zich verhoudt tot het landgebruik in het Vlaams Gewest. Zowel in Oost-Vlaanderen als in het Vlaams Gewest nemen huizen en tuinen het grootste gedeelte van de oppervlakte binnen het ruimtebeslag in. In Oost-Vlaanderen bestaat 76,6% van de open ruimte uit akker of grasland. In het Vlaams Gewest is dit 70,6% van de open ruimte.

WONEN & LEVEN

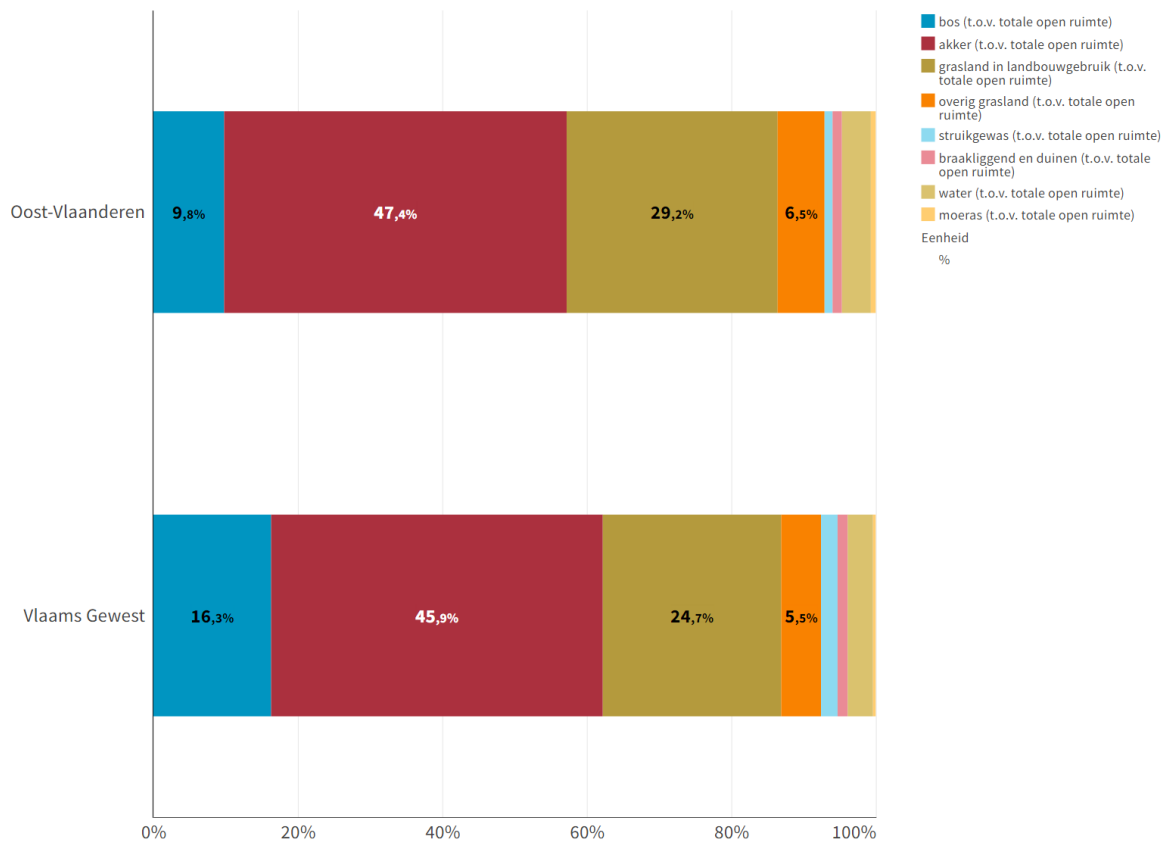
Figuur 18: Landgebruik binnen ruimtebeslag, % t.o.v. totale ruimtebeslag (2022)

Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Figuur 19: Landgebruik binnen open ruimte, % t.o.v. totale open ruimte (2022)

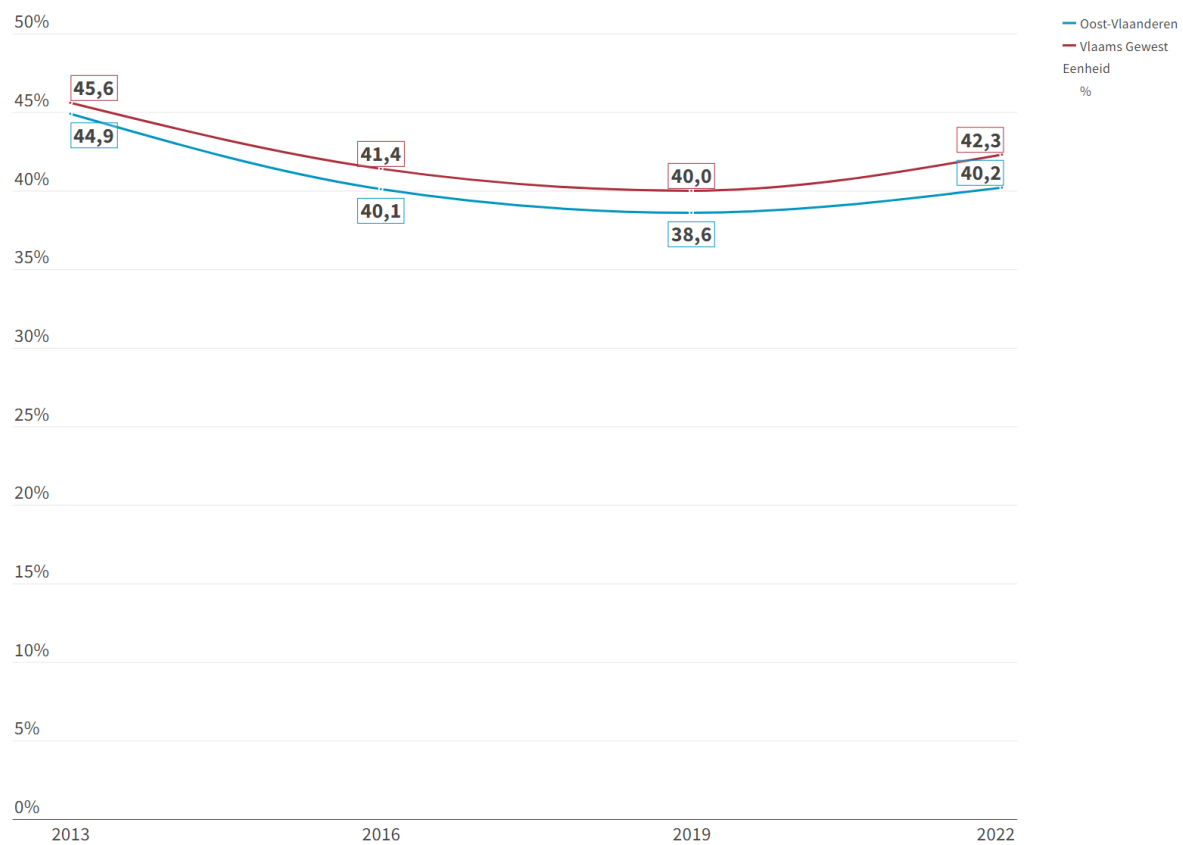
Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

Ook binnen het ruimtebeslag is een deel van de ruimte niet bebouwd. Het gaat hier onder andere om tuinen en ingesloten stukjes groen of andere onbebouwde ruimte die theoretisch nog voor verdichting in aanmerking kunnen komen. Het kan echter ook juist zeer belangrijk zijn voor de leefkwaliteit en/of de mogelijkheid tot afkoeling dat ze onbebouwd blijven.

Uit Figuur 20 volgt dat na een initiële daling van de hoeveelheid niet-bebouwde ruimte binnen het ruimtebeslag tussen 2013 en 2019, het aandeel niet-bebouwde ruimte binnen het ruimtebeslag tussen 2019 en 2022 weer iets is toegenomen. In 2022 is in Oost-Vlaanderen 40,2% van de oppervlakte ruimtebeslag niet-bebouwde ruimte. Dit is iets minder dan in het Vlaams Gewest (42,3%).

WONEN & LEVEN

Figuur 20: Evolutie niet-bebouwde ruimte binnen ruimtebeslag, % t.o.v. oppervlakte ruimtebeslag (2013-2022)

Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

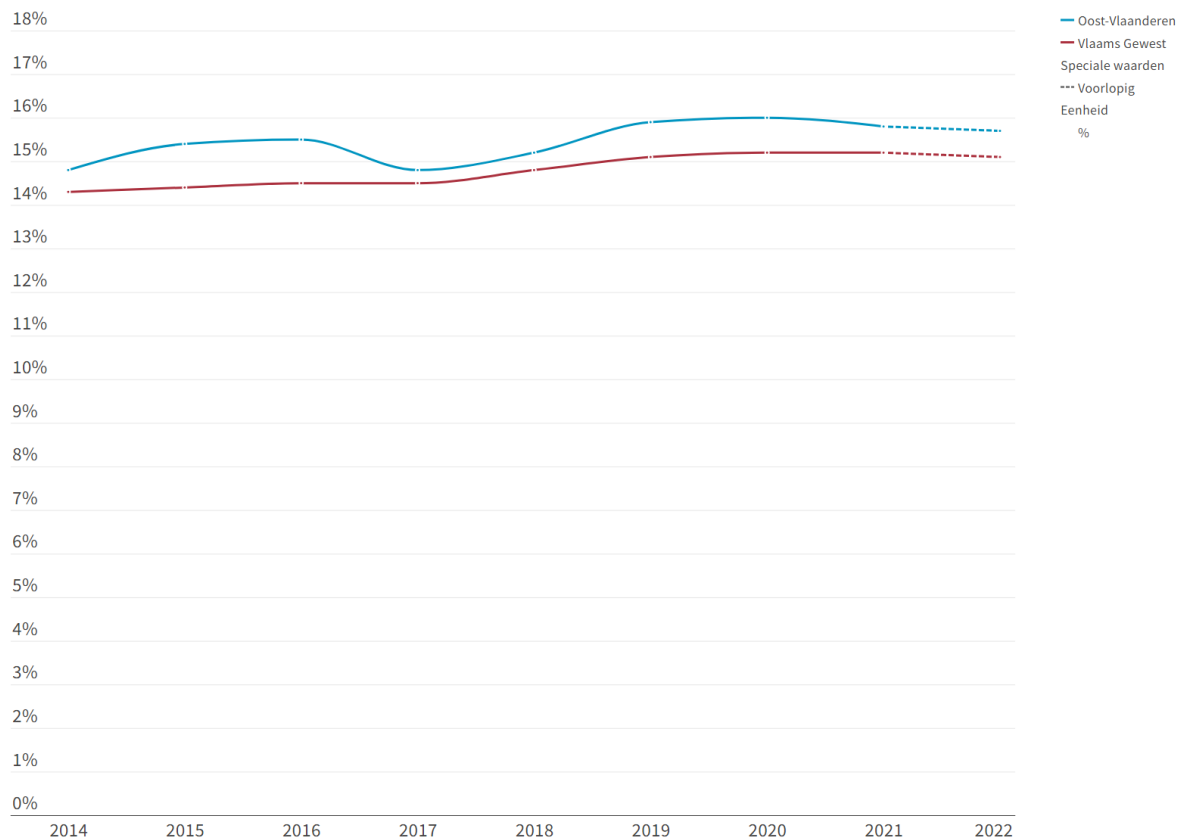
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

15. Verhardingsgraad

Een belangrijk onderdeel van ruimtebeslag is verharding. Met verharding bedoelen we de afdekking van de bodem door voornamelijk gebouwen, wegen, parkeerterreinen en terrassen. Bodemverdichting door het gebruik van zware machines bij het bewerken van landbouwgronden of tijdens het bouwproces zit niet in deze cijfers vervat. De verhardingsgraad is de oppervlakte verharding ten opzichte van de totale oppervlakte.

Verharding heeft niet altijd dezelfde gevolgen. Een hogere verhardingsgraad vergroot de kans op hitteproblemen in stads- en dorpskernen. Daarnaast kan verharding een negatieve impact hebben op het watersysteem wanneer het water rechtstreeks afstroomt naar de riolering. De negatieve invloed op het watersysteem is echter veel beperkter als het water naast de verharding infiltreert of afstroomt naar een gracht. Ook halfverharding heeft een minder ingrijpend effect. Daarnaast veroorzaakt afgekoppelde verharding (met afvoer via wadi, infiltratiezone, ...) minder wateroverlast of verdroging. Via bovengenoemde bronmaatregelen, die verplicht zijn sinds 2004, is het dus mogelijk om de negatieve impact van verharding op het watersysteem te beperken.

Figuur 21: Evolutie verhardingsgraad (2014-2022)

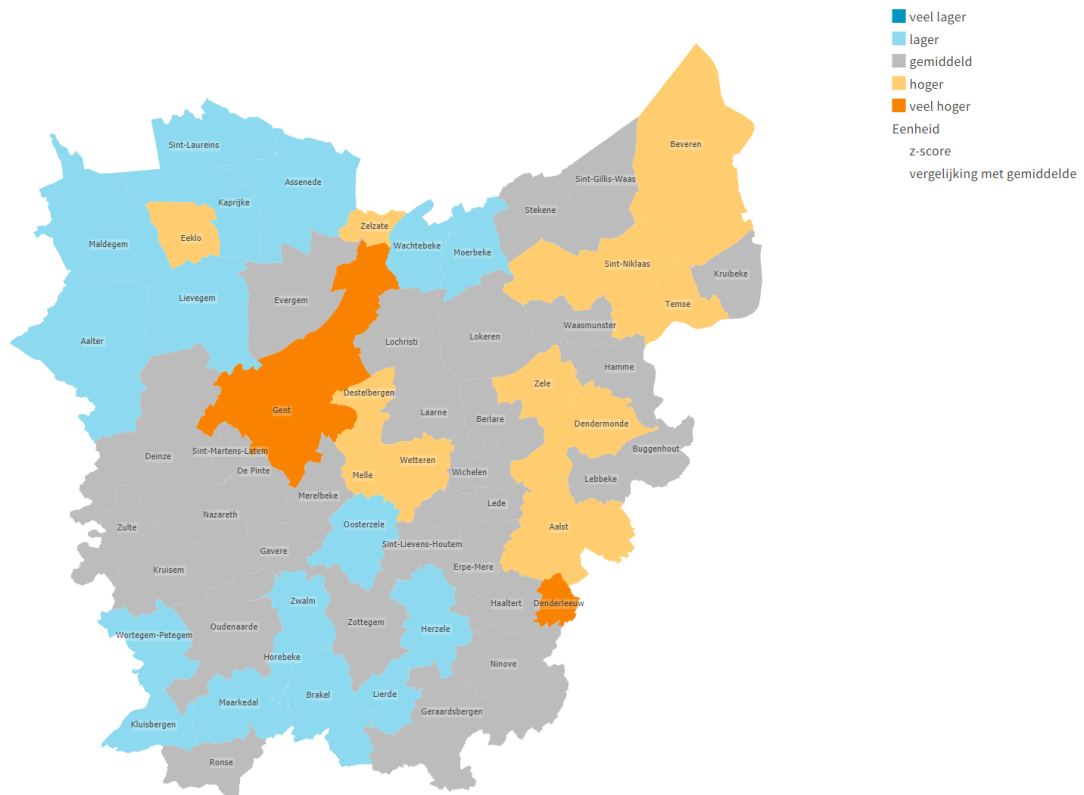
Bron: Departement Omgeving - Jaarlijkse Bodemafdekkingskaart 'JaarBAK' | provincies.incijfers.be

In de periode van 2014 tot en met 2022 is de verhardingsgraad licht gestegen. In Oost-Vlaanderen komt het percentage verharding ten opzichte van de totale oppervlakte op basis van voorlopige cijfers uit op 15,7% in 2022. Dat is 0,6 procentpunten hoger dan in het Vlaams Gewest (zie Figuur 21). **Let op:** de cijfers voor 2022 zijn nog voorlopige cijfers.

WONEN & LEVEN

Op Kaart 8 zie je de gemeentelijke verschillen aan de hand van z-scores in 2021, wat het meest recente jaar met bevestigde cijfers is.

Kaart 8: Verhardingsgraad, % t.o.v. totale oppervlakte (2021, z-scores)

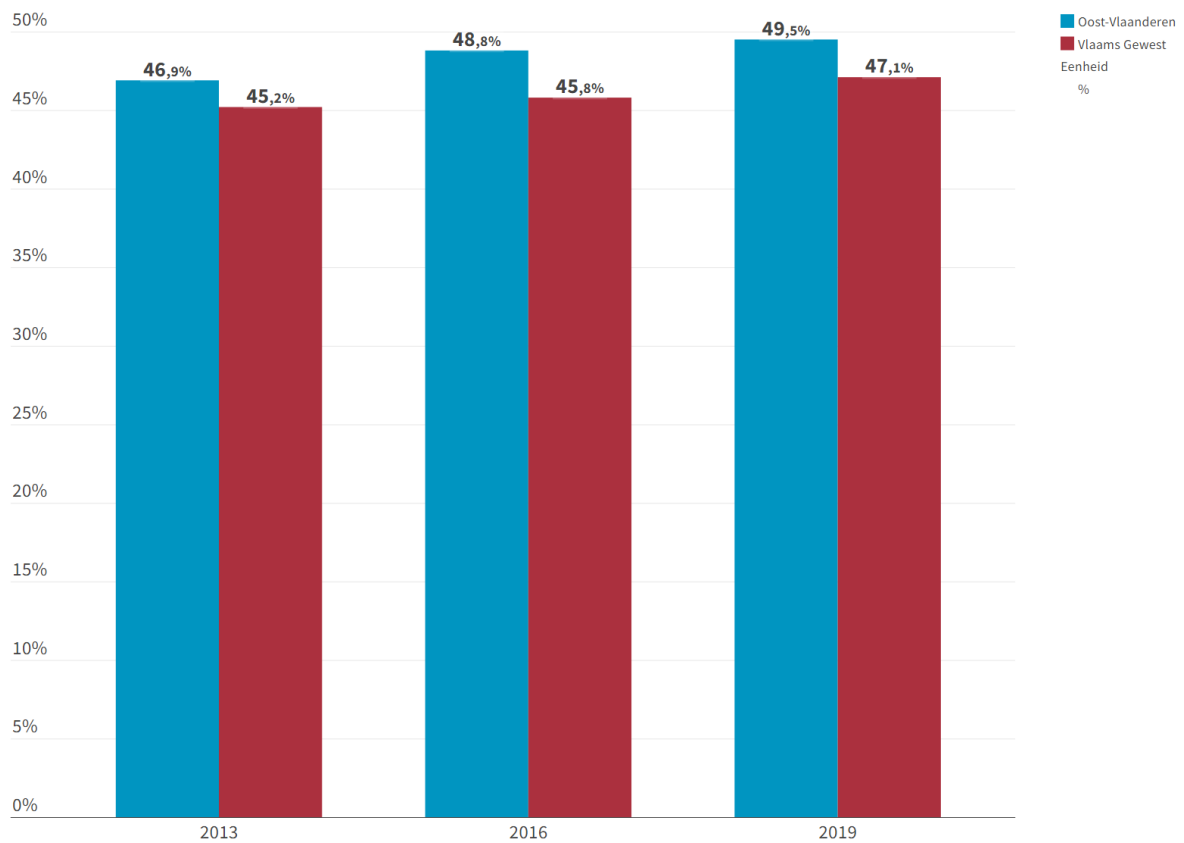

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Voor de jaren 2013, 2016 en 2019 bestaat er naast informatie over de verharding ten opzichte van de totale oppervlakte ook informatie over de verharding ten opzichte van het ruimtebeslag. Zoals te zien is in Figuur 22 is het percentage verharding binnen het ruimtebeslag sinds 2013 toegenomen van 45,2% in 2013 tot 47,7% in 2019. Daarnaast ligt het percentage verharding ten opzichte van het ruimtebeslag in Oost-Vlaanderen hoger dan in het Vlaams Gewest, respectievelijk 47,7% en 45,4% in 2019. Als we binnen de provincie gaan kijken zien we dat Beveren (57,4%), Gent (56,9%), Zele (56,3%), Lochristi (53,8%) en Denderleeuw (53,5%) de gemeenten zijn met het grootste aandeel verharding binnen het ruimtebeslag.

WONEN & LEVEN

Figuur 22: Evolutie verhardingsgraad, % t.o.v. oppervlakte ruimtebeslag (2013, 2016, 2019)

Bron: Departement Omgeving - JaarBAK x Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

16. Bestemmingscategorieën uit de ruimteboekhouding

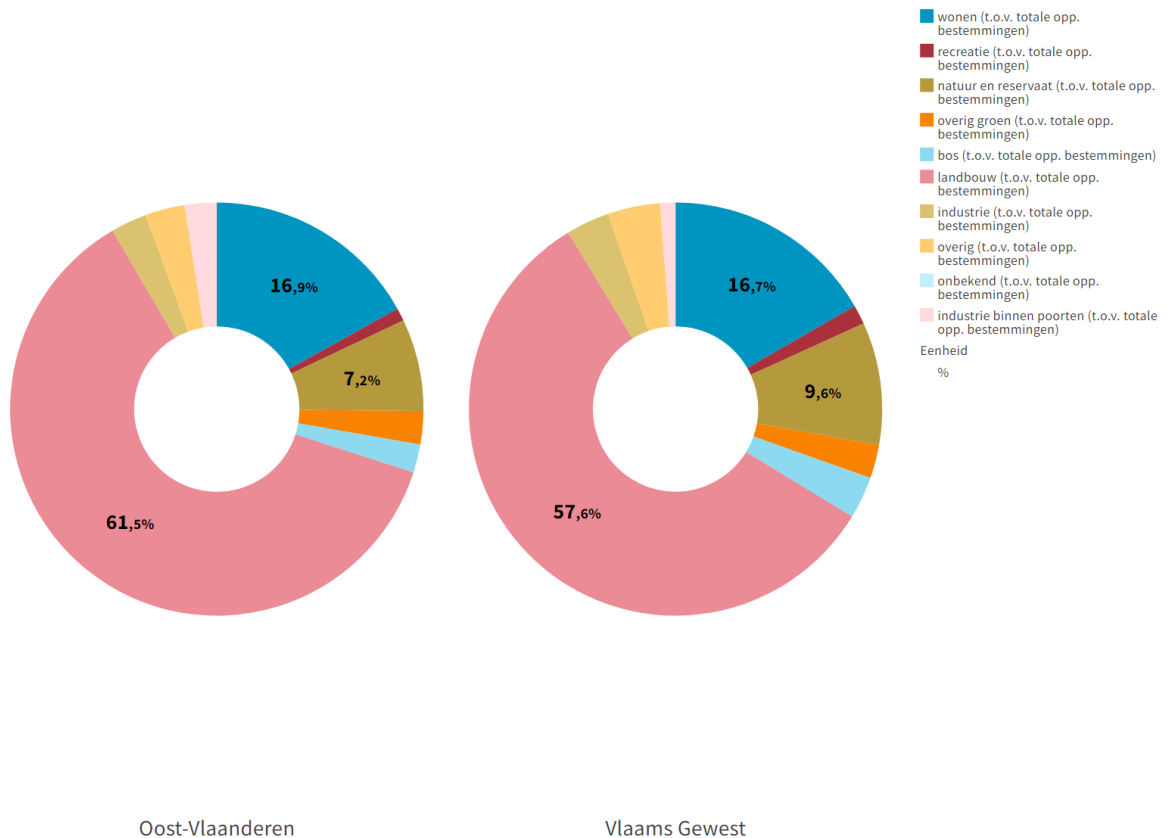
De ruimteboekhouding geeft informatie over gepland ruimtegebruik, niet over effectief gebruik van ruimte, zoals in de voorgaande paragrafen.

De verschillende bestemmingen op de plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau zijn daarin verrekend volgens een aantal bestemmingscategorieën: wonen, recreatie, natuur en reservaat, overig groen, bos, landbouw, industrie (binnen de poorten) en overige.

Opgelet, er dient rekening gehouden te worden met een foutenmarge omwille van schaal- en nauwkeurighedsverschillen tussen de verschillende plannen.

In Oost-Vlaanderen is met 61,6% het grootste deel van de ruimte bestemd voor landbouw, gevolgd door 17,0% voor wonen. In het Vlaams Gewest gaat het om respectievelijk 57,6% en 16,7% van de ruimte.

Figuur 23: Bestemmingscategorieën, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen (2022)

Bron: Departement Omgeving - Ruimteboekhouding | provincies.incijfers.be

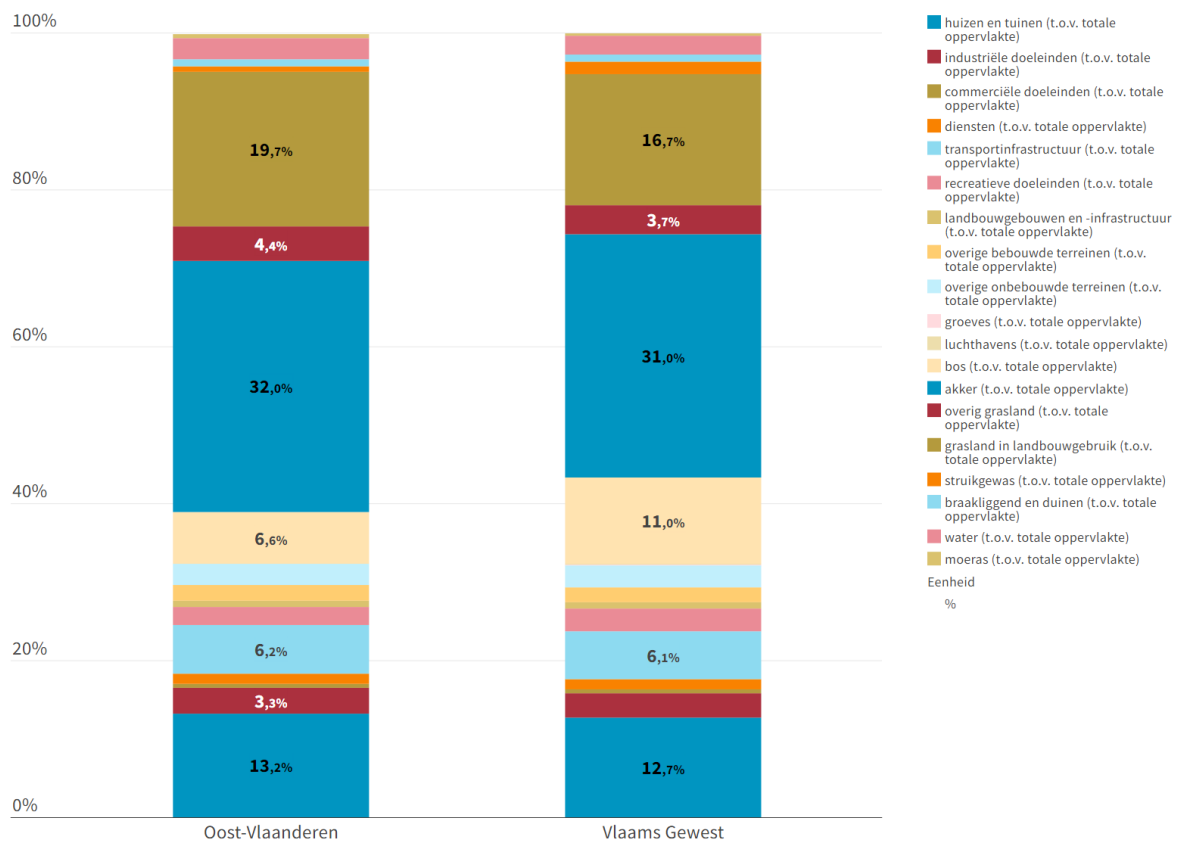
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

17. Landgebruik

Landgebruik verwijst naar het effectieve gebruik van de grond voor welbepaalde activiteiten of teelten, zoals akkerbouw, grasteelt, maar ook huisvesting, industrie en diensten, recreatie,...

Het originele landgebruiksbestand is een vierlagig rasterbestand (GIS kaart) op 10m resolutie. VITO aggregerde deze vier niveaus en kwam zo tot achttien categorieën van landgebruik. Het geaggregeerd landgebruiksbestand (of de landgebruikskarta) geeft voor iedere 10m x 10m-cel binnen het Vlaams Gewest het werkelijk landgebruik weer. Deze landgebruikskarta is de basis voor de monitoring van ruimtebeslag en open ruimte.

Figuur 24: Landgebruik per type, % t.o.v. totale oppervlakte (2022)

Bron: Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be

Van alle types landgebruik werd in Oost-Vlaanderen in 2022 het grootste deel van de oppervlakte gebruikt voor akkerbouw (32%), grasland in landbouwgebruik (19,7%), huizen en tuinen (13,2%), bos (6,6%) en transportinfrastructuur (6,1%). Dezelfde top vijf zien we terug in het Vlaams Gewest (zie Figuur 24), maar met iets andere percentages. Zo zien we verhoudingsgewijs iets meer grasland in landbouwgebruik in (19,7% t.o.v. 16,7%) en minder bos (6,6% t.o.v. 11,0%) in Oost-Vlaanderen dan in het Vlaams Gewest.

Volgens de bestemmingscategorieën uit de Ruimteboekhouding (indicator 16) heeft 61,6% van de ruimte in Oost-Vlaanderen een landbouwbestemming. Als we dit vergelijken met het effectief landgebruik gerelateerd aan landbouw nemen akker, grasland in landbouwgebruik en landbouwgebouwen en -infrastructuur volgens het

WONEN & LEVEN

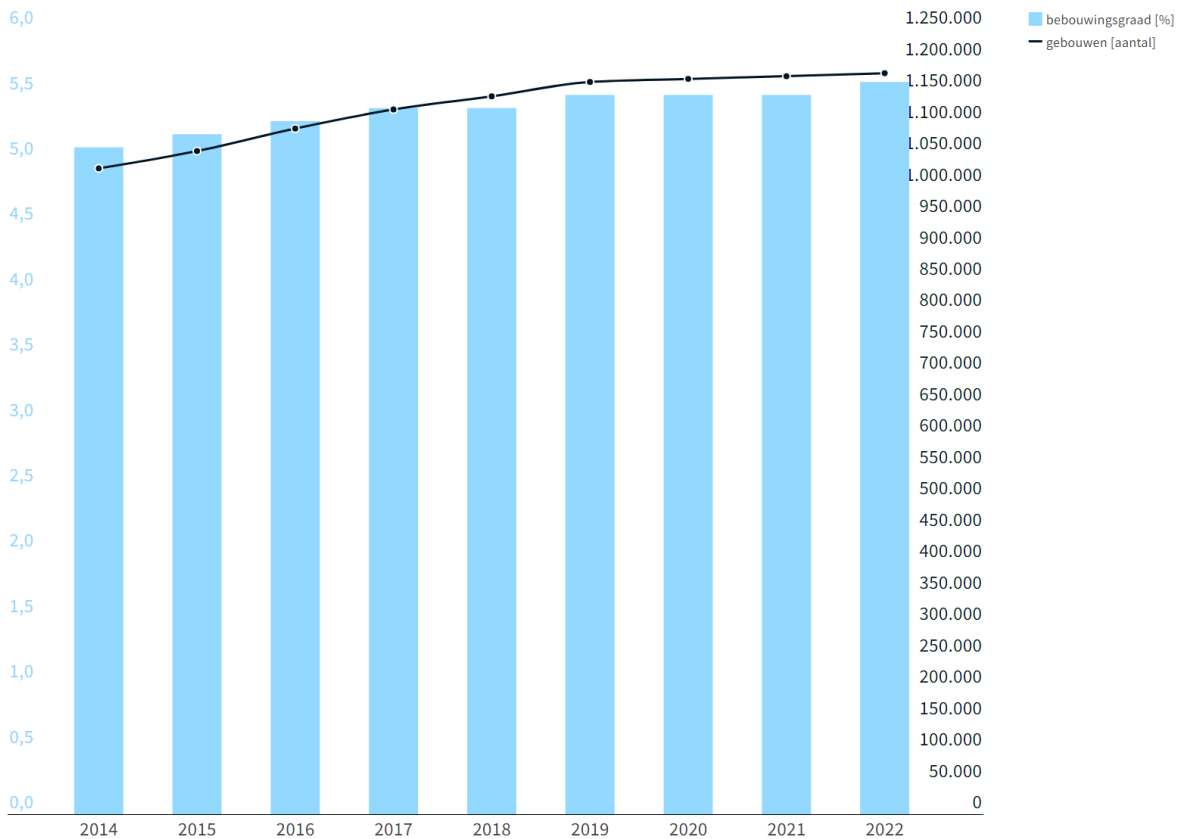
landgebruiksbestand gezamenlijk 52,5% van de totale oppervlakte van Oost-Vlaanderen in.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

18. Bebouwingsgraad

De bebouwingsgraad geeft ons inzicht in het aandeel van de ruimte dat ingenomen wordt door gebouwen. Het gaat over de grondoppervlakte die ingenomen wordt door gebouwen. Er wordt hierbij geen rekening gehouden met de functie van die gebouwen, het kan dus zowel gaan om woongebouwen, commerciële gebouwen, of andere gebouwen.

Figuur 25: Evolutie bebouwing in Oost-Vlaanderen, aantal gebouwen en bebouwingsgraad (2014-2022)

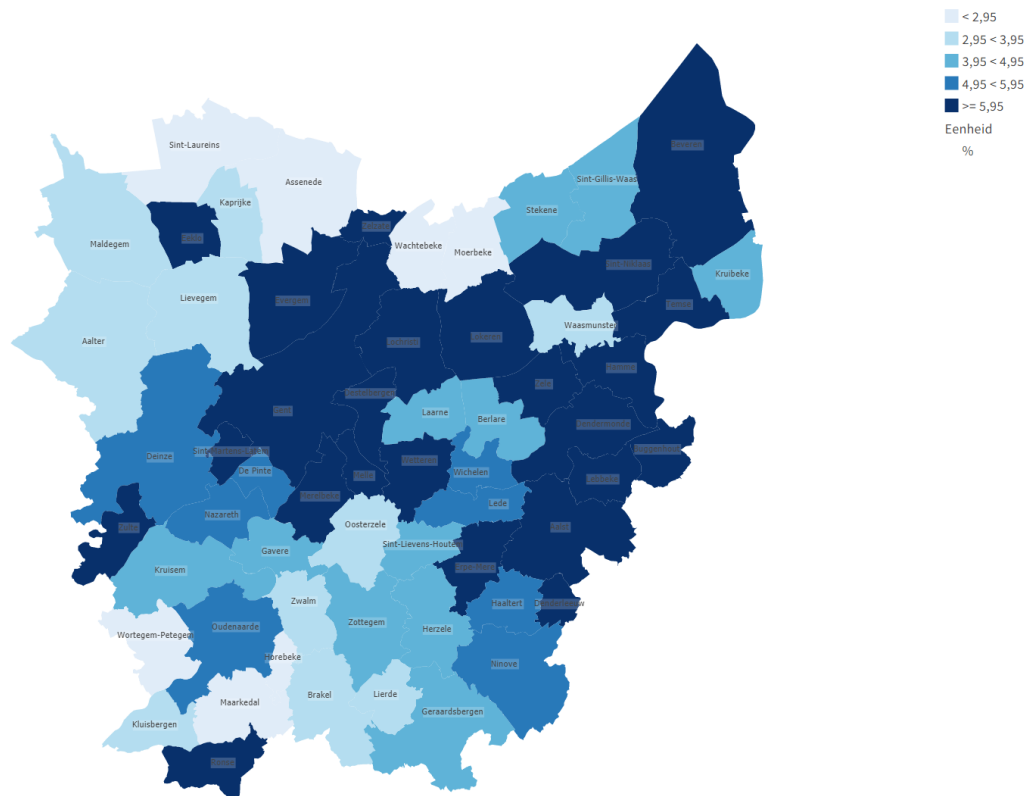
Bron: Digitaal Vlaanderen - GRB | provincies.incijfers.be

Oost-Vlaanderen heeft een totale oppervlakte van 300.711,07 ha. Van deze oppervlakte is in 2022 16.752 ha (of 5,6%) ingenomen door gebouwen (zie Figuur 25 en Kaart 9).

De drie gemeenten uit Oost-Vlaanderen met het hoogste aandeel bebouwde oppervlakte in 2022 zijn Gent (13,3%), Aalst (9,5%) en Denderleeuw (9,5%).

WONEN & LEVEN

Kaart 9: Bebouwingsgraad, % t.o.v. totale oppervlakte (2022)

Bron: Digitaal Vlaanderen | provincies.incijfers.be

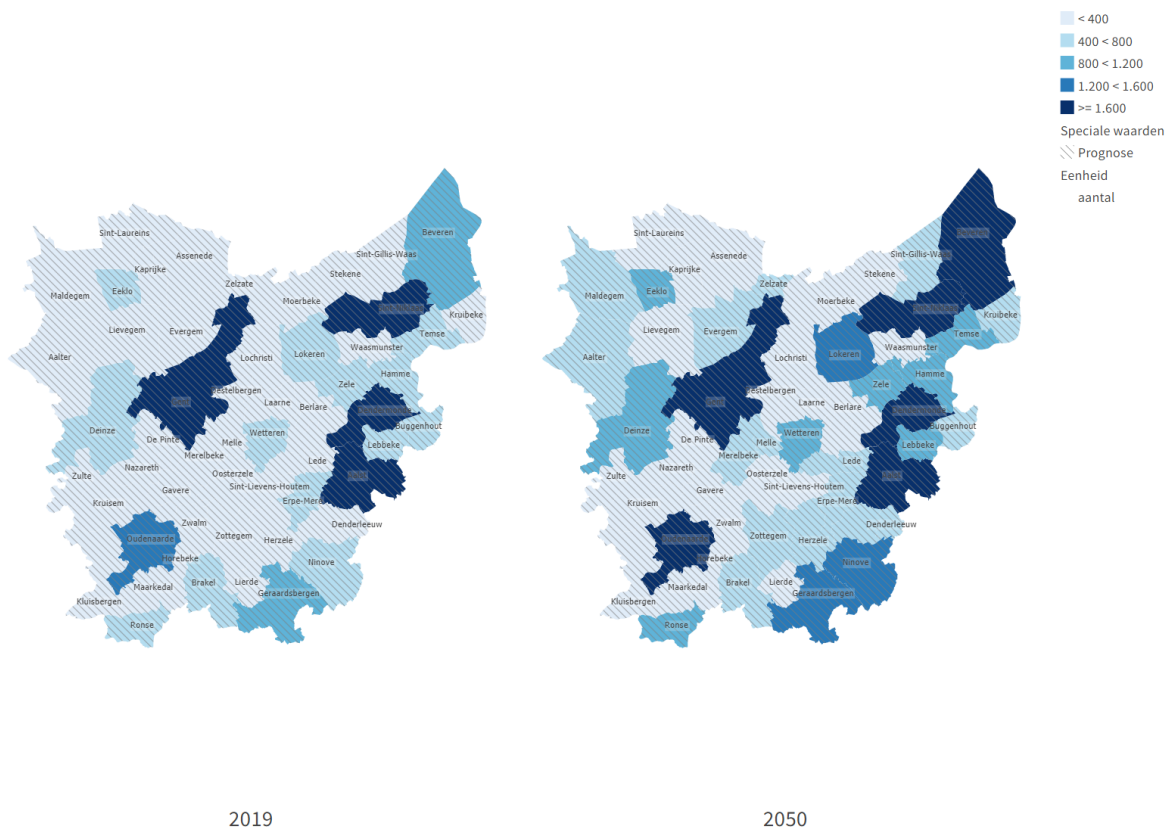
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

19. Gebouwen en kwetsbare instellingen met wateroverlast

Wateroverlast omvat de effecten en impact van overstromingen door de directe afstroming van neerslag op het maaiveld ten gevolge van kortstondige en intense regenval ('afstroming'; pluviaal). De kaarten, kerngetallen en zijn samengesteld op basis van 'pluviale' overstromingskaarten².

Kaart 10 en Kaart 11 tonen voor het huidig klimaat en voor 2050 respectievelijk het (voorspeld) aantal gebouwen met wateroverlast en het (voorspeld) aantal kwetsbare instellingen met wateroverlast in de gemeenten van Oost-Vlaanderen. Hoe donkerder de gemeente kleurt hoe groter het aantal gebouwen of kwetsbare instellingen met wateroverlast in die gemeente.

Kaart 10: Gebouwen met wateroverlast [scenario] in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (huidig klimaat, 2050)

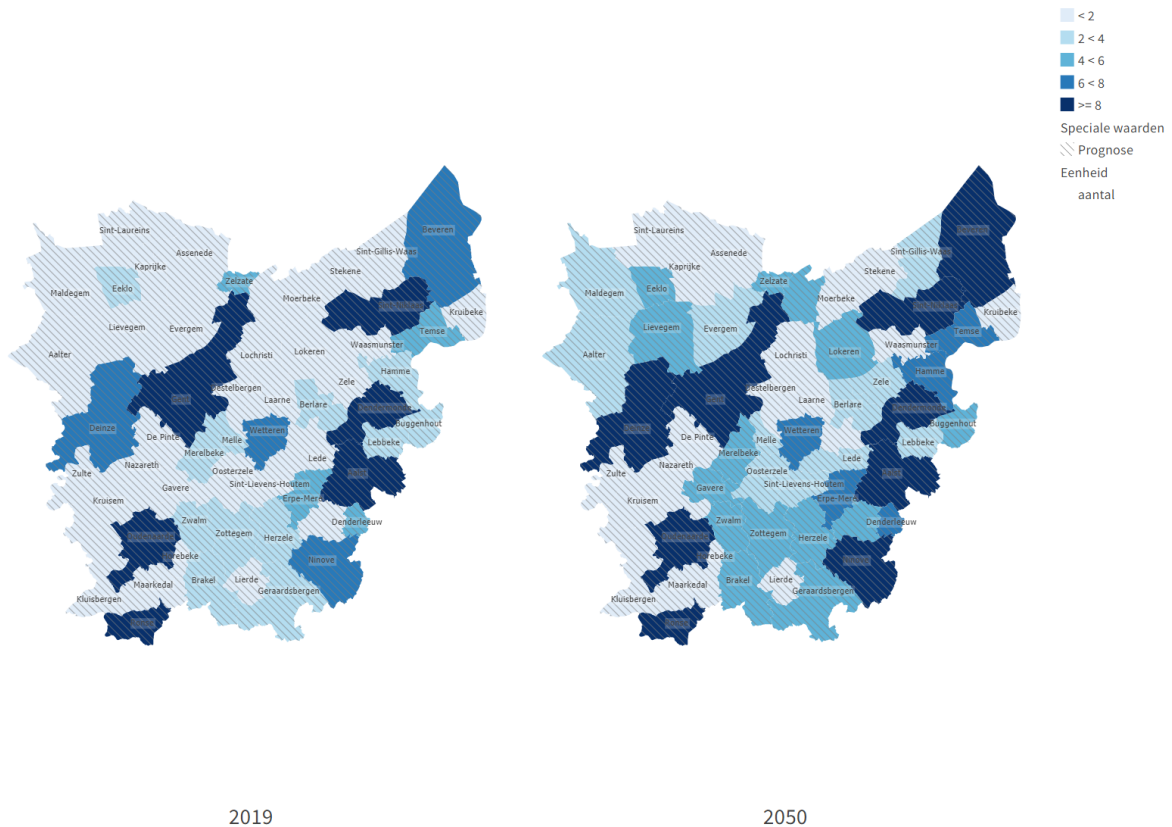
Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Uit Kaart 10 volgt dat Gent (8.517), Sint-Niklaas (2.730), Dendermonde (2.566) en Aalst (1.841) de gemeenten zijn met het grootste aantal gebouwen met wateroverlast in het huidig klimaat. De meeste gemeenten kleuren donkerder tussen nu en 2050. Voor 2050 is de verwachting dat naast de eerder genoemde gemeenten ook in Oudenaarde en Beveren meer dan 1.600 gebouwen problemen zullen krijgen met wateroverlast.

² Gedetailleerde informatie over de uitgevoerde modellering en afleiding van effect en impact data is beschikbaar vanuit de rapportage '[Opmaak van een kaart met pluviale overstromingsgebieden Vlaanderen](#)'.

WONEN & LEVEN

Kaart 11: Kwetsbare instellingen met wateroverlast [scenario] in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (huidig klimaat, 2050)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Voor de kwetsbare instellingen (Kaart 11) is het beeld redelijk gelijkaardig. Zowel voor het aantal kwetsbare instellingen als voor het aantal gebouwen vinden we de grootste aantallen in de centrumsteden en in de gemeenten in het oosten van de provincie, waar de Dender door stroomt. In het huidig klimaat telt Gent 24 kwetsbare instellingen met wateroverlast, Sint-Niklaas 12 en Ronse en Aalst 10. Net als bij de gebouwen is de verwachting dat het aantal kwetsbare instellingen met wateroverlast zal toenemen tussen nu en 2050.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

20. CO₂-uitstoot

Hieronder geven we een beeld van de energiegerelateerde CO₂-emissie op het grondgebied van de provincie. Het gaat enerzijds over directe CO₂-emissies door het verbruik van brandstof in gebouwen, door toestellen/voorzieningen/industriële installaties en door transport. Anderzijds gaat het over (indirecte) CO₂-emissies door de productie van elektriciteit, warmte of koude die wordt verbruikt in de provincie.

Volgende uitstoot is niet opgenomen in deze cijfers:

- niet-energiegebonden CO₂-uitstoot,
- uitstoot andere broeikasgassen zoals lachgas en methaan en sterke fluorgassen,
- uitstoot van scheepvaart, luchtvaart en spoorverkeer,
- uitstoot van bedrijven, die stroom en aardgas afnemen via Elia en Fluxys. Dit gaat over grote bedrijven en ETS-bedrijven³ die onder het Europees Emissiehandelssysteem vallen en
- indirecte uitstoot via consumptie.

Volgende sectoren zijn opgenomen in de CO₂-data:

- huishoudens (residentiële gebouwen),
- transport: particulier en commercieel transport (weg), openbaar vervoer (bus en tram),
- tertiaire sector (gemeentelijke gebouwen, zorginstellingen, scholen, KMO's, ...),
- industrie (niet-ETS),
- landbouw,
- gemeentelijke openbare verlichting,
- energieverbruik niet toegekend⁴.

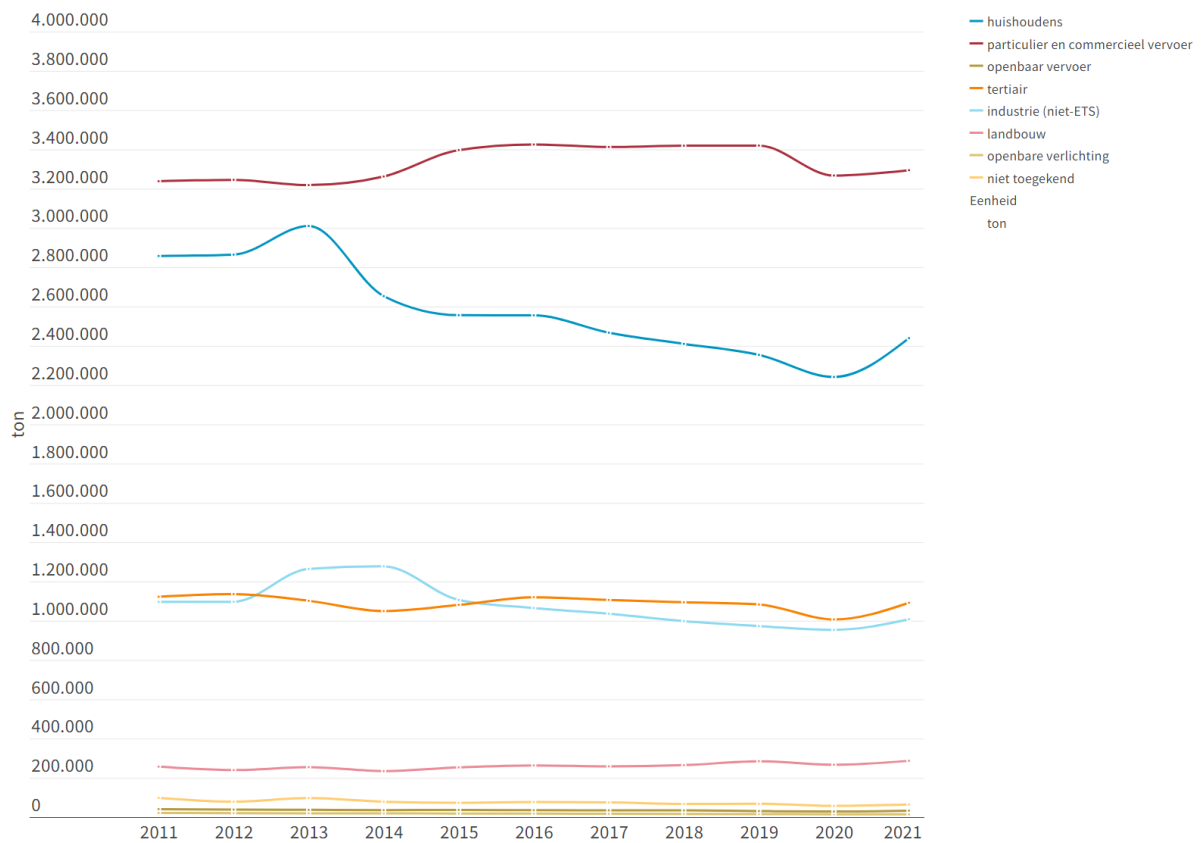
De cijfers van het verbruik van provinciebesturen zelf (provinciaal wagenpark en provinciale gebouwen) werden niet afzonderlijk opgenomen. Het verbruik van deze gebouwen is meegeteld in de tertiaire sector en het verbruik van de provinciale vloot in de transportsector.

³ Met EU ETS-bedrijven bedoelen we de energie-intensieve industrie en de elektriciteitssector. Deze bedrijven zijn op basis van een aparte Europese wetgeving verplicht om hun CO₂-uitstoot te monitoren en te rapporteren aan de Vlaamse overheid. Daarnaast zijn ze ook verplicht om een hoeveelheid emissierechten in te leveren die overeenstemt met de hoeveelheid CO₂-uitstoot van het voorbije jaar. EU ETS-bedrijven maken hoofdzakelijk gebruik van het distributienet van Elia en Fluxys. Alleen de uitstoot van de bedrijven die gebruik maken van het distributienet van Fluvius is opgenomen. Het is echter uitzonderlijk toch mogelijk dat een ETS-bedrijf mee opgenomen is in de verbruiken.

⁴ Aardgas- en elektriciteitsverbruik dat door Fluvius niet aan een sector kan toegekend worden, wordt gerapporteerd onder de sector 'niet toegekend'.

WONEN & LEVEN

Figuur 26: Evolutie CO₂-emissies per sector in Oost-Vlaanderen, in ton (2011-2021)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

Figuur 26 toont de evolutie van de CO₂-emissies in ton, opgesplitst per sector. Globaal gezien is er in Oost-Vlaanderen in 2021 een daling van de CO₂-uitstoot met 5,7% (- 500.701 ton) ten opzichte van 2011. De grootste daling in absolute cijfers gebeurt in de sector huishoudens (-418.507 ton).

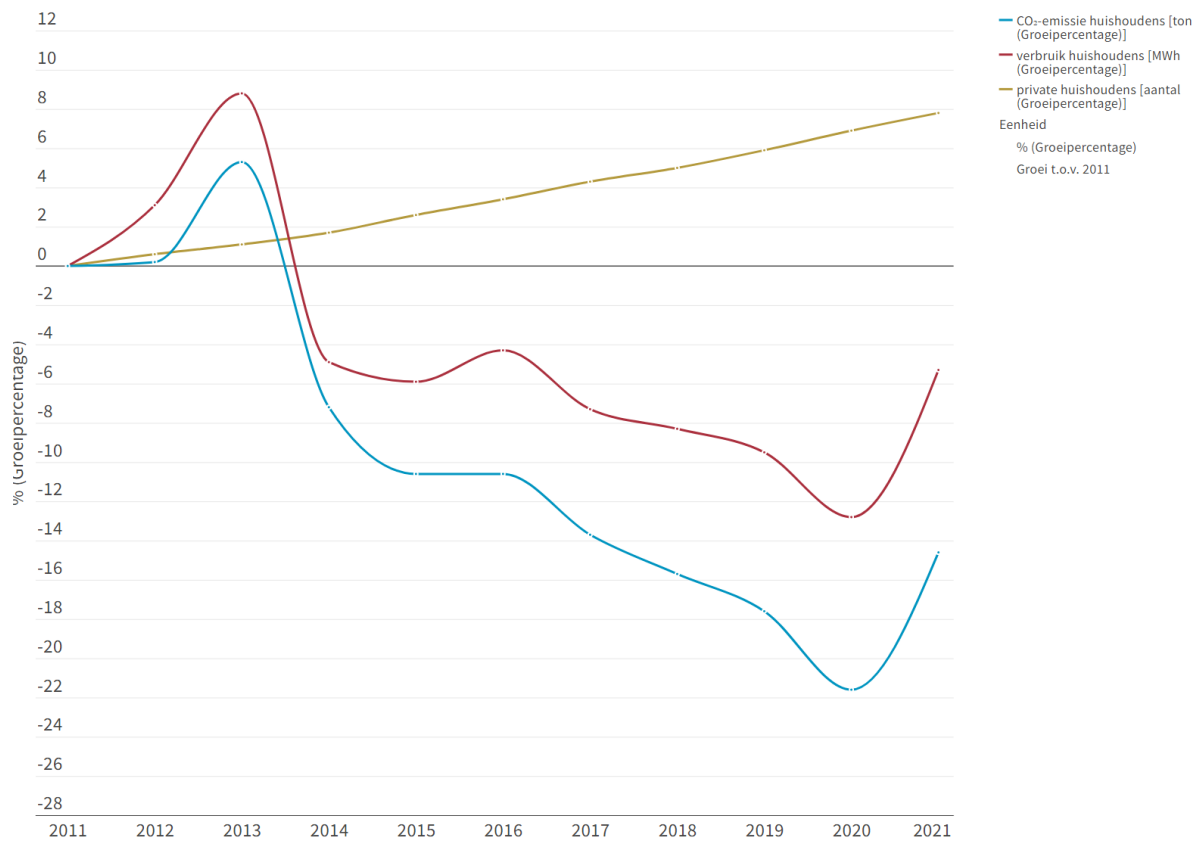
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

21. CO₂-uitstoot door huishoudens

De huishoudens zorgen in Oost-Vlaanderen voor 29,6% van de totale CO₂-uitstoot in 2021. Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

De CO₂-uitstoot door huishoudens in Oost-Vlaanderen evolueerde van 2.857.678 ton in 2011 tot 2.439.170 ton in 2021. Over het algemeen daalt het energieverbruik en dus ook de uitstoot van de woningen in Vlaanderen door renovatie en energie-efficiënte nieuwbouw. De CO₂-uitstoot vermindert enerzijds door een lager energieverbruik, maar anderzijds ook door een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. Ook diverse andere factoren hebben een invloed, zoals de bevolkingsgroei, de grootte en de ouderdom van de woningen, het gedrag van de inwoners en of het dat jaar om een koude of warme winter ging.

Figuur 27: Evolutie CO₂-emissie huishoudens, verbruik huishoudens en private huishoudens (2011-2021, procentuele groei t.o.v. 2011)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaataagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be, Rijksregister | provincies.incijfers.be

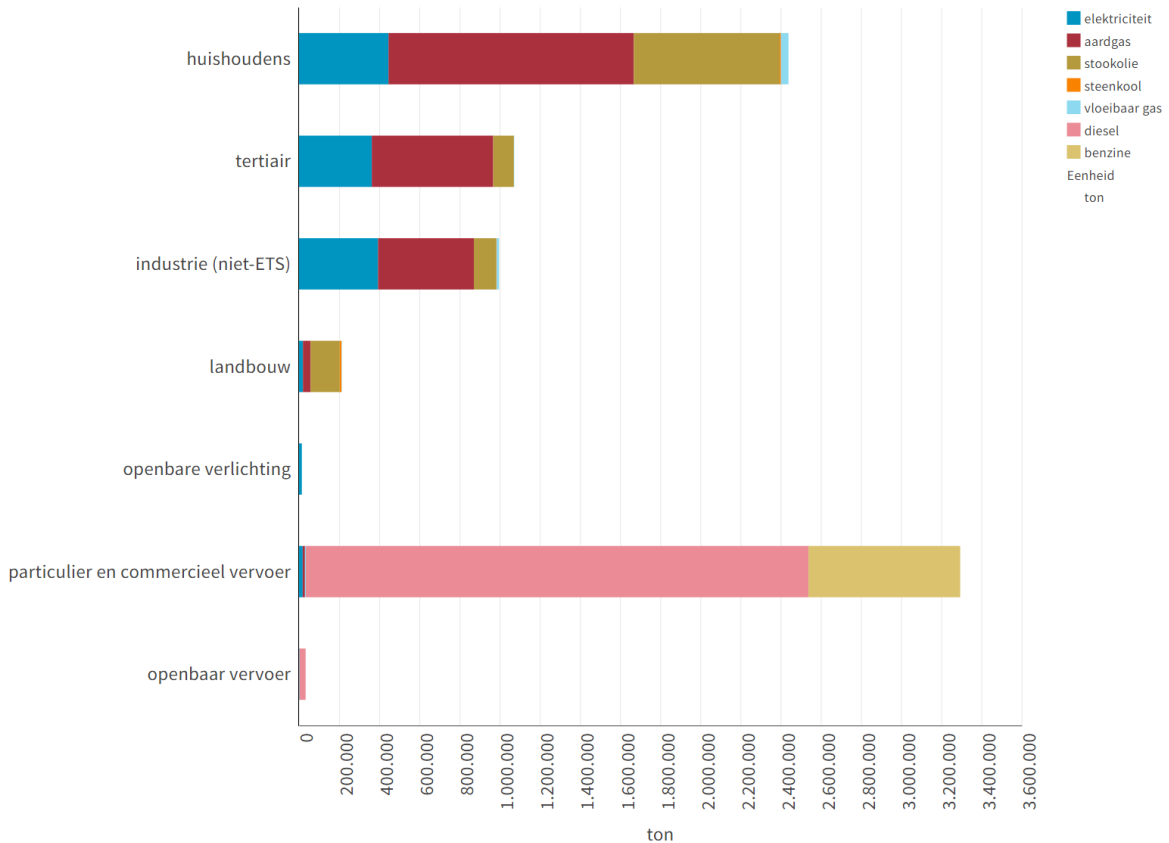
Figuur 27 toont aan dat, ondanks een groei van het aantal huishoudens tussen 2011 en 2021 van 7,8%, het totale energieverbruik van de huishoudens in dezelfde periode daalde met -5,3% en de CO₂-emissie met -14,6%. Een huishouden in Oost-Vlaanderen stootte gemiddeld 3,68 ton CO₂ uit in het jaar 2021.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

22. CO₂-uitstoot per energiedrager

Figuur 28 geeft een inzicht in hoe de CO₂-uitstoot per sector verdeeld is over de verschillende energiedragers. In de figuur zien we dat van de 2.439.056 ton CO₂-uitstoot door huishoudens 50,1% afkomstig is van aardgas (1.222.399 ton) en 29,8% van stookolie (726.425 ton). Ook in de tertiaire sector en de industrie is aardgas verantwoordelijk voor het grootste deel van de CO₂-uitstoot, respectievelijk 55,4% en 47,4%.

Figuur 28: CO₂-uitstoot per energiedrager in Oost-Vlaanderen, in ton (2021)

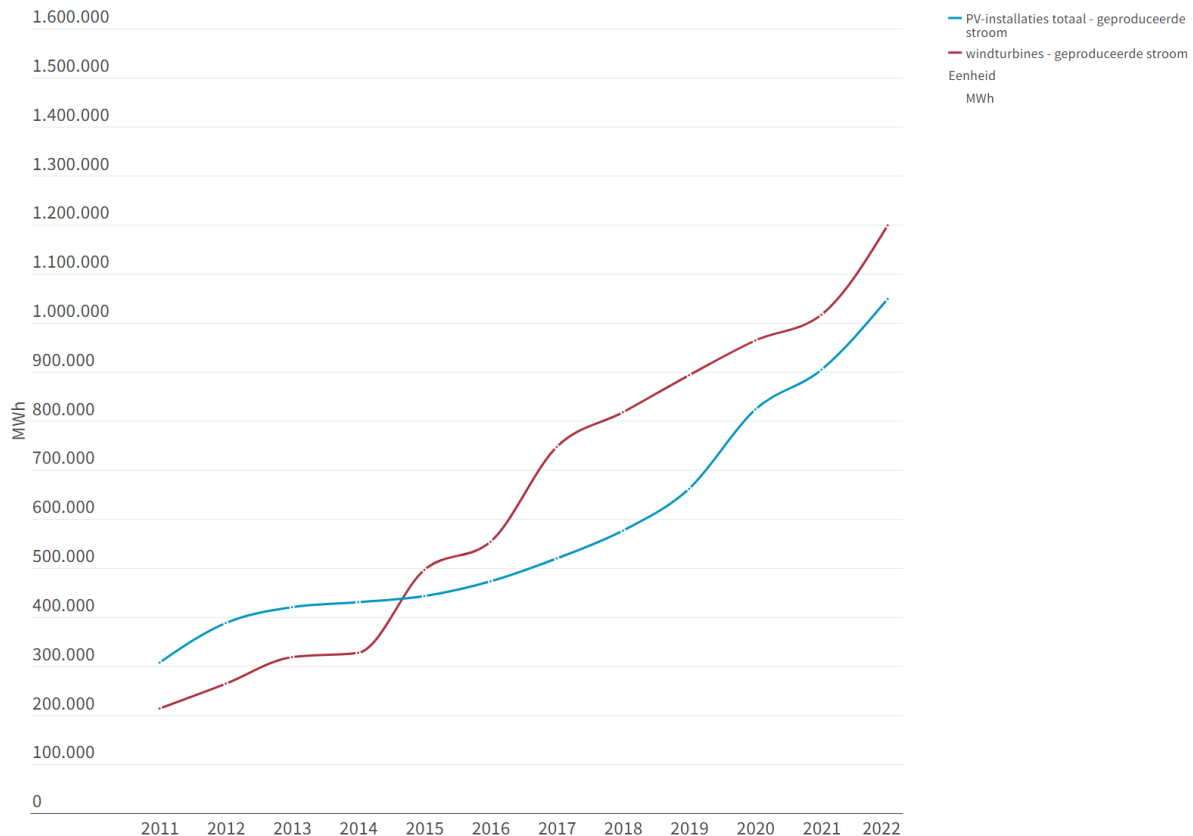
Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

23. Hernieuwbare elektriciteit en reductie in CO₂-uitstoot

Figuur 29 toont de geschatte lokale productie van groene stroom door PV-installaties en windturbines tussen 2011 en 2022⁵. De totale productie van hernieuwbare elektriciteit door PV-installaties en windturbines in 2022 op het grondgebied van Oost-Vlaanderen wordt geschat op 2.247.289 MWh. Hiervan is 1.048.654,57 MWh geproduceerd door PV-installaties en 1.016.636,00 MWh door windturbines.

Figuur 29: Evolutie productie van hernieuwbare elektriciteit door PV en windturbines in Oost-Vlaanderen, in MWh (2012-2022)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap en Fluvius - PV | provincies.incijfers.be, Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap, Fluvius en Elia - Windenergie | provincies.incijfers.be

Figuur 30 toont voor het jaar 2021 per energiebron hoeveel CO₂-uitstoot vermeden werd dankzij de totale lokale groene stroomproductie. De volgende installaties zijn mee in rekening gebracht:

- fotovoltaïsche zonnepanelen, windturbines en installaties op waterkracht
- warmtekrachtkoppelingsinstallaties (WKK) die draaien op biomassa of biogas
- overige installaties, niet WKK, op biomassa of biogas

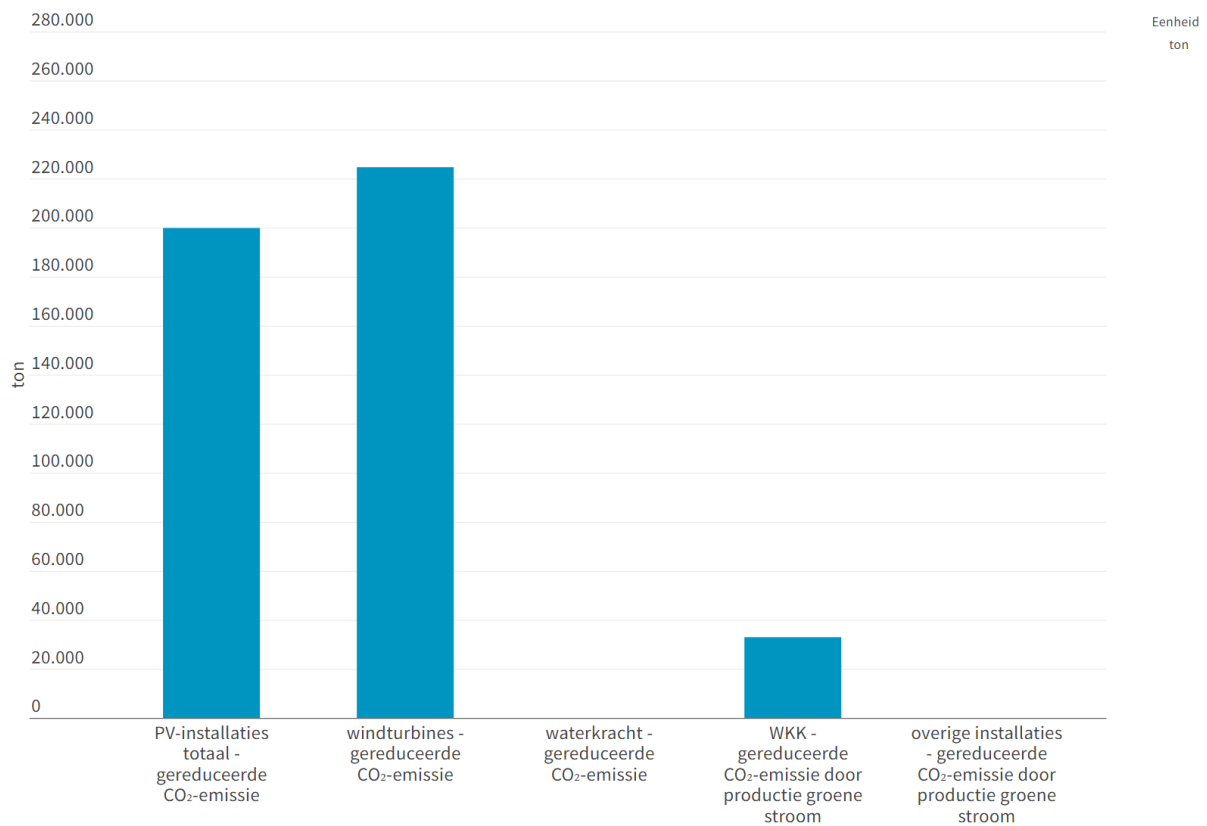
⁵ Op basis van het geïnstalleerd vermogen van zonnepanelen en windmolens in de gemeente werd een inschatting gemaakt van de lokaal geproduceerde hernieuwbare elektriciteit. Daarbij werd gerekend met 899 vollasturen voor PV-panelen en 2.050 vollasturen voor windmolens. Voor de omrekening naar een verminderde uitstoot werd gerekend met de gemiddelde Belgische emissiefactor voor 2011 of 0,221 ton CO₂/MWh (cfr. Burgemeestersconvenant).

WONEN & LEVEN

Opgelet! ETS-installaties, installaties groter dan 20 MW en elektriciteitsproductie bij afvalverbrandingsovens zijn niet meegenomen in deze cijfers⁶.

Dankzij deze lokale groene stroomproductie werd in Oost-Vlaanderen een CO₂-uitstoot vermeden van 457.536 ton CO₂.

Figuur 30: Vermeden CO₂-uitstoot door productie van hernieuwbare elektriciteit in Oost-Vlaanderen, in ton (2021)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap en Fluvius - PV | provincies.incijfers.be, Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap, Fluvius en Elia - Windenergie | provincies.incijfers.be, Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap - Hernieuwbare energie | provincies.incijfers.be

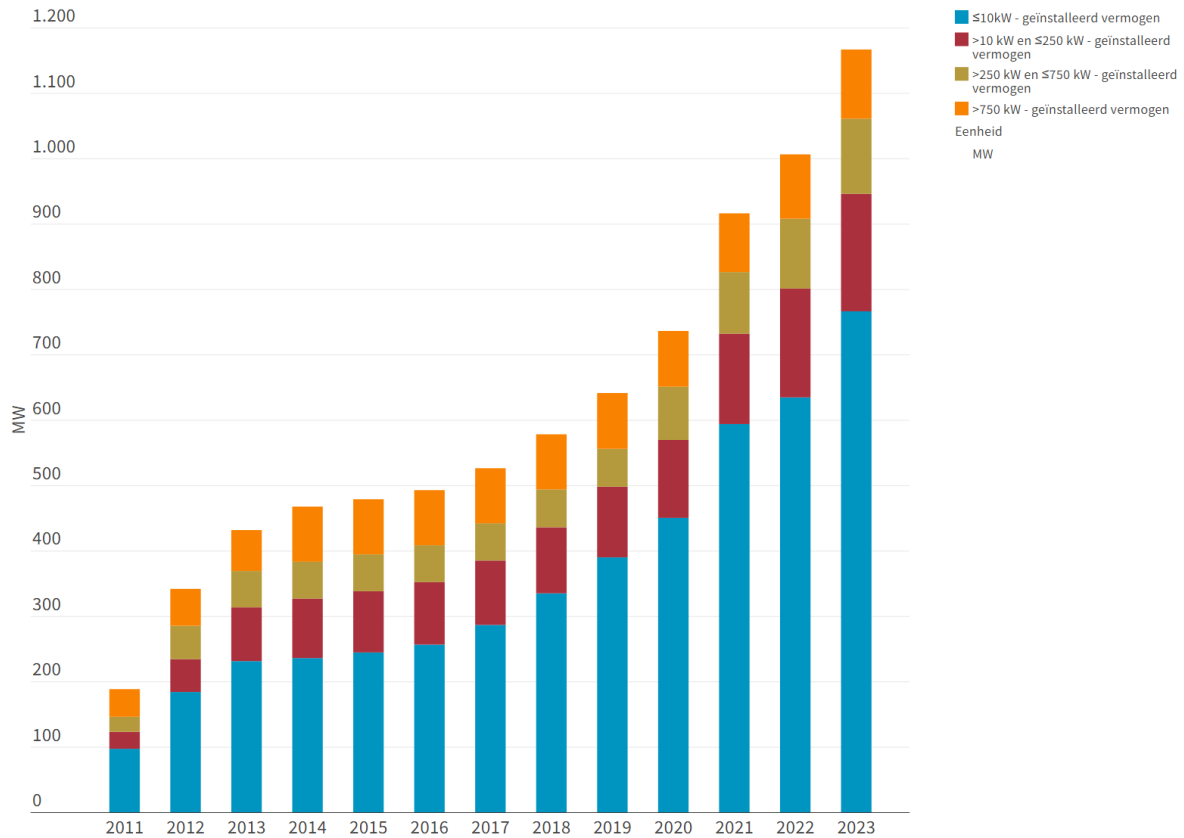
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

⁶ Installaties > 20MW worden, conform het Burgemeestersconvenant, niet meegerekend als lokale energieproductie aangezien dit installaties zijn die produceren voor een veel groter gebied. Ook de installaties die vallen onder het Europese emissiehandelsstelsel (ETS) werden niet meegerekend. Eerder in dit rapport, onder de globale CO₂-cijfers, zijn de ETS bedrijven met een zeer hoge uitstoot ook niet meegeteld als lokale uitstoot. Er wordt verondersteld dat de CO₂-uitstoot van het gebruik van hernieuwbare energie gelijk is aan nul.

24. Evolutie geïnstalleerd vermogen PV-installaties

Figuur 31 toont de evolutie van het geïnstalleerd vermogen aan PV-installaties in de provincie, opgesplitst in vier categorieën volgens het vermogen van de installatie. Het totaal geïnstalleerd vermogen bedraagt in Oost-Vlaanderen 1.166,47 MW (1 januari 2023).

Figuur 31: Evolutie geïnstalleerd vermogen in Oost-Vlaanderen, in MW (2011-2023)

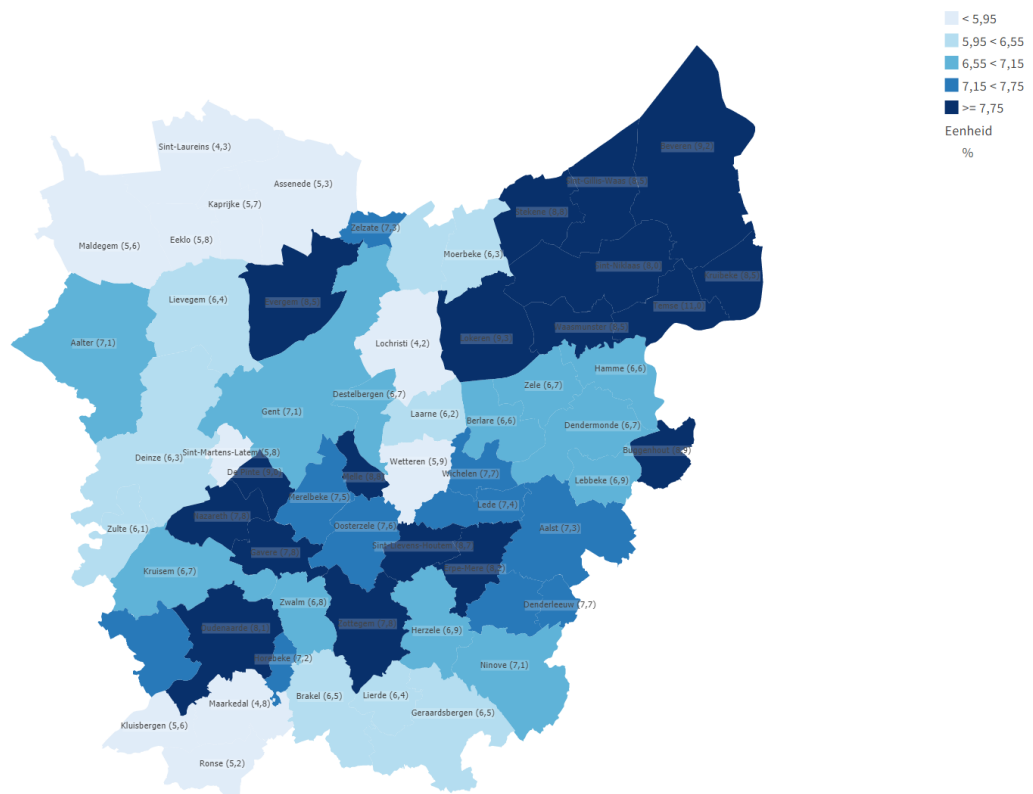
Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap en Fluvius - PV | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

25. Benuttingsgraad daken voor PV

Er is nog veel plaats voor zonnepanelen. In Oost-Vlaanderen wordt geschat dat nog maar 7,2% van het zonnepotentieel van de daken benut is (1 januari 2022)⁷. Voor het Vlaams Gewest is dit 7,4%. Kaart 12 geeft het verschil in de benuttingsgraad van de daken tussen de verschillende gemeenten weer. Temse heeft met 11,0% de hoogste benuttingsgraad. In Lochristi, de gemeente met de laagste benuttingsgraad, wordt slechts 4,2% van de bruikbare daken benut.

Kaart 12: Benuttingsgraad daken voor PV, % t.o.v. totaal bruikbare daken (2022)

Bron: VEKA en Fluvius | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

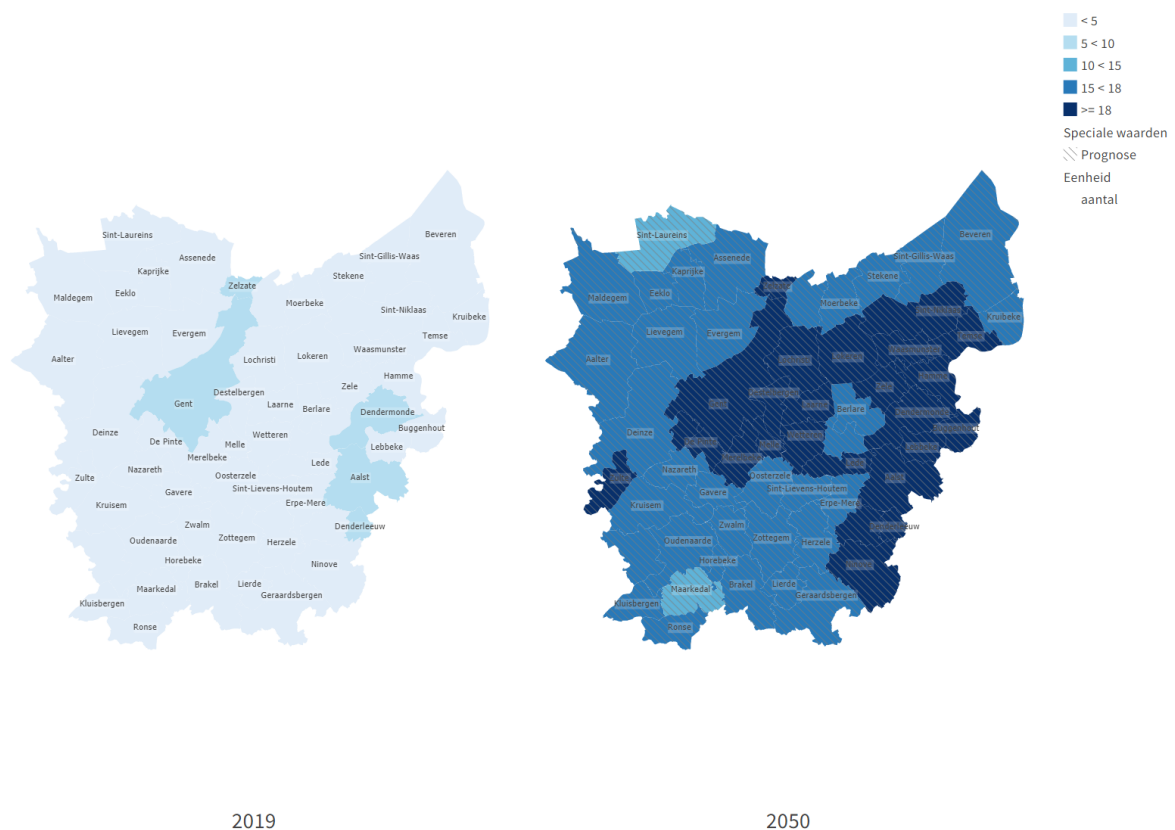
⁷ De benuttingsgraad geeft aan welk percentage van de bruikbare daken van het betreffende jaar effectief gebruikt werd voor PV-panelen. Het potentieel vermogen op daken werd ingeschat voor de dakdelen waar de opgemeten zoninstraling groter is dan 1.000 kWh/m²/jaar (zie [zonnekaart](#)).

26. Hittegolfdagen

Om de toekomstige klimaatverandering in beeld te brengen, wordt gebruik gemaakt van klimaatmodellen die als referentie voor Vlaanderen gelden. De data zijn gebaseerd op klimaatscenario's voor 2050 en 2100. Het effectieve toekomstige klimaat zal sterk afhangen van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Hoe meer broeikasgassen worden uitgestoten, hoe meer het klimaat verandert, en hoe groter de potentiële impact zal zijn. Bij de interpretatie moet men er rekening mee houden dat de precieze veranderingen niet gekend zijn. Het voeren van een klimaatmitigatiebeleid blijft dus belangrijk om de effectieve klimaatverandering te beperken.

De klimaattoestanden, -effecten en -impacts, opgenomen in dit rapport werden berekend op basis van het hoog-impacts scenario. Concreet betekent dit dat rekening wordt gehouden met wereldwijd een gemiddelde temperatuurstijging tussen 3,2°C en 5,4°C tegen 2100 ten opzichte van het pre-industriële tijdperk (1750-1850).

Kaart 13: Evolutie hittegolfdagen per jaar in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (huidige klimaat, 2050)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Zoals je kunt zien op Kaart 13 is de verwachting dat het aantal hittegolfdagen⁸ tussen nu en 2050 in de verschillende gemeenten van Oost-Vlaanderen sterk zal toenemen. Waar er in het huidig klimaat in de meeste gemeenten maximaal 5 hittegolfdagen per jaar zijn,

⁸ Meerjarig gemiddelde van het aantal dagen per jaar dat deel uitmaakt van een hittegolf, volgens de definitie van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, nl. een periode van minstens drie opeenvolgende dagen met een gemiddelde minimumtemperatuur (gemiddelde over de drie dagen) hoger dan 18,2 °C en een gemiddelde maximumtemperatuur hoger dan 29,6 °C.

zie je dat de verwachting is dat dit er in de meesten gemeenten in 2050 per jaar minstens 15 zullen zijn. In bijna alle gemeenten zien we ten minste een verviervoudiging van het aantal hittegolfdagen tussen het huidige klimaat en 2050. De kleinste verandering zien we in Zelzate waar het aantal hittegolfdagen per jaar in het huidige klimaat (5 hittegolfdagen) met 3,7 vermenigvuldigd moet worden om tot het verwachte aantal hittegolfdagen in 2050 (18,6 hittegolfdagen) te komen. In Horebeke zien we de grootste verandering, namelijk van 2,5 hittegolfdagen in het huidige klimaat tot 15 hittegolfdagen in 2050, wat een vermenigvuldiging met 6 is.

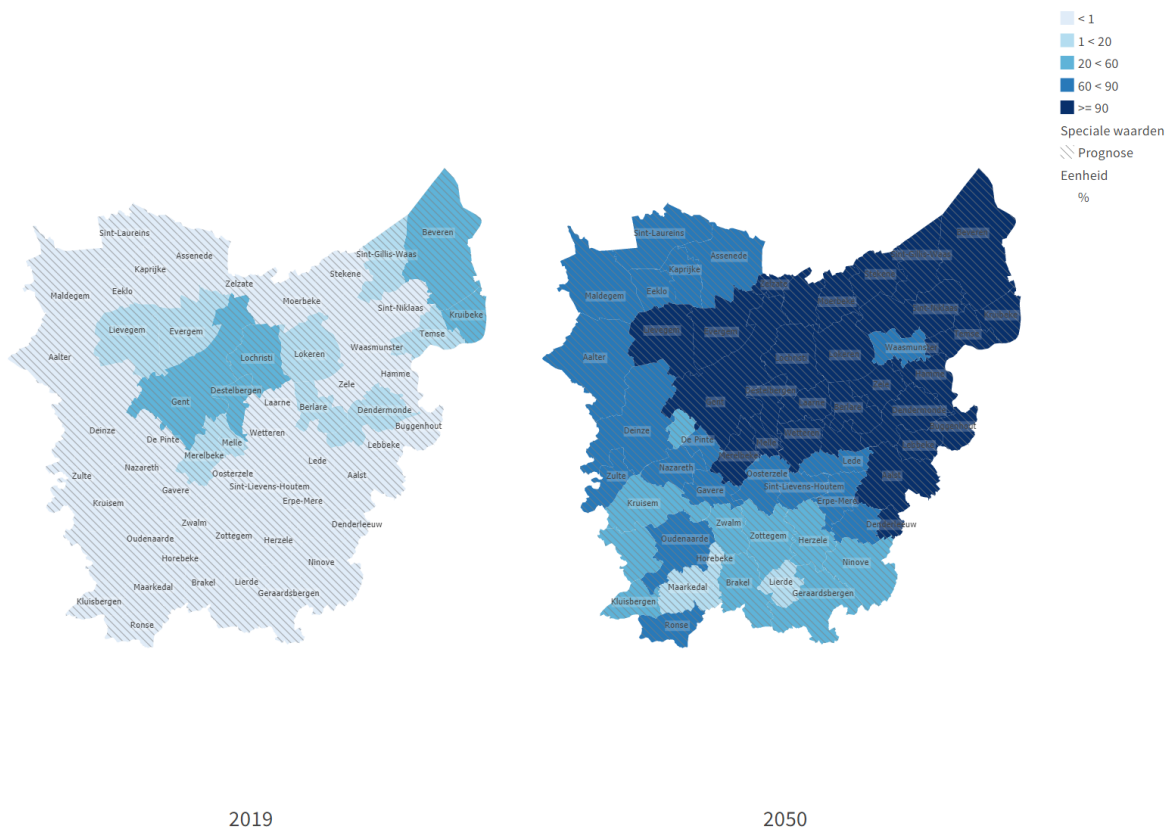
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

27. Door hitte getroffen kwetsbare inwoners

Hogere temperaturen en uitschieters van extreem hoge temperaturen zijn van invloed op de gezondheid van de bevolking. De gezondheidsimpact is niet enkel gerelateerd aan de hoogte van de luchttemperatuur, maar wordt bijvoorbeeld ook beïnvloed door de aan- of afwezigheid van schaduw, de luchtvochtigheid en de windsnelheid. De gevoelstemperatuur (WBGT) houdt rekening met al deze parameters.

Hittestress kan gerelateerd worden aan verstoring van nachtrust, gezondheidsklachten en een daling in arbeidsproductiviteit. Kwetsbare bevolkingsgroepen zoals zieken, ouderen, baby's en kleuters kunnen sneller gezondheidsproblemen ondervinden ten gevolge van hitte. De meest voorkomende gevolgen van hitte zijn huiduitslag, uitdrogingsverschijnselen, spierkrampen, uitputting en in ernstige gevallen een hittedag. Hitte is een oorzaak van oversterfte. Deze oversterfte is vooral van toepassing op ouderen, jonge kinderen (< 4 jaar) en mensen met ademhalingsproblemen of hart- en vaatziekten.

Kaart 14: Evolutie door hitte getroffen kwetsbare inwoners 0-4 jaar en 65+ jaar in de gemeenten van Oost-Vlaanderen, % t.o.v. totaal inwoners 0-4 jaar en 65+ jaar (huidige klimaat en 2050)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Kaart 14 geeft het percentage inwoners weer uit de meest hittegevoelige bevolkingsgroepen - jonge kinderen en ouderen - die op een extreme hittedag

(terugkeerperiode van 20 jaar) geconfronteerd kunnen worden met gevoelstemperaturen boven een drempelwaarde waarbij ernstige gezondheidsschade te verwachten is⁹.

In het huidige klimaat zie je voor de meeste gemeenten van Oost-Vlaanderen nog dat op een extreem warme dag geen enkele kwetsbare inwoner wordt blootgesteld aan schadelijke hitteniveaus. Op basis van het hoog-impactscenario zie je de percentages echter in elke gemeente sterk stijgen. De verwachting is dat in 2050 in 28 van de 60 gemeenten meer dan 90% van de kwetsbare inwoners blootgesteld zal worden aan schadelijke hitteniveaus.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

⁹ Het aantal kwetsbare personen (tussen 0-4 jaar en boven 65 jaar) dat wordt blootgesteld aan belangrijke hittestress. Meer concreet betreft het kwetsbare personen waarbij de dagmaximum en de dagminimum gevoelstemperaturen tijdens een extreme hittedag (terugkeerperiode van 20 jaar) dermate worden overschreden dan ernstige gezondheidsschade te verwachten is.

28. Erosie

Erosie treedt op wanneer afstromend water bodemdeeltjes wegspoelt. Een belangrijk negatief gevolg is de daling van de bodemvruchtbaarheid van landbouwgronden. Erosie door water kan ook leiden tot modderstromen, het dichtslibben van waterlopen en tot vervuiling van die waterlopen wanneer nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen in de waterlopen terecht komen.

Factoren die een rol spelen bij bodemerosie zijn de hoeveelheid en intensiteit van de invallende neerslag, het reliëf, de bodemsoort en de vegetatie. In Vlaanderen zijn de heuvelachtige leem- en zandbodems in Haspengouw, het Hageland, het Pajottenland en de Vlaamse Ardennen veel gevoeliger voor bodemerosie dan de zandbodems in het noordelijk deel van Vlaanderen.

De klimaatverandering veroorzaakt frequentere en intensievere regenbuien, waardoor erosie nog sterk kan toenemen.

Provincie Oost-Vlaanderen maakte voor gemeenten erosiebestrijdingsplannen op. In 2022 waren er in Oost-Vlaanderen in totaal 1.073 actuele en 183 potentiële knelpunten gekend, goed voor een respectievelijke oppervlakte van 27.639 m² en 5.656 m².

Er werden 357 kleinschalige erosiebestrijdingswerken uitgevoerd, waarvan je het aantal per type kan zien in Tabel 1.

Tabel 1: Kleinschalige erosiebestrijdingswerken in Oost-Vlaanderen

	2021
aarden dam	14
bufferbekken	3
bufferzone	0
dam plantaardige materialen	195
erosiepoel	6
gracht	47
grasbufferstrook	38
grasgang	1
graszone	5
houtig kleine landschapselementen	0
schanskorvendam	0
talud	0
toegangszone	15
wadi	0
waterinfrastructuur	33
weginfrastructuur	0

Eenheid	aantal
Bron	Databank Ondergrond Vlaanderen - Erosie provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

29. Waterkwaliteit

De oppervlaktewaterkwaliteitsgegevens van de provincie Oost-Vlaanderen verzameld in de periode 2017-2022 door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), welke de waterkwaliteit binnen de Vlaanderen opvolgt, geven aan dat de fysico-chemische waterkwaliteit nog steeds onvoldoende is. Geen enkel onderzochte locatie of waterlichaam haalt voor wat betreft de fysico-chemie de minimum vereiste goede toestand zoals vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water. Zesendertig procent van de meetpunten scoort slecht, 54% ontoereikend en 10% matig (Tabel 2). Vooral de nutriëntenconcentraties en in het bijzonder het fosforgehalte ligt systematisch te hoog. Tachtig procent van de meetpunten behoren tot de klasse ontoereikend of slecht op basis van het totaal fosfor zomerhalfjaargemiddelde. Daardoor scoort deze parameter even slecht in vergelijking met de periode 2010-2016. De input van nutriënten is naast een historische oorsprong ook te wijten aan resterende huishoudelijke lozingen en afspoeling en diffuse pollutie afkomstig van de landbouw. Zo zijn er nog heel wat gemeenten waarbij de zuiverings- en rioleringsgraad beneden de 60% ligt. Verder heeft vooral het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen te kampen met een enorme erosieproblematiek wat mede aanleiding geeft tot een slechte waterkwaliteit. Voor wat betreft het zuurstofgehalte scoort 26% van de meetpunten goed tot zeer goed. Gezien de strenge voorwaarden die Europa hanteert en waarbij het "one out all out" principe wordt gehanteerd" is er tot op heden geen enkel waterlichaam in Oost-Vlaanderen in de goede toestand.

Tabel 2: Toestand van de fysico-chemische waterkwaliteit in meetpunten van Oost-Vlaanderen (periode 2017-2022)

	Meetpunten met score
Goed	0%
Matig	10%
Ontoereikend	54%
Slecht	36%

Eenheid	%
Bron	Vlaamse Milieu Maatschappij

De slechte tot matige chemische waterkwaliteit heeft eveneens een effect op de biologische waterkwaliteit. Voor wat betreft de biologische kwaliteit meet de VMM de aanwezigheid van fytoplankton, fyto-benthos, macrofyten en macro-invertebraten. Ook hier legt de Europese Kaderrichtlijn Water een aantal normen op. Uit de cijfers blijkt dat in de periode 2017-2022 ca. 42% van de waterlopen op het grondgebied van de provincie goed of zeer goed scoorden voor fyto-benthos, terwijl dat slechts in 30%, respectievelijk 28% het geval was voor fytoplankton en macro-invertebraten (zie Tabel 3). Slechts 10% van de meetpunten scoorden goed of zeer goed voor macrofyten. De visgemeenschap wordt onderzocht door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Hoewel de exacte gegevens van deze maatlat op het moment van dit schrijven niet beschikbaar waren, kunnen we wel meegeven dat ook deze maatlat op heel wat locaties ontoereikend scoort.

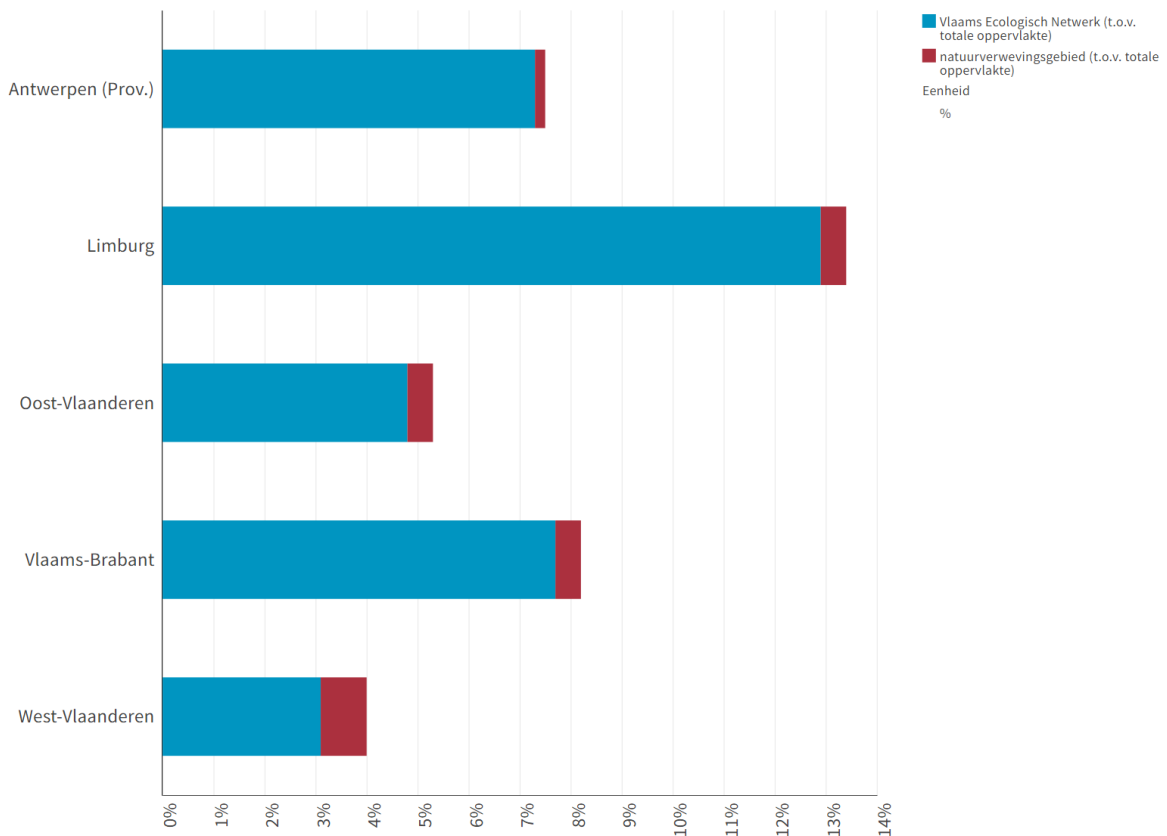
Tabel 3: Biologische waterkwaliteit in meetpunten van Oost-Vlaanderen (periode 2017-2022)

	Meetpunten met score goed of zeer goed
Fytoplankton	30%
Fytobenthos	42%
Macrofyten	10%
Macro-invertebraten	28%
Eenheid	%
Bron	Vlaamse Milieu Maatschappij

30. Natuurlijke structuur

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) wordt de planologische natuurlijke structuur bepaald als het samenhangende geheel van de rivier- en beekvalleien, de grotere natuurcomplexen en de andere gebieden waar de voor de natuur structuurbepalende elementen en processen tot uiting komen. De natuurlijke structuur omvat ook de lijn-, punt- en vlakvormige natuurelementen, kleinere natuur- en boscomplexen en parkgebieden, of samen de 'ecologische infrastructuur'. De juridische beschermingsstatus werd vormgegeven door de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), dat de eigenlijke kern vormt, en de Natuurverwevings- en Natuurverbindingengebieden van het Integraal Verbindings- en Ondersteunend Netwerk (IVON). VEN en IVON zijn belangrijke instrumenten in het natuur- en bosbeleid die hun weerslag hebben in het natuurbeleid en het ruimtelijk beleid, bijvoorbeeld voor het al dan niet verlenen van vergunningen.

Figuur 32: Oppervlakte natuurlijke structuur, % t.o.v. totale oppervlakte (2020)

Bron: Agentschap voor Natuur en Bos - Natuurlijke structuur | provincies.incijfers.be

Met grote aaneengesloten gebieden vormt het VEN de ruggengraat van de toekomstige natuurlijke structuur(netwerken) in Vlaanderen. Het bestaat uit Grote Eenheden Natuur (GEN) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO), waar de natuur een hoofdrol heeft of krijgt. Voor de instandhouding, ondersteuning en versterking van de natuurkernen worden natuurverwevingsgebieden afgebakend. Zij vormen als het ware een beschermende jas voor de natuurkernen. De natuurverbindingengebieden verbinden de natuurkernen met elkaar. Deze laatste gebieden worden door de provincies eerder schematisch aangeduid in hun provinciale ruimtelijke structuurplannen en zijn niet als

oppervlakte weer te geven. De Natuurverwevingsgebieden worden ruimtelijk afgebakend in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Daarom zijn voor het IVON alleen de cijfers van de Natuurverwevingsgebieden beschikbaar.

In Oost-Vlaanderen is 14.577,38 hectare van het grondgebied als VEN en 1.461,99 hectare als natuurverwevingsgebied afgebakend, dat is respectievelijk 4,8% en 0,5% van het totale grondgebied.

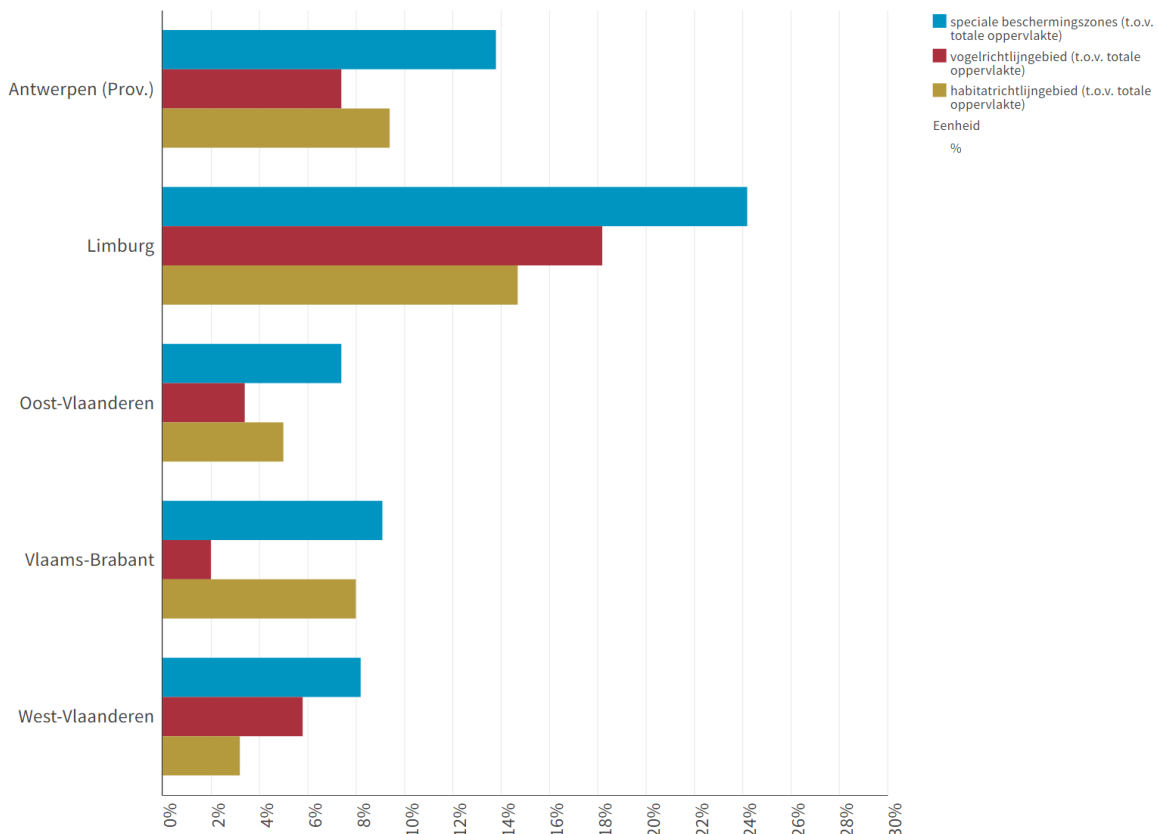
Figuur 32 toont voor de verschillende provincies welk percentage van het grondgebied als VEN of natuurverwevingsgebied afgebakend is.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

31. Speciale beschermingszones

Om de meest kwetsbare natuur te beschermen en planten en dieren in hun leefgebieden de ruimte te geven om zich te ontwikkelen en te herstellen worden, naast VEN en IVON, ook Europese Natura 2000-gebieden afgebakend. Vlaanderen zet in op de Europese natuurdoelen door de afbakening van speciale beschermingszones (SBZ). Er bestaan twee typen, namelijk speciale beschermingszones voor vogels (SBZ-V) en habitats (SBZ-H). Deze gebieden zijn beter bekend onder hun benamingen vogelrichtlijn- en habitatrichtlijngebieden. De vogelrichtlijn uit 1979 en de habitatrichtlijn uit 1992 liggen hieraan ten grondslag.

Figuur 33: Oppervlakte speciale beschermingszones, % t.o.v. totale oppervlakte (2020)

Bron: Agentschap voor Natuur en Bos - Natura 2000 SBZ | provincies.incijfers.be

Figuur 33 toont de verhouding van de oppervlakte afgebakend als speciale beschermingszone (SBZ), van het vogelrichtlijngebied en van het habitatrichtlijngebied, telkens tegenover de totale oppervlakte. In Oost-Vlaanderen is 22.203,36 hectare of 7,4% van de totale oppervlakte afgebakend als speciale beschermingszone (SBZ). Oost-Vlaanderen is hiermee binnen Vlaanderen de provincie waar verhoudingsgewijs de kleinste oppervlakte speciale beschermingszones aanwezig is.

Bij de berekening van de totale oppervlakte SBZ werden eventuele overlappingen van SBZ-V en SBZ-H buiten beschouwing gelaten, waardoor het geen optelling is van de twee typen SBZ. Het gaat meer bepaald om 10.137,88 hectare vogelrichtlijngebied (SBZ-V) en 15.050,78 hectare habitatrichtlijngebied (SBZ-H).

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

32. Biologische kartering

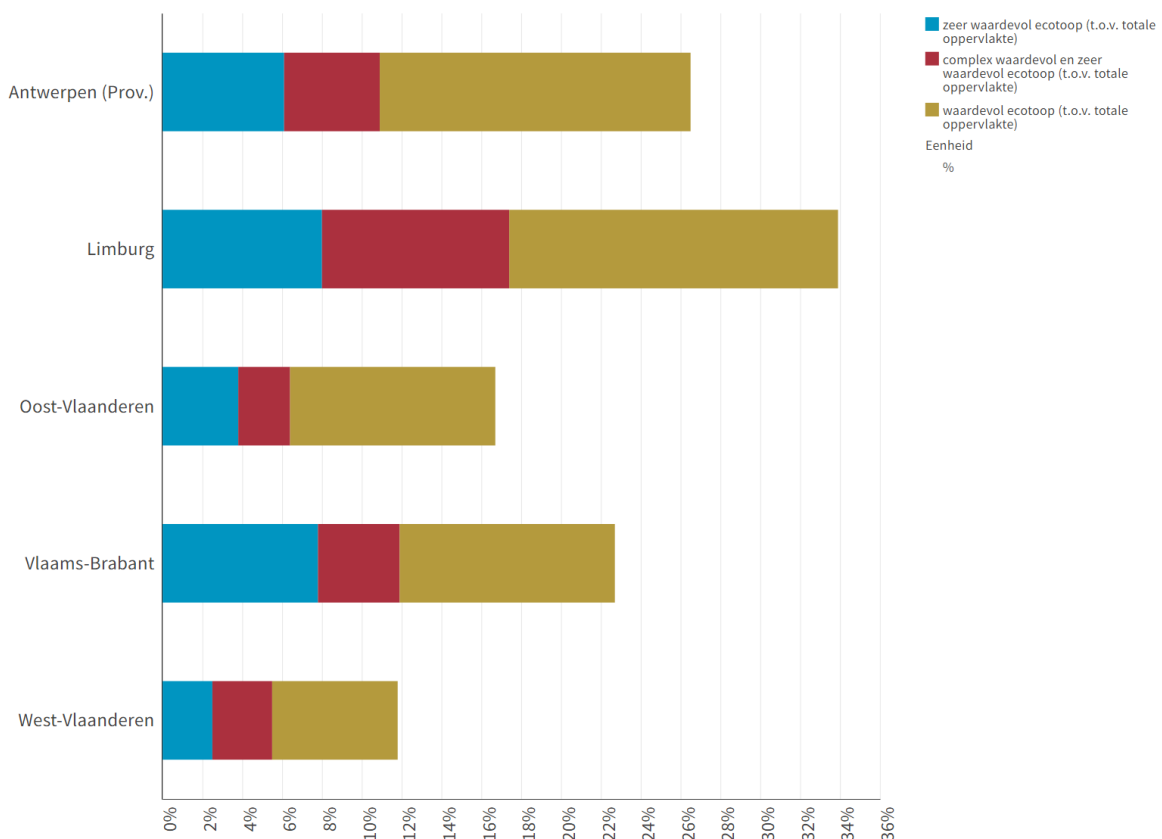
De biologische kartering geeft een stand van zaken van gebieden met waardevolle en zeer waardevolle vegetaties. De cijfers zijn gebaseerd op de Biologische Waarderingskaart (BWK).

De BWK is een wetenschappelijke kartering van vegetaties, bodembedekking en kleine landschapselementen (lijn- en puntvormige elementen) op het gehele Vlaamse grondgebied. De basis vormt de karteringseenheid, een min of meer uniforme vegetatie die op kaart vastgelegd werd. De biologische waarde wordt toegekend op basis van een combinatie van de zeldzaamheid, kwetsbaarheid, natuurlijkheid en vervangbaarheid van de biotoop en wordt uitgedrukt in drie categorieën: biologisch zeer waardevol, biologisch waardevol en biologisch minder waardevol. Wanneer een perceel meerdere elementen bevat wordt de waardering uitgedrukt in een combinatie van de eerdergenoemde categorieën.

Oost-Vlaanderen telt, volgens dit waarderingssysteem, 11.312,92 hectare zeer waardevol ecotoop, 7.820,03 hectare complex waardevol en zeer waardevol ecotoop en 30.845,31 hectare waardevol ecotoop. Dit betekent dat ongeveer 17% van het totale grondgebied van Oost-Vlaanderen onder de labels 'biologisch waardevol', 'biologisch zeer waardevol' of een complex van beide valt.

Figuur 34 toont de verhouding van de biologisch (zeer) waardevolle gebieden ten opzichte van de totale oppervlakte.

Figuur 34: Oppervlakte biologisch (zeer) waardevol gebied, % t.o.v. totale oppervlakte (2020)

Bron: Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek - BWK/Natura 2000 | provincies.incijfers.be

WONEN & LEVEN

Op basis van de habitatkaart, die een afgeleide is van de BWK, is voor elke biotoop eveneens bepaald of deze overeenkomt met een habitatype uit bijlage I van de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn stelt dat elke Europese lidstaat maatregelen moet nemen om ervoor te zorgen dat deze habitatypes in 'gunstige staat' blijven of komen. Het doel hiervan is het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en wilde flora en fauna. In Oost-Vlaanderen is 9.552,05 hectare volledig habitatwaardig. Daarnaast bevat 1.874,37 hectare zowel habitatwaardige, als niet habitatwaardige delen en is het voor 1.597,47 hectare onzeker of er een Natura 2000-habitatype aanwezig is.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

33. Natuurbeheerplannen

Sinds 2014 maakt Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werk van de integratie van het Bos- en het Natuurdecreet. De voormalige bosbeheerplannen en de natuurresevaten komen hierdoor te vervallen en zullen in principe tegen 2024 omgezet worden naar het nieuwe Natuurbeheerplan. In het nieuwe Natuurbeheerplan worden, afhankelijk van het ambitieniveau voor de ecologische functie, vier types onderscheiden.

Momenteel is een deel van de oude beheerplannen omgezet naar het nieuwe Natuurbeheerplan, maar dit geldt nog niet voor alle beheerplannen. Voorlopig bestaan de acht types van oude beheerplannen daarom nog naast de vier types van het nieuwe Natuurbeheerplan. Het overzicht van alle types beheerplannen vind je in Tabel 4.

Tabel 4: Overzicht beheerplannen

Oude beheerplannen	Nieuw Natuurbeheerplan
BABR: beheerplan aangewezen bosreservaat (eigendom van de Vlaamse overheid)	Type 1: behoud van de aanwezige natuurkwaliteit
BANR: beheerplan aangewezen natuurreservaat (eigendom van de Vlaamse overheid; 'Vlaams Natuurreservaat')	Type 2: hogere natuurkwaliteit
BBBP: beperkt bosbeheerplan	Type 3: hoogste natuurkwaliteit
BEBR: beheerplan erkend bosreservaat (eigendom van besturen of private personen)	Type 4: natuurreservaat
BENR: beheerplan erkend natuurreservaat (eigendom van terreinbeherende verenigingen, besturen of private personen; 'Erkend Natuurreservaat')	
BPMD: beheerplan militair domein	
HPGB: beheerplan harmonisch park- en groenbeheer	
UBBP: uitgebreid bosbeheerplan	

Tabel 5 toont voor Oost-Vlaanderen hoeveel hectare elk type beheerplan inneemt binnen het totaal van beheerplannen. In totaal valt er in 2022 9.581,83 hectare van Oost-Vlaanderen onder een (natuur)beheerplan. In 2023 is de totale oppervlakte met een (natuur)beheerplan toegenomen tot 10.606,53 hectare.

Als we de evolutie meer in detail bekijken, zien we dat de oppervlakte onder beperkt bosbeheerplan, beheerplan erkend natuurreservaat en uitgebreid bosbeheerplan tussen 2022 en 2023 is afgenomen. Zoals verwacht op basis van de omschakeling naar de nieuwe natuurbeheerplannen is de oppervlakte met een natuurbeheerplan type 1, 2, 3 en 4 toegenomen.

Tabel 5: Oppervlakte natuurbeheerplannen naar type in Oost-Vlaanderen, in hectare (2023)

	2022	2023
beheerplan aangewezen natuurreservaat ("Vlaams Natuurreservaat")	114	114
beheerplan aangewezen bosreservaat (eigendom van de Vlaamse overheid)	222	122
beperkt bosbeheerplan	1415,28	1224,44
beheerplan erkend bosreservaat (eigendom van besturen of private personen)	52	52
beheerplan erkend natuurreservaat	1430,14	1122,15
beheerplan militair domein	193	193
beheerplan harmonisch park- en groenbeheer	0	0
uitgebreid bosbeheerplan	3068,11	2438,4
andere beheerplannen	0	0
Natuurbeheerplan type 1	32	67
Natuurbeheerplan type 2	634,41	815,98
Natuurbeheerplan type 3	147,89	798,57
Natuurbeheerplan type 4	2273	3659

Eenheid	hectare
Bron	Agentschap voor Natuur en Bos - Natuurbeheerplan provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

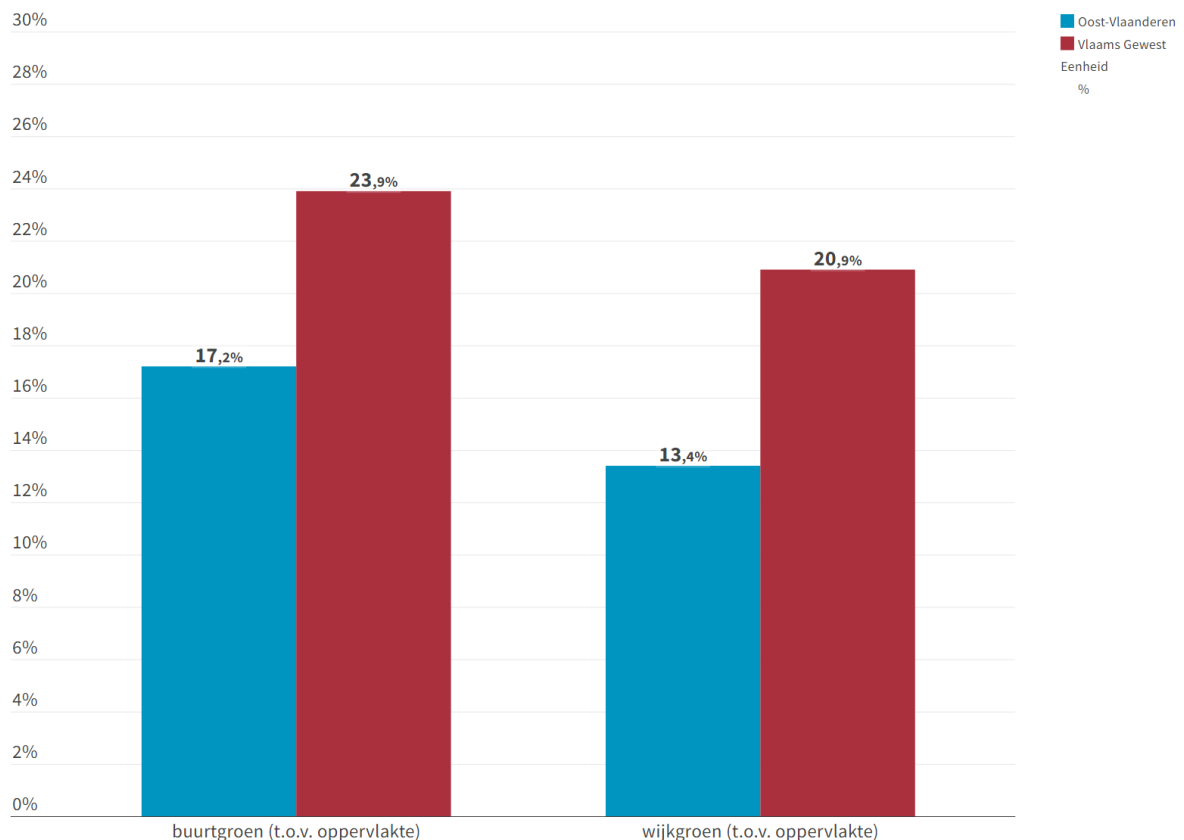
34. Aanwezigheid van groen, bomen en bos

De aanwezigheid van groen in de bebouwde omgeving zorgt voor verkoeling. Niet alleen grotere oppervlakten natuur, maar ook kleinere groene ruimtes verspreid over de bebouwde kern (parken, bomen, hagen en gevelgroen) hebben een groot afkoelend effect. Het is belangrijk dat dat groen ook toegankelijk is en in de nabijheid van woonplaatsen gelegen is, zodat inwoners overdag koele en beschaduwde plaatsen kunnen opzoeken wanneer de temperaturen hoog oplopen. Dit geldt in het bijzonder op plaatsen waar inwoners geen of een heel kleine tuin hebben. Onderstaande indicatoren brengen de oppervlakte en de nabijheid van vrij toegankelijke groene ruimte in kaart¹⁰.

Typologieën toegankelijke groenclusters 'groen in de buurt'

buurtgroen	Groen met minimum oppervlakte van 0,2 ha
wijkgroen	Groen met minimum oppervlakte van 10 ha

Figuur 35: Toegankelijk groen (buurtgroen en wijkgroen), % t.o.v. totale oppervlakte (2019)

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

¹⁰ Worden niet meegeteld omwille van niet vrij toegankelijk: privétuinen, groen op commerciële en industriële percelen, groen op kerkhoven, golfterreinen, zoo en attractieparken, sportterreinen, campings en militaire domeinen. De volledige technische procedure voor de selectie van deze groengebieden kan je terugvinden in de technische fiche groentypologieën van VITO.

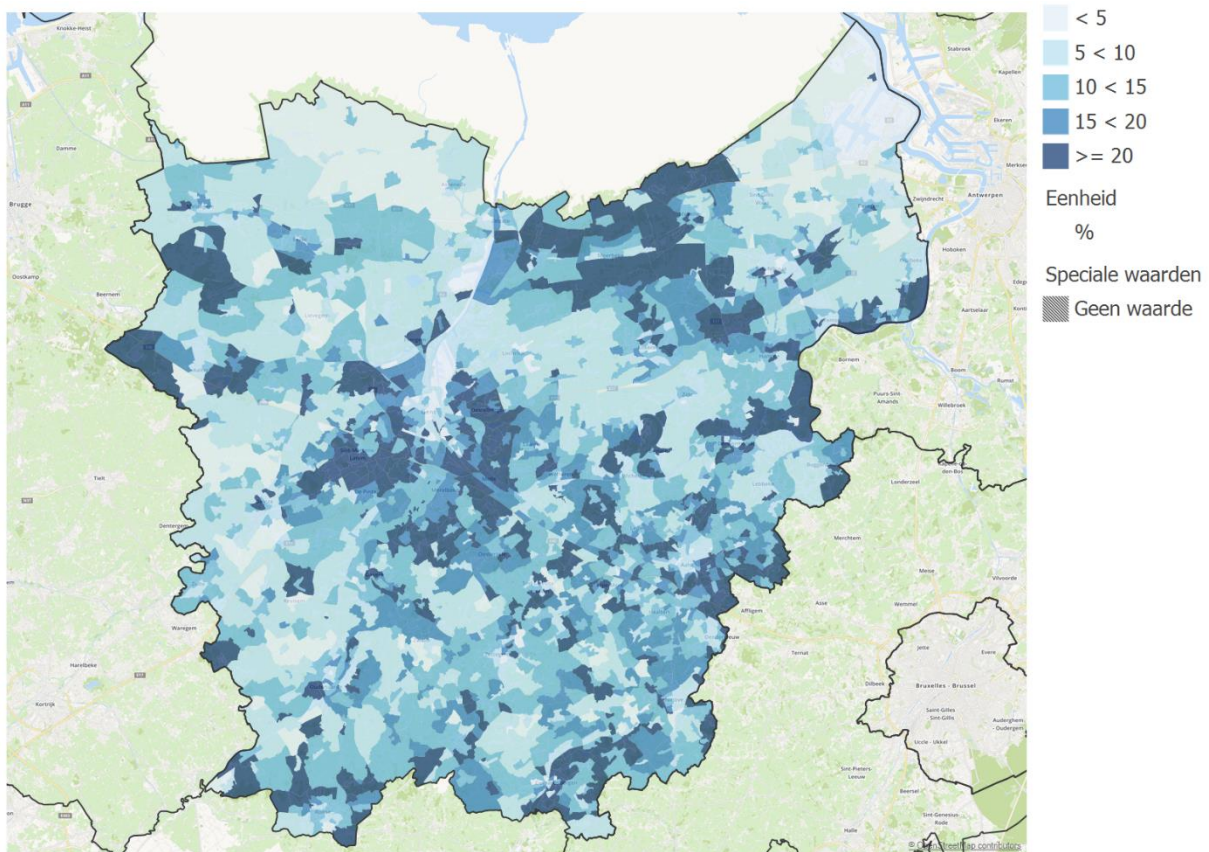
WONEN & LEVEN

In provincie Oost-Vlaanderen is 17,2% van de oppervlakte ingenomen door buurtgroen. Wijkgroen is in 2019 van toepassing op 13,4% van de oppervlakte in de gemeente. Zoals te zien is in Figuur 35 is het percentage buurt- en wijkgroen in Oost-Vlaanderen een stuk lager dan in het Vlaams Gewest.

Uit de bodembedekkingskaart (BBK) kunnen we de verspreiding van bomen, gras en struiken in Vlaanderen afleiden. In Oost-Vlaanderen vinden we 40.572,70 hectare bomen en 47.041,30 hectare gras en struiken (niet-landbouw). Dit betekent dat ongeveer 29% van de totale oppervlakte van Oost-Vlaanderen bedekt is met bomen, gras en struiken.

De spreiding van de oppervlakte bomen binnen Oost-Vlaanderen vind je in Kaart 15.

Kaart 15: Oppervlakte bomen, % t.o.v. totale oppervlakte bodembedekkingskaart (2018)

Bron: Digitaal Vlaanderen | provincies.incijfers.be

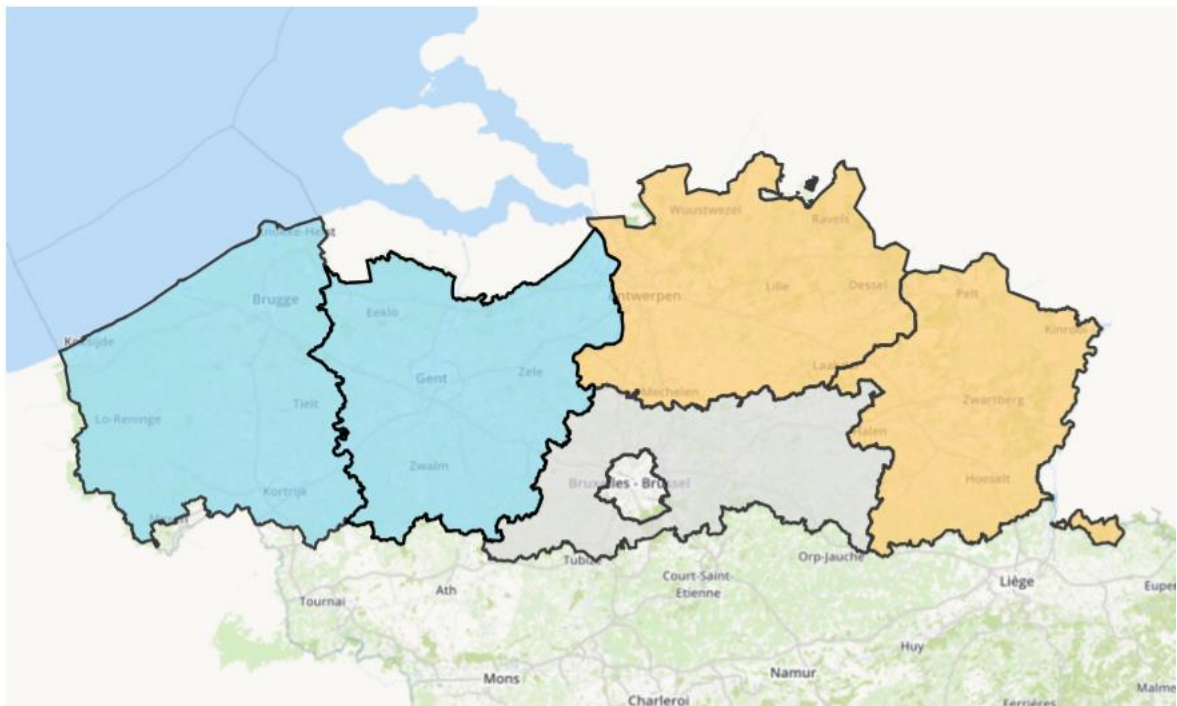
Bossen zijn bij uitstek vegetaties die verkoeling kunnen bieden. Tegelijk herbergen ze vaak een hoge biodiversiteit. Een voldoende groot en sterk netwerk van goed ontwikkeld bos is noodzakelijk om deze waarden bestand te maken tegen klimaatverandering.

De oppervlakte die effectief ingevuld wordt door bos¹¹ in de provincie Oost-Vlaanderen wordt volgens het landgebruikbestand ingeschat op 6,3% van de totale oppervlakte, ten opzichte van 10,3% in het Vlaams Gewest. Op onderstaande kaart zien we aan de hand van z-scores dat het aandeel bos in Oost-Vlaanderen lager is in vergelijking met de rest van Vlaanderen.

¹¹ Het landgebruik 'bos' zoals hier aangegeven op gemeentelijk niveau is gebaseerd op de biologische waarderingskaart. Deze waarde kan afwijken van de data volgens de bosinventaris. De meest recente bosinventaris (uitgevoerd in de periode 2009-2019 door ANB) geeft een oppervlakte bos in Vlaanderen van 10%.

WONEN & LEVEN

Kaart 16: Oppervlakte effectief ingevuld door bos, % t.o.v. totale oppervlakte (2019, z-scores)

■ veel lager ■ lager ■ gemiddeld ■ hoger ■ veel hoger ■ Oost-Vlaanderen: 6,3

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

© OpenStreetMap contributors

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

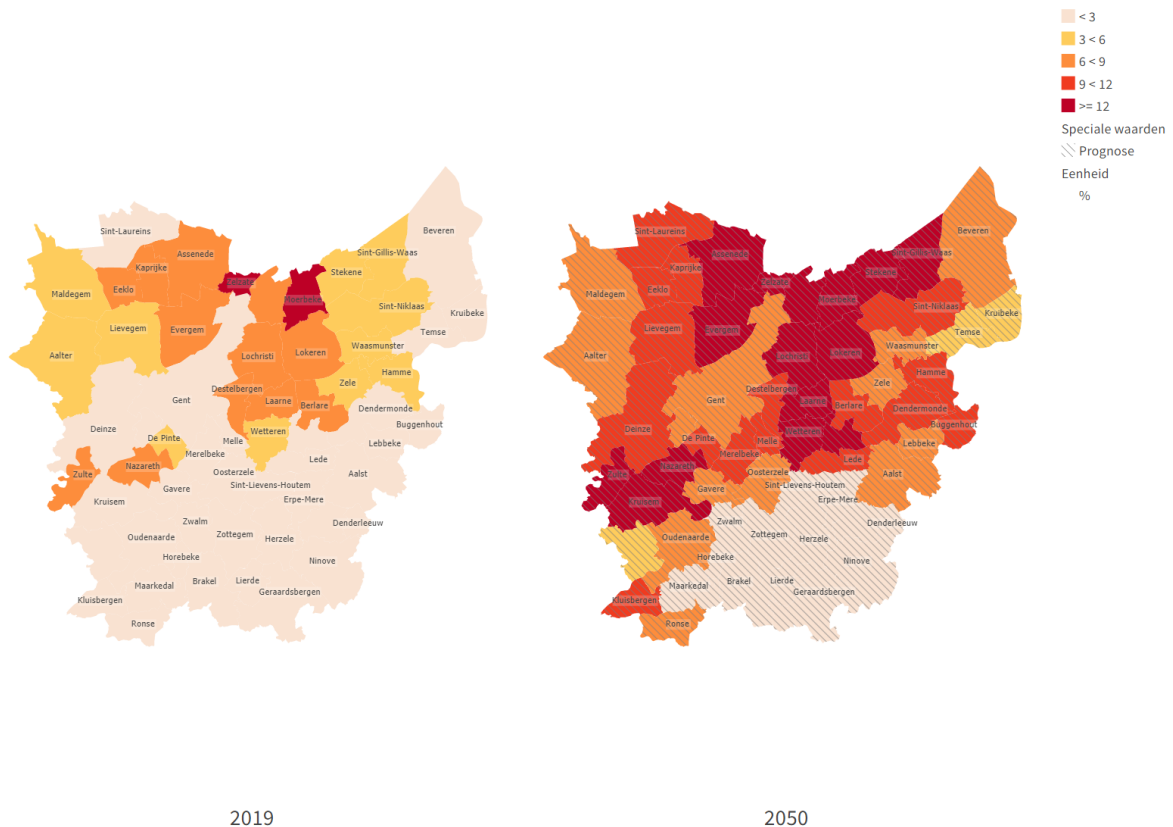
35. Percentage landbouwpercelen met significante droogtestress

Om de toekomstige klimaatverandering in beeld te brengen, wordt gebruik gemaakt van klimaatmodellen die als referentie voor Vlaanderen gelden. De data zijn gebaseerd op klimaatscenario's voor 2050 en 2100. Het effectieve toekomstige klimaat zal sterk afhangen van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Hoe meer broeikasgassen worden uitgestoten, hoe meer het klimaat verandert, en hoe groter de potentiële impact zal zijn. Bij de interpretatie moet men er rekening mee houden dat de precieze veranderingen niet gekend zijn. Het voeren van een klimaatmitigatiebeleid blijft dus belangrijk om de effectieve klimaatverandering te beperken.

De klimaattoestanden, -effecten en -impacts werden berekend op basis van het hoog-impacts scenario. Concreet betekent dit dat rekening wordt gehouden met wereldwijd een gemiddelde temperatuurstijging tussen 3,2°C en 5,4°C tegen 2100 ten opzichte van het pre-industriële tijdperk (1750-1850).

Bepaalde gewassen zoals groenten, maïs en aardappelen zijn droogtegevoelig. Ze groeien minder goed of verwelken zelfs wanneer deze onvoldoende water kunnen opnemen uit de bodem. De periode waarin de droogte optreedt, heeft ook een invloed. Afhankelijk van het gewas, kan dit problemen opleveren bij aanvang van de groei, bij de bloei of bij de vruchtvorming. Hoe oppervlakkiger de wortels, hoe droogtegevoeliger het gewas. Droogte heeft ook een impact op weidedieren, zowel qua voeding als qua dierenwelzijn. Graslanden kunnen verdrogen waardoor veehouders minder grasopbrengst hebben waardoor het effect doorwerkt tot in de winterperiode.

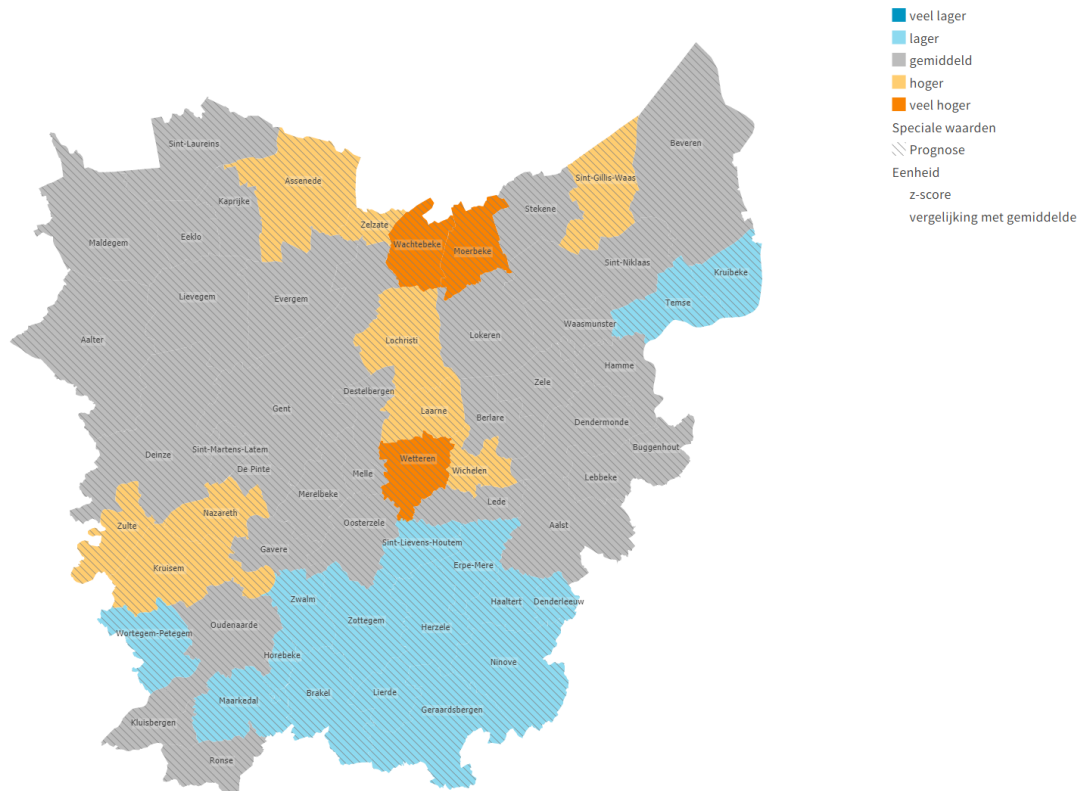
Kaart 17: Evolutie landbouwpercelen met significante droogtestress, % t.o.v. totaal landbouwpercelen (huidig klimaat, 2050 en 2100)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Kaart 17 toont dat de kaart van Oost-Vlaanderen in 2050 donkerder kleurt dan in het huidige klimaat het geval is. De verwachting op basis van het hoog-impact scenario is dus dat het percentage landbouwpercelen met significante droogtestress zal toenemen in alle gemeenten van Oost-Vlaanderen.

Kaart 18: Landbouwpercelen met significante droogtestress in 2050 in de gemeenten van Oost-Vlaanderen, % t.o.v. totaal landbouwpercelen (z-scores)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Uit Kaart 18 kun je afleiden van welke gemeenten verwacht wordt dat het aandeel landbouwpercelen met significante droogtestress in 2050 gemiddeld hoger (geel en oranje gemeenten) of juist lager (blauwe gemeenten) zal zijn. Wat opvalt is dat de gemeenten die gemiddeld lager scores voornamelijk in de Vlaamse Ardennen liggen. De hoogste waarden vinden we in Wachtebeke, Moerbeke en Wetteren, waar het percentage landbouwpercelen met significante droogtestress veel hoger dan gemiddeld is.

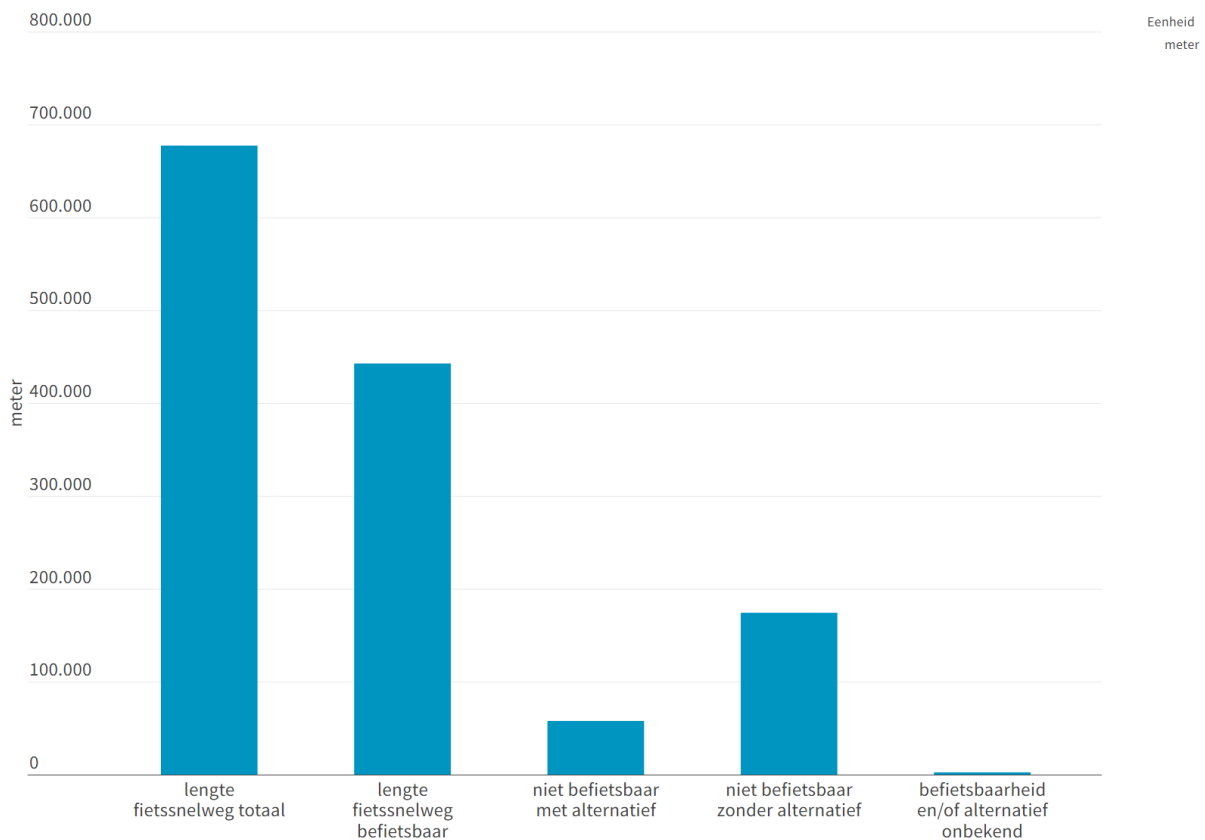
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

36. Fietssnelwegen

Fietssnelwegen zijn fietsroutes tussen steden die tot 15 à 20 km van elkaar liggen. Deze fietssnelwegen zijn een initiatief van de provincies, in samenwerking met de gemeenten en de Vlaamse overheid. De fietssnelwegen vormen samen met andere fietsroutes een 'bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk': een gemeente-overschrijdend netwerk dat belangrijke punten met elkaar verbindt (scholen, bedrijventerreinen, ziekenhuizen, stations, winkels, ...). Op termijn zullen de fietssnelwegen alle Vlaamse steden vlot met elkaar verbinden, goed voor een netwerk van 2.700 kilometer. Aangezien meer dan 30% van de Vlamingen op minder dan 7,5 kilometer van het werk woont en de meeste verplaatsingen korter dan 15 kilometer zijn, wordt gehoopt dat pendelaars de auto thuis laten en regelmatig voor de fiets zullen kiezen. Bij zulke afstanden is men met de fiets immers vaak sneller dan met de auto of het openbaar vervoer.

Een belangrijke parameter van deze fietssnelwegen is de kwaliteit ervan. Als een fietssnelweg veilig en efficiënt is ingericht, zal men meer geneigd zijn deze ook effectief te gebruiken. Daarom wordt naast de afstand van de verschillende fietssnelwegen ook de befietsbaarheid, befietsbaar alternatief, verlichting, autoluw karakter en bewegwijzering in kaart gebracht. Een belangrijke opmerking bij deze cijfers is wel dat er per provincie een persoon verantwoordelijk is voor het categoriseren van de segmenten op deze criteria. De figuren die hier volgen, zijn met andere woorden niet op strikt objectieve registratiedata gebaseerd. De data kunnen potentieel persoonsgebonden verschillen in de registratiewijze reflecteren.

Figuur 36: Lengte fietssnelwegen in Oost-Vlaanderen, totaal, befietsbaar en befietsbaar alternatief, in aantal meter (2022)

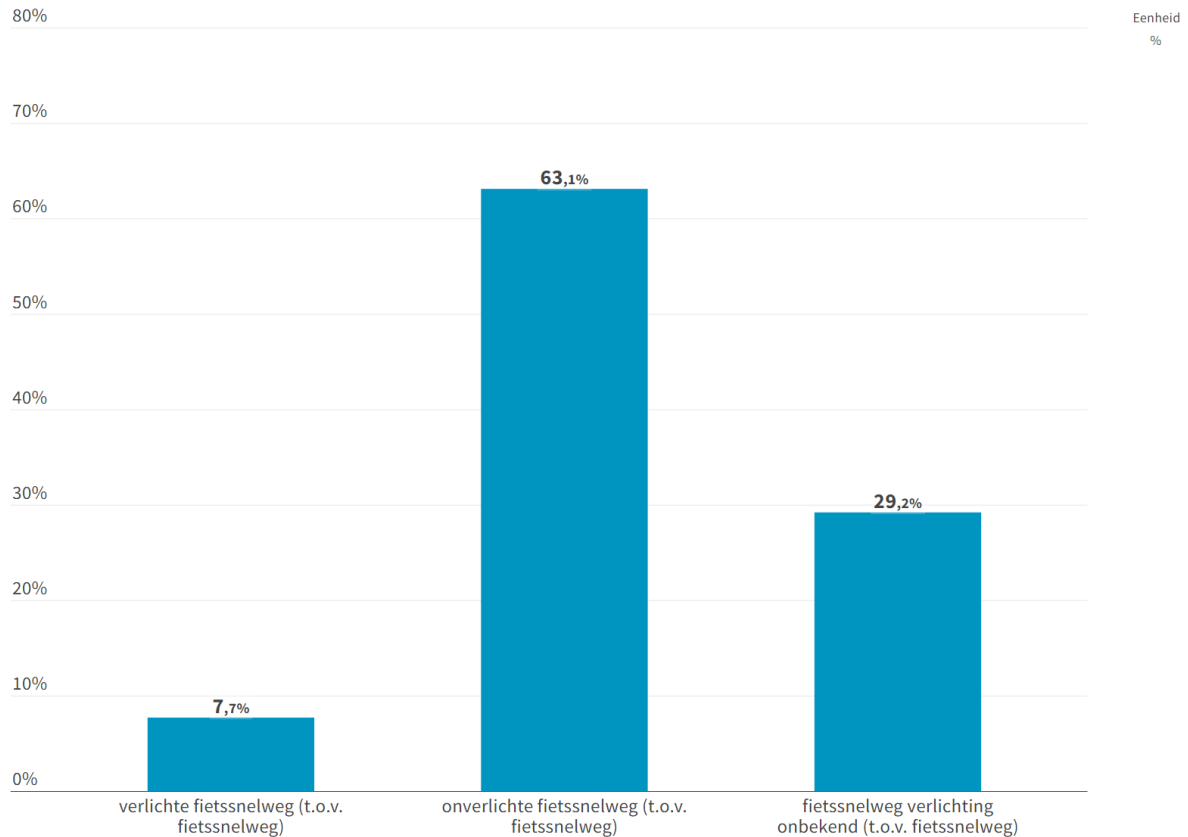

Bron: Vijf Vlaamse Provincies - fietssnelwegen.be | provincies.incijfers.be

Figuur 36 toont voor Oost-Vlaanderen de totale lengte van het fietssnelwegnetwerk (eerste staaf) en de befietsbaarheid ervan in 2022.

Naast de befietsbaarheid, en de aanwezigheid van een befietsbaar alternatief indien de fietssnelweg zelf niet befietsbaar is, wordt ook gekeken naar verlichting, bewegwijzering en het autoluw karakter. Deze kwaliteiten worden voor Oost-Vlaanderen getoond in respectievelijk Figuur 37, Figuur 38 en Figuur 39.

Figuur 37: Verlichte en onverlichte lengte fietssnelweg in Oost-Vlaanderen, % t.o.v. totaal aantal meter fietssnelweg (2022)

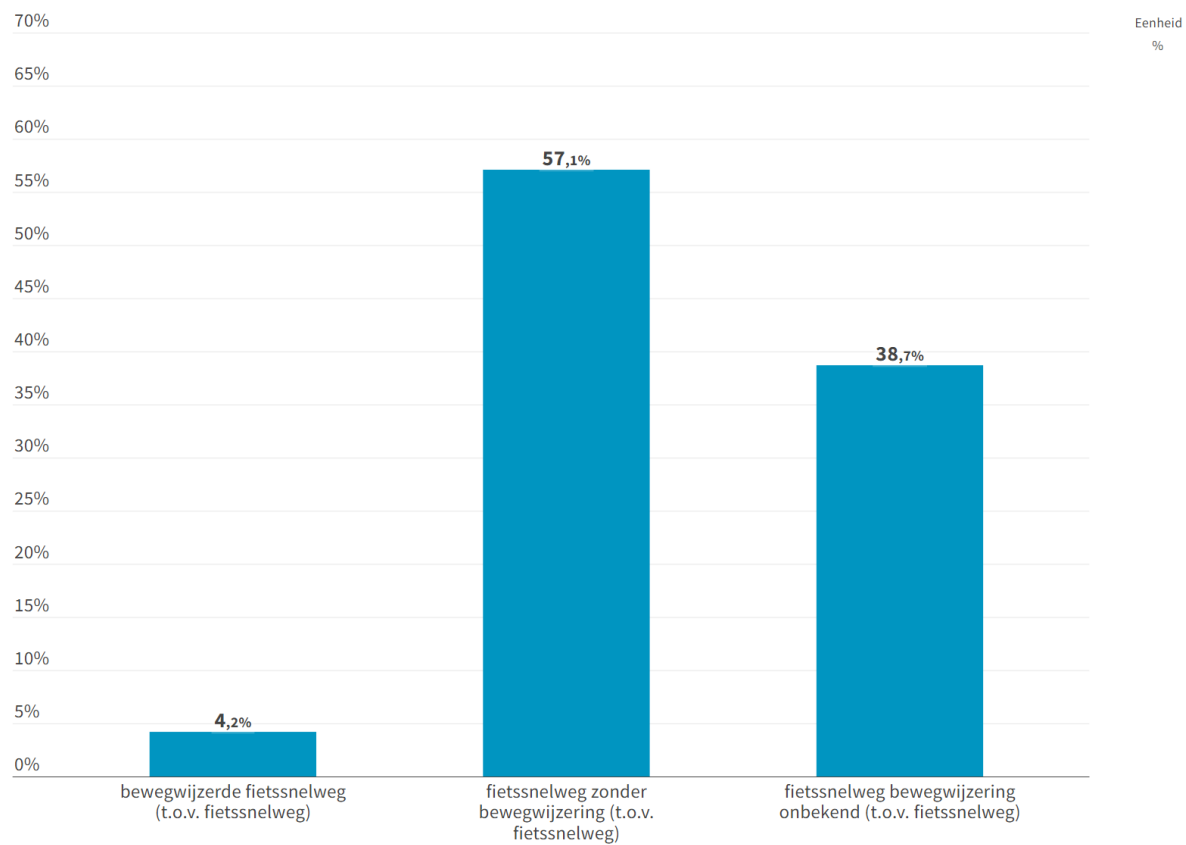

Bron: Vijf Vlaamse Provincies - fietssnelwegen.be | provincies.incijfers.be

Uit deze figuren volgt dat het overgrote deel van de fietssnelwegen in Oost-Vlaanderen in 2022 niet verlicht (63,1%) en niet bewegwijzerd (57,1%) is. Als we kijken naar het autoluwe karakter zien we dat van het totaal aantal meter fietssnelweg ongeveer evenveel autoluw (36,0%) als niet-autoluw (36,5%) is.

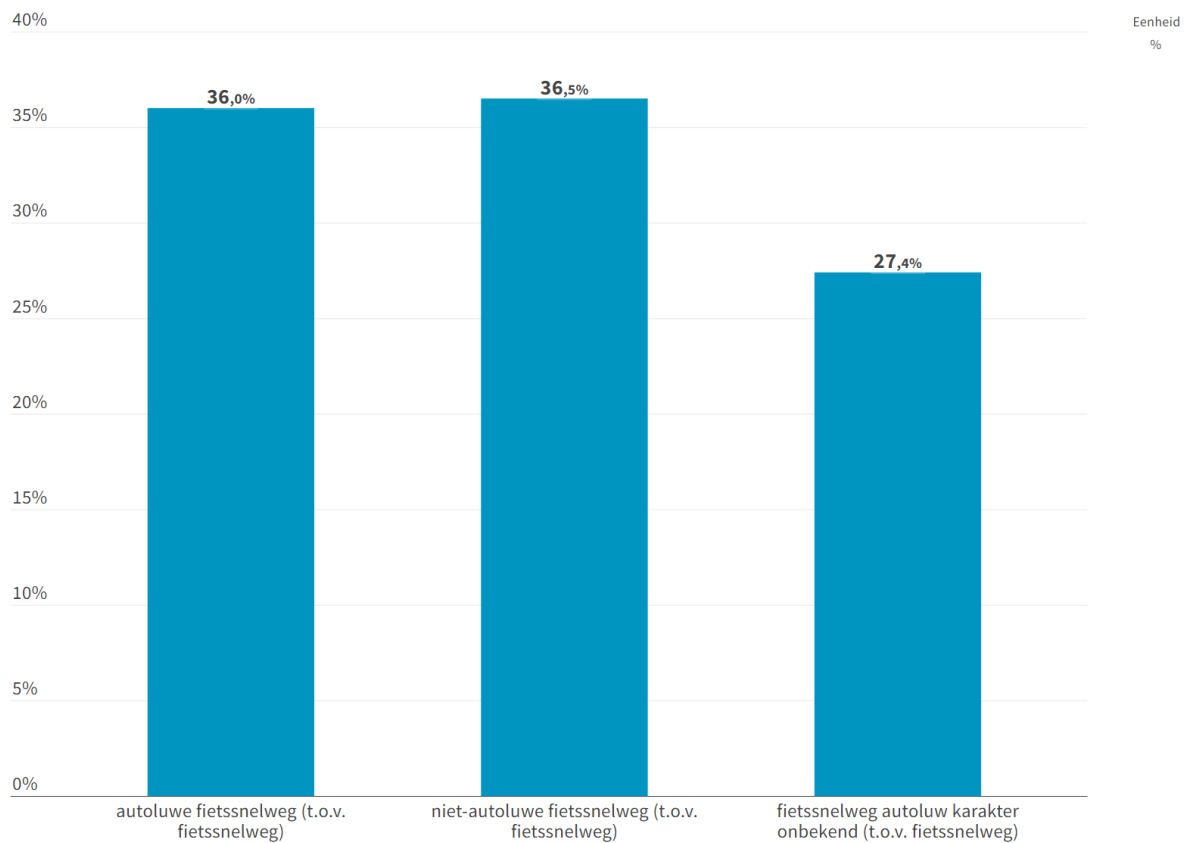
WONEN & LEVEN

Figuur 38: Bewegwijzerde en onbewegwijzerde lengte fietssnelweg, % t.o.v. totaal aantal meter fietssnelweg (2022)

Bron: Vijf Vlaamse Provincies - fietssnelwegen.be | provincies.incijfers.be

Figuur 39: Autoluwe en niet-autoluwe lengte fietssnelweg, % t.o.v. totaal aantal meter fietssnelweg (2022)

Bron: Vijf Vlaamse Provincies - fietssnelwegen.be | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

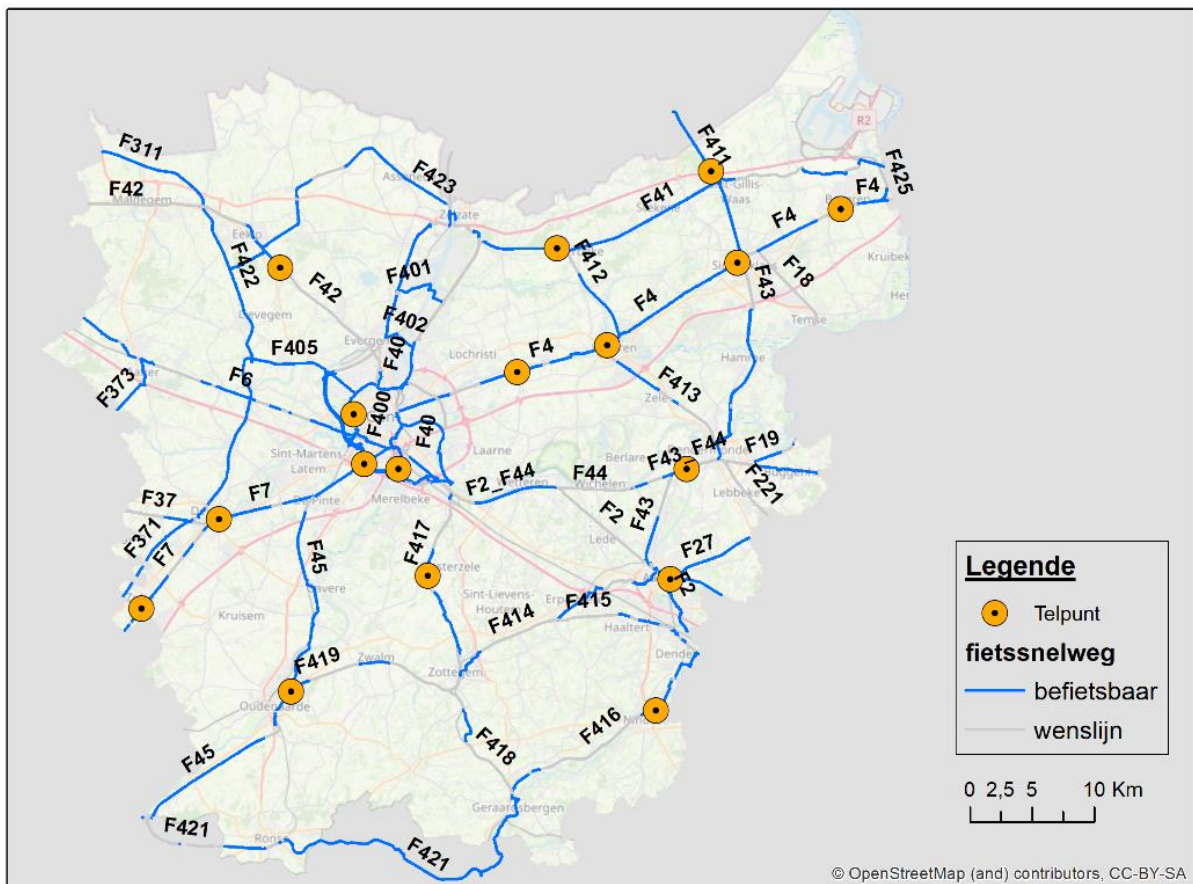
In de databank van provincies.incijfers.be kunnen de cijfers ook tot op het niveau van afzonderlijke fietssnelweg worden opgevraagd, door in de [kubus](#) te selecteren op de dimensie 'Nummer fietssnelweg'.

37. Fietstellingen

Tussen 24 en 30 september 2023 telde de Provincie het aantal fietsbewegingen op de Oost-Vlaamse fietssnelwegen. In 2018 en 2021 werd in diezelfde periode 24 tot 30 september een gelijkaardig fietstelonderzoek uitgevoerd op dezelfde locaties. Het is echter van belang om bij de interpretatie van de cijfers rekening te houden met het feit dat september 2023 een uitzonderlijk warme periode met relatief weinig neerslag en veel zon was. In 2021 waren er meer dagen met neerslag en in 2018 was het duidelijk kouder. Daarnaast werden in september 2021 de naweeën van de corona-maatregelen gevoeld. De opgelegde coronamaatregelen waren in die periode sterk afgebouwd maar bedrijven werden gestimuleerd om telewerk blijvend te verankeren. Zowel het weer als de context zullen van invloed geweest zijn op het aantal fietsbewegingen in de specifieke periodes.

De Provincie heeft voor alle meetpunten dezelfde meetapparatuur gebruikt in 2018, 2021 en 2023. De data zijn verzameld via 7 vaste fietstelinstallaties (telpalen die 24/7 fietsbewegingen tellen), geplaatst in de zomer van 2018 op de fietssnelwegen F4 Antwerpen-Gent en F7 Gent-Kortrijk. De overige 9 metingen zijn uitgevoerd met mobiele verkeerstellers, die tijdelijk geïnstalleerd worden. Het aantal fietsbewegingen wordt steeds in twee rijrichtingen geteld. De exacte locatie van de telpunten is weergegeven op Kaart 19.

Kaart 19: Meetpunten fietstellingen

Tabel 6 toont de evolutie van het fietsgebruik op de 16 telpunten in Oost-Vlaanderen. We zien dat de trend van de fietstelweek in 2021 wordt doorgetrokken in 2023. Toen was er

een stijging van 22% op het totaal gemiddelde. In 2023 is er een stijging van 27% ten opzichte van 2021. Als we 2023 met 2018 vergelijken bedraagt de stijging 54%.

Waar in 2021 de stijging niet op alle telpunten te zien was, is dat in 2023 wel het geval. De stijging varieert echter sterk en er zijn een aantal opvallende uitschieters waar te nemen. Op de F404 is het aantal fietsbewegingen toegenomen met +92%, op de F417 met +89% en op de F416 met +53%. Deze uitschieters kunnen verklaard worden door enkele realisaties van fietsinfrastructuur op de desbetreffende fietssnelwegen.

Tabel 6: Evolutie fietsbewegingen fietstelweek Oost-Vlaanderen (2018, 2021, 2023)

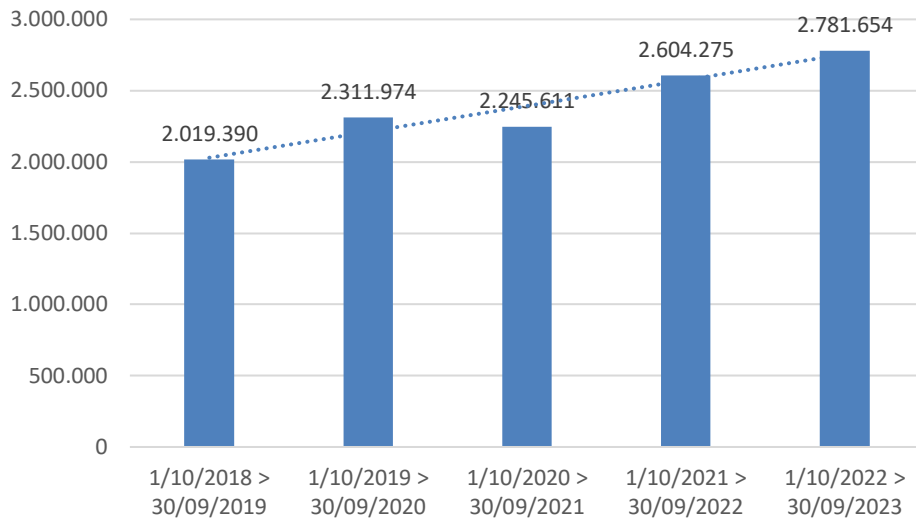
Fietssnelweg	gemiddeld aantal fietsbewegingen		
	2018	2021	2023
F27_Aalst_Zwembadlaan	1.509	1.586	2.040
F4_Beveren_stationBeveren	524	855	1.057
F4_Lochristi_stationBeervelde	458	637	758
F4_Lokeren_Durmebrug	1.766	1.940	2.507
F4_SintNiklaas_Westerplein	1.261	1.542	1.657
F400_Gent_Drongensesteenweg	447	1.090	1.418
F404_Merelbeke_Liedemeerspark	308	474	912
F41_Moerbeke_Terwestvaart	251	375	520
F416_Ninove_Fernand Tavernestraat	241	255	389
F417_Oosterzele_Roosbroekstraat- Stationsstraat	104	116	219
F42_Lievegem_Kapellestraat	656	685	732
F44_Dendermonde_Brugstraat	652	793	917
F45_Oudenaarde_Scheldekant	626	646	798
F7_Deinze_Volderstraat	1.527	1.493	1.815
F7_Gent_parkbosbrug	903	1.314	1.683
F7_Zulte_Knokstraat	489	485	665
Totaal gemiddelde	733	893	1.130

Vaste telpalen meten continu (24 op 7) het aantal fietsbewegingen. Een analyse van deze gegevens kan de stijgende trend op basis van de tellingen tijdens de fietstelweek bevestigen of ontkrachten. De jaarlijkse totaalcijfers van onze vaste telpalen zijn namelijk minder afhankelijk van weersomstandigheden, maar het effect van corona is uiteraard wel zichtbaar.

Een analyse van de jaarlijkse gemiddelden, zoals weergegeven in Figuur 40, toont een gemiddelde toename van 13% fietsbewegingen per jaar. Dit bevestigt de stijgende tendens die we in alle telpunten vaststelden tijdens de fietstelweek, zij het wel dat de stijging vastgesteld in september 2023 uitvergroot is door de gemiddeld zeer goede weersomstandigheden.

WONEN & LEVEN

Figuur 40: Jaarlijkse fietsbewegingen geregistreerd door vaste telpalen in Oost-Vlaanderen (1 oktober 2018 - 30 september 2023)

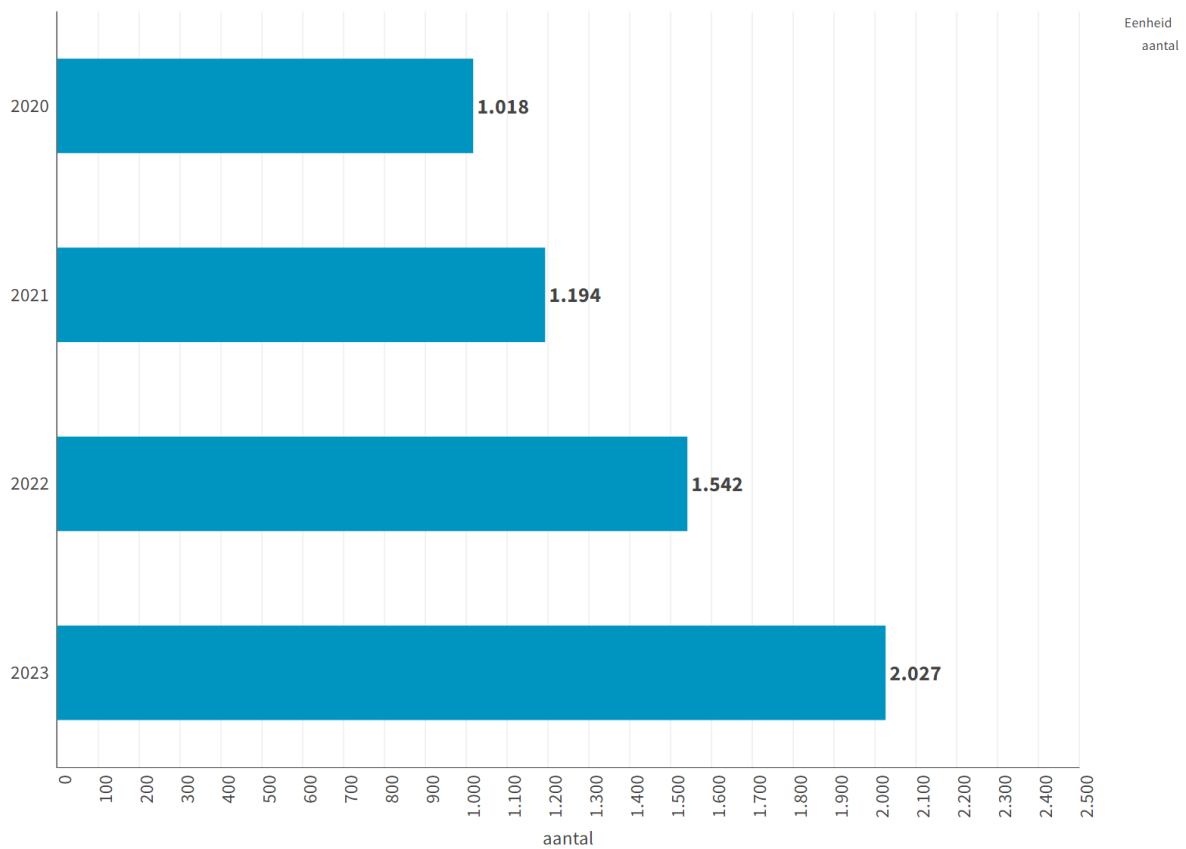

38. Laadpalen elektrische voertuigen

Gemeenten, netbeheerders en ondernemingen kunnen het gebruik van elektrische wagens faciliteren door laadinfrastructuur te voorzien. Figuur 41 toont de evolutie van het aantal laadpalen voor elektrische voertuigen die bij de Vlaamse overheid zijn gemeld. Het gaat hier enkel om de publieke laadpalen die voor iedereen te allen tijde toegankelijk zijn en dus niet de semi-publieke of private laadpalen.

In 2020 waren er in Oost-Vlaanderen 1.018 publieke laadpalen voor elektrische voertuigen. Tussen 2020 en 2023 kwamen er 1.009 laadpalen bij, waardoor het aantal bijna verdubbelde tot 2.027 in 2023.

Figuur 41: Evolutie publieke laadpalen in Oost-Vlaanderen (2020-2023)

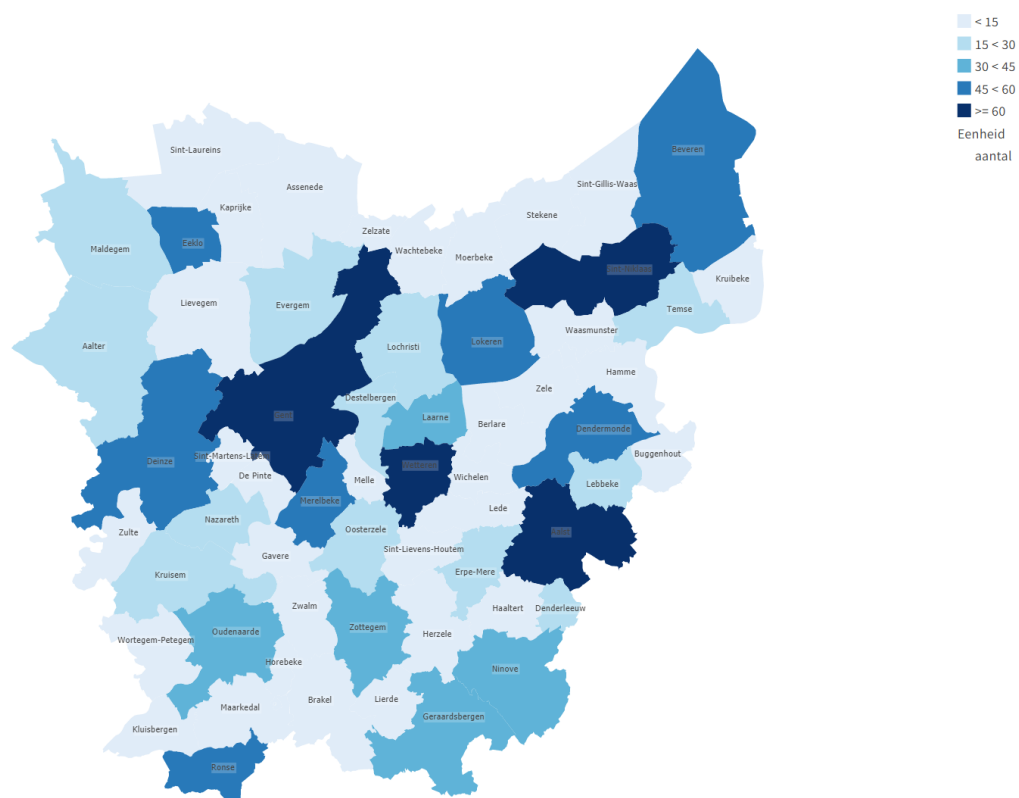

Bron: Eco-Movement via Departement Mobiliteit en Openbare Werken | provincies.incijfers.be

Alle gemeenten in Oost-Vlaanderen tellen ten minste 2 publieke laadpalen. In 2023 bevindt meer dan een derde van de laadpalen zich in Gent (705 laadpalen). Als het gaat om de gemeenten met het grootste aantal laadpalen vervolledigen de twee andere centrumsteden de top drie. Er zijn 121 laadpalen in Sint-Niklaas en 82 in Aalst. Op Kaart 20 is de spreiding van de publieke laadpunten over de verschillende gemeenten te zien. De grootste aantallen zijn vooral te vinden in de steden.

WONEN & LEVEN

Kaart 20: Publieke laadpunten in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (2023)

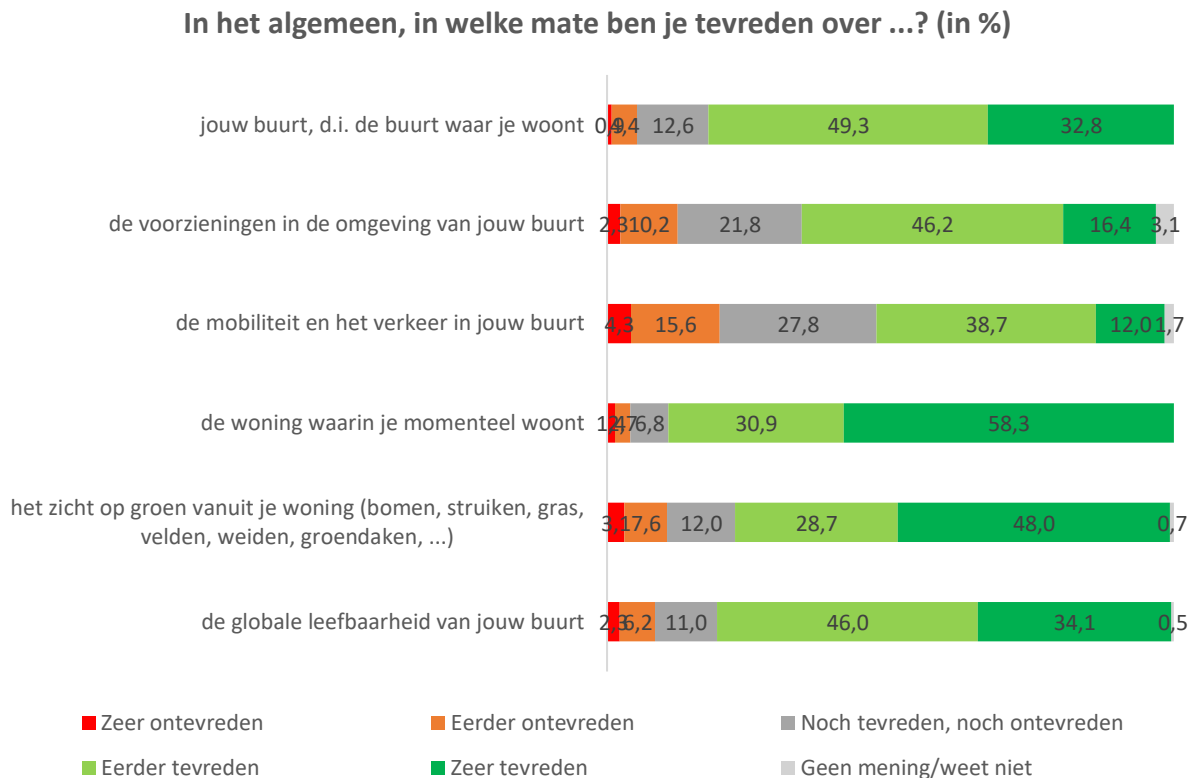
Bron: MOW | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

39. Algemene tevredenheid over aspecten van leefkwaliteit

In de periode van half december 2020 tot half januari 2021 werd vanuit het budget Actiegericht Onderzoek door de dienst Landbouw & Platteland en Data & Analyse een online enquête uitgevoerd bij een panel¹² van Oost-Vlamingen woonachtig op het Oost-Vlaamse platteland. Het doel van het onderzoek was om de leefkwaliteit op het Oost-Vlaamse platteland te meten.

Figuur 42: Algemene tevredenheid over aspecten van leefkwaliteit (2021)

Bron: Onderzoek Leefkwaliteit op het Oost-Vlaamse platteland (2021)

Figuur 42 toont in hoeverre bewoners van het Oost-Vlaamse platteland tevreden zijn over de buurt waarin ze wonen, de voorzieningen in de omgeving van hun buurt, de mobiliteit en het verkeer in hun buurt, de woning waarin ze momenteel wonen, het zicht op groen vanuit hun woning en de globale leefbaarheid van hun buurt.

¹² Bij een panel melden mensen zich aan om deel te nemen aan online onderzoeken. De deelnemers van een panel ontvangen regelmatig uitnodigingen om online vragenlijsten in te vullen en ontvangen een vergoeding als zij deelnemen. Veldwerk voor de online enquête werd uitgevoerd door iVOX aan de hand van het iVOX-panel.

Over het algemeen volgt uit de figuur een grote tevredenheid:

- 82,1% is eerder tevreden of zeer tevreden met hun buurt
- 62,6% is eerder tevreden of zeer tevreden met de voorzieningen in de omgeving van hun buurt
- Ongeveer de helft is eerder tevreden of zeer tevreden met de mobiliteit en het verkeer in hun buurt
- 89,2% is eerder tevreden of zeer tevreden met de woning waarin hij/zij momenteel woont
- Meer dan drie op de vier is eerder tevreden of zeer tevreden over het zicht op groen vanuit hun woning
- 80,1% is eerder tevreden of zeer tevreden met de globale leefbaarheid van hun buurt

A teal background with a yellow outline of a gear or cogwheel. The word "LEREN" is written in white, bold, uppercase letters across the center of the gear.

LEREN

Onderwijs vormt de essentiële basis voor maatschappelijke vooruitgang en ontwikkeling. Binnen de provincie Oost-Vlaanderen als vooraanstaande kennisregio, speelt onderwijs een vitale rol in het bevorderen van kennis en groei. De Provincie biedt een breed scala aan onderwijsmogelijkheden voor diverse doelgroepen, variërend van jongeren tot volwassenen en professionals. Hierbij fungeert de Provincie Oost-Vlaanderen niet enkel als gastheer voor educatieve instellingen, maar neemt het actief de rol van actor op zich binnen het onderwijslandschap. Dit omvat een uitgebreid aanbod van basis, secundair- en volwassenenonderwijs. Daarnaast dragen onze PAULO-opleidingen bij aan de professionalisering van publieke diensten.

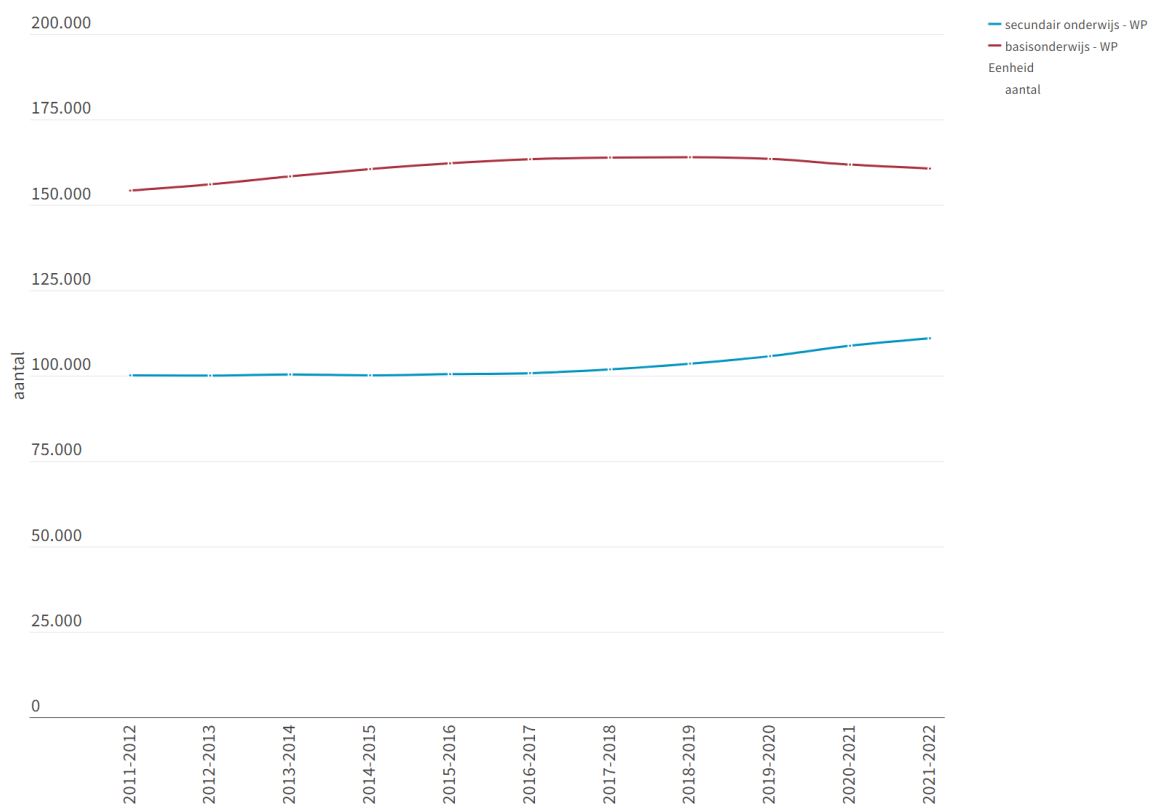
Om een gefundeerd kader te bieden, achten we het van belang de context van de gepresenteerde gegevens te verduidelijken. Voor de indicatoren binnen het thema Leren worden data gepresenteerd op basis van de **woonplaats van leerlingen**. Het verzamelen van gegevens over leerlingen in leerplichtonderwijs gebeurt op de **eerste schooldag van februari** en wordt uitgevoerd door het departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap. Hierdoor vertegenwoordigen de cijfers van het jaar 2023 de gegevens van het schooljaar 2022 - 2023. De leerlingendatabank omvat in principe alle leerlingen die ingeschreven zijn in een school gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

LEREN

40. Leerlingenaantallen basis- en secundair onderwijs

In het schooljaar 2021-2022 tellen we in Oost-Vlaanderen 271.626 inwoners die schoollopen in een school die gefinancierd of gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid; 160.651 in het basisonderwijs en 110.975 in het secundair onderwijs. Figuur 43 toont de evolutie van het aantal leerlingen die in Oost-Vlaanderen wonen. Tussen schooljaar 2011-2012 en 2016-2017 was er een stijging van het aantal leerlingen basisonderwijs. Deze trend zet zich sinds schooljaar 2017-2018 voort in het secundair onderwijs. In het basisonderwijs zien we na een periode van redelijk stabiele leerlingenaantallen vanaf 2019-2020 een lichte daling.

Figuur 43: Evolutie leerlingen in Oost-Vlaanderen, naar woonplaats leerling (2011-2012 – 2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

LEREN

Tabel 7 toont het aantal leerlingen, ingedeeld volgens de structuur van het onderwijs. Het basisonderwijs wordt opgesplitst in gewoon kleuteronderwijs, buitengewoon kleuteronderwijs, gewoon lager onderwijs en buitengewoon lager onderwijs. Het secundair onderwijs bestaat uit drie onderdelen: het gewoon voltijds secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs.

Tabel 7: Leerlingen in Oost-Vlaanderen, ingedeeld volgens de structuur van het onderwijs naar woonplaats (2021-2022)

	Leerlingen
gewoon kleuteronderwijs - WP	56.119
buitengewoon kleuteronderwijs - WP	563
gewoon lager onderwijs - WP	98.315
gewoon voltijds SO - WP	103.496
deeltijds beroepssecundair onderwijs - WP	2.247
buitengewoon secundair onderwijs - WP	5.232
Totaal	265.972

Eenheid	aantal
Bron	Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

41. Leerlingenaantallen secundair onderwijs – detail gewoon secundair onderwijs

De leerlingen die gewoon secundair onderwijs volgen, worden verder opgedeeld in graden en onderwijsvormen. De 1ste graad, dit zijn de eerste twee leerjaren, wordt gezien als algemene vorming. Deze graad bestaat dus maar uit één onderwijsvorm: het gemeenschappelijk secundair onderwijs. Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de A-stroom en de B-stroom. Leerlingen die de eerste graad A-stroom succesvol beëindigen kunnen doorstromen naar elke onderwijsvorm. De B-stroom is gericht op doorstroom naar het beroepssecundair onderwijs. De 2de en 3de graad zijn ingedeeld in vier onderwijsvormen: algemeen secundair onderwijs (ASO), technisch secundair onderwijs (TSO), kunstsecundair onderwijs (KSO) en beroepssecundair onderwijs (BSO). Vanaf 16 jaar kunnen jongeren ook kiezen voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso)¹³.

In het secundair onderwijs worden daarnaast ook klassen ingericht die zich richten op anderstalige nieuwkomers, OKAN (onthaalklas anderstalige nieuwkomers). De voornaamste doelstelling van deze onthaalklassen is de leerlingen zo snel mogelijk Nederlands te leren.

Tabel 8 toont het aantal leerlingen die gewoon secundair onderwijs volgen, ingedeeld naar de verschillende onderwijsvormen.

Tabel 8: Leerlingen in Oost-Vlaanderen, naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs naar woonplaats (2021-2022)

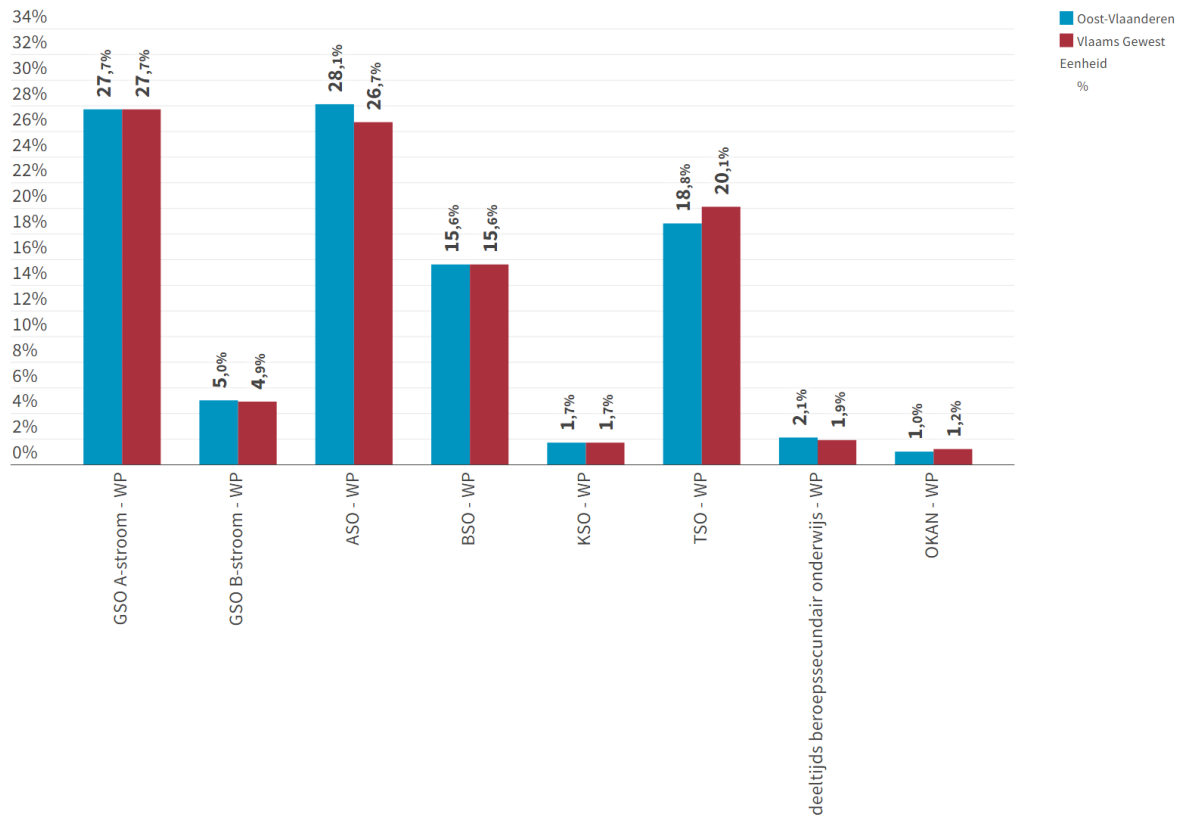
	Aantal leerlingen
leerlingen GSO A-stroom - WP	29.254
leerlingen GSO B-stroom - WP	5.294
leerlingen ASO - WP	29.754
leerlingen BSO - WP	16.456
leerlingen KSO - WP	1.810
leerlingen TSO - WP	19.865
leerlingen dbso - WP	2.247
leerlingen OKAN - WP	1.063
totaal	105.743

Eenheid	aantal
Bron	Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs provincies.incijfers.be

¹³ Leerlingen die de eerste twee leerjaren van het voltijds secundair onderwijs hebben gevolgd, kunnen starten in het dbso vanaf 15 jaar.

LEREN

Figuur 44: Leerlingen naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs naar woonplaats, % t.o.v. totaal leerlingen gewoon secundair onderwijs (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Het aandeel leerlingen naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs wordt weergegeven in Figuur 44. In Oost-Vlaanderen ligt het percentage leerlingen dat ASO volgt hoger in vergelijking met het Vlaams Gewest. Het aandeel leerlingen dat TSO volgt ligt in Oost-Vlaanderen dan weer iets lager dan in het Vlaams Gewest.

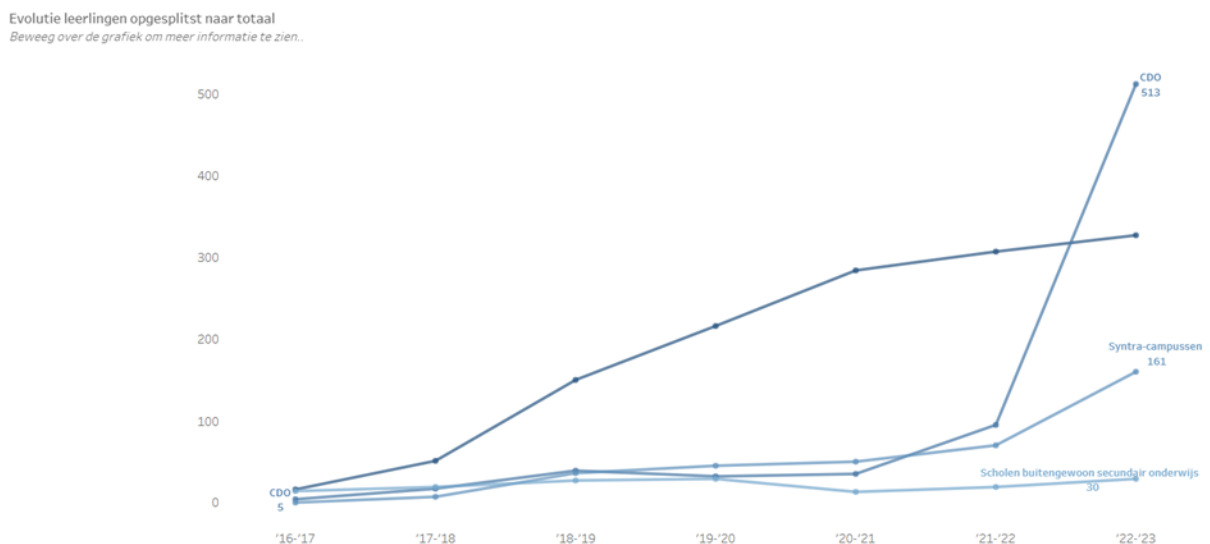
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

42. Leerlingenaantallen secundair onderwijs – detail duaal leren

Duaal leren is een relatief nieuwe onderwijsvorm waarbij leerlingen zowel op school als op de werkvloer kennis en vaardigheden verwerven. Leerlingen doen werkervaring op en worden zo klaargestoomd voor de arbeidsmarkt. Het systeem van duaal leren kan worden georganiseerd door scholen met voltijds technisch en beroepssecundair onderwijs, centra voor deeltijds onderwijs, Syntra-campusen en buso-scholen opleidingsvorm 3 en 4¹⁴. Net zoals bij het deeltijds beroepssecundair onderwijs moeten leerlingen minstens 16 jaar zijn, of 15 jaar zijn en de eerste graad van het secundair onderwijs hebben gevolgd, om in te stappen in een duale opleiding.

In schooljaar 2022-2023 volgden 1.032 leerlingen die in Oost-Vlaanderen wonen een duale opleiding. Figuur 45 toont de evolutie van het aantal Oost-Vlaamse leerlingen dat een duale opleiding volgt, opgesplitst naar type aanbieder. De sterke stijging in schooljaar 2022-2023 van het aantal leerlingen die een duale opleiding volgt en is ingeschreven in een CDO of Syntra-campus heeft te maken met de overgang van het stelsel van leren en werken naar duaal leren¹⁵.

Figuur 45: Evolutie aantal leerlingen duaal leren in Oost-Vlaanderen naar woonplaats, naar type aanbieder (2016-2017 – 2022-2023)

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

¹⁴ Vanaf september 2022 kunnen ook cursisten uit het volwassenenonderwijs een duale opleiding volgen in een Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO).

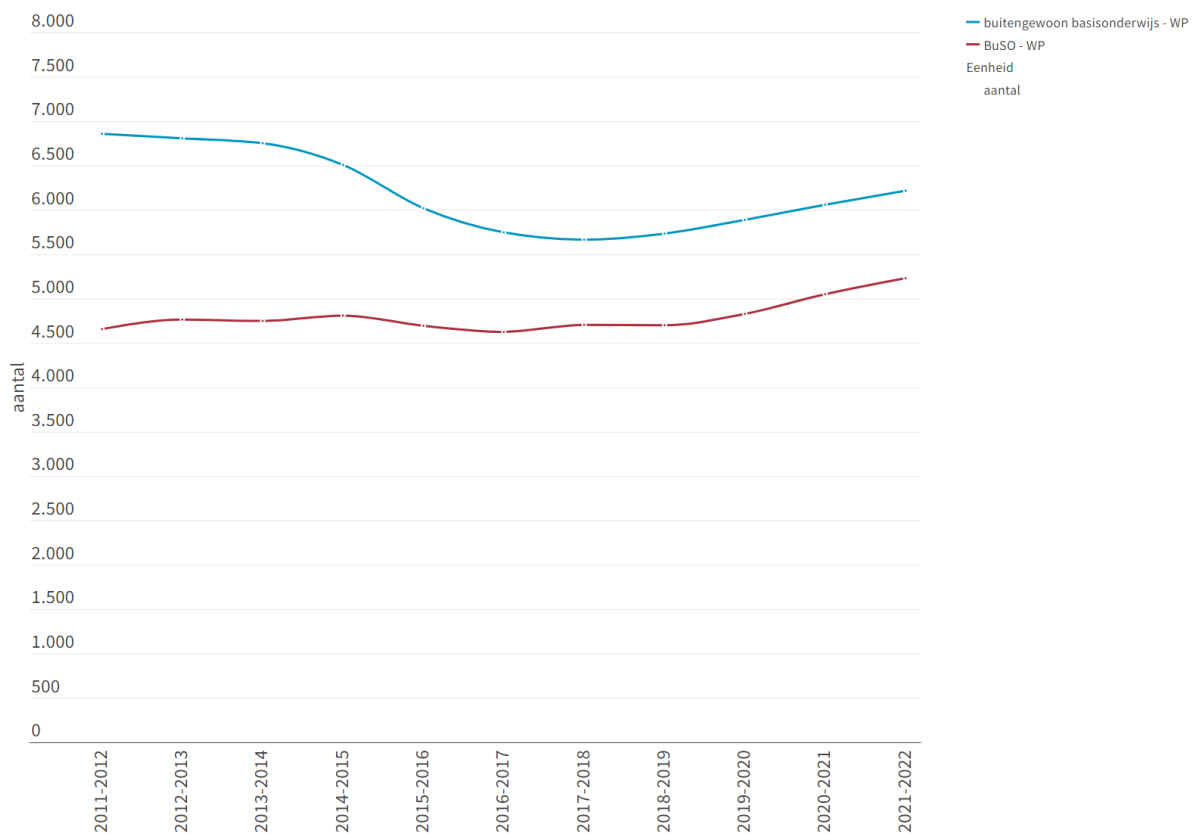
¹⁵ Duaal leren zal de komende jaren het stelsel van leren en werken vervangen. CDO's en Syntra vzw's dienen hun huidige aanbod om te zetten naar het nieuwe aanbod studierichtingen duaal. Deze omzetting loopt gelijktijdig aan de modernisering van het secundair onderwijs en wordt afgerond in schooljaar 2025-2026.

43. Leerlingenaantallen – detail buitengewoon onderwijs

Het buitengewoon onderwijs wordt ingericht voor kinderen die, permanent of tijdelijk, specifieke ondersteuning nodig hebben omwille van een lichamelijke of geestelijke handicap, ernstige emotionele problemen of gedragsproblemen en/of ernstige leerstoornissen. Het buitengewoon kleuteronderwijs laat kleuters van 2,5 tot 6 jaar toe, het buitengewoon lager onderwijs kinderen tussen 6 en 13 jaar en het buitengewoon secundair jongeren tussen 13 en 21 jaar.

In Oost-Vlaanderen wonen 6.217 kinderen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs en 5.232 jongeren die ingeschreven zijn in buitengewoon secundair onderwijs. Ze vertegenwoordigen 3,9% van de leerlingen basisonderwijs en 4,7% van de leerlingen secundair onderwijs.

Figuur 46: Evolutie aantal leerlingen buitengewoon onderwijs in Oost-Vlaanderen naar woonplaats (2011-2022 – 2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Figuur 46 toont de evolutie van het aantal leerlingen die in Oost-Vlaanderen wonen en buitengewoon onderwijs volgen. Opvallend is de sterke daling van het aantal leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs in schooljaar 2015-2016. Dit heeft te maken met de invoering van het M-decreet. Dit decreet ging in op 1 september 2015 en beoogde voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften een plaats te bieden in het gewoon onderwijs. Sinds 1 september 2023 werd het M-decreet vervangen door het decreet leersteun.

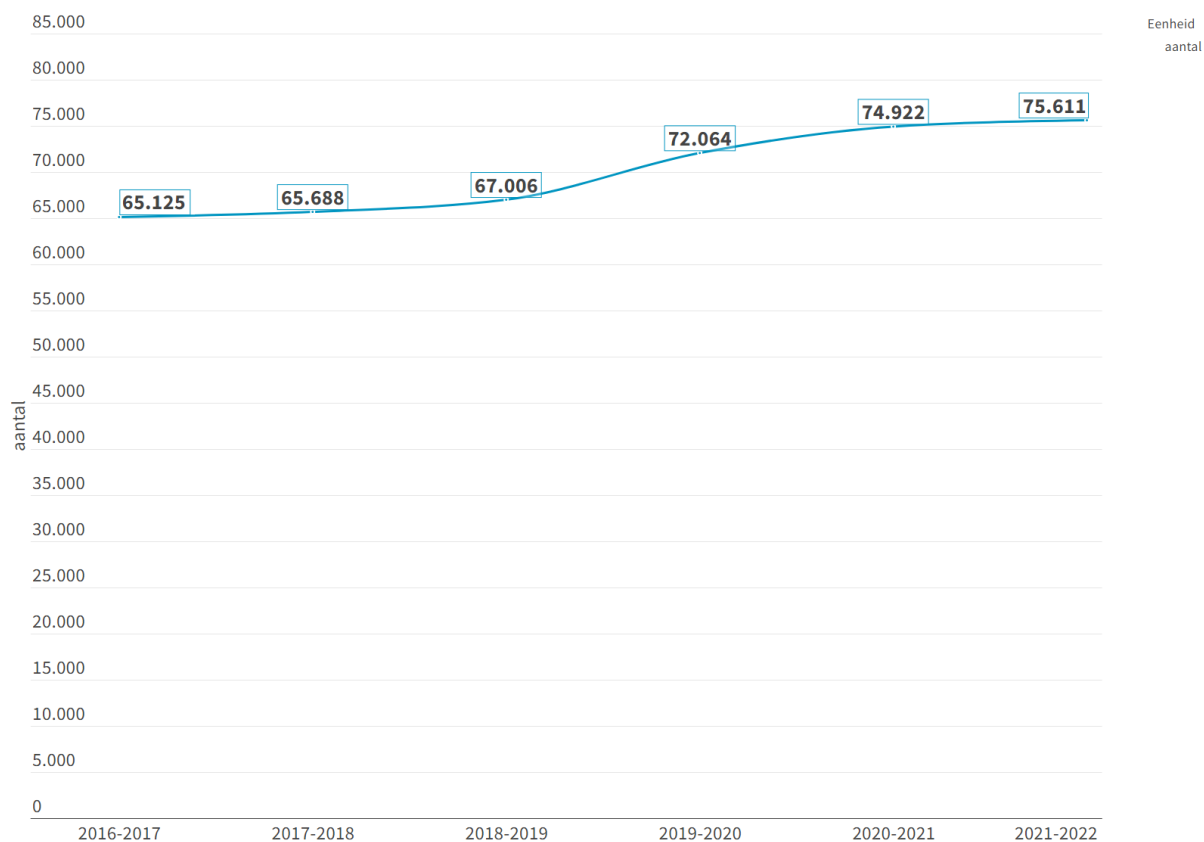
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

LEREN

44. Hoger onderwijs

In academiejaar 2021-2022 waren 68.006 inwoners van Oost-Vlaanderen als student ingeschreven voor een opleiding in het Vlaams hoger onderwijs. Dit zijn alle opleidingen aan een universiteit of een hogeschool en de HBO5 verpleegkunde opleidingen die georganiseerd worden door het secundair onderwijs. 11.166 van de studenten schreven zich voor het eerst in voor een professionele of academische bachelor. Dit zijn de generatiestudenten. Een student kan zich inschrijven voor verschillende opleidingen in het hoger onderwijs. In hetzelfde academiejaar tellen we in Oost-Vlaanderen dan ook 75.611 inschrijvingen.

Figuur 47: Evolutie inschrijvingen in het hoger onderwijs in Oost-Vlaanderen naar woonplaats (2016-2017 - 2021-2022)

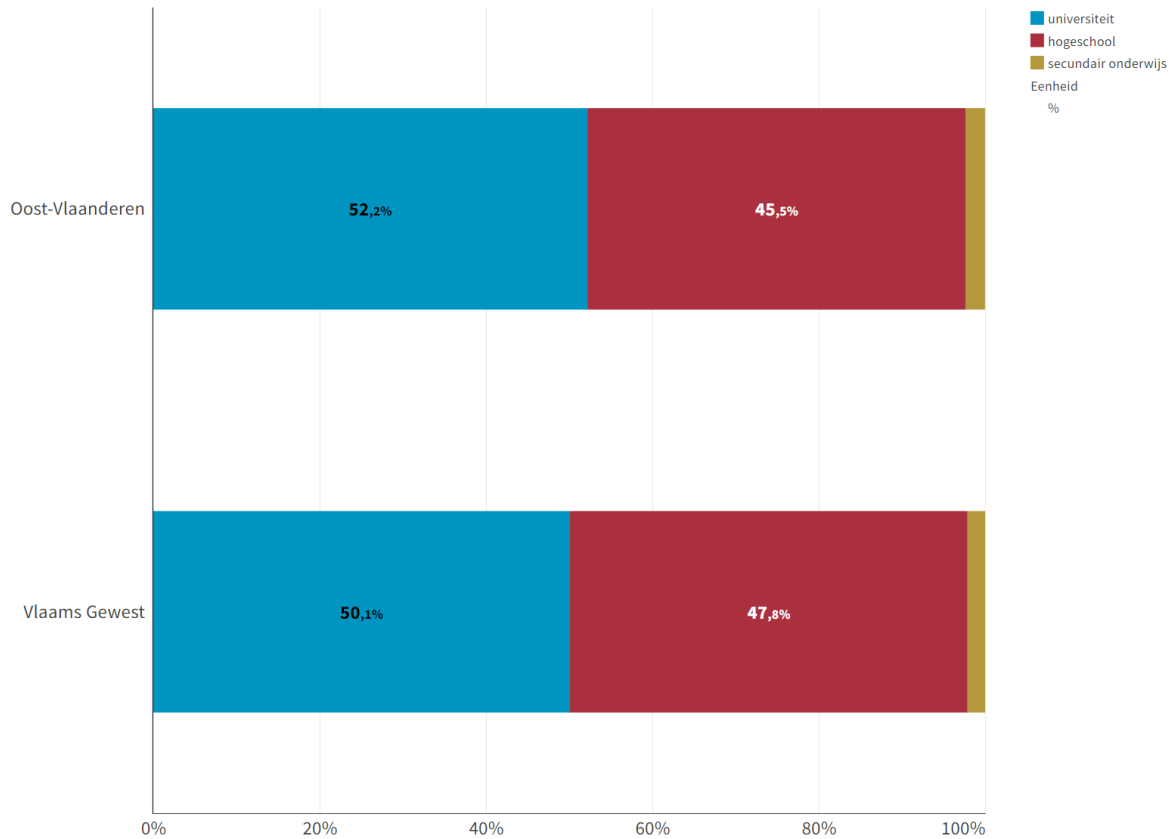
Bron: Onderwijs Vlaanderen - Hoger onderwijs | provincies.incijfers.be

Figuur 47 toont de evolutie van het aantal inschrijvingen van studenten die in Oost-Vlaanderen hun domicilieadres hebben. In vergelijking met academiejaar 2016-2017 is het aantal inschrijvingen in het hoger onderwijs met meer dan 10.000 toegenomen.

Het aandeel inschrijvingen aan een universiteit, hogeschool of in het secundair onderwijs (HBO5 verpleegkunde) is terug te vinden in Figuur 48. In Oost-Vlaanderen zijn er relatief meer inschrijvingen aan de universiteit dan in het Vlaams Gewest.

LEREN

Figuur 48: Inschrijvingen in het hoger onderwijs naar type onderwijsinstelling naar woonplaats, % t.o.v. totaal hoger onderwijs (2021-2022)

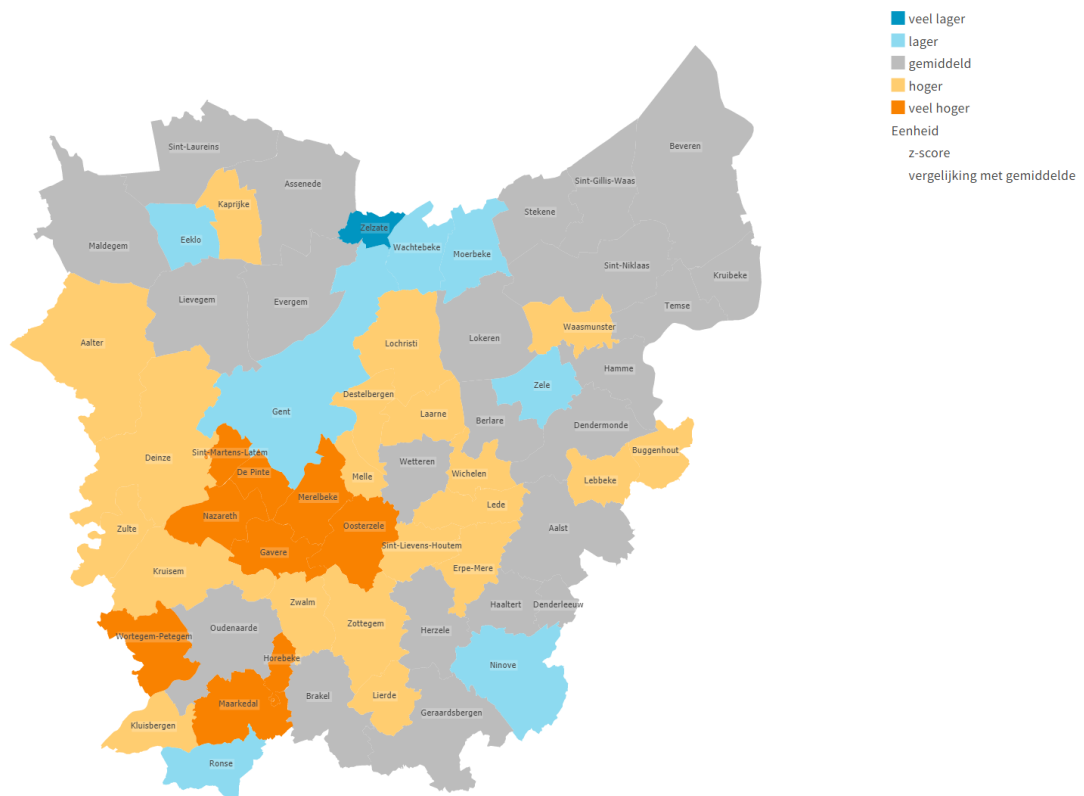

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Hoger onderwijs | provincies.incijfers.be

Om het aandeel inwoners dat verder studeert in te schatten, lichten we er één leeftijd uit, met name de 20-jarigen. Op die leeftijd zijn immers de meeste studenten ingeschreven in het hoger onderwijs. In Oost-Vlaanderen is 57,6% van de 20-jarige inwoners ingeschreven als student in het hoger onderwijs. Ter vergelijking, in het Vlaams Gewest is dit 56,2% van de 20-jarigen. Wanneer we de verschillende gemeenten van Oost-Vlaanderen bekijken varieert het aandeel van de 20-jarige inwoners dat verder studeert van 37,2% in Zelzate tot 79,6% in Merelbeke. Kaart 21 toont aan de hand van z-scores voor alle gemeenten van Oost-Vlaanderen hoe ze scoren ten opzichte van het provinciaal gemiddelde.

LEREN

Kaart 21: 20-jarige studenten hoger onderwijs in de gemeenten van Oost-Vlaanderen naar woonplaats, % t.o.v. totaal 20-jarigen (2021-2022, z-scores)

Bron: Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be

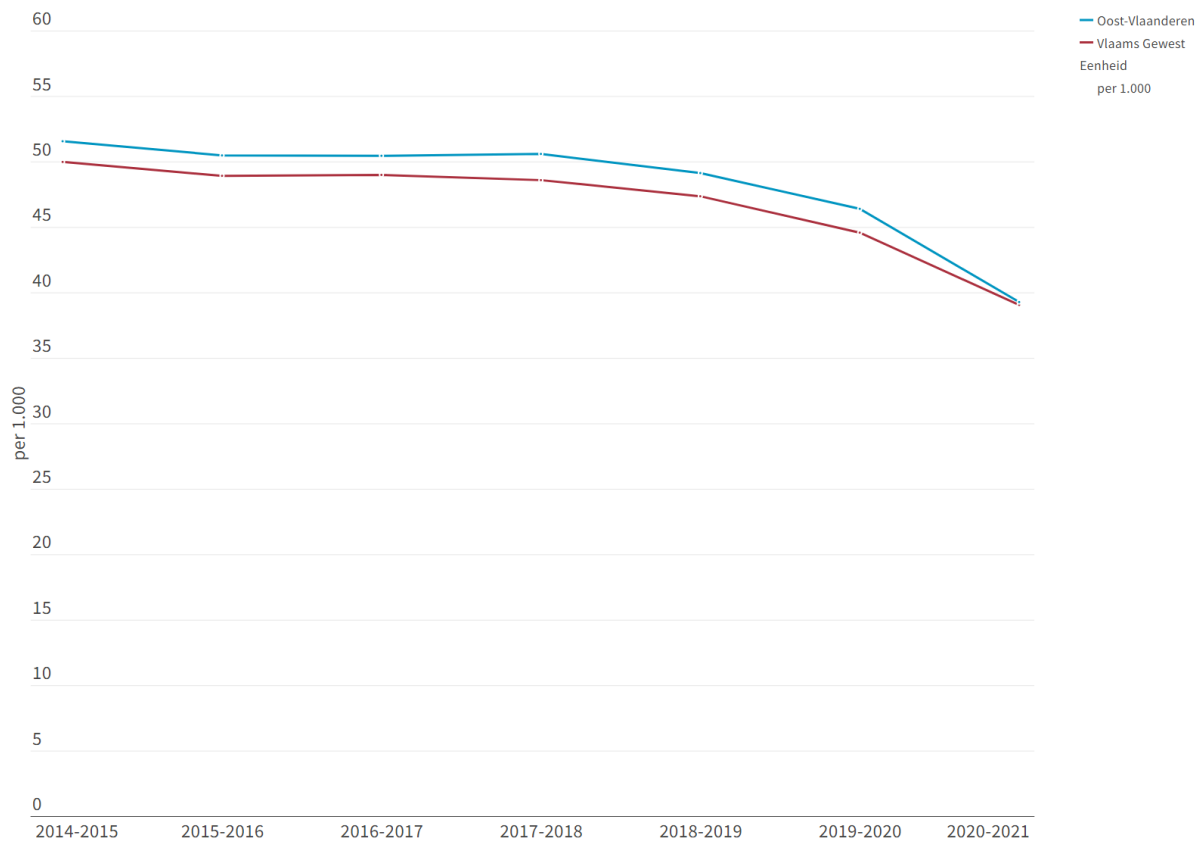
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

45. Volwassenenonderwijs

In Oost-Vlaanderen waren er in het schooljaar 2020-2021, 60.243 inschrijvingen in het volwassenenonderwijs. Dat zijn er 39,27 per 1.000 inwoners. In het Vlaams Gewest waren er dat 260.330, of 39,05 per 1.000 inwoners. Cursisten die in de loop van het schooljaar in verschillende opleidingen zijn ingeschreven, worden per opleiding één keer geteld.

De evolutie van het aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs per 1.000 inwoners is terug te vinden in Figuur 49. Opvallend is de sterke daling van het aandeel inschrijvingen in het volwassenenonderwijs sinds schooljaar 2017-2018.

Figuur 49: Evolutie inschrijvingen in het volwassenenonderwijs per 1.000 inwoners naar woonplaats (2014-2015 – 2020-2021)

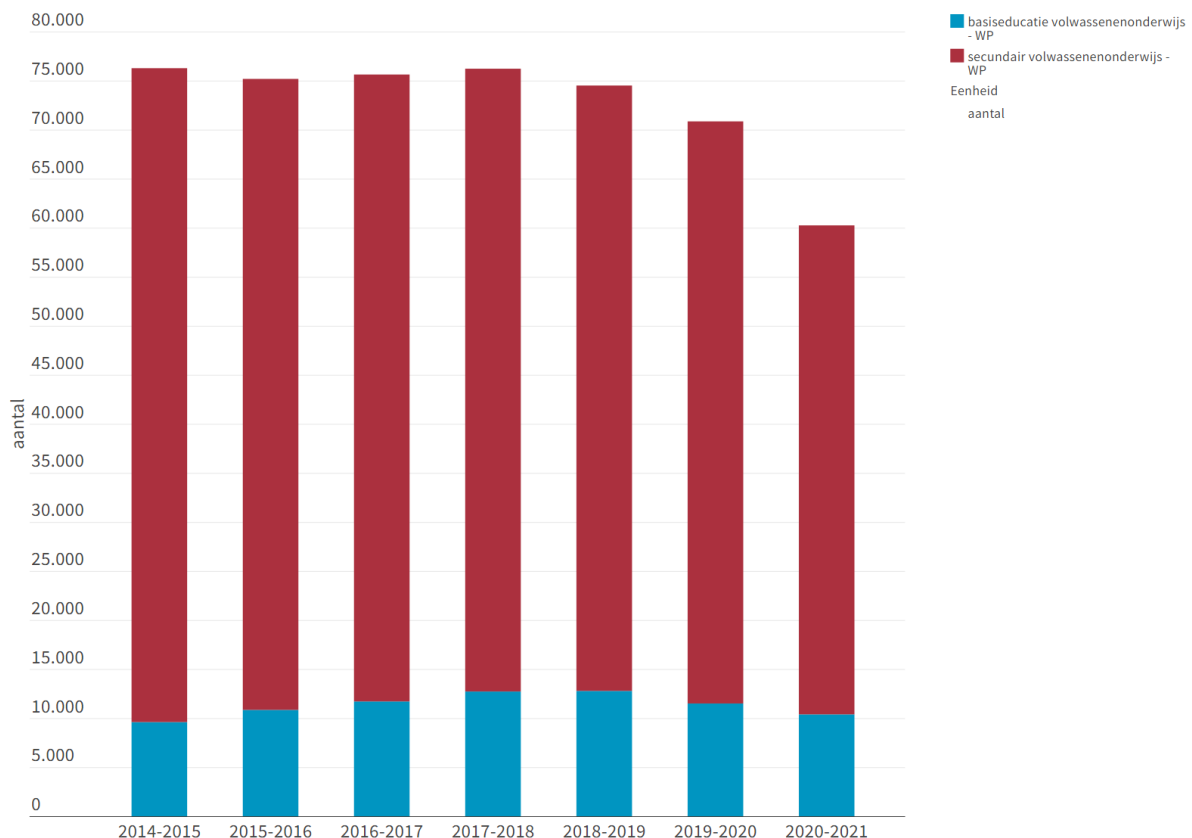
Bron: Onderwijs Vlaanderen - Volwassenenonderwijs | provincies.incijfers.be

LEREN

De opleidingen in het volwassenenonderwijs worden door Onderwijs Vlaanderen gegroepeerd in twee opleidingstypes:

- **Basiseducatie.** De opleidingen binnen basiseducatie richten zich tot personen die weinig schoolopleiding hebben gehad en problemen hebben met lezen, schrijven of rekenen. De cursussen zijn op het niveau lager onderwijs en 1ste graad secundair onderwijs. *Basiseducatie is een mooi voorbeeld van maatschappelijke integratie door educatie.*
- **Secundair volwassenenonderwijs.** Het secundair volwassenenonderwijs bestaat uit opleidingen binnen het studiegebied algemene vorming (het vroegere tweedekansonderwijs) en verschillende beroepsgerichte opleidingen op het niveau van het secundair onderwijs.

Figuur 50: Evolutie inschrijvingen in het volwassenenonderwijs naar opleidingstype in Oost-Vlaanderen naar woonplaats (2014-2015 – 2020-2021)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Volwassenenonderwijs | provincies.incijfers.be

In schooljaar 2020-2021 waren er in Oost-Vlaanderen 10.387 inschrijvingen in centra voor basiseducatie en 49.856 inschrijvingen in het secundair volwassenenonderwijs. In Figuur 50 wordt duidelijk dat het aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs ook in absolute aantallen is afgenomen sinds schooljaar 2017-2018.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

46. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt: werkzoekende schoolverlaters

Met het schoolverlatersrapport meet de VDAB de tewerkstellingskansen van pas afgestudeerden. In het rapport wordt nagegaan welk percentage van de schoolverlaters, één jaar na het verlaten van de schoolbanken nog werkzoekend is. In 2021 waren er in Oost-Vlaanderen 17.413 schoolverlaters. 969 (of 5,6%) van hen waren in 2022 nog op zoek naar werk. Dit tegenover 5,5% werkzoekende schoolverlaters in het Vlaams Gewest.

De tewerkstellingskansen van schoolverlaters hangen nauw samen met de uitstroompositie van de jongere. Zo hebben jongeren die een hogere kwalificatie haalden, meer kans om (snel) werk te vinden. Dit wordt geïllustreerd in Tabel 9.

Tabel 9: Werkzoekende schoolverlaters in Oost-Vlaanderen naar hoogst behaalde diploma, % t.o.v. schoolverlaters (2022)

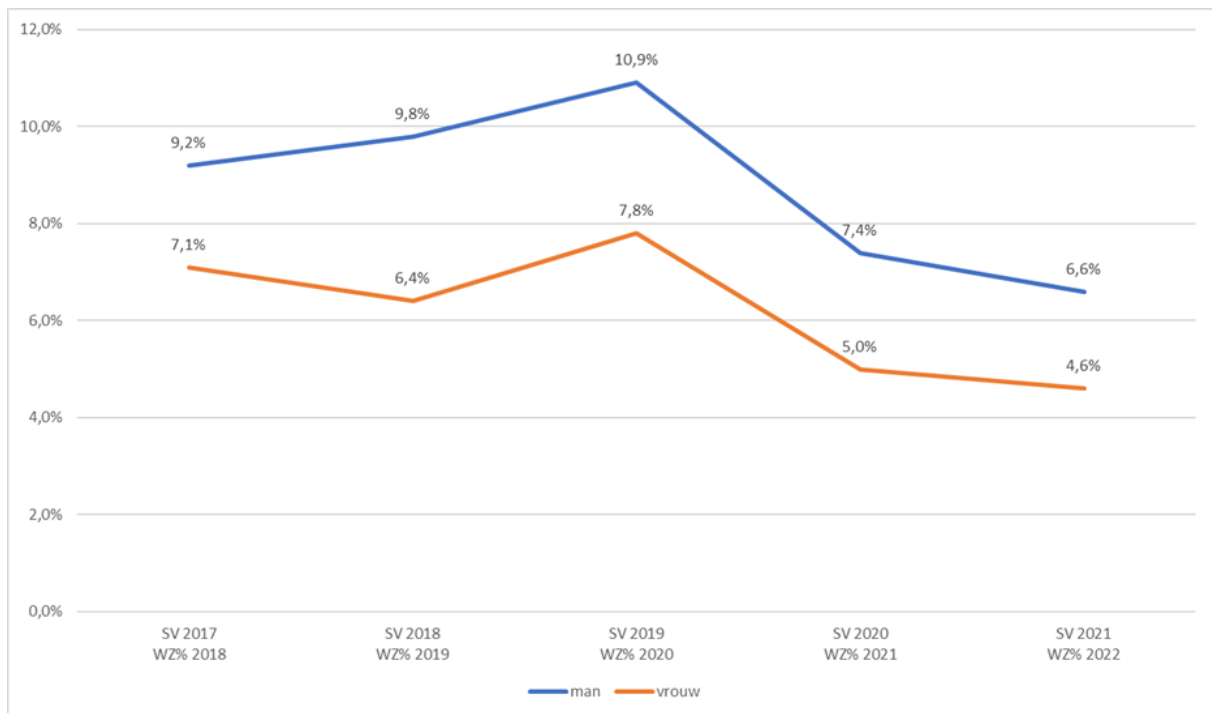
	Aandeel werkzoekende schoolverlaters (%)
ongekwalificeerd	20,8
buitengewoon secundair onderwijs (ov3)	19,6
dbso	12,0
secundair onderwijs	6,6
hoger onderwijs	2,1

Eenheid	%
Bron	Schoolverlatersrapport VDAB

Ook geslacht heeft een invloed op de tewerkstellingskansen van schoolverlaters. Pas afgestudeerde mannen zijn één jaar na het verlaten van de schoolbanken vaker werkzoekend dan pas afgestudeerde vrouwen. Figuur 51 toont de evolutie van het aantal werkzoekende schoolverlaters in Oost-Vlaanderen, opgedeeld naar geslacht. Opvallend is dat de cijfers voor zowel mannen als vrouwen de afgelopen jaren zijn gedaald.

LEREN

Figuur 51: Evolutie van werkzoekende schoolverlaters in Oost-Vlaanderen naar geslacht, % t.o.v. schoolverlaters (2018-2022)

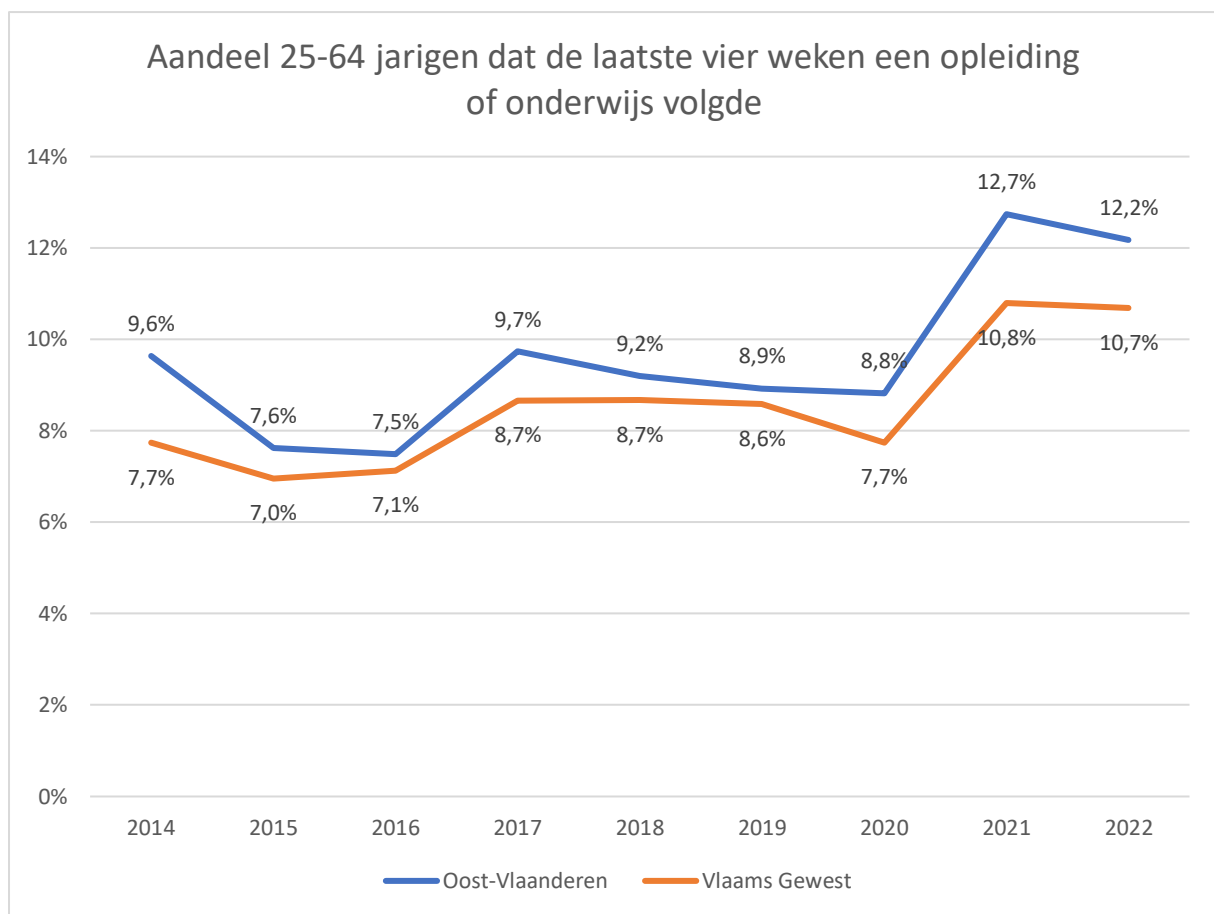

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

47. Levenslang leren

Statbel, het Belgische statistiekbureau, publiceert jaarlijks op basis van de Enquête naar Arbeidskrachten (EAK) cijfers over de deelname aan levenslang leren. Bij één van de indicatoren wordt gemeten welk percentage van 25-64-jarigen de afgelopen vier weken aan een opleiding heeft deelgenomen. De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) streven ernaar dat tegen 2030, 15% van de bevolking de afgelopen vier weken een opleiding gevolgd heeft. Van de 813.612 Oost-Vlaamse 25-64-jarigen hebben er in 2022, 99.080 (of 12,2%) een opleiding gevolgd in de vier weken die de enquête voorafgingen. Voor het Vlaams Gewest gaat het om 10,7% van alle 25-64-jarigen. Zowel in Oost-Vlaanderen als in het Vlaams Gewest wordt de ontwikkelingsdoelstelling dus niet gehaald.

Figuur 52: 25-64-jarigen dat de laatste vier weken een opleiding of onderwijs volgde, % t.o.v. 25-64-jarigen (2014-2022)

In Figuur 52 wordt de evolutie getoond van de deelname aan levenslang leren in Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest. De stijging tussen 2020 en 2021 is een effect van de hervorming van de vragenlijst op de resultaten¹⁶.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

¹⁶ In 2021 werden wijzigingen aangebracht in de Enquête naar Arbeidskrachten. Zie voor meer informatie: <https://statbel.fgov.be/nl/wijzigingen-de-enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak-2021>

48. Risicokenmerken voor kansarmoede in het basis- en secundair onderwijs

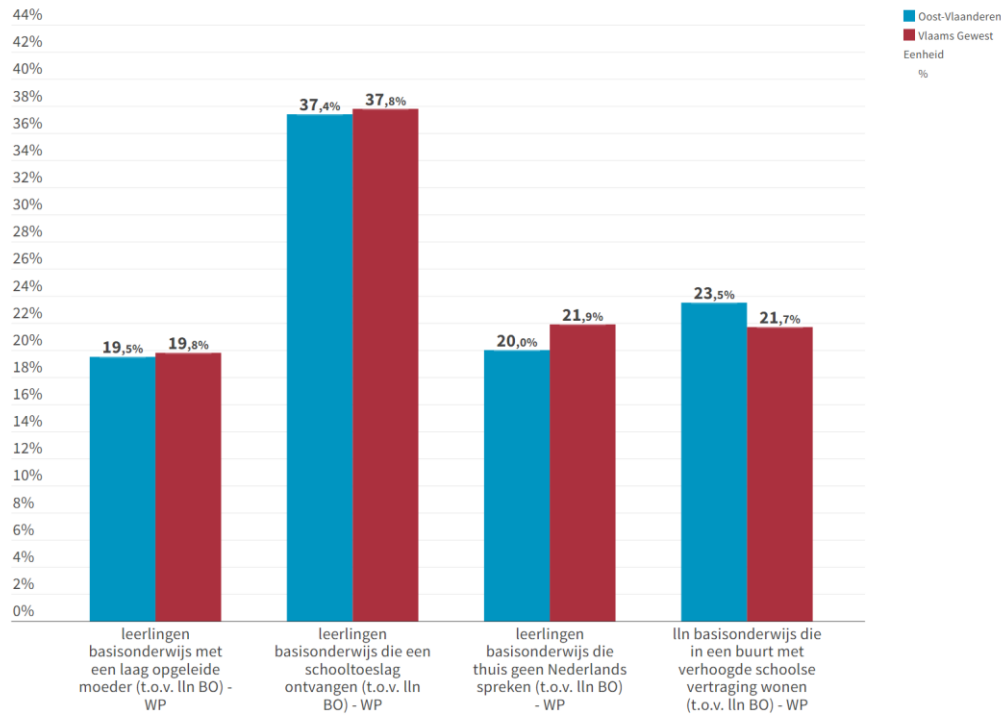
In het kader van het Gelijke Onderwijskansenbeleid worden gegevens over de thuissituatie van kinderen en jongeren verzameld. Om kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen te geven, krijgen de scholen een extra pakket lestijden/lesuren en extra werkingsmiddelen voor kinderen die aan bepaalde gelijke kansenindicatoren voldoen. Voor het toekennen van extra werkingsmiddelen in het gewoon onderwijs houdt men rekening met opleidingsniveau moeder, schooltoelage, thuistaal en een buurtindicator. Deze buurtindicator wordt niet gebruikt voor de toekenning van de extra lestijden.

- **Laagopgeleide moeder.** Dit is het geval wanneer de moeder niet in het bezit is van een diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs.
- **Schooltoelage/schooltoeslag.** Tot het schooljaar 2018-2019 scoort de leerling op deze indicator als hij in aanmerking komt voor een schooltoelage én deze aangevraagd heeft. Een leerling blijft scoren op deze indicator als hij het recht op schooltoelage verliest (bijvoorbeeld door veelvuldig spijbelen). Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt de schooltoeslag uitbetaald als deel van het groeipakket. De toeslag moet niet langer aangevraagd worden, maar de toekenning gebeurt voortaan automatisch. De inkomensgrenzen worden daarenboven ook verruimd. Dit maakt dat het aantal leerlingen met een schooltoeslag sterk stijgt tussen 2018-2019 en 2019-2020.
- **Andere thuistaal.** De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden steeds als één gezinslid beschouwd.
- **Wonend in een buurt met veel schoolse vertraging.** De leerlingen worden onderverdeeld volgens de buurt waarin ze wonen. Op basis van deze indicator wil men een kwart van de leerlingen extra financiering toekennen. Het gaat hierbij om de 25% leerlingen die in buurten met het hoogste percentage schoolse vertraging wonen. Bij de berekening van dit percentage gaat men uit van het aantal 15-jarigen van de zes afgelopen jaren, die minstens twee jaar schoolse vertraging hadden. Leerlingen die behoren tot de trekkende bevolking en thuislozen scoren steeds op deze indicator.

Figuur 53 en Figuur 54 tonen respectievelijk voor het basis- en secundair onderwijs het aandeel leerlingen dat aantikt op deze risicokenmerken.

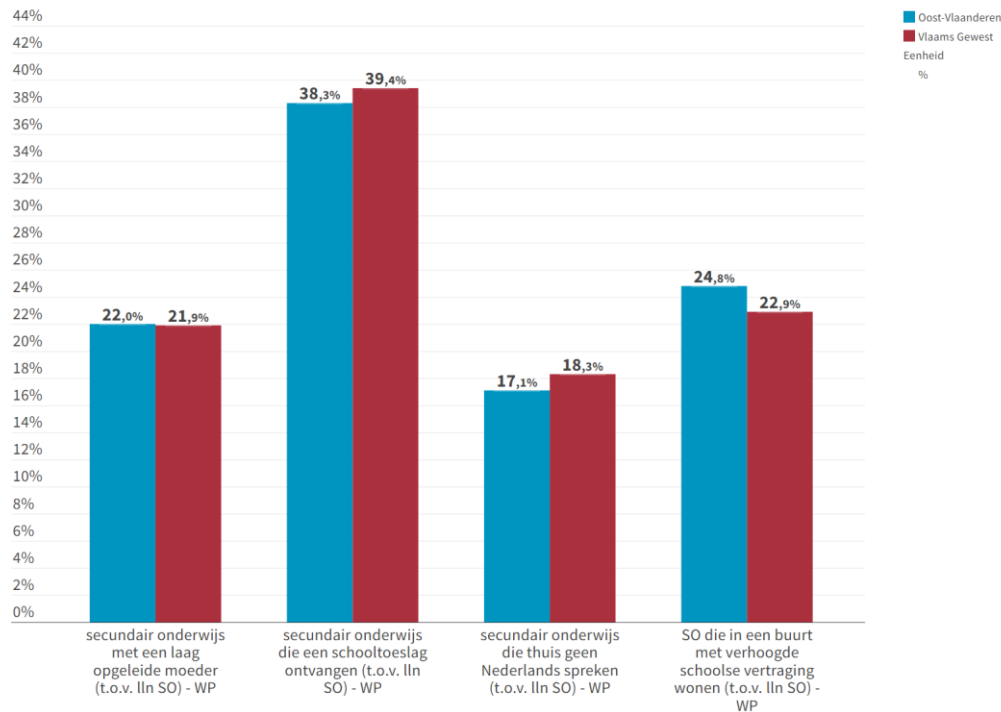
LEREN

Figuur 53: Leerlingen gewoon basisonderwijs dat aantikt op de leerlingenkenmerken naar woonplaats, % t.o.v. leerlingen gewoon basisonderwijs (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Figuur 54: Leerlingen gewoon voltijds secundair onderwijs dat aantikt op de leerlingenkenmerken naar woonplaats, % t.o.v. leerlingen gewoon voltijds secundair onderwijs (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

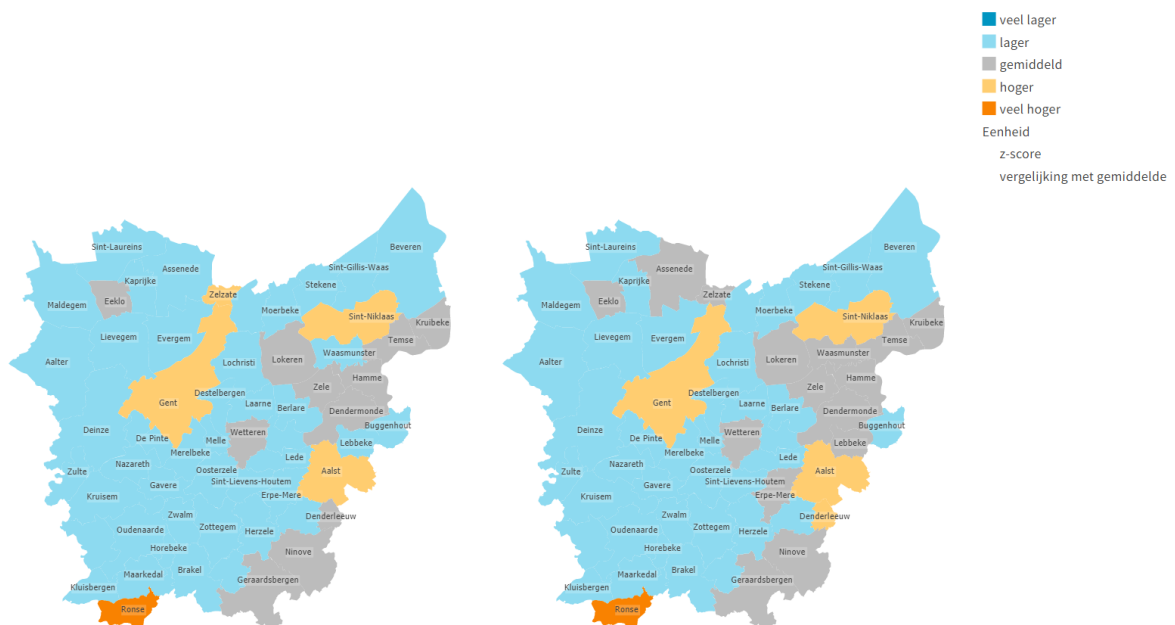
LEREN

Als samenvattende indicator wordt vaak de onderwijs kansarmoede-indicator (OKI) berekend. Deze maakt een optelsom van de vier hoger beschreven risicokenmerken gedeeld door het aantal leerlingen en ligt bijgevolg tussen 0 en 4. Hoe hoger de OKI-waarde, hoe groter de kans op kansarmoede. De OKI wordt vaak gebruikt om een vergelijking te maken doorheen de tijd, tussen verschillende gebieden of onderwijsvormen. Door de veranderde definitie van de schooltoeslag zien we ook bij de gemiddelde OKI een significante stijging tussen 2018-2019 en 2019-2020.

De OKI van de inwoners van Oost-Vlaanderen die gewoon basisonderwijs volgen is 1,00, die in het Vlaams Gewest is 1,01. Voor het gewoon voltijds secundair onderwijs hebben de leerlingen die in Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest wonen gemiddeld dezelfde OKI (resp. 1,00 en 1,01).

Onderstaande kaarten (Kaart 22) tonen de OKI voor de gemeenten van Oost-Vlaanderen in de vorm van z-scores voor het gewoon basis- en voltijds gewoon secundair onderwijs. Deze z-scores geven een indicatie van hoeveel een gebied afwijkt van het gemiddelde in de provincie Oost-Vlaanderen. Ronse kent voor zowel het gewoon basis- als het voltijds gewoon secundair onderwijs de hoogste OKI (resp. 2,17 en 2,11). Ook de centrumsteden kennen zowel voor het basis- als het voltijds gewoon secundair onderwijs een hogere OKI-waarde.

Kaart 22: OKI-waarde gewoon basis- en gewoon voltijds secundair onderwijs in de gemeenten in Oost-Vlaanderen naar woonplaats (2021-2022, z-scores)

basisonderwijs - WP

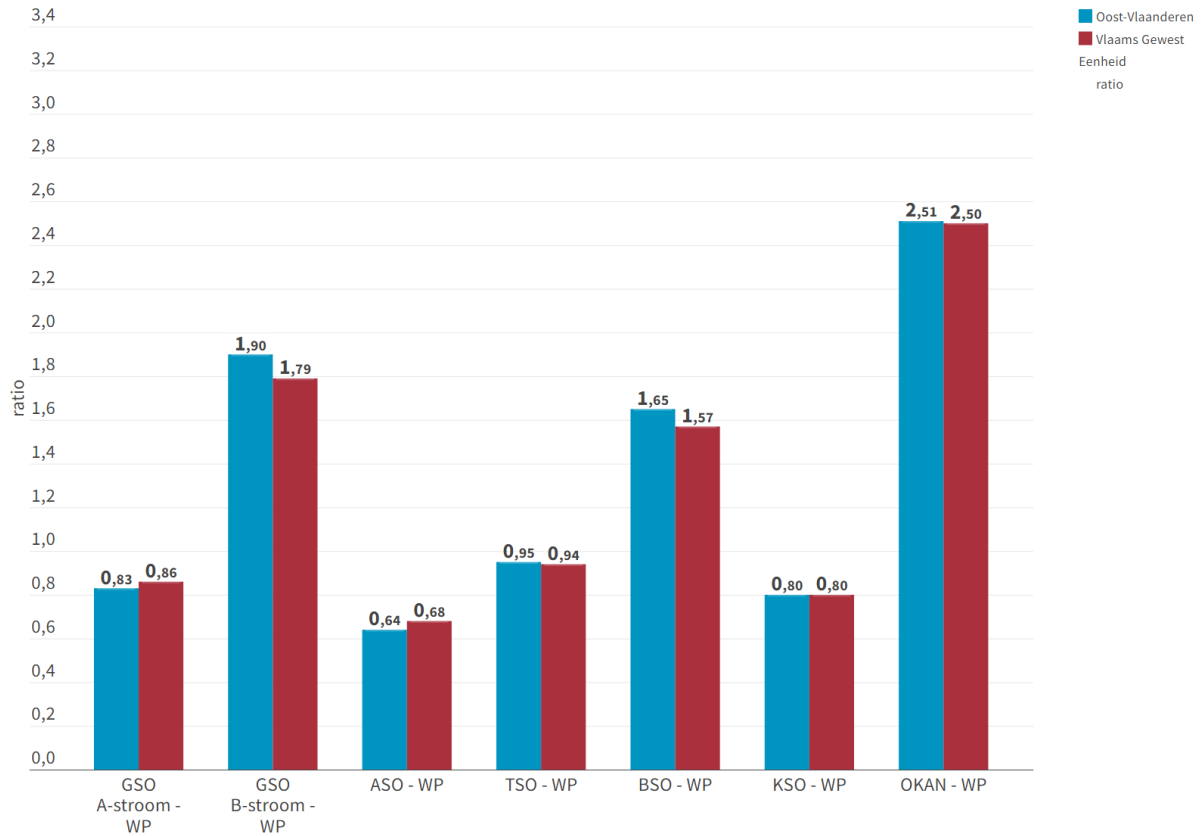
secundair onderwijs - WP

Bron: Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be

LEREN

De OKI-waarde varieert doorgaans sterk tussen de verschillende onderwijsvormen. Uit Figuur 55 is af te leiden dat er vooral in de B-stroom en het BSO een hogere gemiddelde kansarmoede is.

Figuur 55: OKI-waarde naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs naar woonplaats (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

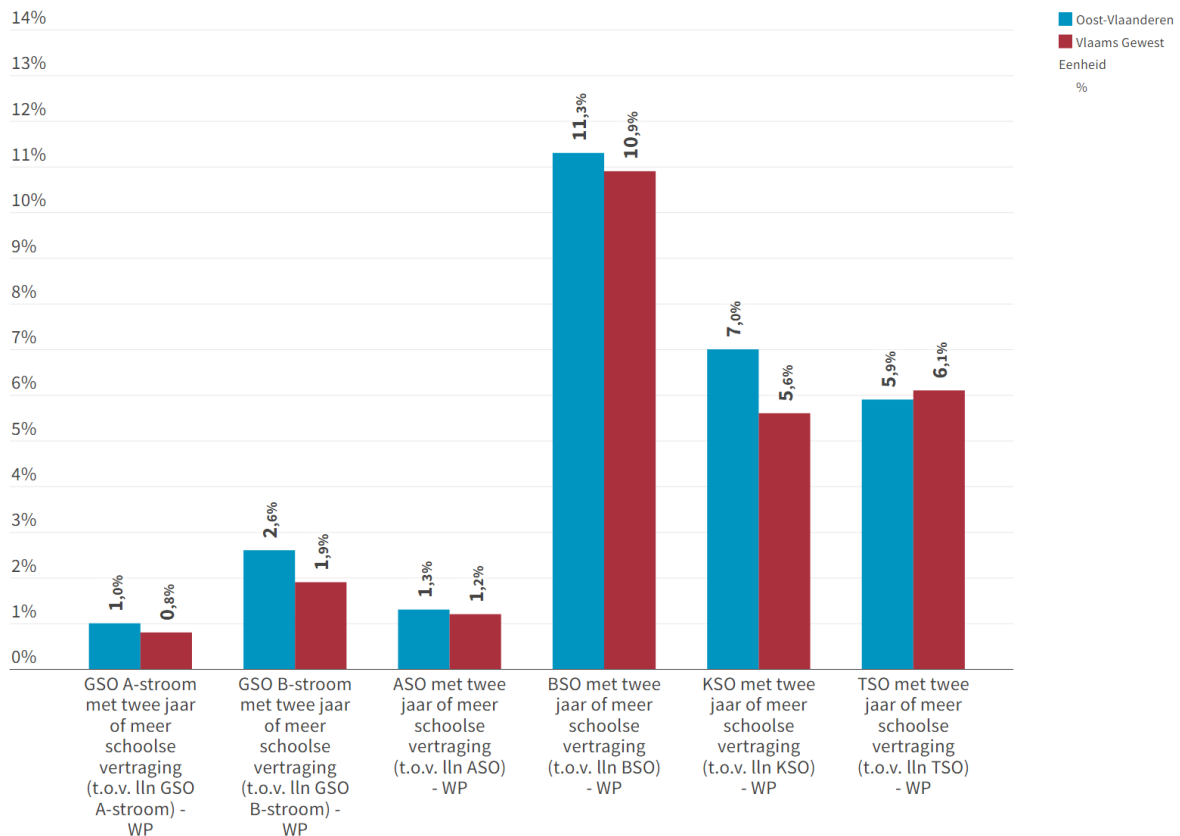
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

49. Schoolse vertraging en zittenblijven

De schoolse vordering wordt berekend als het verschil tussen het leerjaar waarin de leerling zich effectief bevindt en het leerjaar waarin de leerling zich normaal gezien zou bevinden op basis van zijn/haar geboortjaar. Een leerling kan zo schoolse vertraging of voorsprong oplopen, dan wel normaal gevorderd zijn. We bekijken hier enkel de leerlingen die schoolse vertraging hebben. Vaak gaat het hier om een achterstand opgelopen door zittenblijven, maar ook andere zaken kunnen hier spelen. Zo kunnen leerlingen ook later ingestapt zijn in het secundair onderwijs of een atypische schoolloopbaan hebben.

In Oost-Vlaanderen hebben in het schooljaar 2021-2022, 3.628 leerlingen van het gewoon voltijds secundair onderwijs een vertraging van twee jaar of meer. Het gaat om 3,7% van de leerlingen. In het Vlaams Gewest is dit 3,6%. Figuur 56 toont grote verschillen in het percentage leerlingen met meer dan twee jaar schoolse vertraging naargelang de gevolgde onderwijsvorm. Hierbij moet wel in het achterhoofd gehouden worden dat leerlingen ASO, BSO, KSO en TSO in de 2de en 3de graad zitten, ouder zijn en dus meer kans gehad hebben om twee of meer jaar schoolse vertraging op te lopen dan de leerlingen GSO die in de 1ste graad zitten.

Figuur 56: Leerlingen met twee of meer jaar schoolse vertraging naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs naar woonplaats, % t.o.v. leerlingen gewoon secundair onderwijs (2021-2022)

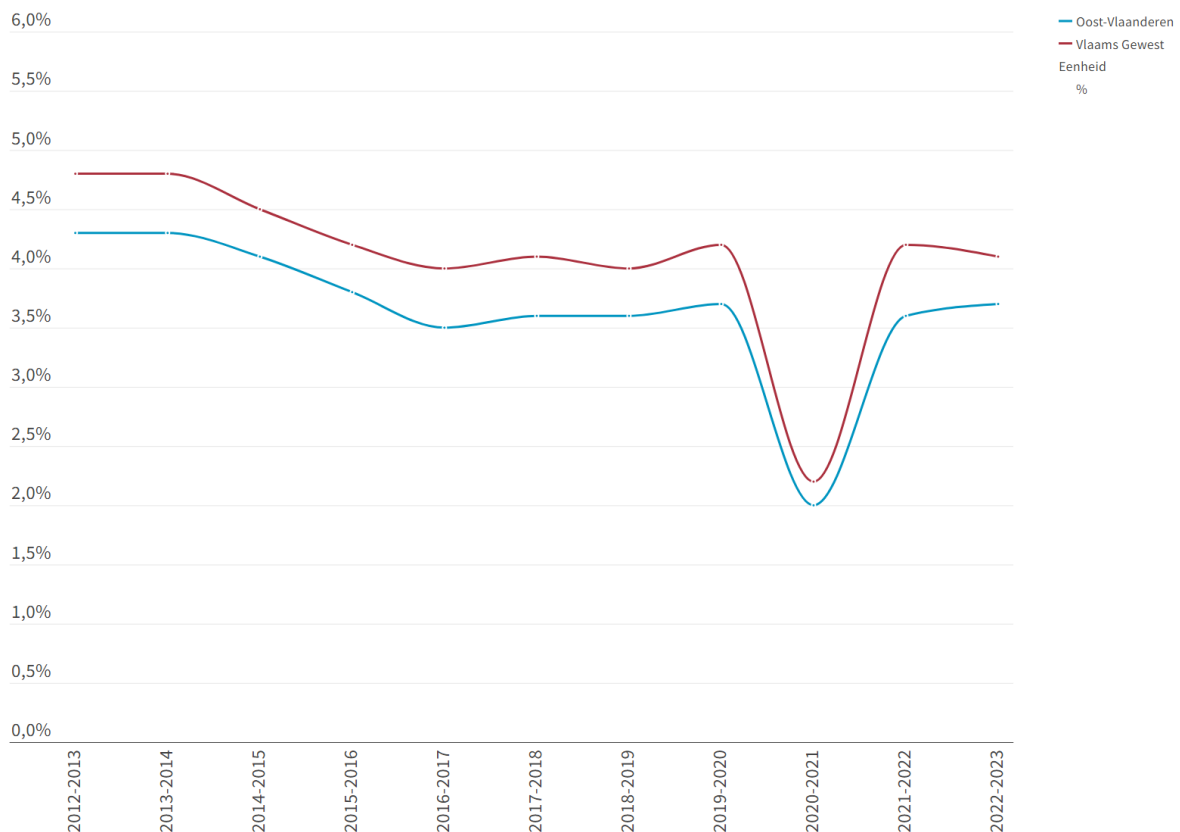

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

LEREN

Zittenblijven is een belangrijke reden waardoor een leerling schoolse achterstand kan oplopen. Een zittenblijver is een leerling die in februari van het huidig schooljaar in hetzelfde leerjaar was ingeschreven als in februari van het vorige schooljaar. Over bepaalde leerlingen kan geen uitspraak gedaan worden, omdat ze bijvoorbeeld het voorgaande jaar niet ingeschreven waren in het Vlaams onderwijs of omdat ze ingeschreven waren in het buitengewoon onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs, OKAN of modulair onderwijs. Bij de berekening van het percentage wordt geen rekening gehouden met deze leerlingen in de noemer. Figuur 57 geeft de evolutie van het aandeel zittenblijvers in het secundair onderwijs. De lagere cijfers in schooljaar 2020-2021 zijn te wijten aan de gevolgen van de coronacrisis. Omwille van schoolsluitingen en afstandsonderwijs verliepen deliberaties in dat jaar minder streng dan in andere jaren. Het is opvallend dat leerlingen die in Oost-Vlaanderen wonen over de gehele periode relatief minder kans maken om te blijven zitten dan leerlingen in Vlaanderen.

Figuur 57: Evolutie zittenblijvers naar woonplaats, % t.o.v. leerlingen gewoon secundair onderwijs (2012-2013 – 2022-2023)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Zittenblijven | provincies.incijfers.be

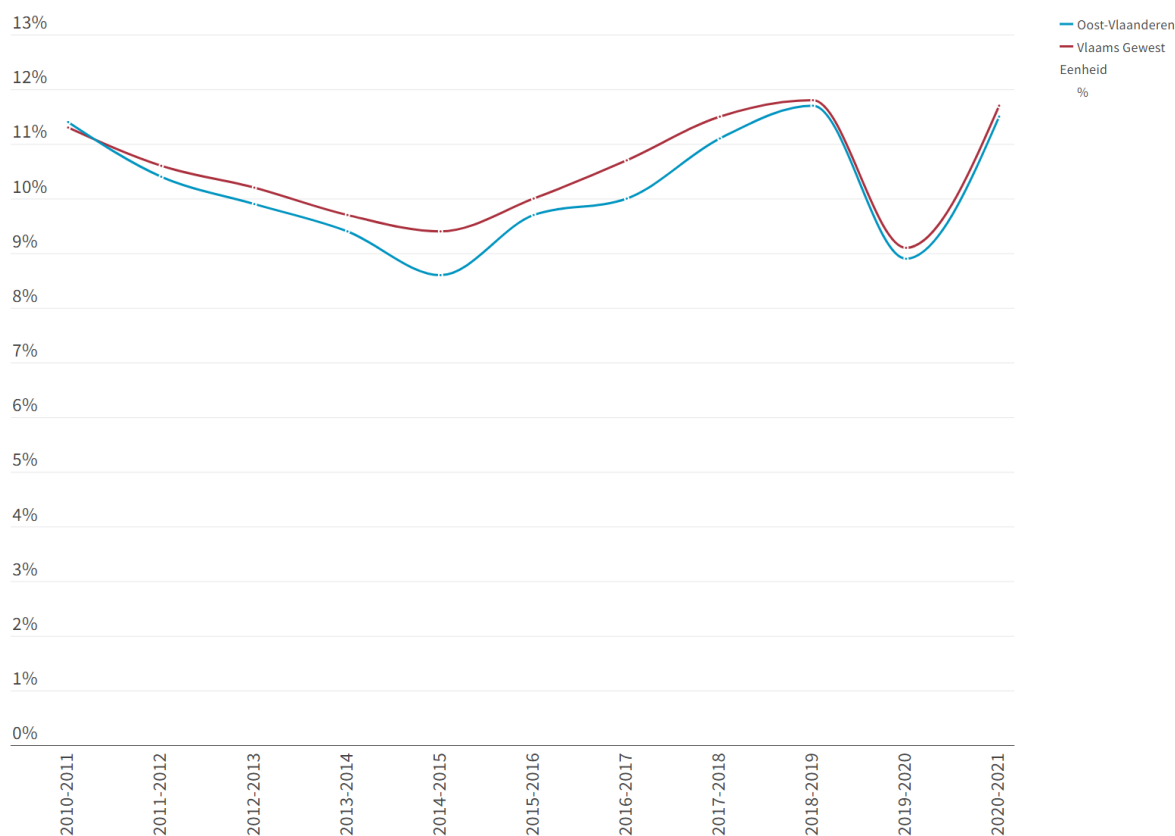
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

50. Vroegtijdig schoolverlaters

Een vroegtijdig schoolverlater is een leerling die niet langer leerplichtig is en die het Vlaams secundair onderwijs verlaat zonder kwalificatie met een beroepsfinaliteit of een finaliteit doorstroom hoger onderwijs. Concreet gaat het om:

- een diploma secundair onderwijs;
- een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs (BSO);
- een eindgetuigschrift behaald in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO);
- een certificaat behaald in de leertijd (Syntra);
- een getuigschrift behaald in de opleidingsvorm 3 (OV3) van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO);
- een certificaat behaald in het modulair stelsel van het BSO, het DBSO en BuSO OV3.

Figuur 58: Evolutie aandeel vroegtijdig schoolverlaters naar woonplaats (2010-2011 – 2020-2021)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Vroegtijdige schoolverlaters | provincies.incijfers.be

In schooljaar 2020-2021 waren er in Oost-Vlaanderen 1.811 leerlingen (of 11,5% van alle schoolverlaters) die de schoolbanken zonder diploma verlieten. In het Vlaams Gewest ging het om 11,7% van alle schoolverlaters. Figuur 58 toont de evolutie van het aandeel vroegtijdig schoolverlaters. Net zoals bij de zittenblijvers zijn de lagere cijfers in schooljaar 2020-2021 toe te schrijven aan de gevolgen van de coronacrisis.

LEREN

Ook vroegtijdig schoolverlaten hangt nauw samen met de onderwijsvorm die leerlingen volgen. In het BSO, het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs, zijn er relatief meer leerlingen die ongekwalificeerd uitstromen. Dit wordt geïllustreerd in Tabel 10.

Tabel 10: Percentage vroegtijdig schoolverlaters naar uitstroompositie naar woonplaats (2020-2021)

		Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
voltijds gewoon secundair onderwijs	ASO	2,1	2,7
	BSO	19,7	19,0
	KSO	11,5	12,0
	TSO	7,3	8,2
leren en werken	dbso	55,4	57,3
	Syntra	41,9	32,3
buitengewoon secundair onderwijs	OV3	35,3	40,6
	OV4	29,1	25,2

Eenheid	%
Bron	Onderwijs Vlaanderen via Dataloep

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#) voor provincies.incijfers.be of hier voor [Dataloep](#).

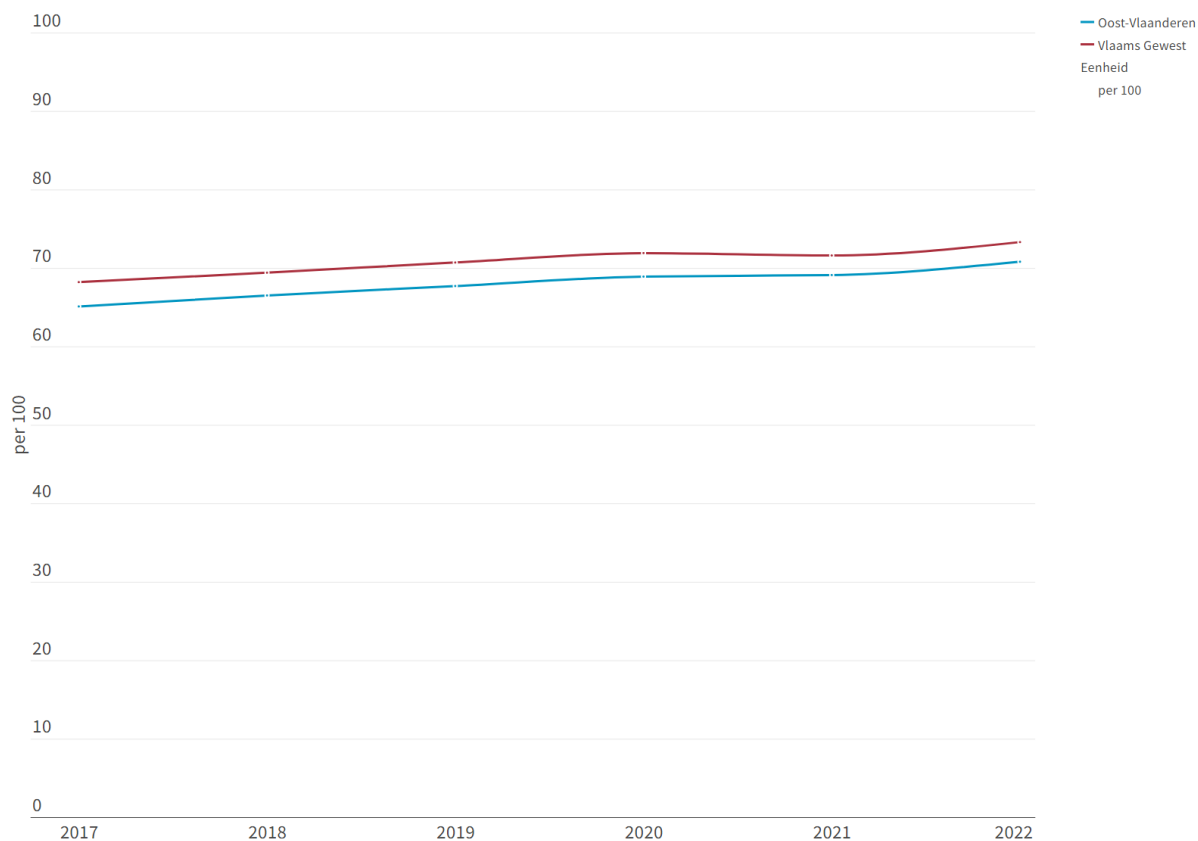

**WERKEN
& ONDER-
NEMEN**

51. Jobratio

De jobratio linkt de vraagzijde van de arbeidsmarkt met de aanbodzijde. In de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) wordt deze ratio berekend als het gemiddeld aantal arbeidsplaatsen per 100 inwoners van 15 tot 64 jaar (jaargemiddelde). De evolutie van deze ratio in Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest vind je in Figuur 59.

Figuur 59: Evolutie jobratio, per 100 15- tot 64-jarige inwoners (2017-2022)

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be

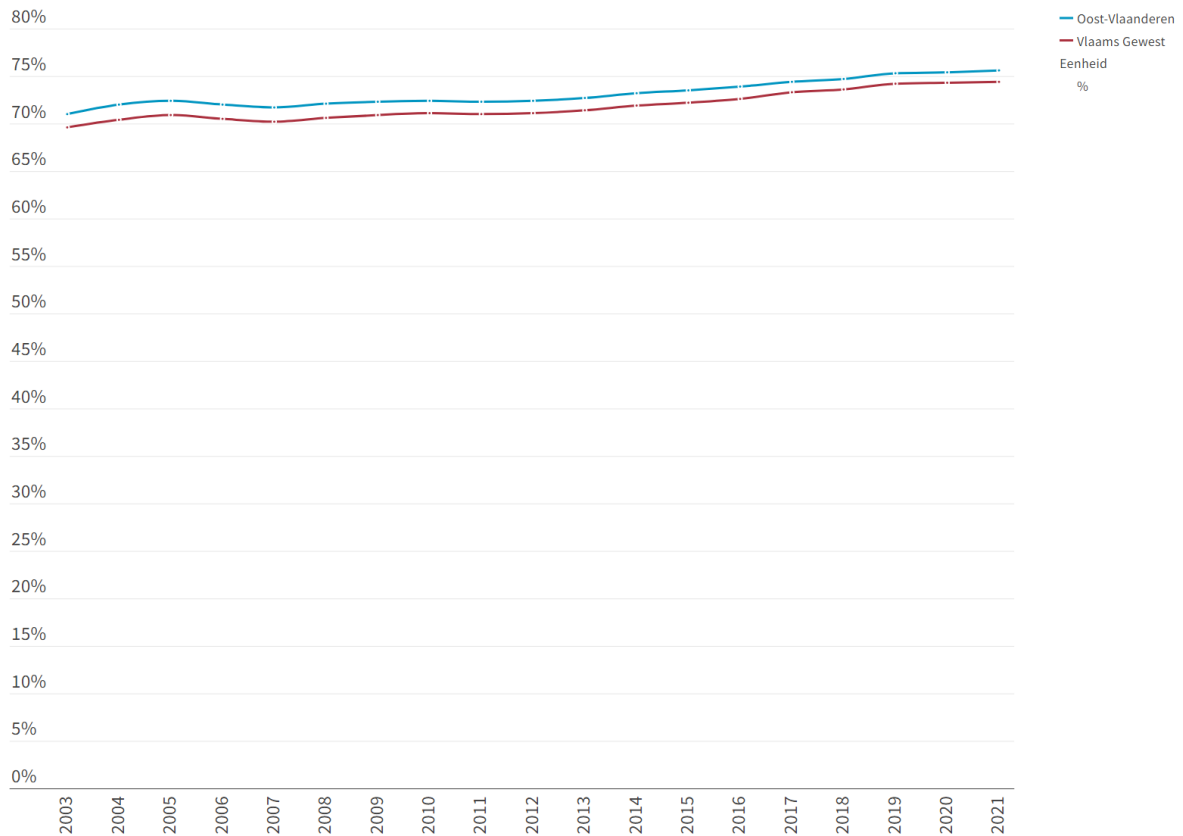
Sinds 2017 is de jobratio in Oost-Vlaanderen toegenomen tot een gemiddelde van 70,8 arbeidsplaatsen per 100 inwoners van 15 tot en met 64 jaar in 2022. In 2017 was dat voor Oost-Vlaanderen nog 65,1. De jobratio in Oost-Vlaanderen ligt in de volledige periode iets onder het gemiddelde voor Vlaanderen.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

52. Activiteitsgraad

De activiteitsgraad geeft aan in welke mate de bevolking op beroepsactieve leeftijd actief is op de arbeidsmarkt als werkende of werkzoekende. Deze graad wordt berekend door de beroepsbevolking te delen door de inwoners op beroepsactieve leeftijd.

Figuur 60: Evolutie activiteitsgraad (2003-2021)

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening | provincies.incijfers.be

De activiteitsgraad bedraagt in 2021 in Oost-Vlaanderen 75,6%, wat iets hoger is dan de activiteitsgraad in het Vlaams Gewest (74,4%). Uit Figuur 60 volgt dat de activiteitsgraad licht schommelt tussen de 71,0% in 2003 en 75,6% in 2021. In 2021 zat de activiteitsgraad op het hoogste punt sinds 2003 en over de gehele periode ligt de activiteitsgraad in Oost-Vlaanderen iets hoger dan in het Vlaams Gewest.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

53. Werkzoekenden zonder werk

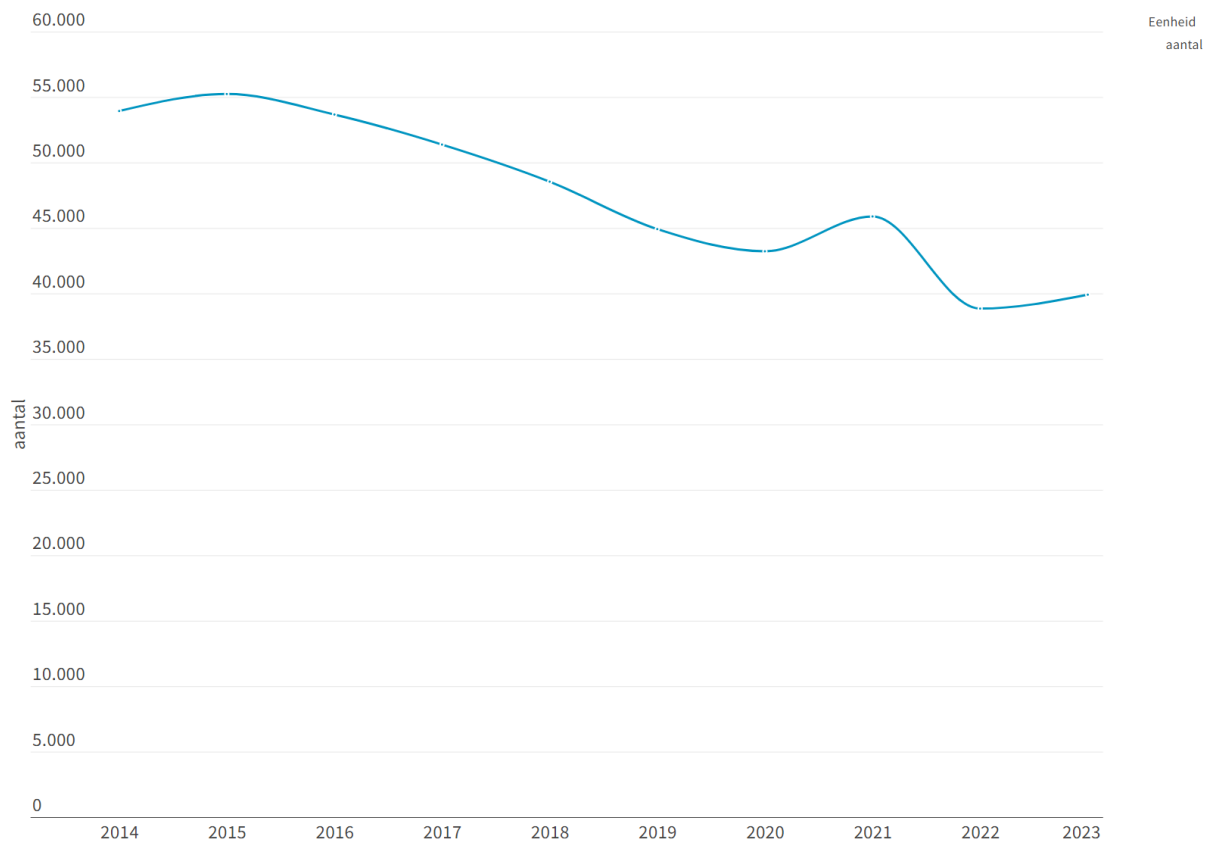
Werkzoekenden zonder werk (WZW) zijn burgers zonder job die zich bij VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven. De volgende werkzoekendencategorieën worden geteld als werkzoekenden zonder werk:

- Werkzoekenden met een werkloosheidsuitkeringsaanvraag (categorie 00): werkzoekenden die een werkloosheidsvergoeding ontvangen of willen aanvragen.
- Jongeren in beroepsinschakelingstijd (categorie 02): jongeren die hun studies beëindigd hebben en die een verplichte beroepsinschakelingstijd (BIT) van 310 werkdagen doorlopen.
- Vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (categorie 03): werkzoekenden zonder job die geen recht op uitkeringen hebben en zich als werkzoekende laten inschrijven in functie van begeleiding door VDAB.
- Werkzoekenden ten laste van het OCMW (categorie 05): personen die een vergoeding van het OCMW ontvangen en die op vraag van het OCMW als werkzoekende ingeschreven moeten blijven.
- Jongeren met een arbeidshandicap (categorie 06): jongeren met een arbeidshandicap die maximaal het getuigschrift BUSO OV2 hebben. Ze worden in deze categorie ingeschreven in functie van begeleiding naar tewerkstelling in een sociale onderneming
- Werkzoekenden die zijn uitgesloten van het recht op uitkering (categorie 14): werkzoekenden die uitgesloten zijn van het recht op werkloosheidsuitkeringen en waarvoor één van de volgende opties geldt: (1) ze moeten ingeschreven blijven omdat ze in beroep gaan tegen deze uitsluiting, (2) ze willen bijdragebons van RVA voor hun ziekteverzekering blijven ontvangen.
- Werkzoekenden ten laste van het RIZIV (categorie 32): personen die een uitkering krijgen van het ziekenfonds en zich inschrijven in functie van begeleiding naar tewerkstelling in een nieuwe job. Het is mogelijk dat deze burgers nog een lopend arbeidscontract hebben met hun vorige werkgever.
- Arbeidszorgmedewerkers (categorie 33): dit is een uitdovende werkzoekendencategorie. Deze burgers zijn bezig met begeleide onbezoldigde tewerkstelling op maat omdat ze niet meer of nog niet in het betaalde economische of beschermde tewerkstellingscircuit terecht kunnen.

Figuur 61 toont de evolutie van het aantal werkzoekenden zonder werk in Oost-Vlaanderen tussen 2014 en 2023. Uit de grafiek volgt dat er op 1 januari 2014 in Oost-Vlaanderen 53.936 werkzoekenden zonder werk waren. Vanaf 2015 zien we over het algemeen een dalende trend, met uitzondering van een piek in 2021 die te maken zal hebben met de coronamaatregelen. Op 1 januari 2023 waren er 39.911 werkzoekenden zonder werk.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 61: Evolutie werkzoekenden zonder werk (WZW) in Oost-Vlaanderen (2014-2023)

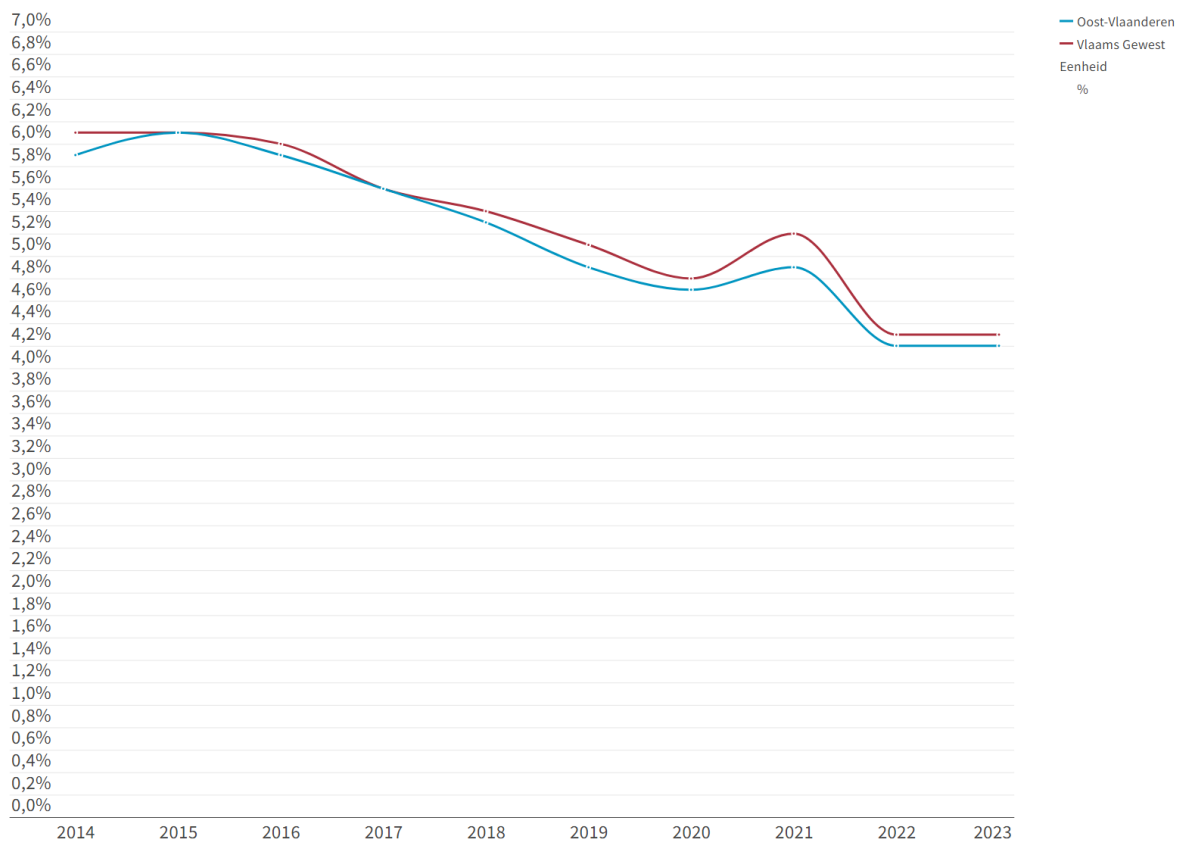

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

In Figuur 62 wordt de evolutie van het aantal werkzoekenden zonder werk getoond ten opzichte van het aantal inwoners van 18-64 jaar. In 2023 was, net als in 2022, 4,2% van de 18-64-jarigen in Oost-Vlaanderen werkzoekend. Dit is het laagste percentage sinds 2014.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 62: Evolutie werkzoekenden zonder werk, % t.o.v. inwoners 18-64 jaar (2014-2023)

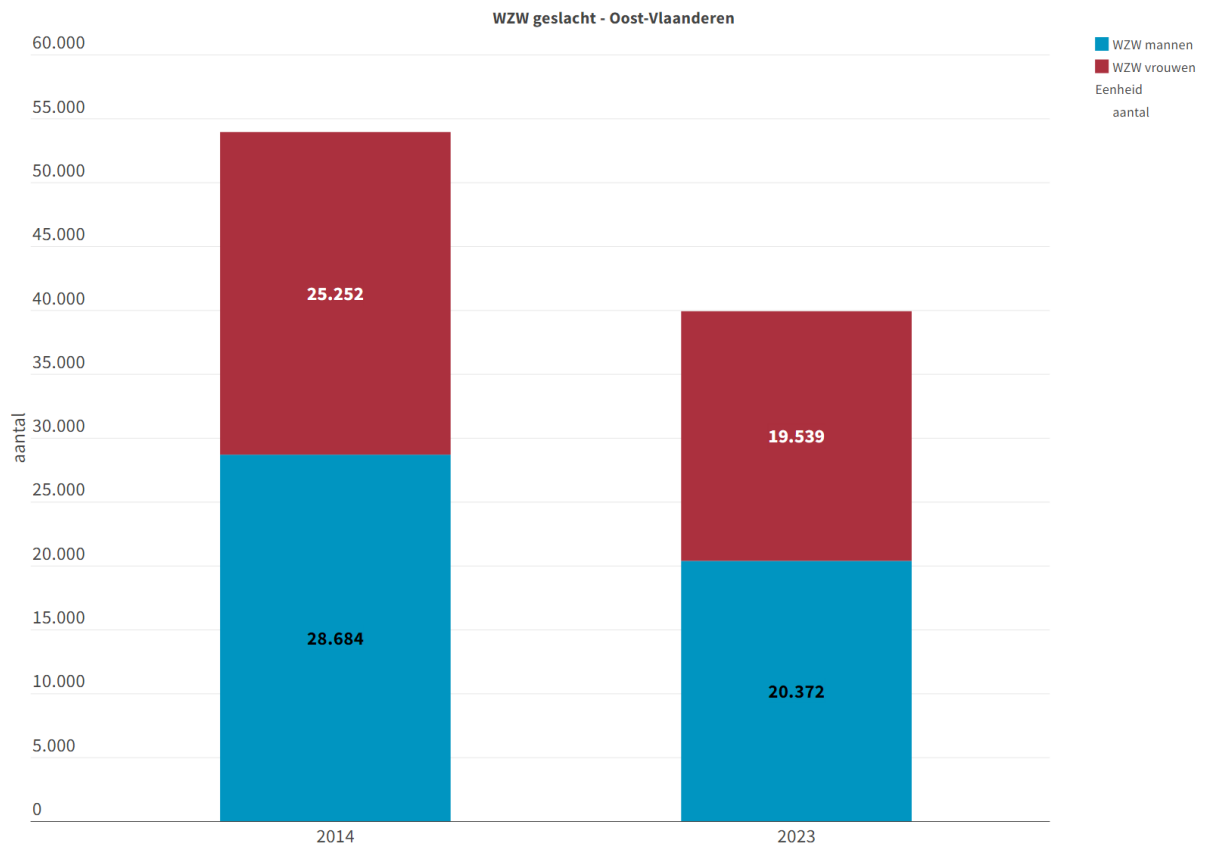

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

De volgende figuren tonen achtereenvolgens voor 2014 en 2023 het aantal werkzoekenden zonder werk naar geslacht, leeftijd, herkomst en opleidingsniveau.

WERKEN & ONDERNEMEN

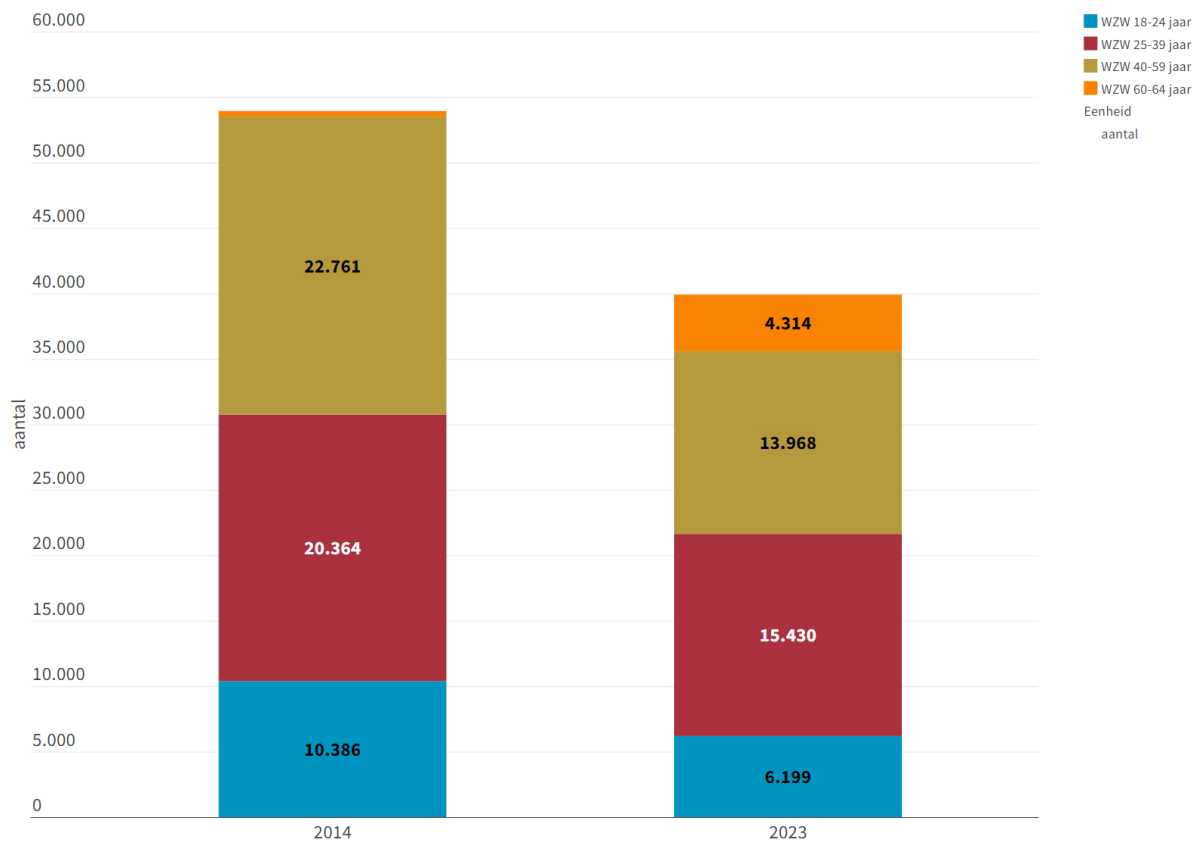
Figuur 63: Evolutie werkzoekenden zonder werk (WZW) in Oost-Vlaanderen naar geslacht (2014, 2023)

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

WERKEN & ONDERNEMEN

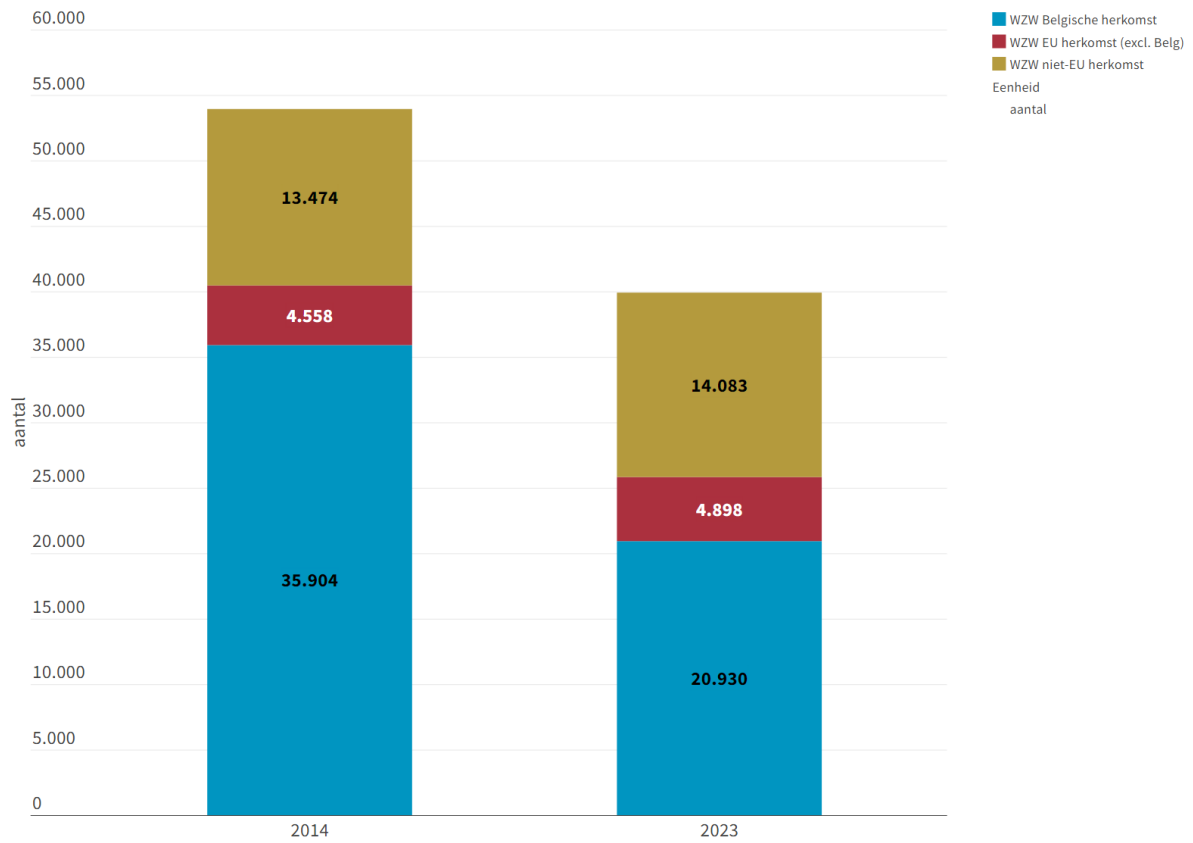
Figuur 64: : Evolutie werkzoekenden zonder werk (WZW) in Oost-Vlaanderen naar leeftijd (2014, 2023)

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

WERKEN & ONDERNEMEN

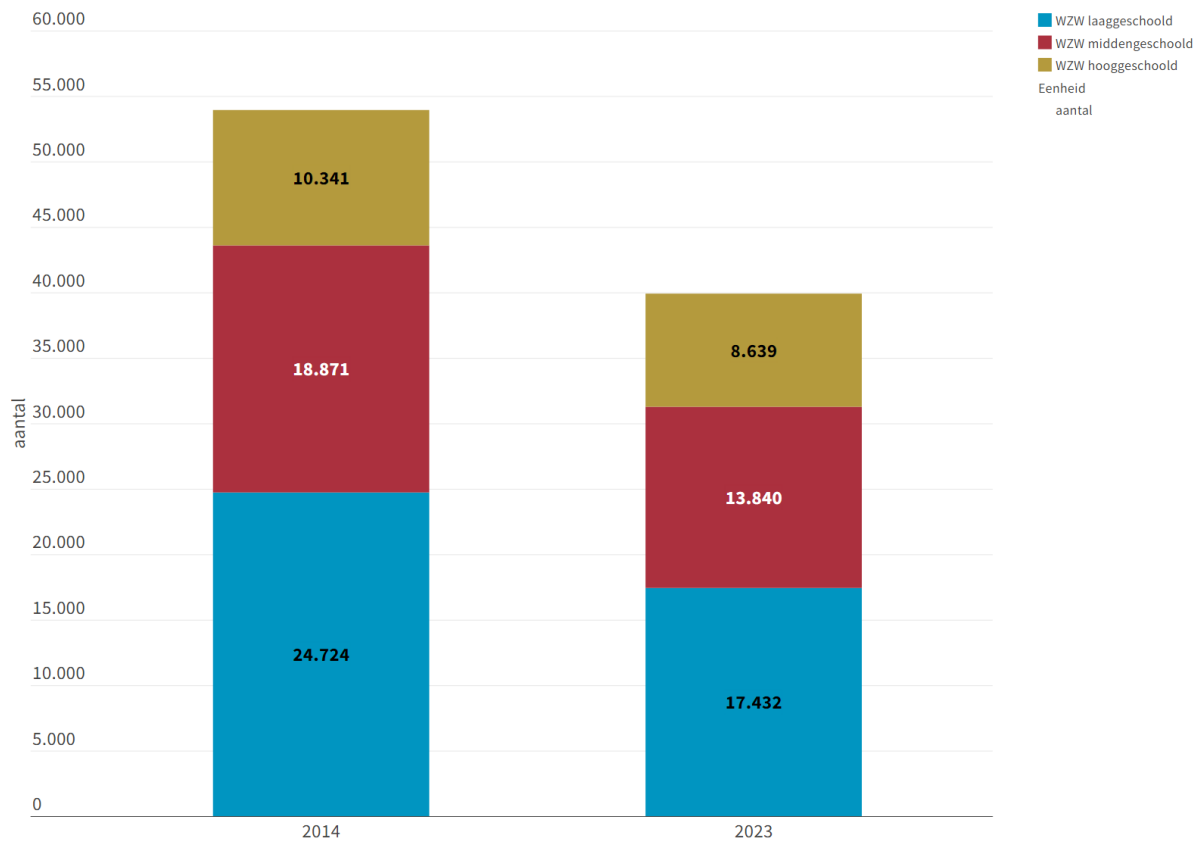
Figuur 65: : Evolutie werkzoekenden zonder werk (WZW) in Oost-Vlaanderen naar herkomst (2014, 2023)

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 66: : Evolutie werkzoekenden zonder werk (WZW) in Oost-Vlaanderen naar opleidingsniveau (2014, 2023)

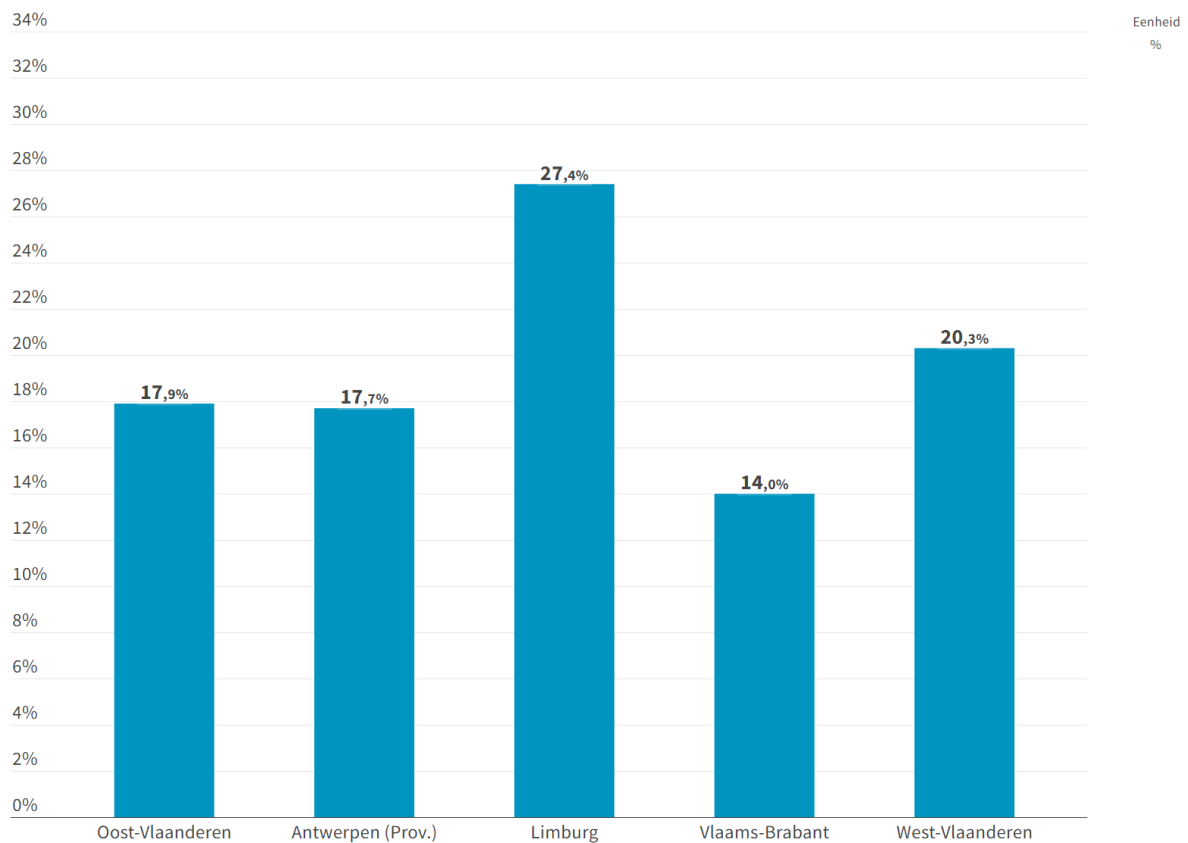

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Van de 39.911 werkzoekenden zonder werk op 1 januari 2023 hebben er 7.135 een arbeidshandicap, dit is 17,9% van alle werkzoekenden. Figuur 67 toont hoe het aandeel werkzoekenden met een arbeidshandicap varieert over de verschillende Vlaamse provincies.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 67: WZW met arbeidshandicap t.o.v. totaal aantal WZW (2023)

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

54. Sociale economie

Maatwerkbedrijven hebben de **inschakeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt** als kerntaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen collectief maatwerk en individueel maatwerk. **Collectief maatwerk** is één van de werkvormen waar personen met een arbeidshandicap beroep op kunnen doen. **Individueel maatwerk** is bedoeld voor de tewerkstelling én ondersteuning van personen met een arbeidshandicap bij (in eerste instantie) reguliere werkgevers.

Momenteel zijn in Vlaanderen ongeveer 140 maatwerkbedrijven actief en hebben meer dan 24.000 personen een duurzame job via deze maatregel.

Collectief maatwerk

Het decreet 'Maatwerk bij collectieve inschakeling' **richt zich naar personen met een arbeidsbeperking**; werkzoekenden die omwille van persoonsgebonden factoren moeilijk toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. Concreet kan het gaan over mensen met een arbeidshandicap, mensen met een medische, mentale, psychische of psychosociale problematiek of langdurig werklozen die een aantal competenties zijn kwijtgeraakt. Zij hebben behoefte aan specifieke begeleiding en ondersteuning op de werkvloer. In het reguliere economische circuit zijn er voor hen weinig kansen op werk..

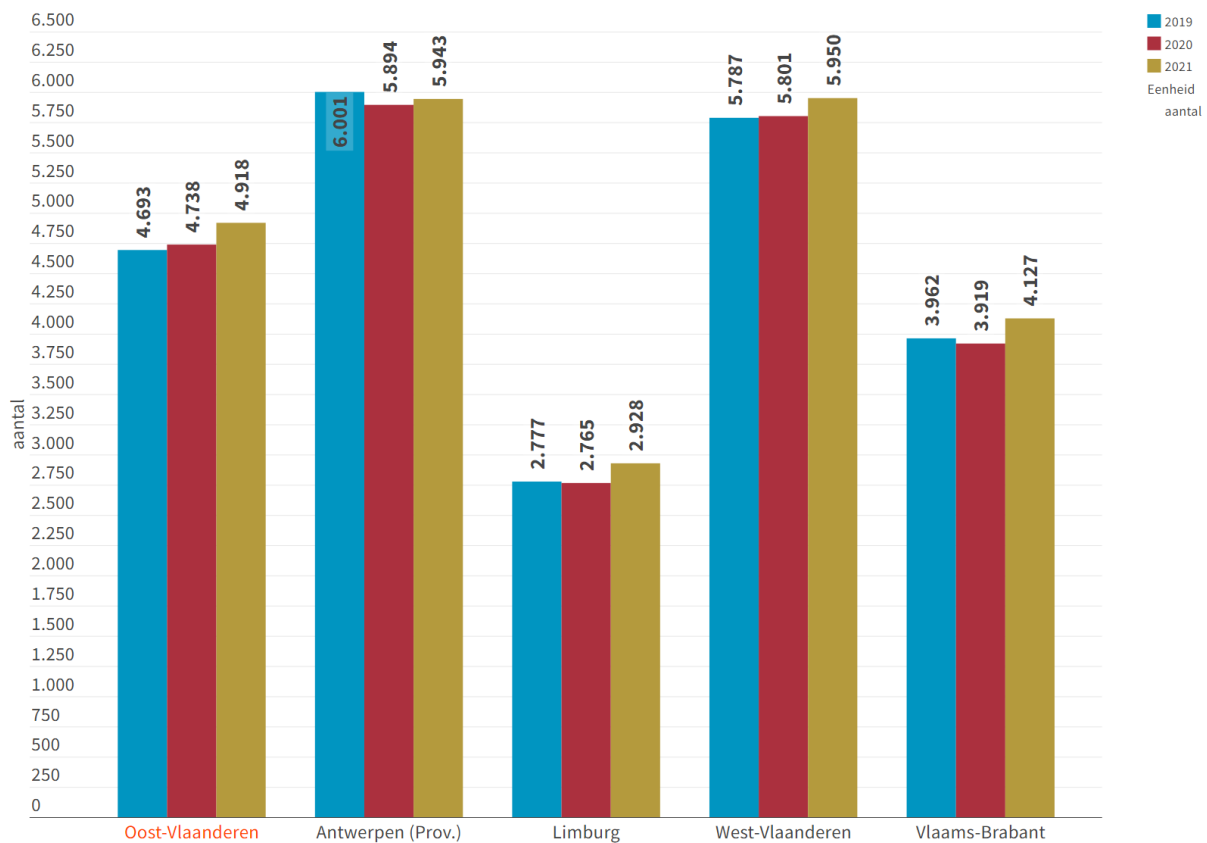
Maatwerkbedrijven (vroegere Beschutte en Sociale Werkplaatsen) hebben:

- minimaal 20 voltijds tewerkgestelde doelgroepwerknemers op jaarbasis
- een werknemersbestand dat voor minstens 55% bestaat uit personen met een langdurige arbeidsbeperking (mensen met een arbeidshandicap of een psychosociale beperking)
- als maatschappelijke hoofdactiviteit werk en begeleiding op maat voor deze werknemers
- de rechtsvorm van vzw of vennootschap met sociaal oogmerk
- een registratie als dienstverlener binnen het kwaliteits- en registratiemodel van het Departement Werk en Sociale Economie.

Figuur 68 toont voor de Vlaamse provincies de evolutie van het aantal werknemers in collectief maatwerk voor de jaren 2019 tot en met 2021. Voor Oost-Vlaanderen zien we dat het aantal werknemers in collectief maatwerk is toegenomen van 4.693 in 2019 tot 4.918 in 2021. Als we de aantallen in Oost-Vlaanderen vergelijken met de andere Vlaamse provincies valt op dat Antwerpen en West-Vlaanderen opvallend meer werknemers in collectief maatwerk telt, terwijl er in Vlaams-Brabant en voornamelijk in Limburg beduidend minder werknemers in collectief maatwerk zijn.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 68: Evolutie werknemers in collectief maatwerk in de Vlaamse provincies (2019-2021)

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

Als we kijken naar de leeftijd van de werknemers in collectief maatwerk in Oost-Vlaanderen (Figuur 69) zien we dat 14,6% van de werknemers in collectief maatwerk in de leeftijdsgroep 55-59 jaar valt en 14,1% in de leeftijdsgroep 50-54 jaar. Dit toont aan dat een relatief groot deel van de werknemers in collectief maatwerk 50 jaar of ouder is.

WERKEN & ONDERNEMEN

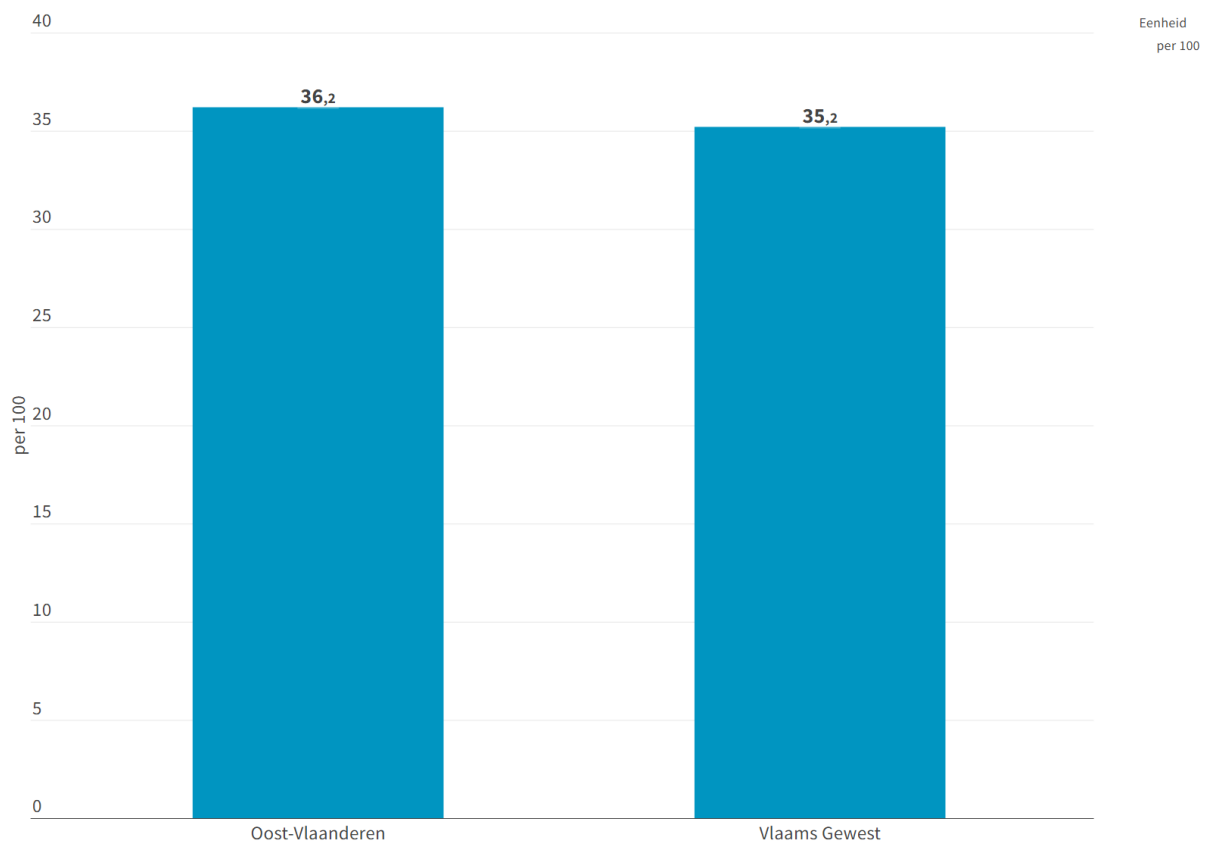
Figuur 69: Werknemers collectief maatwerk in Oost-Vlaanderen naar leeftijd, % t.o.v. werknemers collectief maatwerk (2021)

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

Om de gevolgen van dit relatief grote aandeel oudere werknemers in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van de vervangingsgraad, die is weergegeven in Figuur 70. De vervangingsgraad weerspiegelt de verhouding van het aantal 18-24-jarigen in collectief maatwerk ten opzichte van het aantal 55-64-jarigen. In 2021 was de vervangingsgraad in Oost-Vlaanderen 36,2. Per 100 55-64-jarige werknemers in collectief maatwerk waren er in 2021 dus 36,2 18-24-jarige werknemers in collectief maatwerk. Ter vergelijking: in het Vlaams Gewest was de vervangingsgraad 35,2.

Figuur 70: Vervangingsgraad (2021)

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

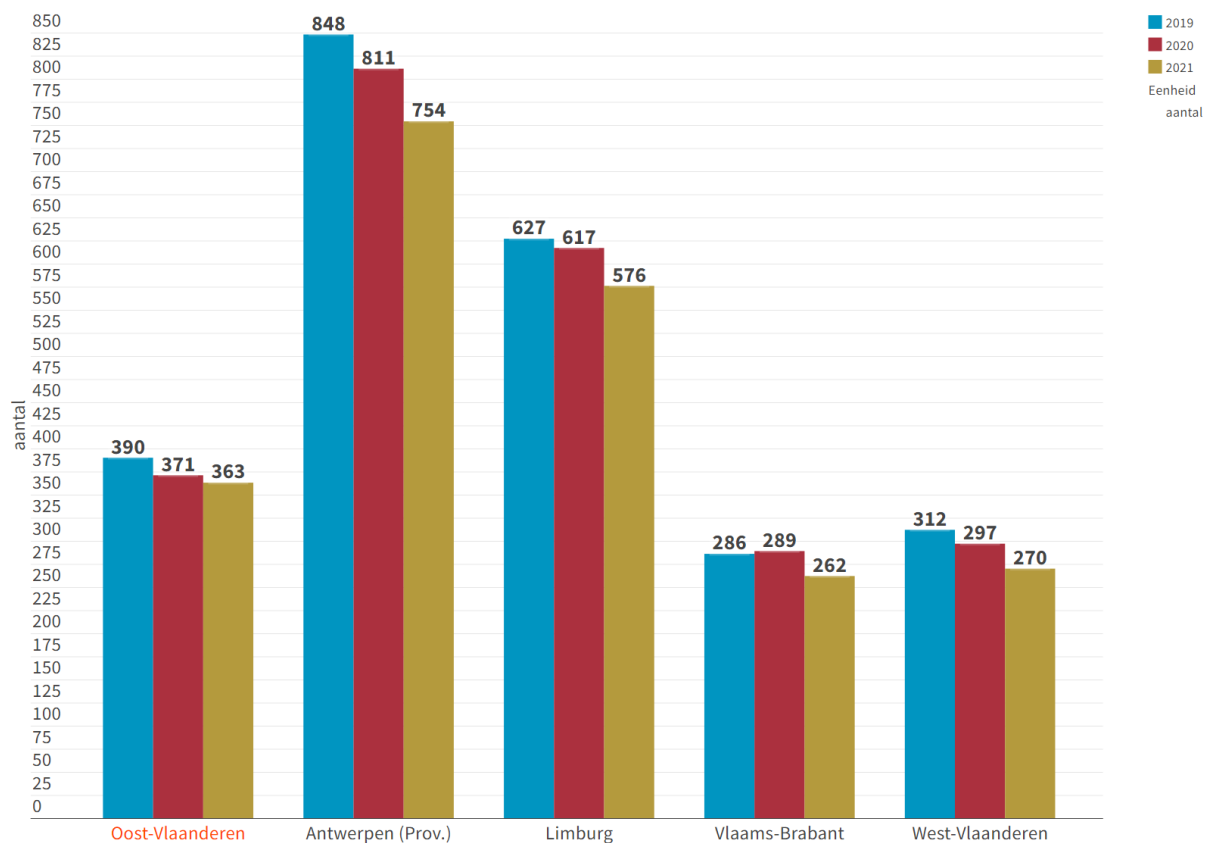
Naast collectief maatwerk bestaat de sociale economie ook uit de lokale diensteneconomie (LDE). Via de lokale diensteneconomie wil de overheid een dienstenaanbod uitbouwen dat aansluit bij maatschappelijke noden en tegelijk kansen creëert voor werknemers. Werknemers krijgen binnen de lokale diensteneconomie specifieke opleiding, begeleiding en ondersteuning op de werkvloer. Dat versterkt hun competenties en hun potentieel om door te stromen naar de reguliere economie.

De LDE verdwijnt en gaat vanaf 1 juli 2023 geleidelijk op in het **individueel maatwerk** (IMW). Het is de bedoeling dat alle opgestarte trajecten van doelgroepmedewerkers worden voltooid. De LDE zal dus pas uitdoven nadat alle trajecten zijn afgerond. Voor 2015 was er geen termijn verbonden aan LDE-tewerkstelling. Contracten van na 2015 hadden een maximumduur van vijf jaar. LDE-ondernemingen krijgen de mogelijkheid om hun werking verder te zetten in het kader van CMW of IMW. In Vlaanderen waren voor de invoering van IMW ongeveer 200 LDE-organisaties en 2.500 personen actief.

In Figuur 71 wordt de evolutie van het aantal werknemers in de lokale diensteneconomie weergegeven. Oost-Vlaanderen telde in 2019 390 werknemers in de lokale diensteneconomie. In 2021 was dit aantal gedaald tot 363 werknemers. Oost-Vlaanderen scoort met deze aantallen lager dan de provincies Antwerpen en Limburg en hoger dan Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 71: Evolutie werknemers in lokale diensteneconomie (2019-2021)

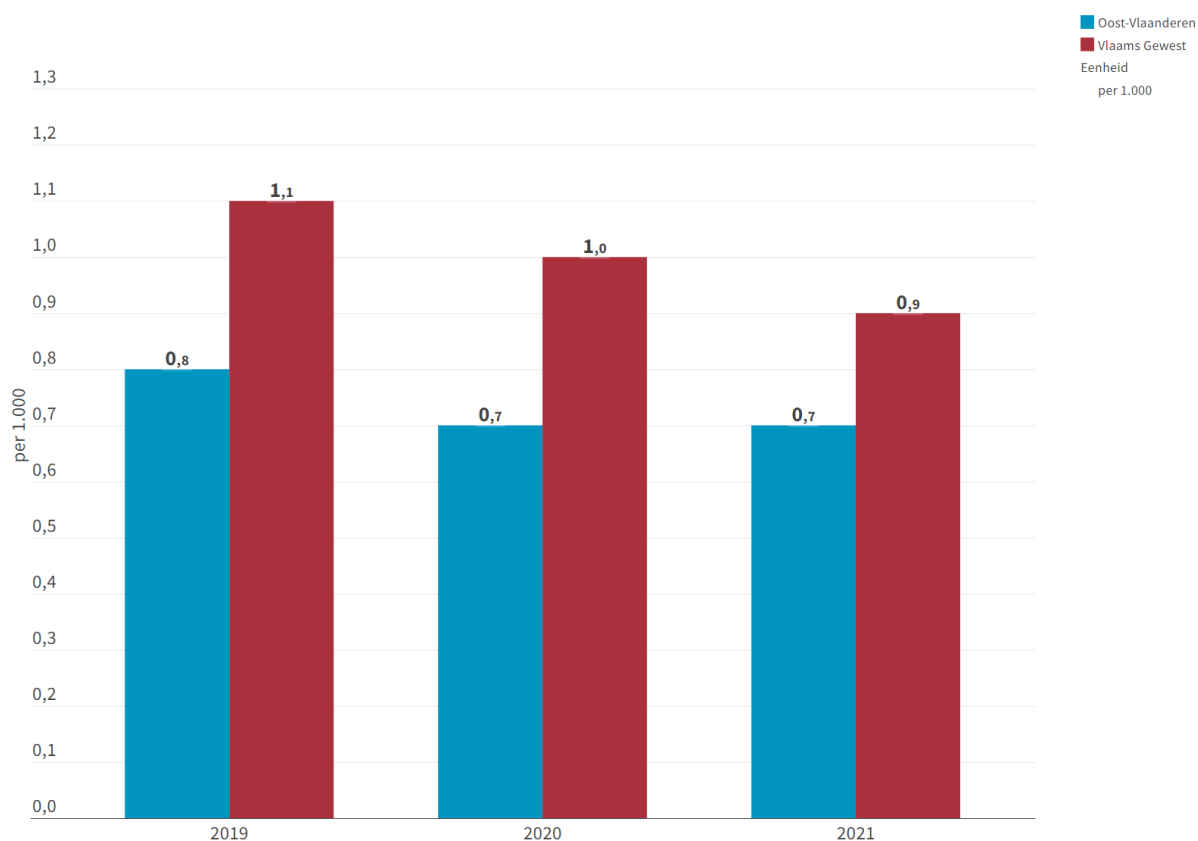

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

Als we het aantal werknemers in de lokale diensteneconomie afzetten tegen het aantal loontrekkenden zien we in Figuur 72 dat er in 2021 0,7 werknemers in de lokale diensteneconomie zijn per 1.000 loontrekkenden. Dit aandeel is iets lager dan in het Vlaams Gewest (0,9).

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 72: Evolutie werknemers in lokale diensteneconomie per 1000 loontrekkenden (2019-2021)

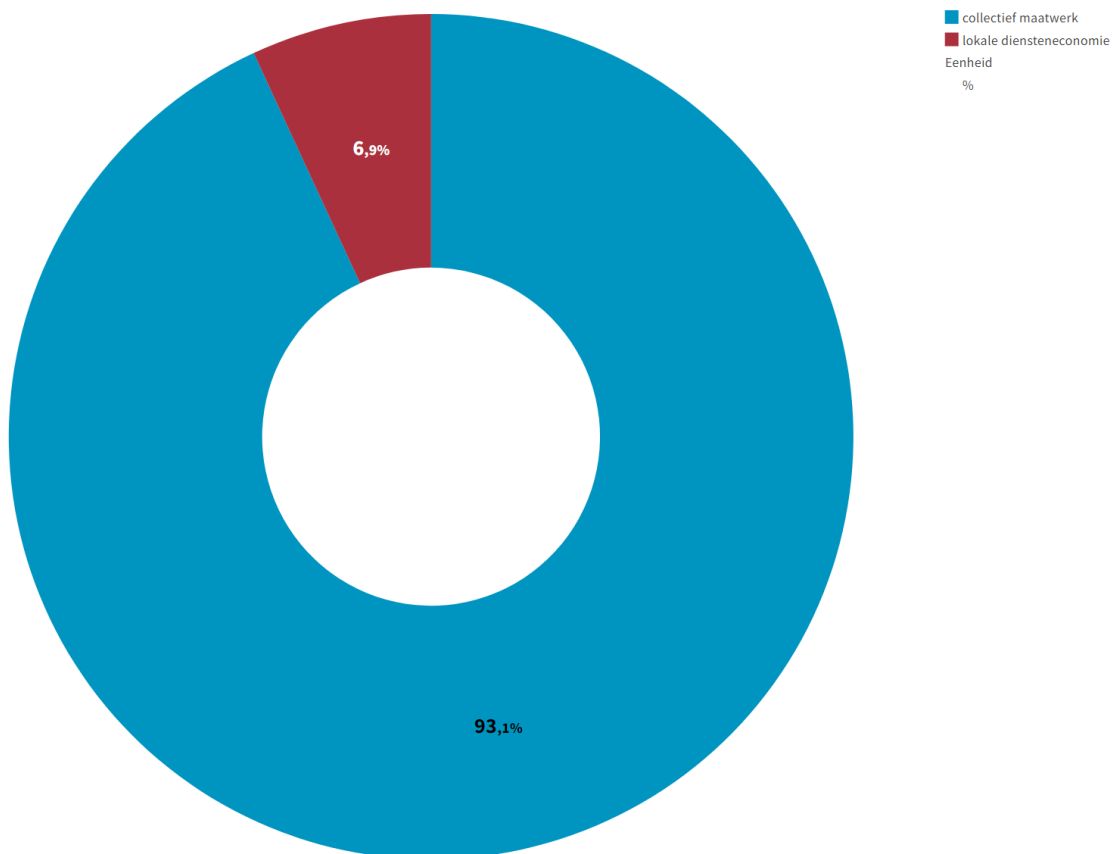

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

Zoals uit bovenstaande figuren ook al bleek is het aandeel van de doelgroepwerknemers in collectief maatwerk beduidend groter dan het aandeel in de lokale diensteneconomie. In 2021 was 93,1% van de doelgroepwerknemers werkzaam in collectief maatwerk en 6,9% in de lokale diensteneconomie (zie Figuur 73).

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 73: Doelgroepwerknemers over de werkvormen CMW en LDE (2021)

Bron: Departement Werk en Sociale Economie - Maatwerk en Lokale diensteneconomie | provincies.incijfers.be

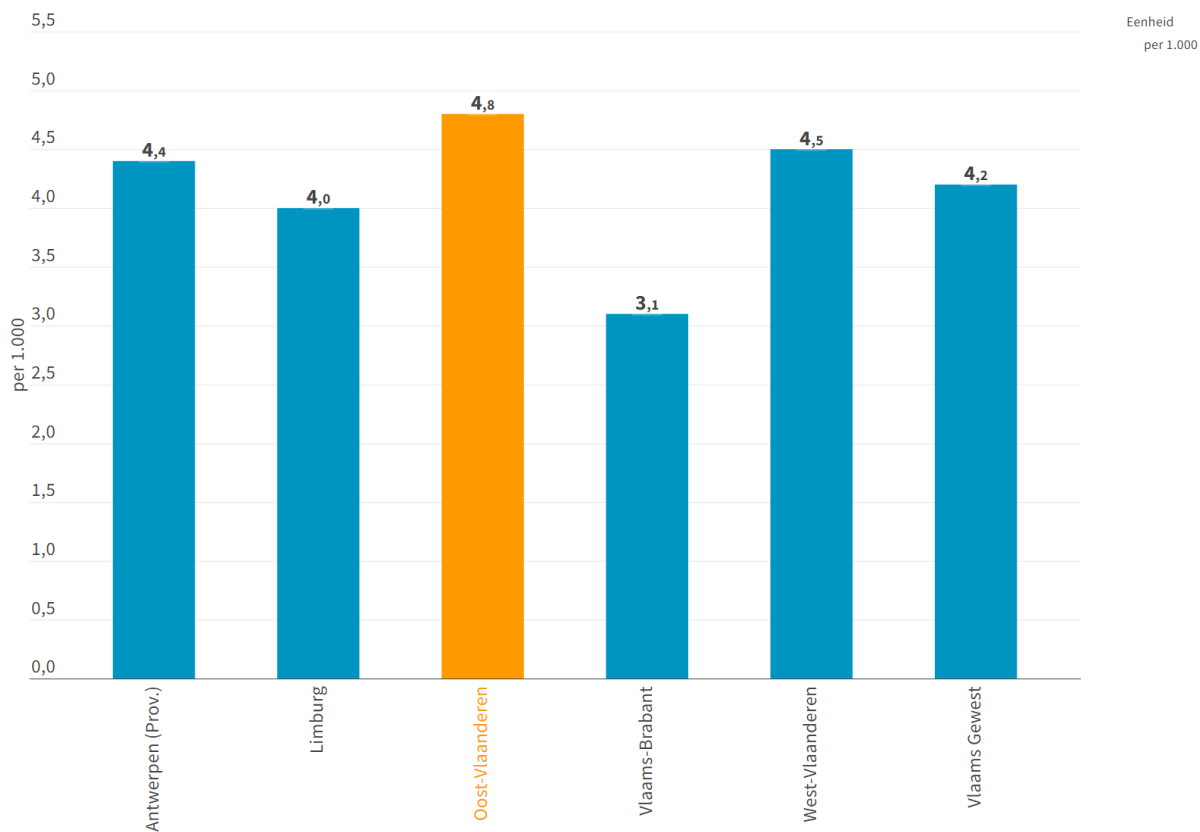
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

55. Werknemers met doelgroepvermindering

Indien de werkgever iemand aanwerft die het moeilijk heeft op de arbeidsmarkt (jongeren, oudere werknemers en langdurig werkzoekenden) of deze persoon langer aan het werk houdt, dan komt deze in aanmerking voor een doelgroepvermindering of RSZ-vermindering. Dankzij deze doelgroepvermindering betaalt de werkgever voor deze werknemer minder tot soms geen werkgeversbijdragen.

Voor jongere werknemers zijn er drie verschillende types doelgroepvermindering. Laaggeschoolde jongeren (<25 jaar) zonder diploma hoger secundair onderwijs of zonder getuigschrift van het tweede jaar van de derde graad van het secundair onderwijs komen in aanmerking voor een doelgroepvermindering voor jonge medewerkers. Ook voor jongeren die een duale of alternerende opleiding volgen (ongeacht hun leeftijd), geldt een doelgroepvermindering. Deze jongeren combineren een theoretische opleiding met praktijkervaring. Ten slotte is er ook een doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs (DBSO). Jongeren hebben toegang tot het stelsel van DBSO tot het einde van het schooljaar waarin ze 25 jaar worden.

Figuur 74: Jongere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden (2022)

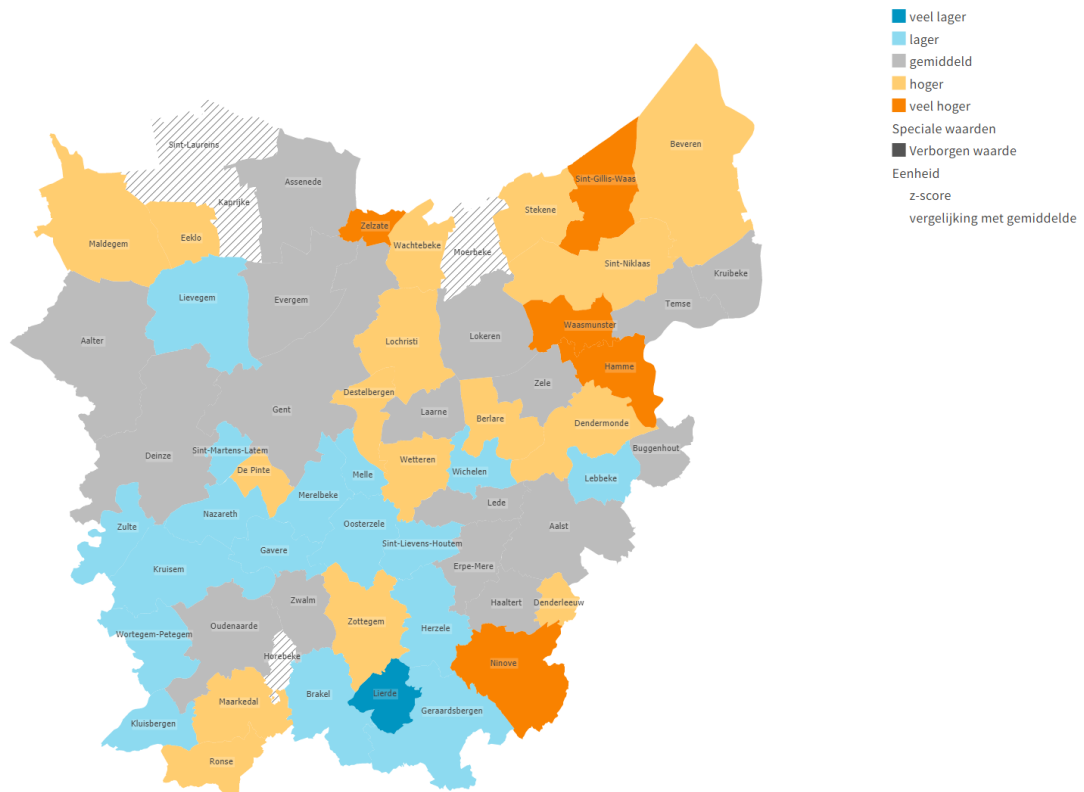
Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid - Doelgroepverminderingen | provincies.incijfers.be

Uit Figuur 74 volgt dat er in Oost-Vlaanderen relatief veel jongere werknemers met doelgroepvermindering zijn. Met 4,8 jongere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden scoort Oost-Vlaanderen als provincie hoger dan de andere Vlaamse provincies. In het Vlaams Gewest zijn er gemiddeld 4,2 jongere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden.

WERKEN & ONDERNEMEN

Kaart 23 toont op basis van z-scores aan hoe de gemeenten van Oost-Vlaanderen op deze indicator scoren ten opzichte van het gemiddelde voor de provincie. Hieruit volgt dat er in de gemeenten in het Waasland verhoudingsgewijs veel jongere werknemers met doelgroepvermindering zijn, terwijl de gemeenten in de Vlaamse Ardennen over het algemeen lager scoren dan gemiddeld.

Kaart 23: Jongere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (2022, z-scores)

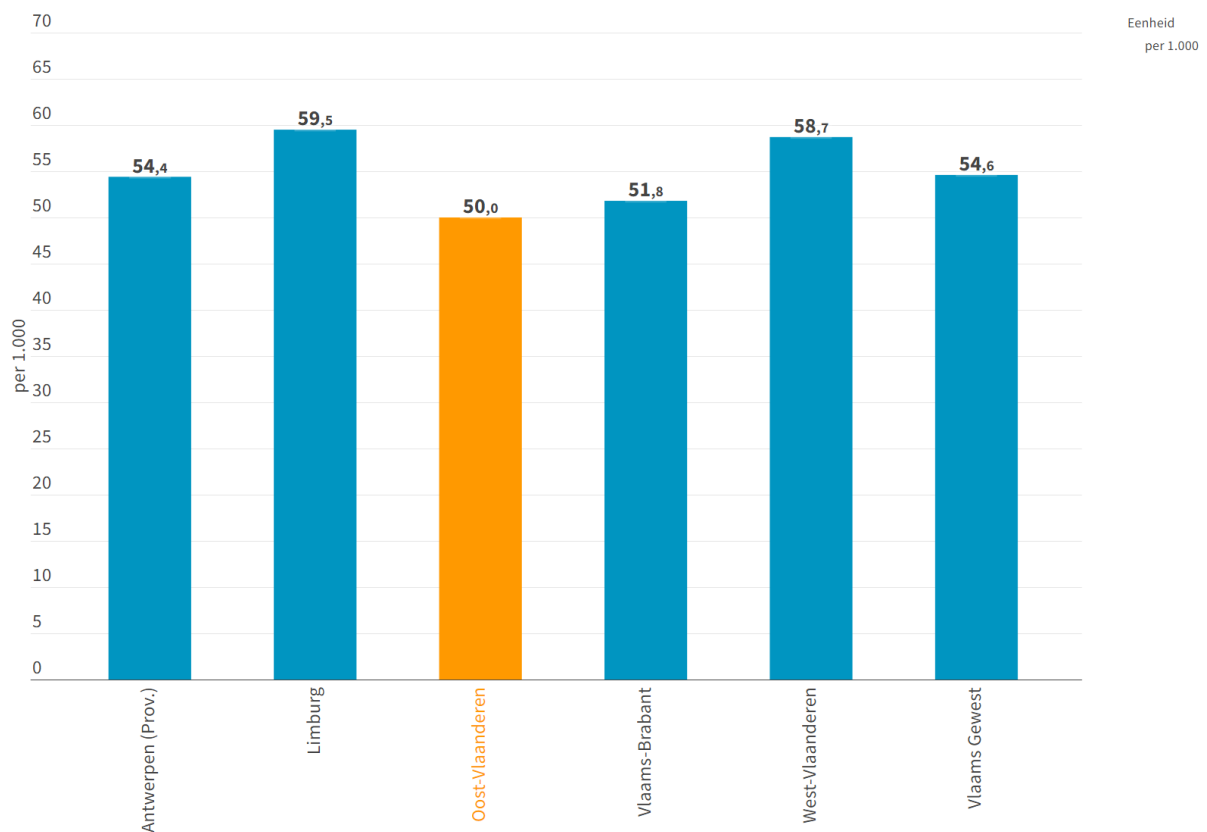
Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Ook voor oudere werknemers bestaan er doelgroepverminderingen. De Vlaamse doelgroepverminderingen voor oudere werknemers kennen een lastenverlaging toe aan werkgevers die oudere werknemers in dienst hebben of nemen. Voor de omvang van de steun wordt er een onderscheid gemaakt tussen oudere werkende ('zittende') werknemers en oudere werkzoekenden zonder werk. Aan de doelgroepvermindering voor oudere werkende werknemers hangt op basis van de leeftijd een belangrijke voorwaarde vast. Zo werd op 1 januari 2020 de leeftijdsvoorwaarde voor het ontvangen van de RSZ-vermindering voor de werkgever verhoogd naar 58 jaar. De leeftijdsgrens wordt de komende tijd verder opgetrokken naar 59 jaar in 2022, 60 jaar in 2023 en 61 jaar in 2024. Werkgevers die vanaf 1 januari 2019 in het Vlaamse Gewest iemand aanwerven die minstens twee jaar als werkzoekende zonder werk is ingeschreven bij VDAB ontvangen een RSZ-vermindering. De aangeworven werkzoekende dient hierbij ouder te zijn dan 58 jaar.

Per 1.000 loontrekkenden telt Oost-Vlaanderen 50 oudere werknemers met doelgroepvermindering (Figuur 75). Met dit aandeel scoort Oost-Vlaanderen het laagst van alle provincies. In het Vlaams-Gewest zijn er 54,6 oudere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden. Limburg is met 59,5 de provincie met de hoogste score.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 75: Oudere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden (2022)

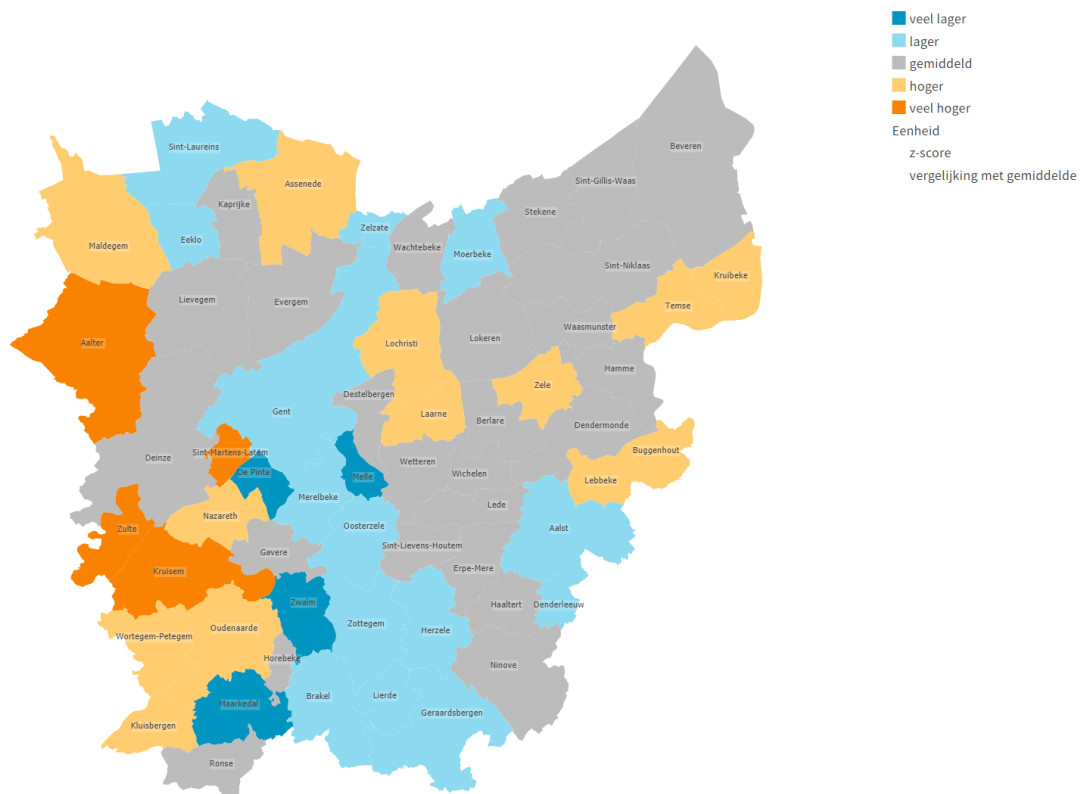

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid - Doelgroepverminderingen | provincies.incijfers.be

Wanneer we de spreiding in de provincie bekijken op basis van z-scores zien we dat Zulte (88,0), Sint-Martens-Latem (81,1), Kruisem (80,9) en Aalter (76,6) opvallend hoger scores. Lage scores zien we in Maarkedal (16,1), De Pinte (28,0), Zwalm (32,6) en Melle (35,1).

WERKEN & ONDERNEMEN

Kaart 24: Oudere werknemers met doelgroepvermindering per 1.000 loontrekkenden in de gemeenten van Oost-Vlaanderen (2022, z-scores)

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

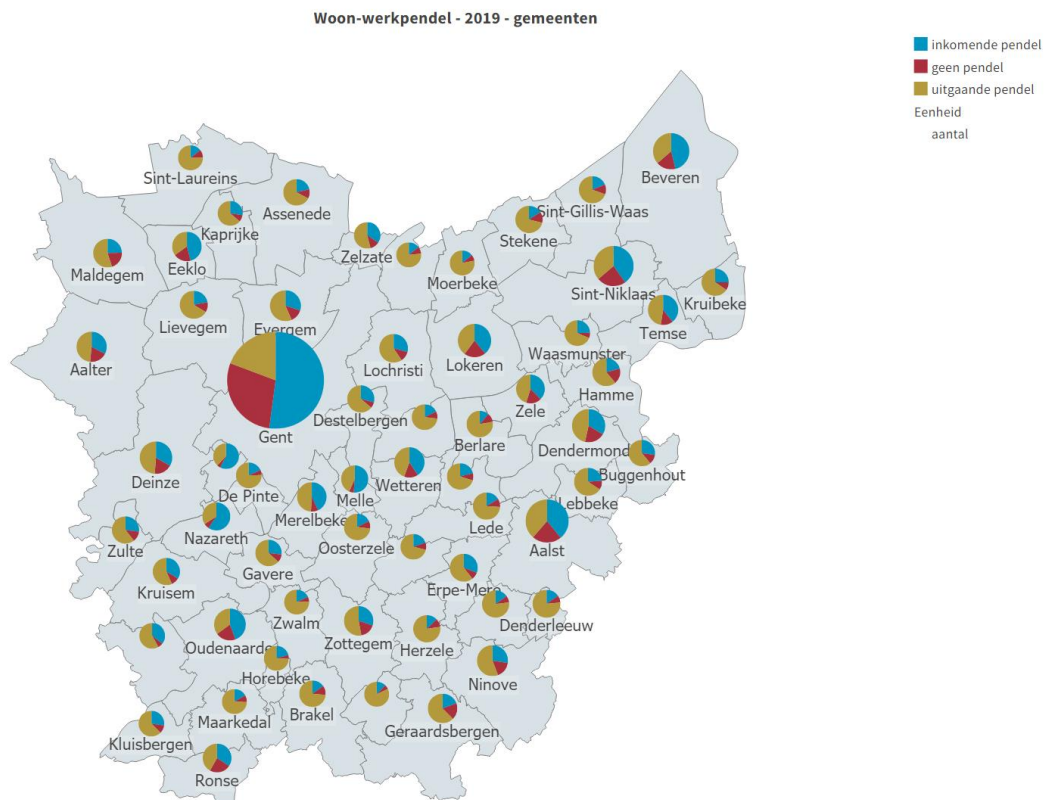
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

56. Woon-werkpendel

Op Kaart 25 wordt voor de gemeenten van Oost-Vlaanderen de pendelbewegingen in 2019 in kaart gebracht. Op basis van cirkeldiagrammen zie je voor elke gemeente de verhouding tussen inkomende pendel, geen pendel en uitgaande pendel. De grootte van de gemeenten is weerspiegeld in de grootte van de cirkeldiagrammen.

De **inkomende pendel** zijn de loontrekkenden die vanuit een andere gemeente in de werkgemeente komen werken. De loontrekkenden die niet pendelen tussen gemeenten, maar wonen en werken in dezelfde gemeente worden gerekend tot de categorie **geen pendel**. De **uitgaande pendel** omvat de loontrekkenden die hun woongemeente verlaten om ergens anders te gaan werken.

Kaart 25: Pendel in gemeenten van Oost-Vlaanderen (2019)

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

57. EU Regional Competitiveness Index

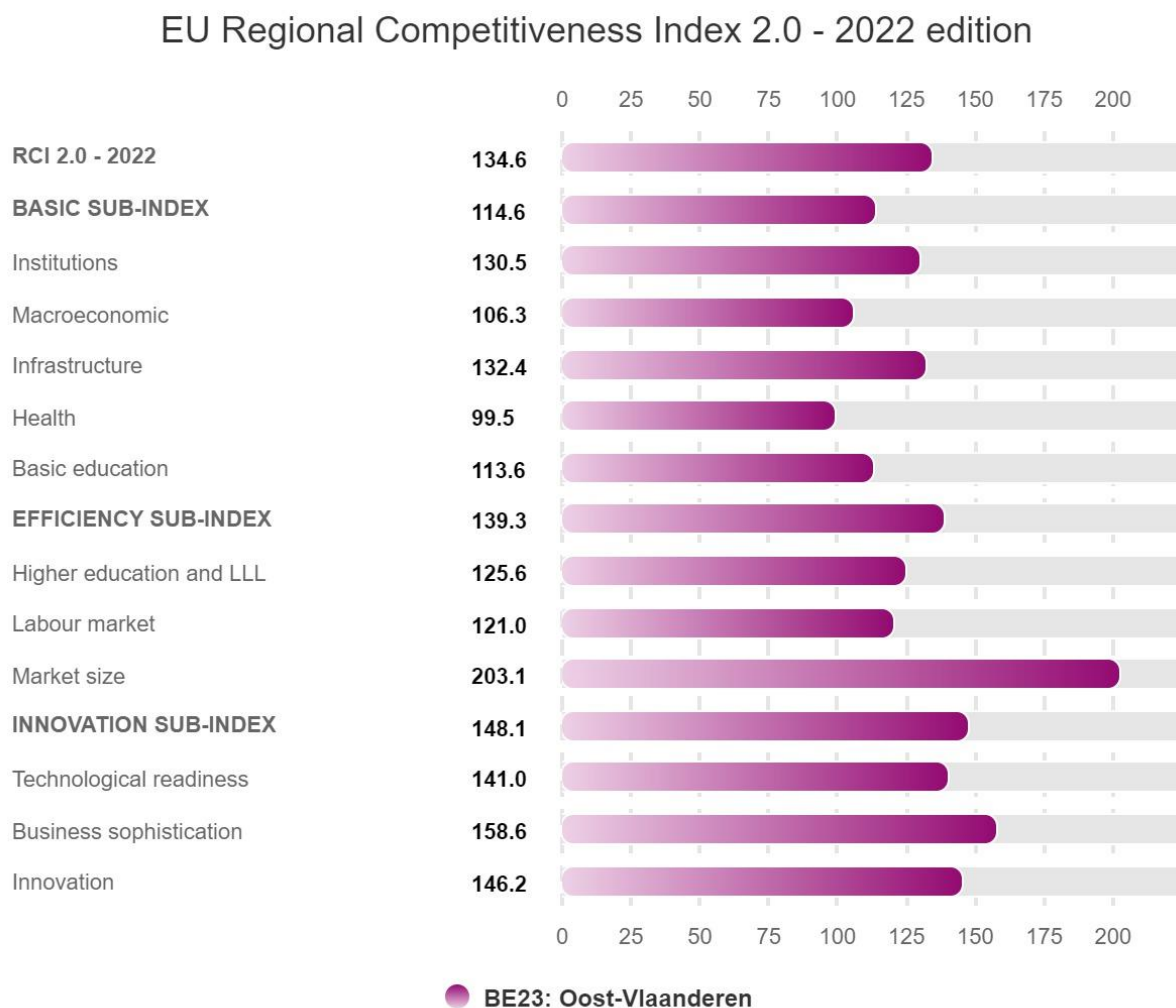
De EU Regional Competitiveness Index 2.0 (RCI 2.0) is een algemene score die samengesteld is uit drie subindexen, namelijk de *basic sub-index*, de *efficiency sub-index* en de *innovation sub-index*.

- De *basic sub-index* kijkt naar de 'fundamenten' van een economie, zoals de instellingen, infrastructuur, basisonderwijs, en macro-economische stabiliteit.
- De *efficiency sub-index* peilt onder andere naar de arbeidsmarkt, marktomvang, hoger onderwijs en levenslang leren.
- De *innovation sub-index* beoordeelt innovatie en 'technologische gereedheid' door bijvoorbeeld te peilen naar de mate waarin bedrijven en gezinnen nieuwe technologieën gebruiken.

Figuur 76 toont voor Oost-Vlaanderen de gemiddelde score op de RCI, maar ook de gemiddelde scores voor de sub-indexen en voor elk van de onderliggende dimensies afzonderlijk. Vervolgens wordt in

Figuur 77 de gemiddelde score van Oost-Vlaanderen vergeleken met het Belgisch gemiddelde en het gemiddelde voor de Europese Unie (EU).

Figuur 76: EU Regional Competitiveness Index 2.0 in Oost-Vlaanderen (2022)

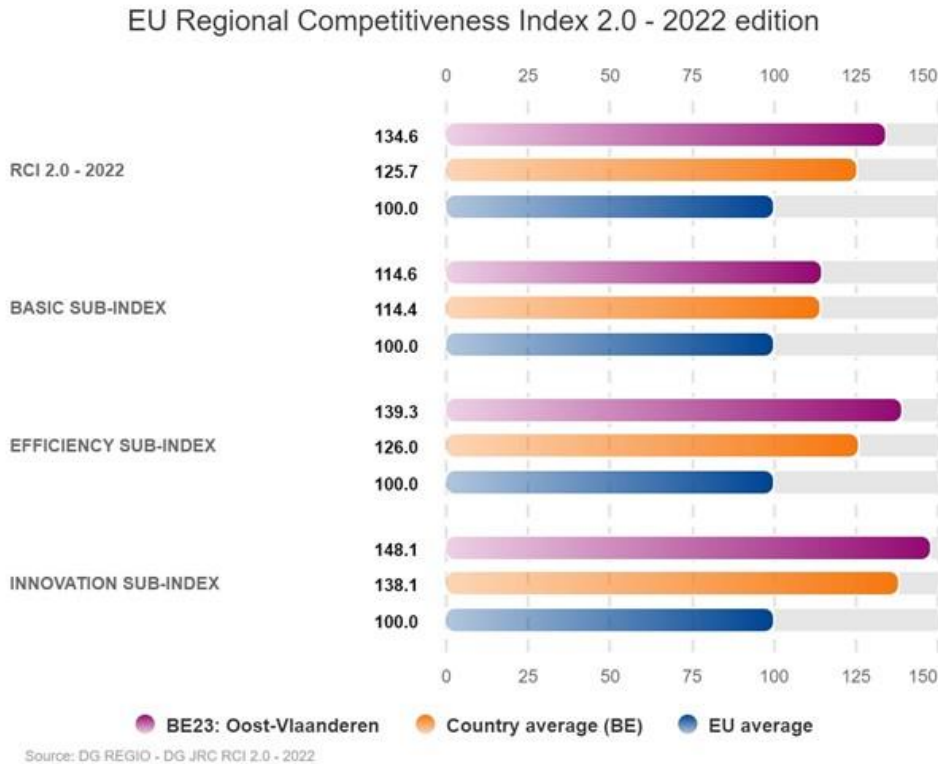

Source: DG REGIO - DG JRC RCI 2.0 - 2022

WERKEN & ONDERNEMEN

Zoals volgt uit Figuur 77 scoort Oost-Vlaanderen voor zowel de totaalscore op de RCI als voor de verschillende sub-indexen hoger dan het Belgisch en het Europees gemiddelde. Op de deelindexen innovatie en efficiëntie scoort Oost-Vlaanderen met respectievelijk een 8ste plaats en een 6^e plaats zelfs uitzonderlijk goed. Voor de deelindex basis staat de provincie op een 61ste plaats.

Figuur 77: EU Regional Competitiveness Index 2.0 in Oost-Vlaanderen ten opzichte van België en de EU (2022)

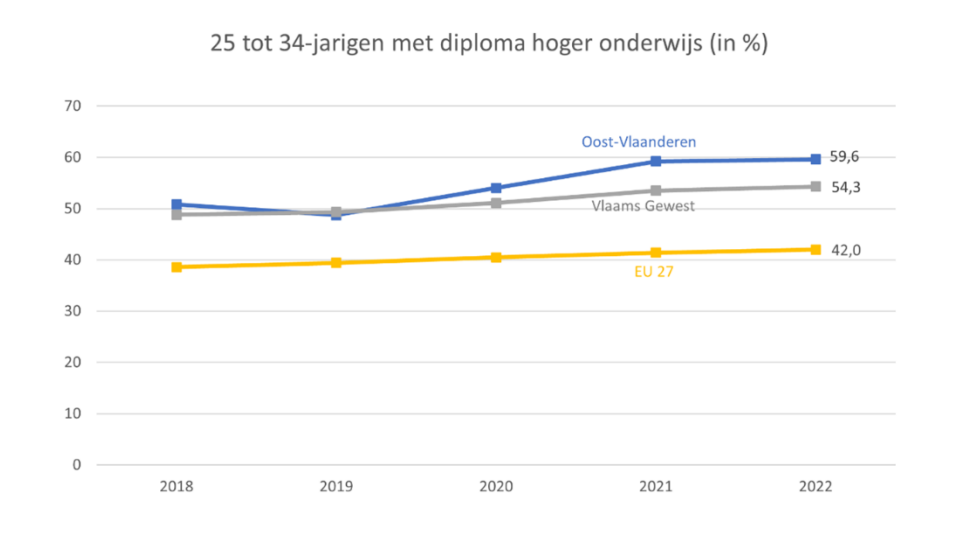
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

58. 25- tot 34-jarigen met diploma hoger onderwijs

Het aandeel 25 tot 34-jarigen met een diploma hoger onderwijs is een van de indicatoren van de EU Regional Competitiveness Index 2022. Van de meer dan 250 Europese regio's op NUTS-2-niveau waarvoor informatie beschikbaar is, bezet Oost-Vlaanderen de vijftiende plaats. Geen enkele Belgische provincie doet beter.

De indicator zet in de verf hoe hoogopgeleid de Oost-Vlaming is. Het aandeel zit bovendien in stijgende lijn (zie Figuur 78). In 2018 genoot iets meer dan de helft van de Oost-Vlamingen in deze leeftijdscategorie hoger onderwijs. Vandaag ligt dat aandeel met net geen 60 procent bijna tien procentpunten hoger. Economieën die inzetten op kennis en innovatie vereisen hoogopgeleide inwoners, die flexibel en creatief kunnen omspringen met snel veranderende omstandigheden.

Figuur 78: Evolutie van het aantal 25- tot 34-jarigen met een diploma hoger onderwijs, % t.o.v. 25- tot 34-jarigen (2018-2022)

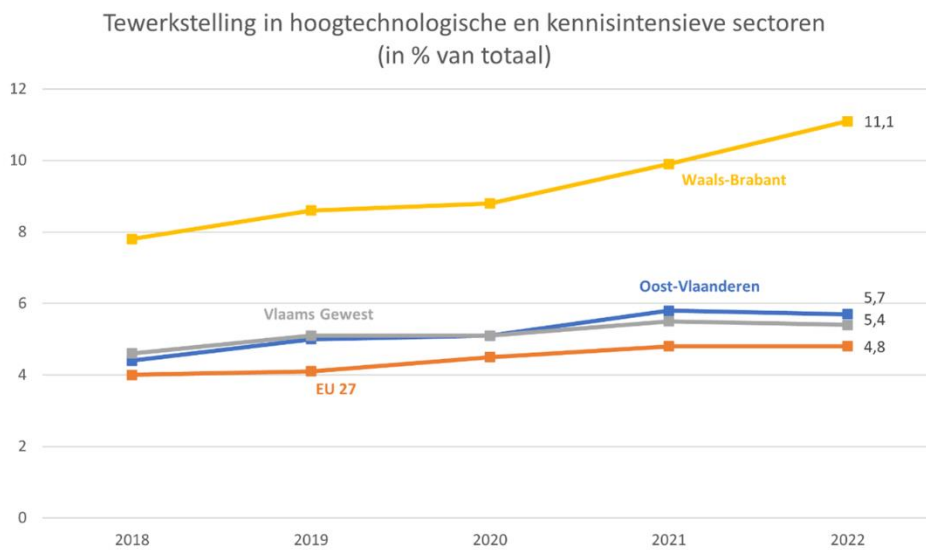
Bron: Eurostat - EDAT_LFSE_04 (geraadpleegd op 10/01/2024).

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

59. Tewerkstelling in hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren

Ook de tewerkstelling in hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren is een indicator uit de EU Regional Competitiveness Index 2022. De indicator toont het aandeel werknemers in hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren ten opzichte van het totaal aantal werknemers. In Oost-Vlaanderen werkt 5,7% van de werknemers in kennisintensieve sectoren. Dat is een fractie beter dan het Vlaamse gemiddelde (5,4%) en ook beter dan het Europese gemiddelde (4,8%). De best presterende provincie in België is Waals-Brabant (11,1%).

Figuur 79: Evolutie tewerkstelling in hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren, % t.o.v. totaal aantal werknemers (2018-2022)

Bron: Eurostat - HTEC_EMP_REG2 (geraadpleegd op 11-01-2024)

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

60. Uitgaven voor Onderzoek & Ontwikkeling

De uitgaven voor Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) liepen in 2021, het laatste jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn voor Oost-Vlaanderen, op tot 1.401 euro per inwoner. Dit bedrag omvat alle uitgaven die in de provincie gebeurden voor Onderzoek & Ontwikkeling, dus zowel door de overheden als bijvoorbeeld de bedrijven. In Tabel 11 wordt voor de Vlaamse provincies, het Vlaams Gewest, België en de Europese Unie getoond wat de uitgaven voor Onderzoek & Ontwikkeling zijn. Hieruit blijkt dat het bedrag in Oost-Vlaanderen iets lager ligt dan het Vlaams gemiddelde van afgerond 1.623 euro. Onder de Vlaamse provincies spant Vlaams-Brabant de kroon door 2.417 euro per inwoner aan onderzoek en ontwikkeling te besteden.

Tabel 11: Uitgaven voor Onderzoek & Ontwikkeling (2021)

	euro per inwoner
Antwerpen	2.318,23
Limburg	704,27
Oost-Vlaanderen	1.401,20
Vlaams-Brabant	2.416,55
West-Vlaanderen	727,26
Vlaams Gewest	1.622,77
België	1.491,63
EU 27	740,44
Eenheid	€
Bron	Eurostat: RD_E_GERDR EG (geraadpleegd op 11-1-2024)

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

61. Investing van risicokapitaal in start-ups

In 2022 trokken de Oost-Vlaamse start-ups met 391 miljoen euro veruit het meeste durfkapitaal aan van alle Vlaamse provincies (zie Figuur 80). Het totaalbedrag dat in Oost-Vlaanderen werd aangetrokken is groter dan het bedrag dat in de andere Vlaamse provincies samen werd verzameld. Dit blijkt uit het rapport van 'The State of Flanders' Startup Ecosystem' (2023) van FIT en dealroom.co. Nog opmerkelijker: Oost-Vlaanderen is met ruim 31 miljard euro in 2023 goed voor meer dan drie vierde van de gecombineerde bedrijfswaarde van alle Vlaamse start-ups die sinds 1990 het licht zagen.

Figuur 80: Investerings van risicokapitaal in start-ups (2022)

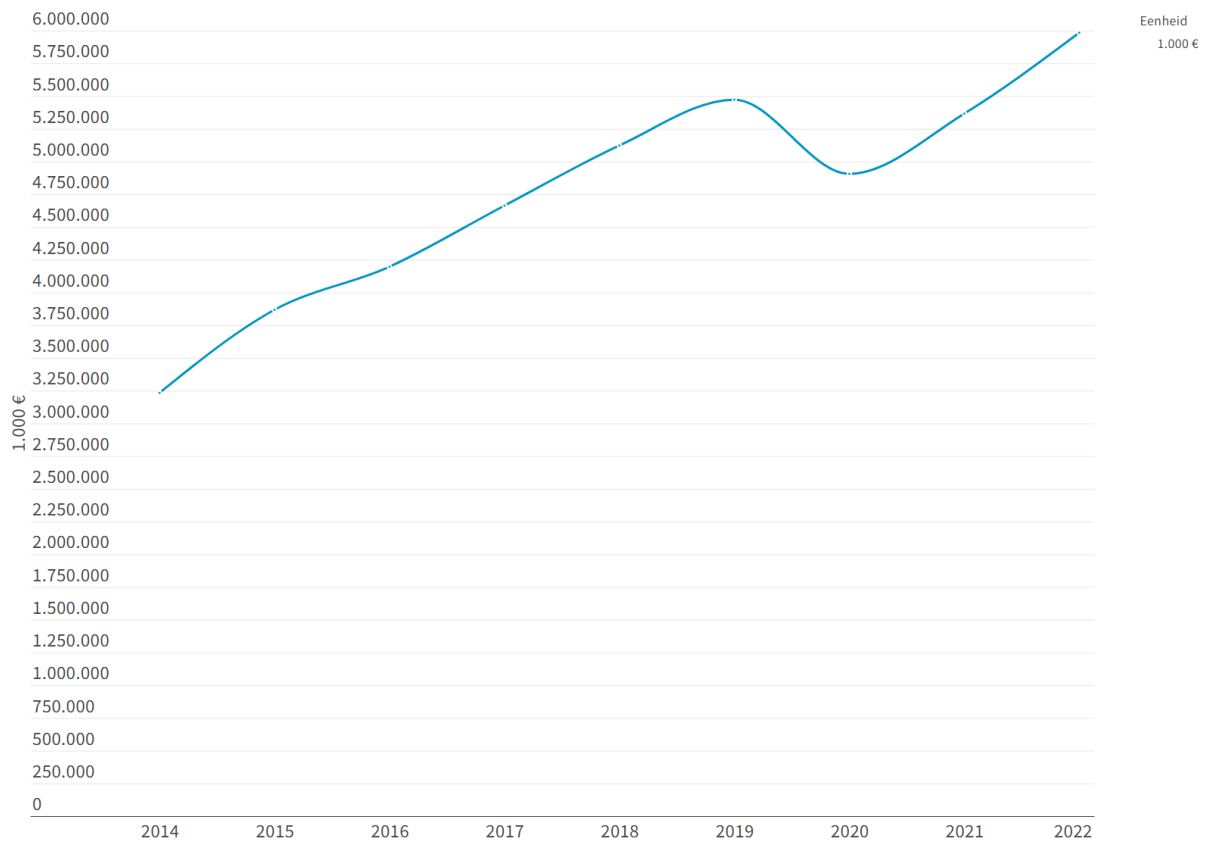

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

62. Investerings

De investeringen van btw-plichtige bedrijven in Oost-Vlaanderen klopten in 2022 af op net geen 6 miljard euro. Sinds 2014 zitten de investeringen bijna onafgebroken in de lift. Enkel in covidjaar 2020 was er duidelijk sprake van een dip (zie Figuur 81).

Figuur 81: Investerings in 1.000€ (2014-2022)

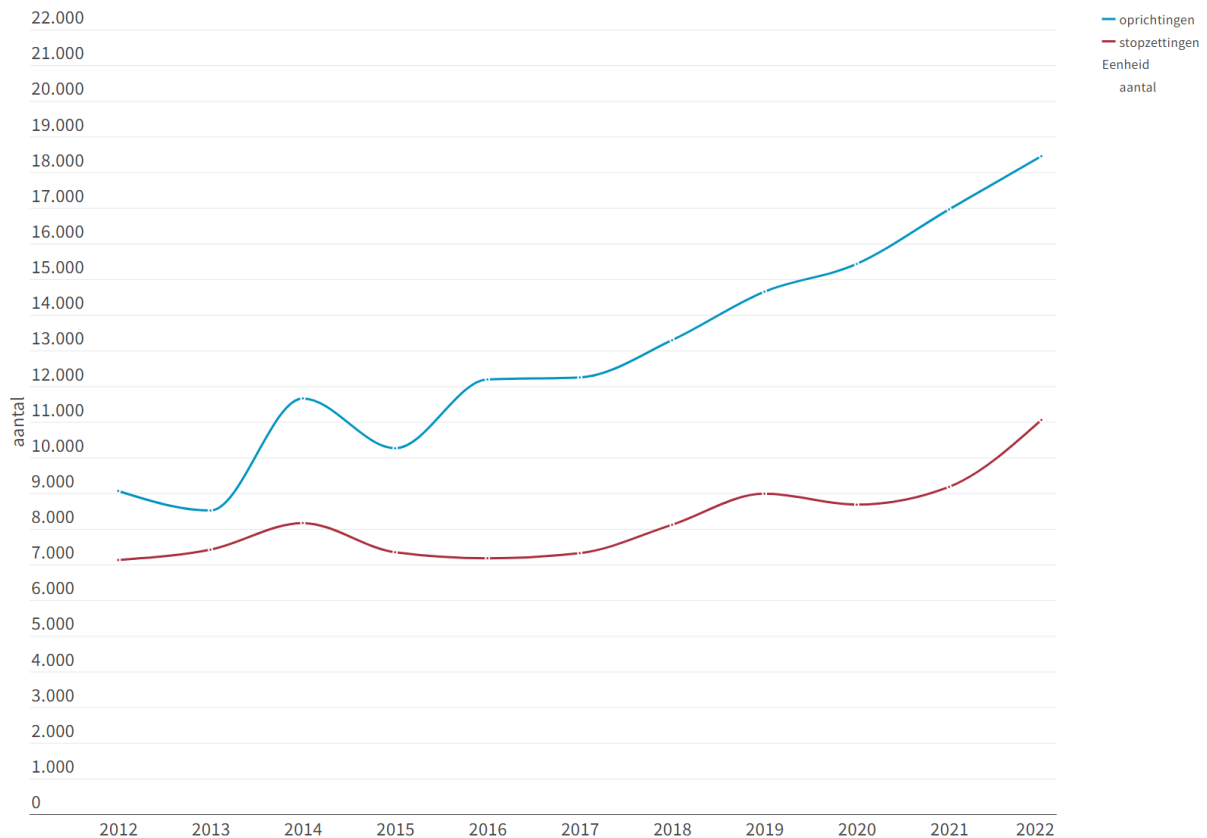
Bron: Statbel - Omzet en investeringen | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

63. Evolutie van oprichtingen en stopzettingen in Oost-Vlaanderen

In Figuur 82 wordt de evolutie van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen van ondernemingen weergegeven. In Oost-Vlaanderen werden er in 2022 18.451 bedrijven opgericht en 11.055 bedrijven stopgezet. Het jaarlijks aantal oprichtingen is in 2022 103,6% hoger dan in 2012. Het groeipercentage van het aantal oprichtingen in het Vlaams Gewest is 105,4%. Het aantal stopzettingen in Oost-Vlaanderen steeg tussen 2012 en 2022 met 55,1%. In het Vlaams Gewest was er sprake van een stijging van 54,8%.

Figuur 82: Evolutie van het aantal oprichtingen en stopzettingen in Oost-Vlaanderen, 2012-2022

Bron: Statbel - Ondernemingen | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

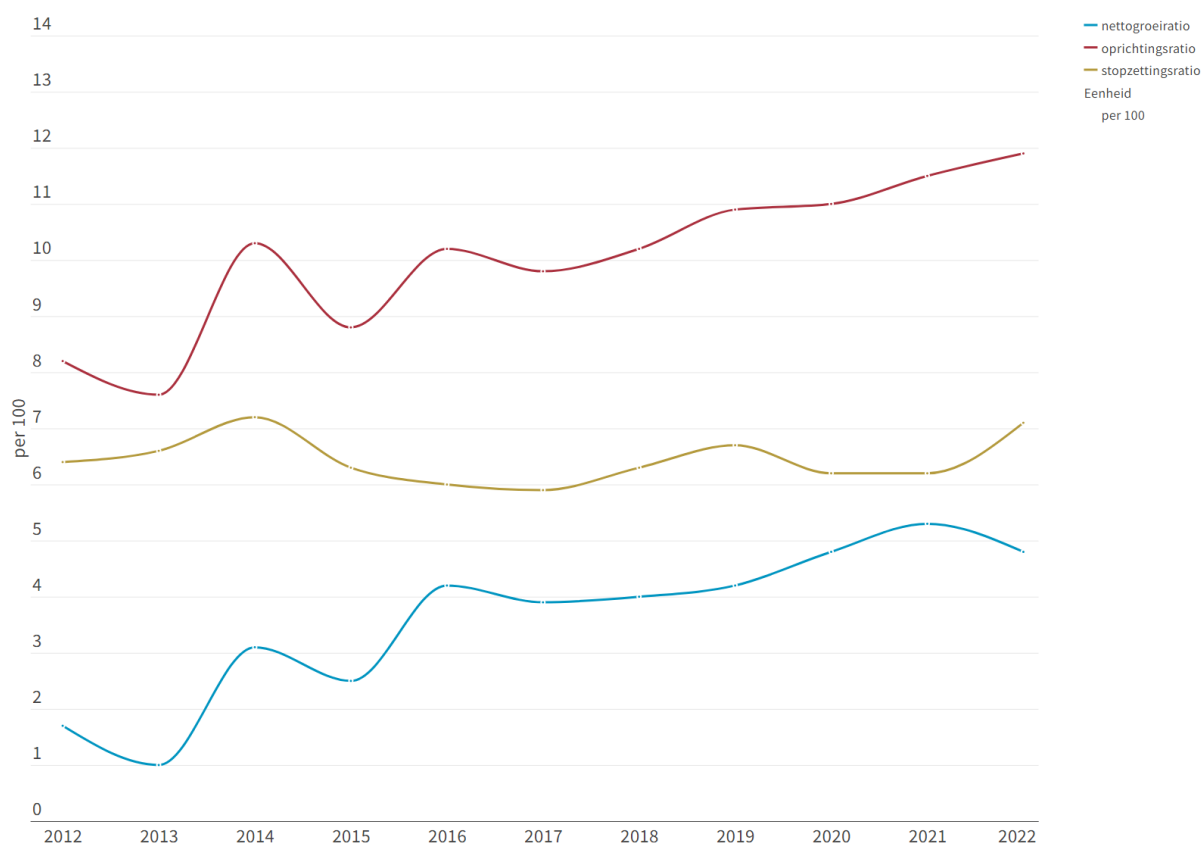
64. Ondernemersdynamiek en nettogroeiratio bedrijven

Op basis van het aantal actieve ondernemingen, het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen kunnen een viertal ratio's berekend worden:

- oprichtingsratio: het aantal opgerichte ondernemingen gedeeld door het aantal actieve ondernemingen vermenigvuldigd met 100
- stopzettingsratio: het aantal stopzettingen gedeeld door het aantal actieve ondernemingen vermenigvuldigd met 100
- nettogroeiratio: het verschil tussen de oprichtingsratio en de uittredingsratio
- turbulentieratio: de som van de oprichtingsratio en de uittredingsratio

De evolutie van de nettogroeiratio in relatie tot de oprichtingsratio en de stopzettingsratio is te vinden in Figuur 83. Zoals de figuur toont schommelt de nettogroeiratio tussen 2012 en 2022, maar over het algemeen zien we een stijging. In 2012 was de nettogroeiratio 1,7, in 2022 is het 4,8.

Figuur 83: Evolutie van de nettogroeiratio, oprichtingsratio en stopzettingsratio (2012-2022)

Bron: Statbel - Ondernemingen | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

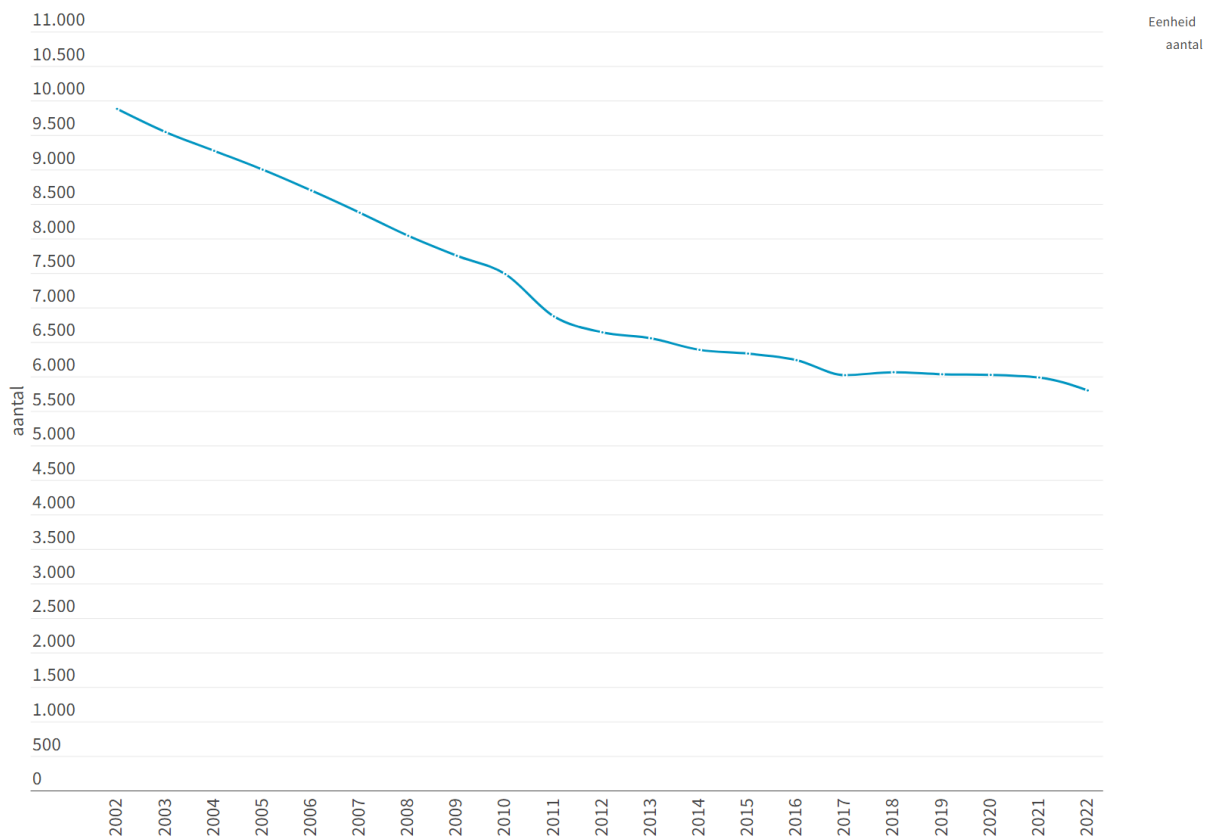
65. Landbouwbedrijven

Onderstaande cijfers van het Belgisch statistiekbureau Statbel geven het aantal bedrijven met landbouwproductie weer. De definitie van Statbel is: elke onderneming die land- en/of tuinbouwproducten voor de verkoop voortbrengt (als hoofd- of nevenactiviteit), of elke onderneming waarvan de gronden niet bewerkt worden maar in goede milieu- en landbouwcondities gehouden zijn en waarvan de bedrijfszetel in België gelegen is.

Voor Vlaanderen was er van 2001 tot en met 2010 een sterke afname van het aantal landbouwbedrijven: een daling van 28% op deze 9 jaar. Bij de overgang van 2010 naar 2011 geven de cijfers een afname van meer dan 8% aan. Dit is echter deels het gevolg van de dataverzameling, zoals hieronder aangegeven. De periode die daarop volgt (2011-2022) kenmerkt zich door een daling met 7,4%.

Specifiek voor Oost-Vlaanderen waren er in 2001 nog 10.263 bedrijven, wat evolueerde naar 5.799 in 2022 (zie Figuur 84).

Figuur 84: Evolutie bedrijven met landbouwproductie in Oost-Vlaanderen (2002-2022)

Bron: Statbel - Landbouwresultaten | provincies.incijfers.be

De gegevensverzameling door Statbel gebeurde vroeger door middel van enquêtes die via gemeenten bij landbouwers werden verzameld, de zogenaamde 'meitellingen'. Om de administratieve last voor bedrijven te verlagen wordt sinds 2011 meer en meer gebruik gemaakt van bestaande administratieve databanken waarop nog een aantal bewerkingen gebeuren. Een belangrijke brondatabank voor deze gegevens is die van het Departement Landbouw en Visserij. Uit de originele databank wordt een selectie gemaakt waarbij enkel de economisch actieven worden behouden.

Deze overgang van databron zorgt voor verschuivingen in de cijfers die **niet** het gevolg zijn van een veranderende realiteit. Bij de overgang van 2010 naar 2011 daalt het cijfer van het aantal landbouwbedrijven sterk in heel wat gemeenten, alsook voor Vlaanderen als geheel. Na 2011 werden nog diverse verfijningen doorgevoerd bij de afstemming van de databanken en aan de definities. In 2016 en 2018 bijvoorbeeld werd de definitie van 'land- en tuinbouwbedrijf' telkens aangepast, wat een belangrijke reden is waarom het aangegeven aantal land- en tuinbouwbedrijven in die periode vrij constant bleef in plaats van afnam zoals daarvoor. Bij de interpretatie van deze cijfers dient men zich dus bewust te zijn van de veranderende methodieken.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

66. Biologische landbouwbedrijven

Biologische landbouw is een landbouwvorm waarbij extra strenge eisen worden gesteld op het vlak van milieueffecten en dierenwelzijn. De striktere eisen hebben betrekking op de omgang met bestrijdingsmiddelen (of verboden), het gebruik van kunstmest en van genetisch gemodificeerde organismen. Het stelsel van eisen is vastgelegd en wordt gecontroleerd.

Tabel 12: Evolutie biologische landbouwbedrijven (2015-2022)

	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2015	73	341
2016	74	369
2017	85	430
2018	98	468
2019	112	514
2020	121	562
2021	130	593
2022	138	621

Eenheid	aantal
Bron	Departement Landbouw en Visserij - Biolandbouw provincies.incijfers.be

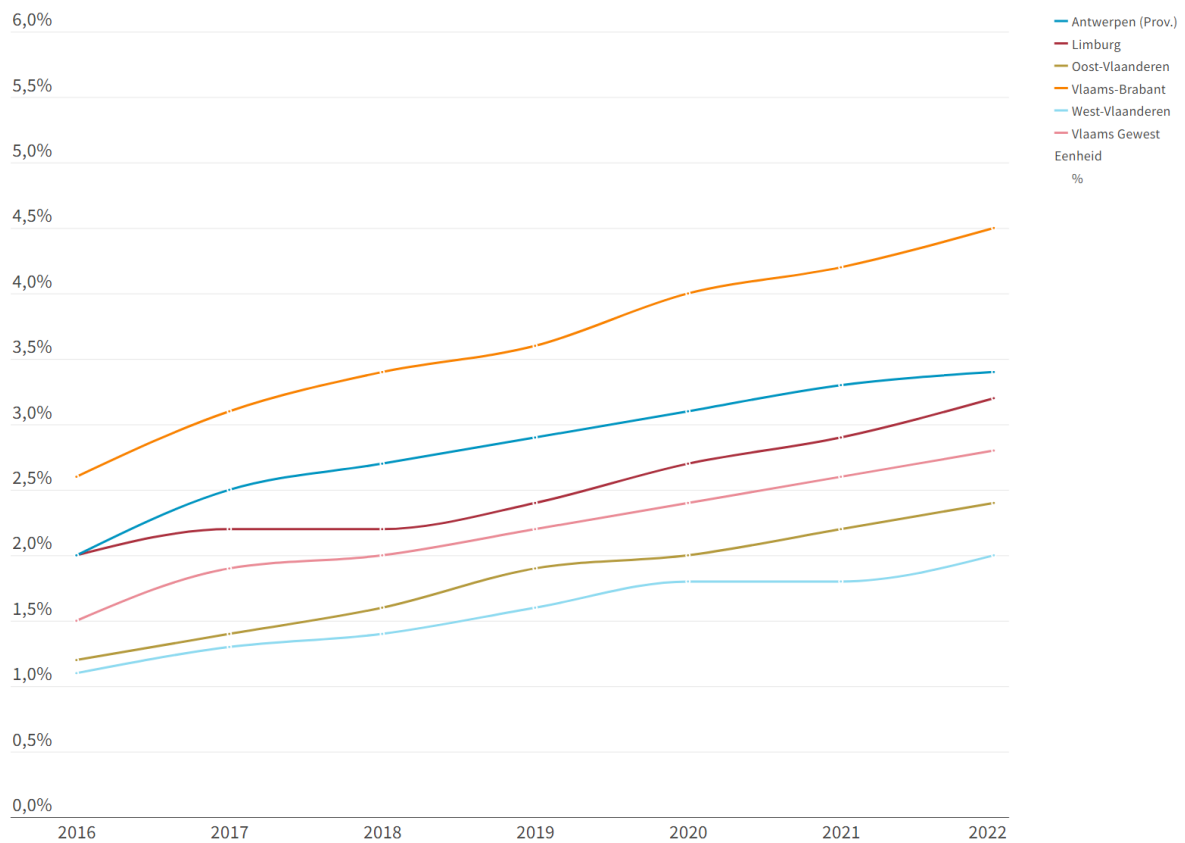
Tabel 12 geeft het aantal biologische landbouwbedrijven volgens Departement Landbouw en Visserij¹⁷. Een bedrijf mag het biolabel gebruiken na jaarlijkse controle door een erkende controleorganisatie.

In Figuur 85 is te zien dat Oost-Vlaanderen ten opzichte van het totaal aantal landbouwbedrijven relatief weinig biologische landbouwbedrijven telt. In 2022 is 2,4% van de landbouwbedrijven biologisch. Vlaams-Brabant telt met 4,5% verhoudingsgewijs het grootste aantal biologische landbouwbedrijven.

¹⁷ Opgelet! In provincies.incijfers.be worden cijfers van 31/12 van een jaar steeds weergegeven als cijfers van 01/01 van het volgende jaar. Waar het Departement Landbouw en Visserij het cijfer van 31/12/2021 dus zal weergeven onder het jaar 2021, wordt dit cijfer in provincies.incijfers.be weergegeven onder het jaar 2022.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 85: Evolutie biologische landbouwbedrijven t.o.v. totaal landbouwbedrijven (2015-2022)

Bron: Departement Landbouw en Visserij - Biolandbouw | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

67. Hoeveproducenten

Landbouwbedrijven die ervoor kiezen om hun producten eerst te bewerken of te verwerken alvorens ze rechtstreeks aan de consument te verkopen, worden hoeveproducenten genoemd. De cijfers omvatten het aantal hoeveproducenten die rechtstreeks aan de consument verkopen volgens de data van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV).

Men kan vier groepen hoeveproducenten onderscheiden:

1. Hoevezuivelproducenten produceren melk en verpakken of verwerken ze tot zuivelproducten;
2. Hoeveproducenten van pluimvee of konijnen slachten de dieren zelf en verkopen de volledige karkassen op de hoeve, op de markt of verwerken ze in hun eigen restaurant of slagerij op de hoeve;
3. Hoeveslagers houden dieren en baten ook een slagerij uit op het landbouwbedrijf. Het slachten van de dieren gebeurt meestal in een erkend slachthuis;
4. Detailhandelaars en producenten van plantaardige producten op het landbouwbedrijf telen groenten, fruit of akkerbouwgewassen, verwerken de producten of kopen nog extra producten in en verkopen ze rechtstreeks aan consumenten in hun hoevewinkel.

Het totaal aantal hoeveproducenten¹⁸ is niet eenvoudig de som van bovenstaande groepen. Sommige operatoren behoren immers tot meer dan één groep. Anderzijds zitten er in het totaal aantal hoeveproducenten ook operatoren die niet tot een van de vier groepen behoren, onder meer operatoren die op grote oppervlakte plantaardige producten telen en deze verwerken in hun restaurant, operatoren die foie gras maken van zelfgekweekte ganzen...

Tabel 13: Evolutie van de hoeveproducenten (2013-2023)

	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2013	159	603
2014	171	654
2015	176	719
2016	174	706
2017	171	736
2018	183	790
2019	186	831
2020	201	859
2021	236	959
2022	248	1028
2023	254	1049

Eenheid	aantal
Bron	Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen provincies.incijfers.be

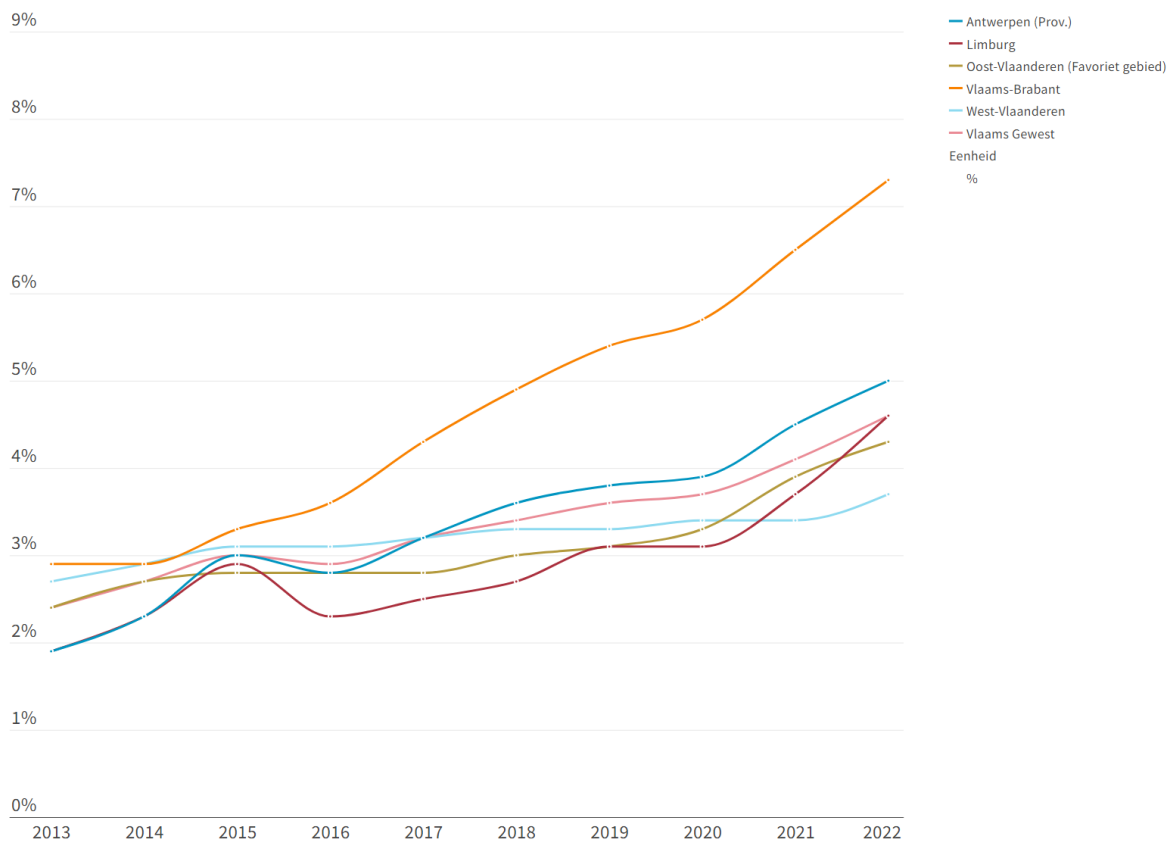
¹⁸ Opgelet! In provincies.incijfers.be worden cijfers van 31/12 van een jaar steeds weergegeven als cijfers van 01/01 van het volgende jaar. Waar het FAVV het cijfer van 31/12/2022 dus zal weergeven onder het jaar 2022, wordt dit cijfers in provincies.incijfers.be weergegeven onder het jaar 2023.

WERKEN & ONDERNEMEN

In totaal zijn er 254 hoeveproducenten in Oost-Vlaanderen (2023), terwijl er in het Vlaams Gewest 1.049 zijn. In 2013 waren er in Oost-Vlaanderen 159 en in het Vlaams Gewest 603 hoeveproducenten (zie Tabel 13).

In Figuur 86 zie je dat in 2022 4,3% van alle landbouwbedrijven in Oost-Vlaanderen hoeveproducent is. Tien jaar eerder was dit nog 2,1%. Uit de figuur volgt ook dat enkel in West-Vlaanderen het aandeel hoeveproducenten ten opzichte van het totaal aantal landbouwbedrijven kleiner is.

Figuur 86: Evolutie hoeveproducenten, % t.o.v. totaal landbouwbedrijven (2012-2022)

Bron: Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

68. Zorgboerderijen

Een zorgboerderij is een bedrijf, vereniging of particulier initiatief waar activiteiten van land- of tuinbouwproductie of andere activiteiten die betrekking hebben op de omgang met planten of dieren, benut worden bij het aanbod van Groene Zorg. Onder Groene Zorg vallen alle mogelijke activiteiten voor een brede waaier van kwetsbare groepen waarbij, in een vrijwillig kader en onder begeleiding, een groene werkomgeving wordt benut met het oog op beleving, dagbesteding, time-out of begeleiding tot een arbeidstraject.

De zorgboerderijen splitst men op in enerzijds land- en tuinbouw zorgboerderijen en anderzijds de andere zorgboerderijen. De eerste categorie omvat professionele land- en tuinbouwbedrijven in hoofd- of nevenberoep. Enkel deze bedrijven kunnen een subsidie als zorgboerderij ontvangen vanwege het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid.

De andere zorgboerderijen zijn vaak bedrijven met activiteiten die verbonden zijn aan land- en tuinbouw zoals een manege, een dierenasiel, een kinderboerderij, een bedrijf met tuinaanleg of -onderhoud. Deze andere zorgboerderijen zijn niet-subsidiabel vanwege het Departement Landbouw en Visserij.

Tabel 14: Evolutie zorgboerderijen (2016-2023)

	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2016	273	890
2017	272	898
2018	271	926
2019	278	965
2020	300	1049
2021	291	969
2022	306	969
2023	321	990

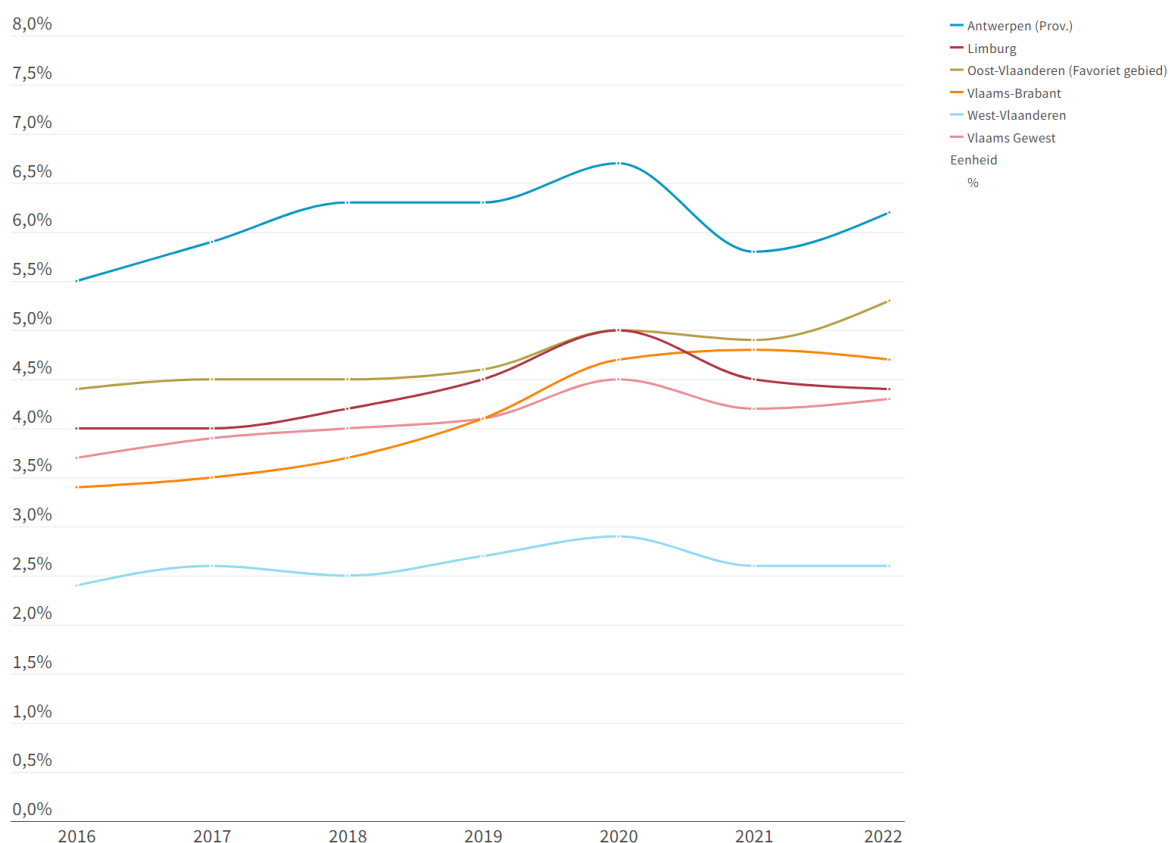
Eenheid	aantal
Bron	Steunpunt Groene Zorg provincies.incijfers.be

In totaal zijn er 321 zorgboerderijen¹⁹ in Oost-Vlaanderen (2023), terwijl er in het Vlaams Gewest 990 zijn (Tabel 14). Ten opzichte van 2016 zijn er in Oost-Vlaanderen 48 zorgboerderijen bijgekomen, wat een toename is van 17,6%.

¹⁹ Opgelet! In provincies.incijfers.be worden cijfers van 31/12 van een jaar steeds weergegeven als cijfers van 01/01 van het volgende jaar. Waar het Steunpunt Groene Zorg het cijfer van 31/12/2022 dus zal weergeven onder het jaar 2022, wordt dit cijfers in provincies.incijfers.be weergegeven onder het jaar 2023.

WERKEN & ONDERNEMEN

Figuur 87: Evolutie zorgboerderijen t.o.v. totaal aantal landbouwbedrijven (2016-2022)

Bron: Steunpunt Groene Zorg | provincies.incijfers.be

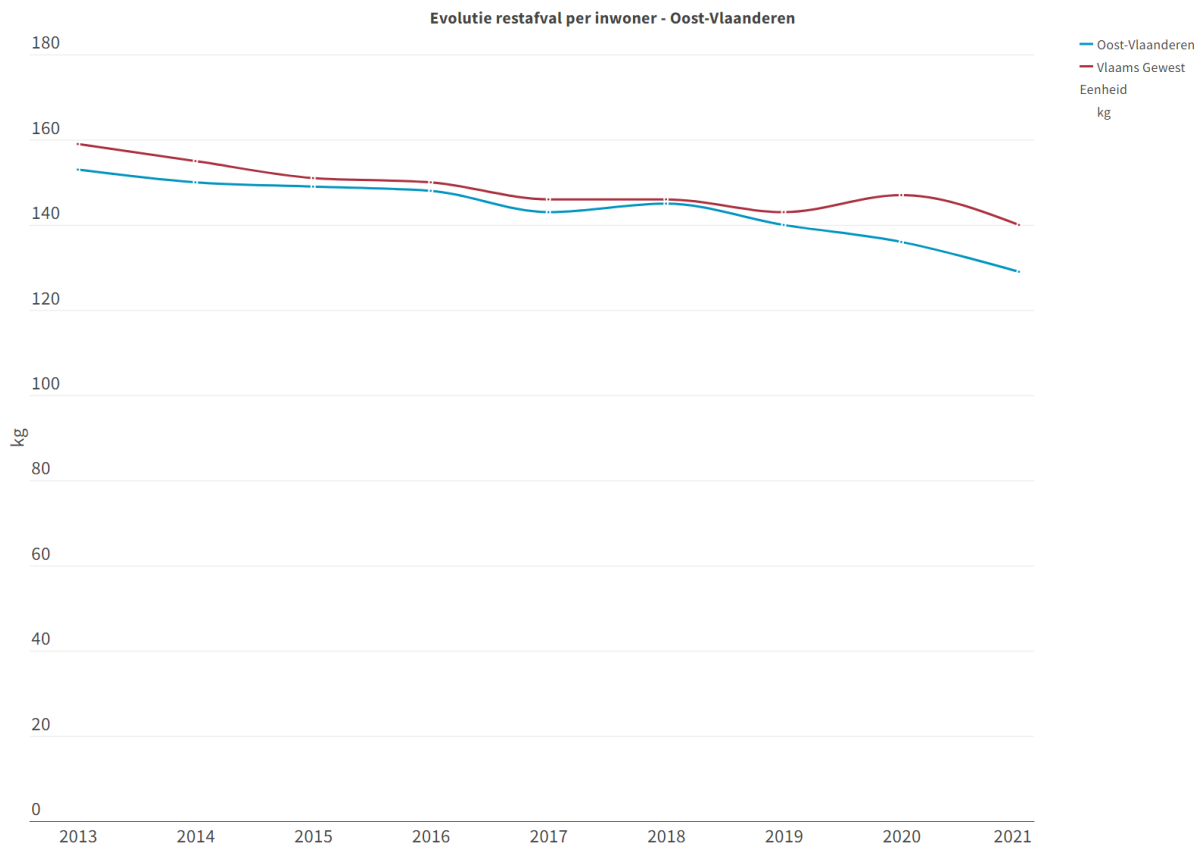
De evolutie van het aantal zorgboerderijen ten opzichte van het totaal aantal landbouwbedrijven is te vinden in Figuur 87. In Oost-Vlaanderen is in 2022 5,3% van de landbouwbedrijven een zorgboerderij. Enkel in de provincie Antwerpen (6,2%) is het aandeel zorgboerderijen hoger, in het Vlaams Gewest is 4,3% van de landbouwbedrijven een zorgboerderij.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

69. Ingezameld afval per inwoner

Onderstaande figuur geeft weer hoeveel kilo restafval er jaarlijks per inwoner ingezameld wordt en hoe dit tussen 2013 en 2021 geëvolueerd is. De totale hoeveelheid restafval is de som van alle restafvalstoffen ingezameld door, in opdracht van of in samenwerking met de gemeenten in Oost-Vlaanderen. Het kan hierbij gaan om grofvuil, huisvuil, machinaal veegvuil, afval van vuilnisbakjes, manueel veegvuil en afval van opruimen van sluikestorten. De gegevens geven weer hoeveel afval er op het grondgebied van de gemeenten in Oost-Vlaanderen is ingezameld. Dit wil niet noodzakelijk zeggen dat het afval ook enkel afkomstig is van de inwoners van Oost-Vlaanderen. Bewoners kunnen namelijk bijvoorbeeld op recyclageparken in andere gemeenten terecht. Daarnaast staan glasbollen en textielcontainers op het openbaar domein en ook andere bewoners dan die van de gemeente zelf kunnen deze gebruiken.

Figuur 88: Evolutie restafval per inwoner (2013-2021)

Bron: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij | provincies.incijfers.be

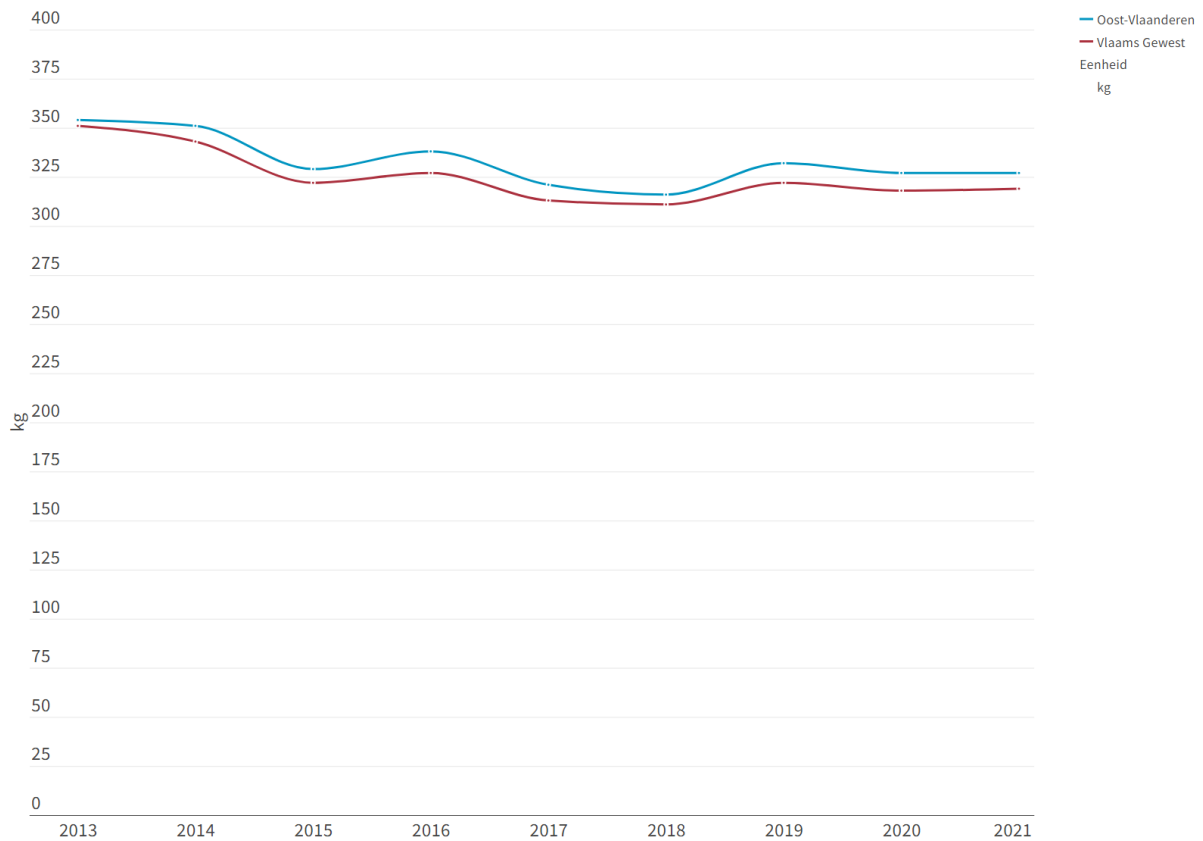
Als we de algemene trend tussen 2013 en 2021 bekijken zien we dat er in Oost-Vlaanderen over het algemeen steeds minder restafval per inwoner wordt ingezameld. Waar het in 2013 nog ging om 153 kilo per inwoner, is dit in 2021 nog 129 kilo per inwoner. Bovendien ligt de jaarlijkse hoeveelheid restafval per inwoner in Oost-Vlaanderen in de volledige periode iets lager dan in het Vlaams Gewest.

We kunnen een vergelijkbare grafiek maken voor de evolutie van het selectief ingezameld afval (zie Figuur 89). Selectief ingezameld afval bestaat onder andere uit papier en karton, PMD, GFT, groenafval en klein gevaarlijk afval. Autobanden,

WERKEN & ONDERNEMEN

afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) en geneesmiddelen zijn in deze cijfers niet opgenomen. De hoeveelheid selectief ingezameld afval per inwoner varieert iets meer over de tijd dan de hoeveelheid restafval. In 2018 werd zowel in Oost-Vlaanderen (316 kg) als in het Vlaams Gewest (311 kg) de kleinste hoeveelheid selectief ingezameld afval geregistreerd.

Figuur 89: Evolutie selectief ingezameld afval (2013-2021)

Bron: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

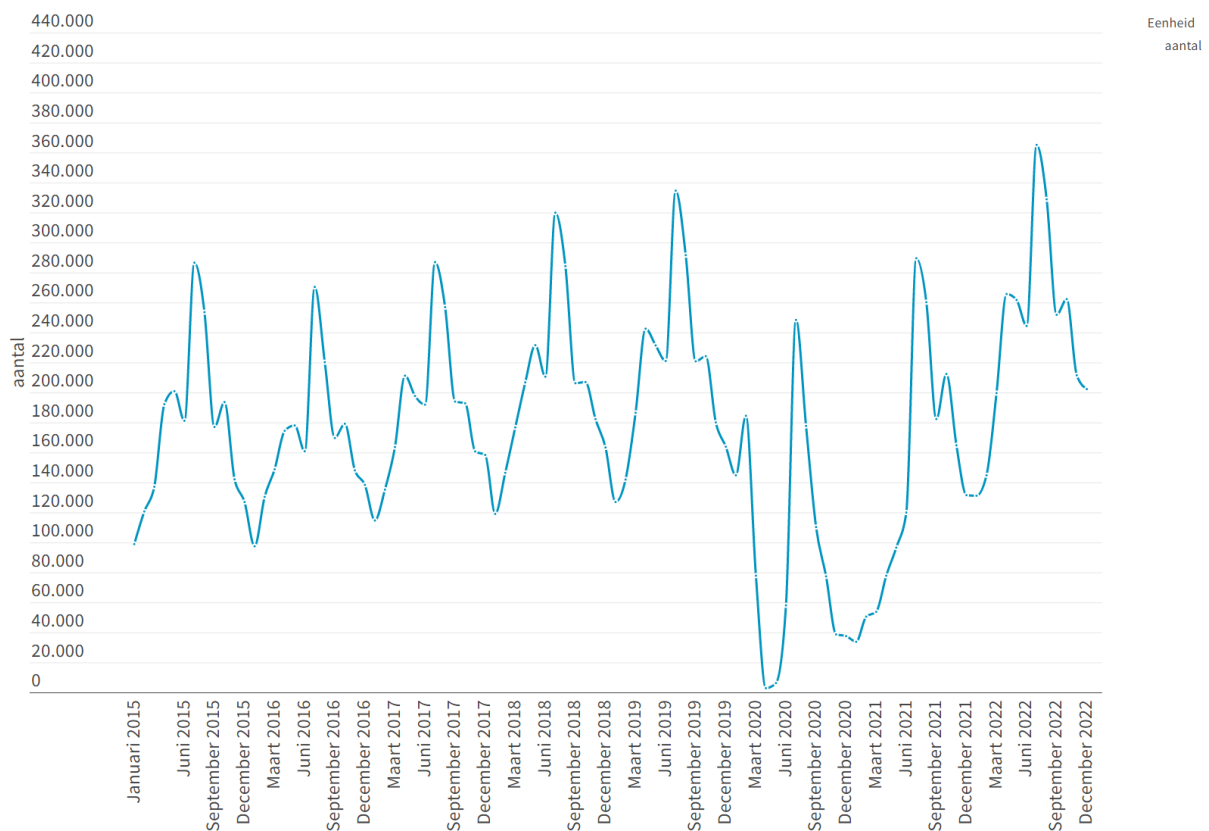

**ONT-
SPANNEN
& BELEVEN**

70. Overnachtingen

Figuur 90 toont het totaal aantal overnachtingen in Oost-Vlaanderen voor de periode van 2015 tot en met 2022. De cijfers worden weergegeven per maand, zodat je ook binnen een jaar kunt zien hoe het aantal overnachtingen varieert. In totaal werden er in Oost-Vlaanderen in 2022 2.869.279 overnachtingen geregistreerd, wat sinds 2015 het grootste aantal overnachtingen is. Zoals te verwachten valt zien we een groter aantal overnachtingen in de zomer dan in de winter. In de grafiek zie je ook duidelijk de corona lockdowns terug.

Figuur 90: Evolutie overnachtingen per maand in Oost-Vlaanderen (2015-2022)

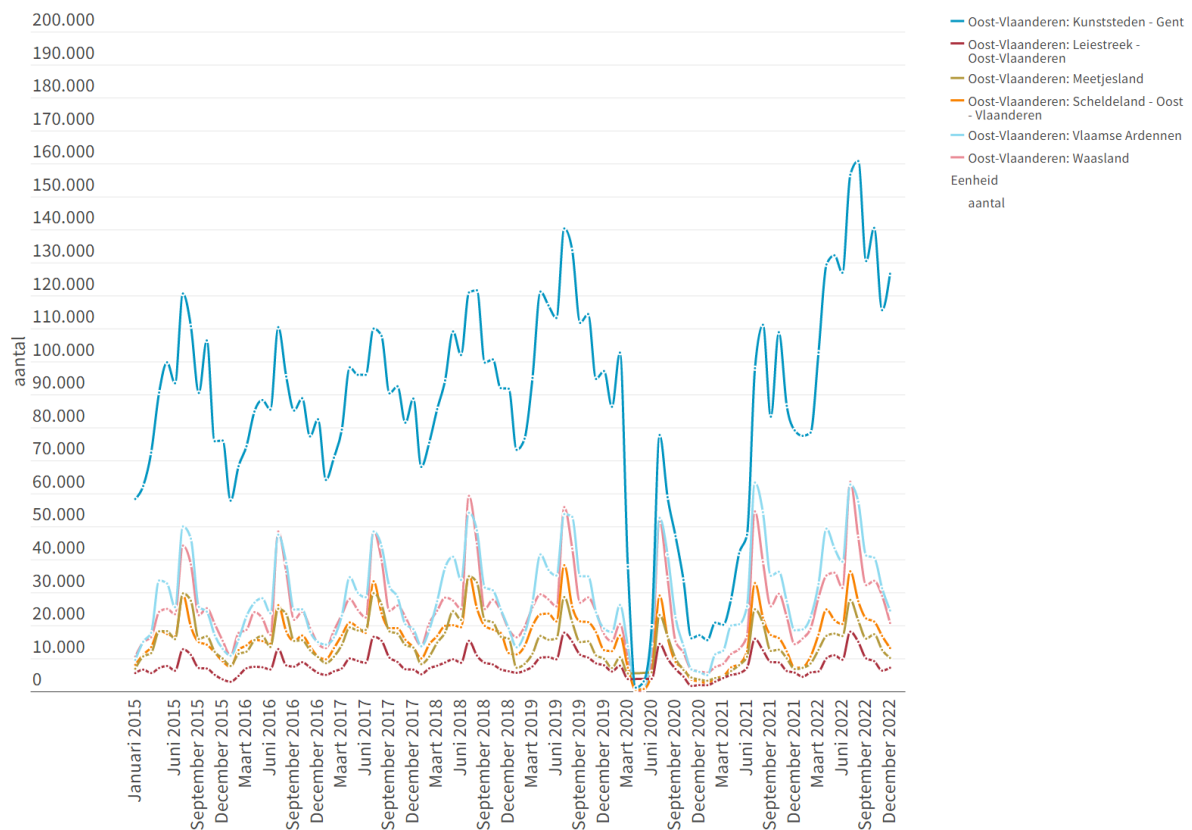

Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

Figuur 91 is een meer gedetailleerde weergave van Figuur 90, waarin het aantal overnachtingen wordt uitgesplitst naar toeristische regio. Uit deze figuur blijkt dat de meeste overnachtingen in Gent geregistreerd worden (1.477.654 overnachtingen in 2022), gevolgd door de Vlaamse Ardennen (463.701 overnachtingen).

ONTSPANNEN & BELEVEN

Figuur 91: Evolutie overnachtingen per maand in de toeristische regio's van Oost-Vlaanderen (2015-2022)

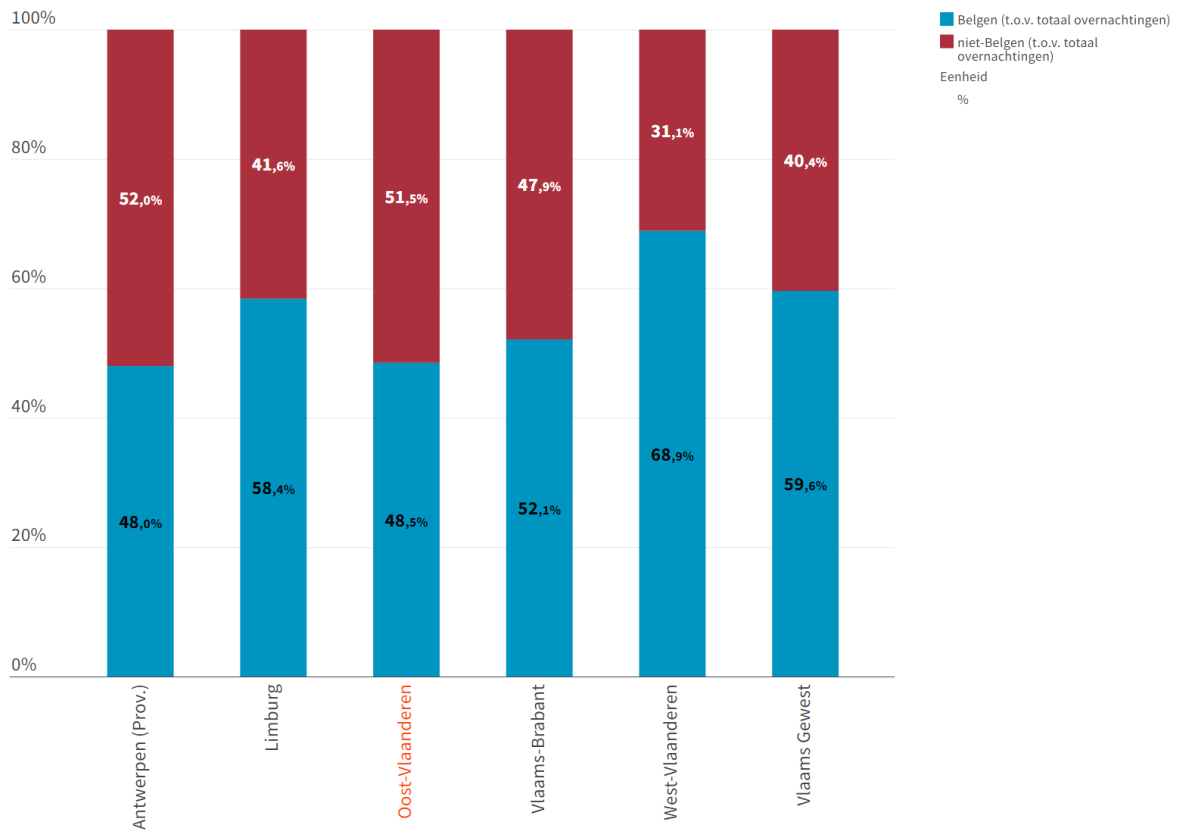

Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

Uit Figuur 92 volgt dat er in Oost-Vlaanderen relatief veel buitenlanders overnachten. Van alle overnachtingen ging het in 2022 in meer dan de helft (51,5%) van de gevallen om een buitenlandse toerist. Alleen provincie Antwerpen scoort met 52% heel iets hoger. In het Vlaams Gewest gaat het in ongeveer 40% van de overnachtingen om een buitenlandse toerist en in zo'n 60% van de overnachtingen om toeristen die in eigen land verblijven.

ONTSPANNEN & BELEVEN

Figuur 92: Overnachtingen naar herkomst (2022)

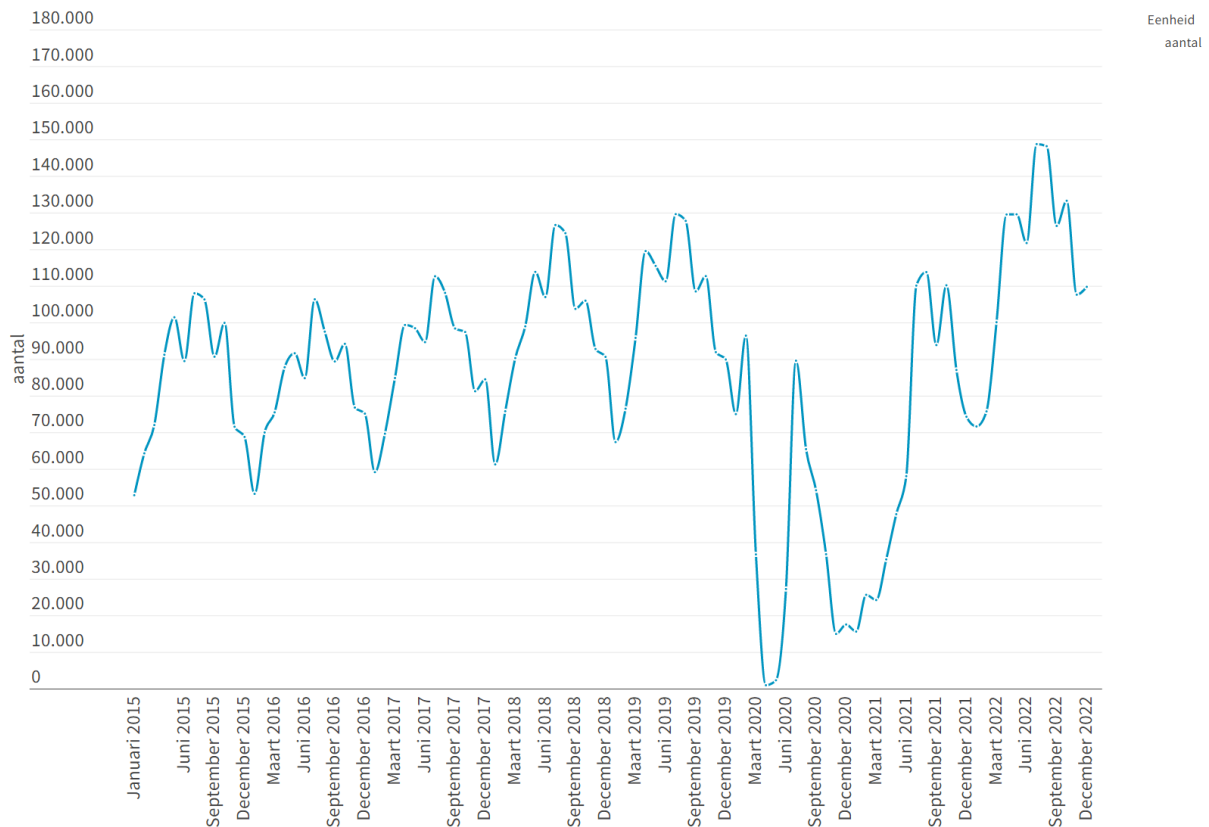
Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

71. Aankomsten

De figuren uit Overnachtingen kunnen ook gemaakt worden voor de aankomsten. De patronen die te zien zijn in Figuur 93, Figuur 94 en Figuur 95 zijn gelijkaardig aan de patronen bij de overnachtingen in Figuur 90, Figuur 91 en Figuur 92. Er zijn meer aankomsten in de zomer dan in de winter. Er zit een overwegend stijgende lijn in het aantal aankomsten sinds 2015. Uiteraard vormen de jaren 2020 en 2021, waarin reizen bemoeilijkt werd door corona lockdowns, hier een uitzondering op. In totaal waren er in 2022 in totaal 1.402.012 aankomsten. Ter vergelijking: in 2015 waren het er 1.016.308.

Figuur 93: Evolutie aankomsten per maand in Oost-Vlaanderen (2015-2022)

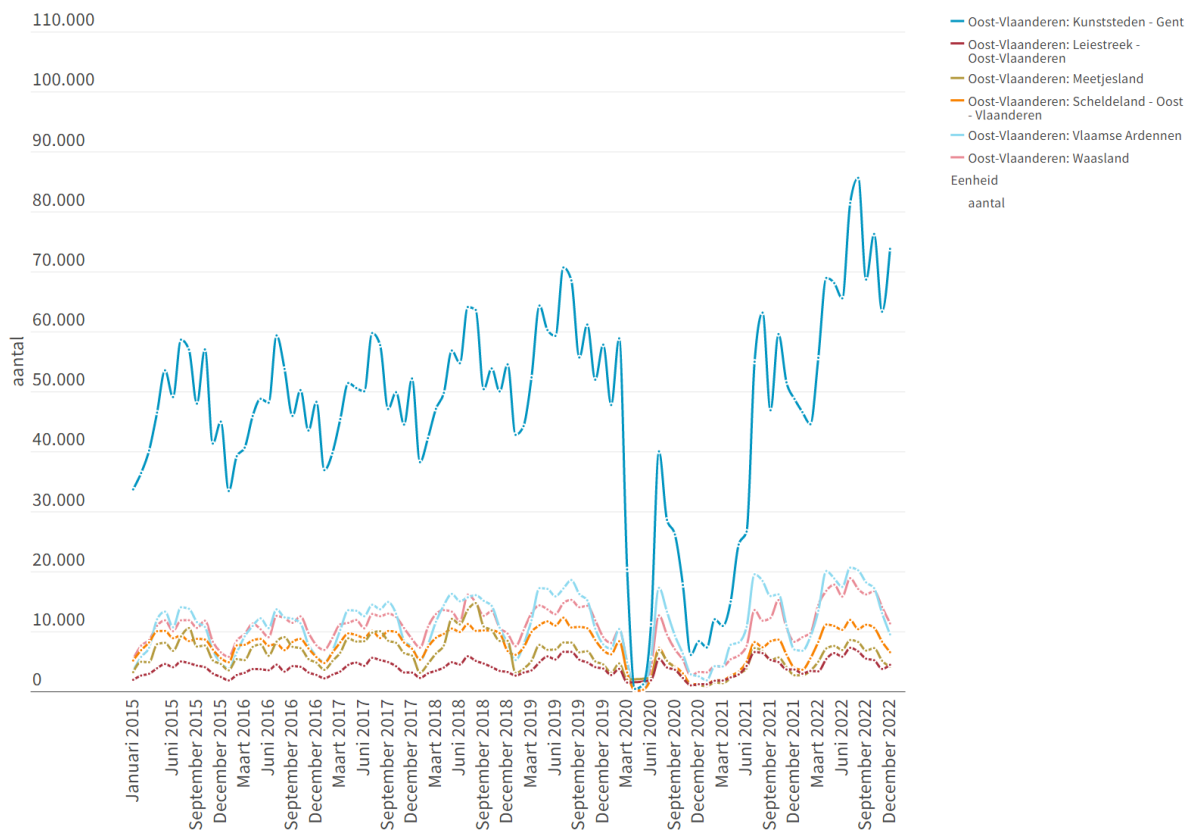

Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

Figuur 94 toont, net als Figuur 93, het aantal aankomsten, maar dan uitgesplitst naar de verschillende toeristische regio's van Oost-Vlaanderen. Net als bij de overnachtingen is Gent koploper, met in 2022 een totaal aantal aankomsten van 798.340, gevolgd door de Vlaamse Ardennen met 184.413 overnachtingen in 2022.

ONTSPANNEN & BELEVEN

Figuur 94: Evolutie aankomsten per maand in de toeristische regio's van Oost-Vlaanderen (2015-2022)

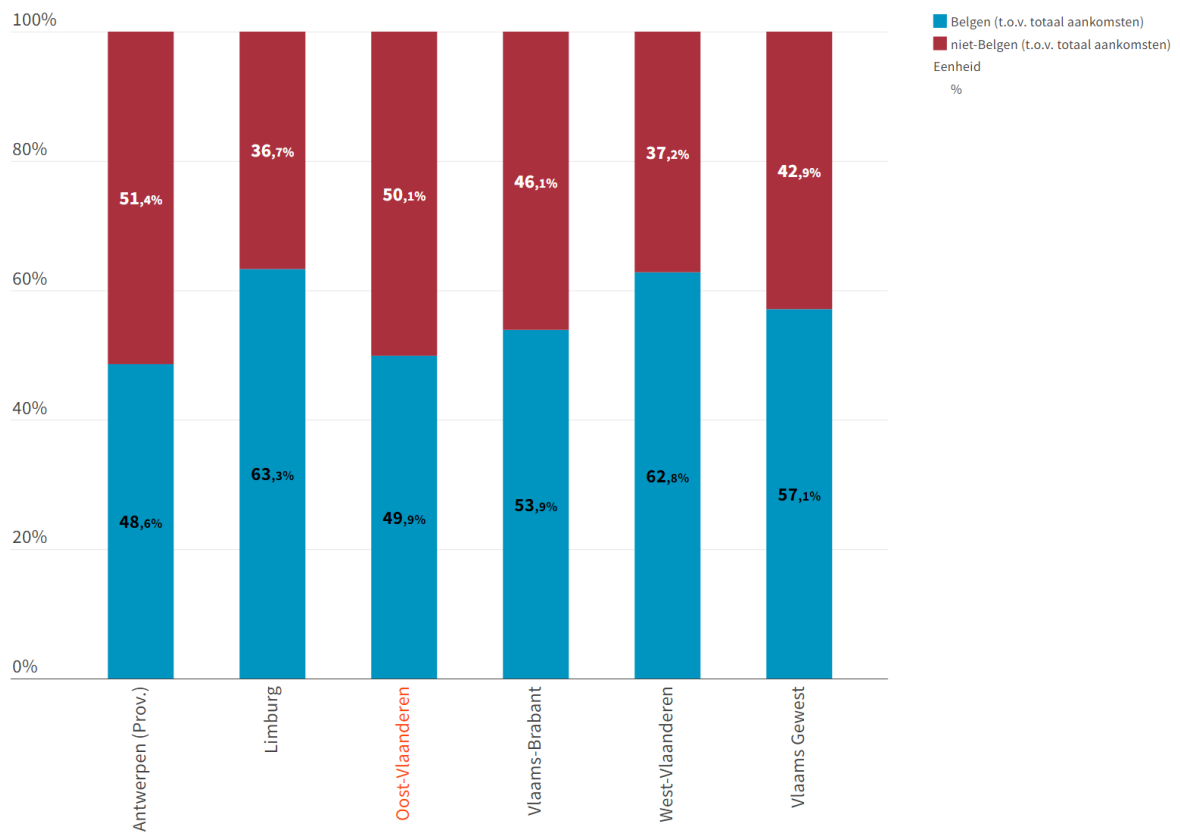

Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

In Figuur 95 wordt Oost-Vlaanderen vergeleken met de andere Vlaamse provincies en het Vlaams Gewest voor wat betreft de herkomst van de toeristen. In 2022 had de helft van de toeristen in Oost-Vlaanderen waarvan een aankomst geregistreerd werd een Belgische herkomst en de helft een niet-Belgische herkomst. Gemiddeld genomen is het in het Vlaams Gewest zo dat het in 42,9% van de aankomsten om een buitenlandse toerist gaat. Oost-Vlaanderen ontvangt dus verhoudingsgewijs meer buitenlandse toeristen dan het Vlaams Gewest.

ONTSPANNEN & BELEVEN

Figuur 95: Aankomsten naar herkomst (2022)

Bron: Statbel - Toerisme | provincies.incijfers.be

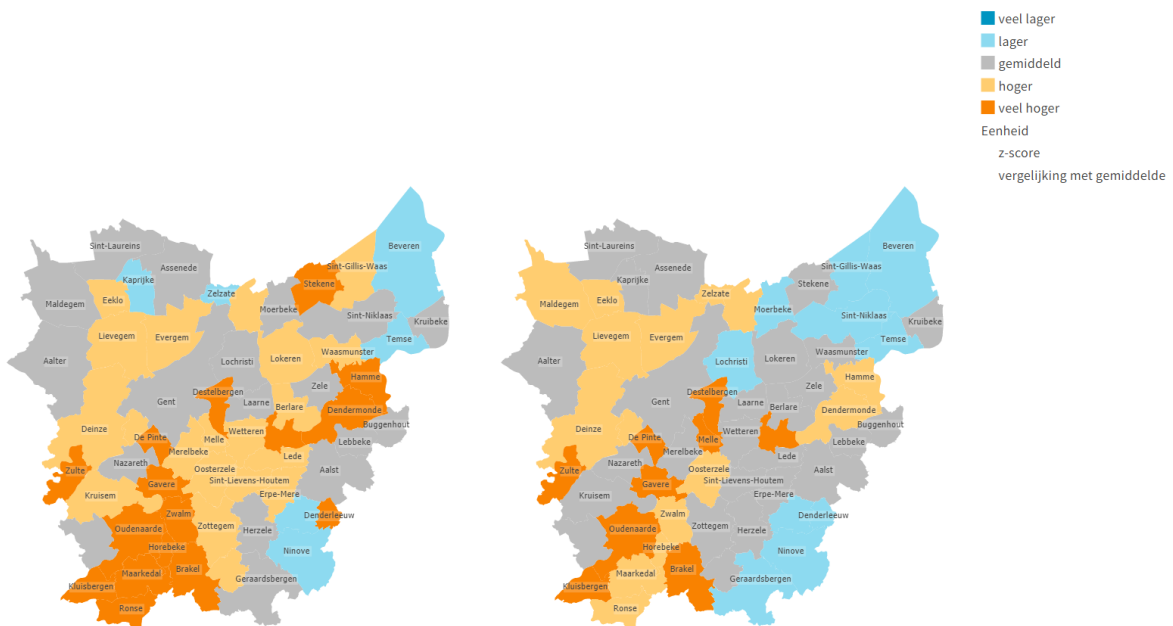
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

72. Recreatief fietsnetwerk

Een fietsroutenetwerk of fietsknooppuntennetwerk is een netwerk van verschillende fietsroutes die via knooppunten (kruispunten van fietspaden) met elkaar verbonden zijn. Met behulp van een kaart van het fietsroutenetwerk kan de fietser een eigen fietstocht samenstellen door van knooppunt naar knooppunt een route te plannen. Fietsroutenetwerken zijn dus anders ontworpen dan langeafstandsfietsroutes of lusvormige fietsroutes, waarbij steeds dezelfde (genummerde) route wordt gevolgd.

Kaart 26 toont voor de gemeenten van Oost-Vlaanderen waar ten opzichte van de oppervlakte van de gemeente verhoudingsgewijs de meeste meters (kaart links) en knooppunten (kaart rechts) te vinden zijn. Op basis van z-scores wordt op de kaart weergegeven welke gemeenten ten opzichte van het gemiddelde hoger (geel en oranje) of juist lager (blauw) scoren. Uit de kaarten blijkt dat vooral de gemeenten in de Vlaamse Ardennen hoger scoren dan gemiddeld. Het is echter belangrijk om op te merken dat het hier niet om grote aantallen gaat. In 2023 gaat het in Oost-Vlaanderen om 1,1 meter en 0,3 knooppunten recreatief fietsnetwerk per km².

Kaart 26: Meter en knooppunten recreatief fietsnetwerk t.o.v. oppervlakte in km² (2023, z-scores)

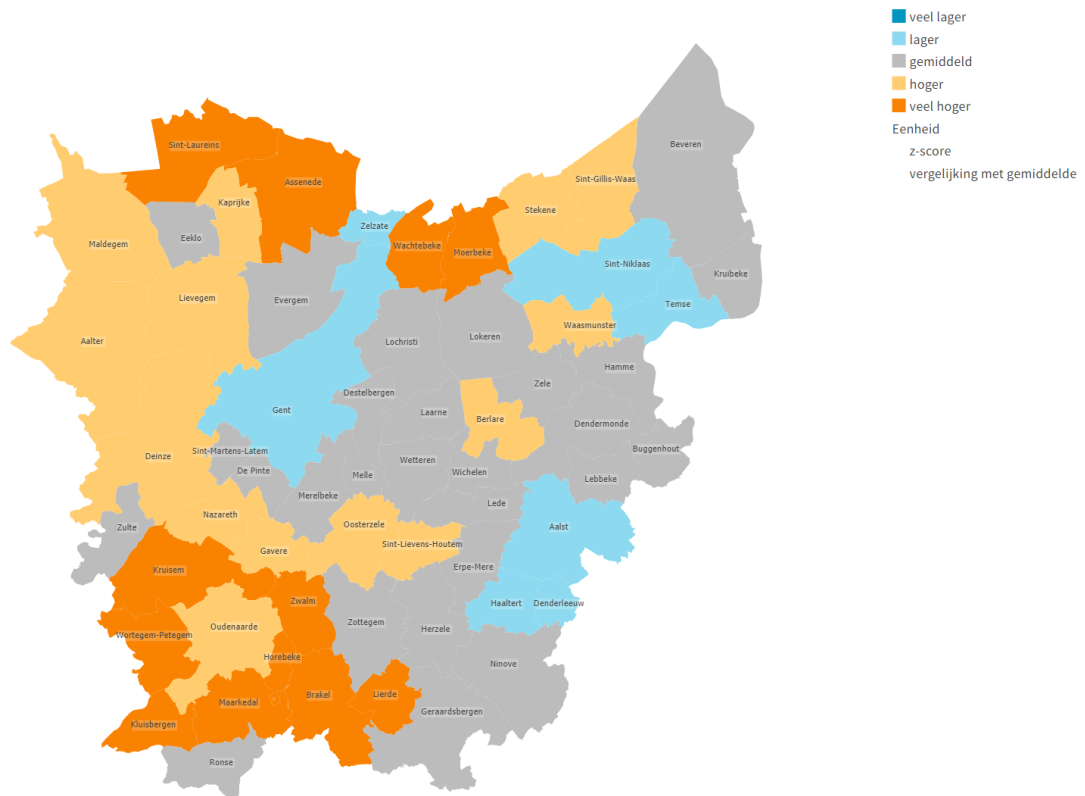
meter recreatief fietsnetwerk (t.o.v. oppervlakte... knooppunten recreatief fietsnetwerk (t.o.v. opp...

Bron: PTO - TV | provincies.incijfers.be

Naast het aantal meter recreatief fietsnetwerk ten opzichte van de oppervlakte is het ook mogelijk om het aantal meter recreatief fietsnetwerk te bekijken ten opzichte van het inwoneraantal (Kaart 27). Op deze kaart zien we dat de centrumsteden, Zelzate en Temse slechter scoren dan gemiddeld. De gemeenten rondom Oudenaarde, maar ook Sint-Laureins, Assenede, Wachtebeke en Moerbeke scoren dan weer veel hoger dan gemiddeld. Gemiddeld genomen telt Oost-Vlaanderen in 2023 0,2 meter recreatief fietsnetwerk per 100 inwoners.

ONTSPANNEN & BELEVEN

Kaart 27: Aantal meter recreatief fietsnetwerk t.o.v. inwoners (2023, z-scores)

Bron: PTO - TV | provincies.incijfers.be

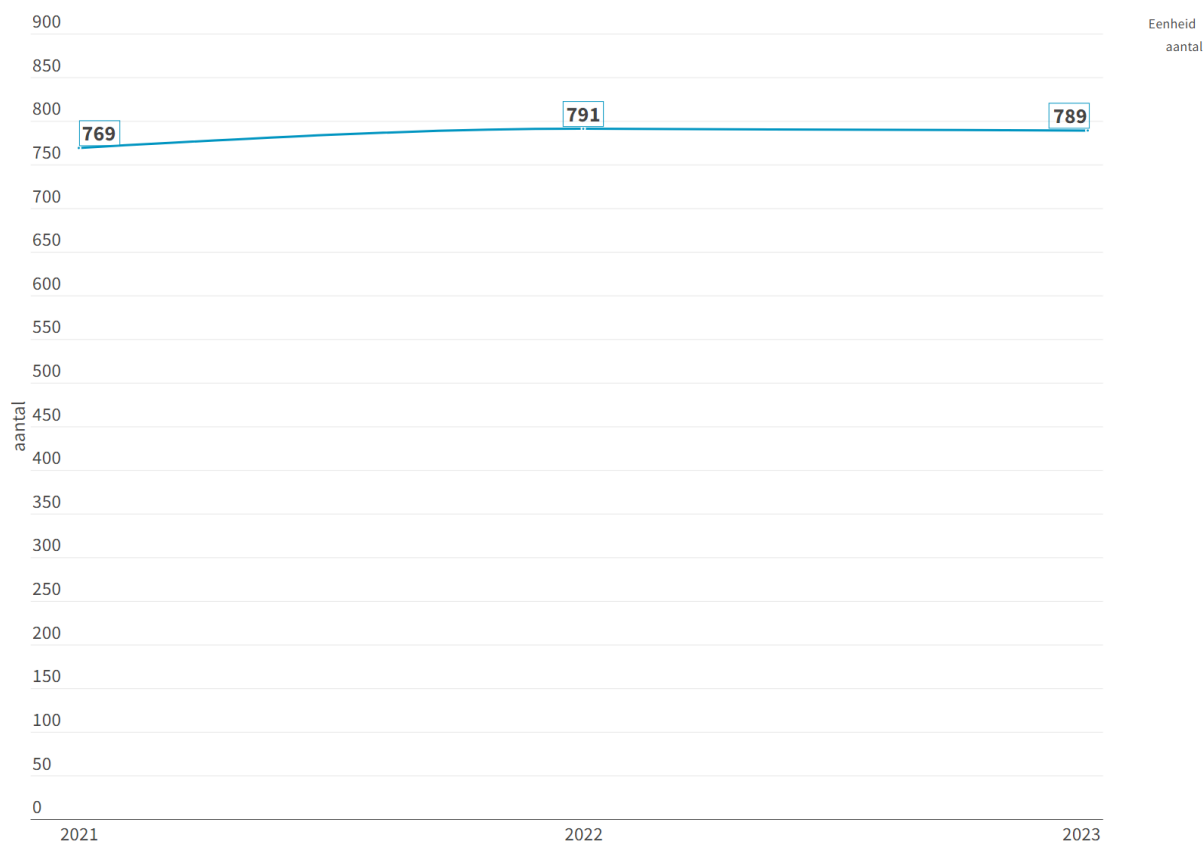
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

73. Unieke abonnees Monumentenwacht

Monumentenwacht is een betalende dienstverlening op basis van een jaarlijks lidmaatschap. Afhankelijk van de provincie waar een erfgoedobject zich bevindt, word je lid van een van de vijf provinciale Monumentenwachten. Als lid of abonnee kan je vervolgens een beroep doen op de dienstverlening van Monumentenwacht.

Monumentenwacht beoogt de valorisatie van het waardevol erfgoed in Vlaanderen, inzonderheid door het bevorderen van de instandhouding ervan. De nadruk ligt op het stimuleren van een regelmatig onderhoud van het beschermd en beschermenswaard erfgoed. Hiertoe worden voor de leden initiatieven met een preventief karakter ontwikkeld, zoals regelmatige inspecties gekoppeld aan rapporten over de toestand, monitoring en meting, adviesverlening, kostprijnsindicaties en kleine noodherstellingen.

Figuur 96: Evolutie unieke abonnees Monumentenwacht (2021-2023)

Bron: Monumentenwacht Vlaanderen vzw | provincies.incijfers.be

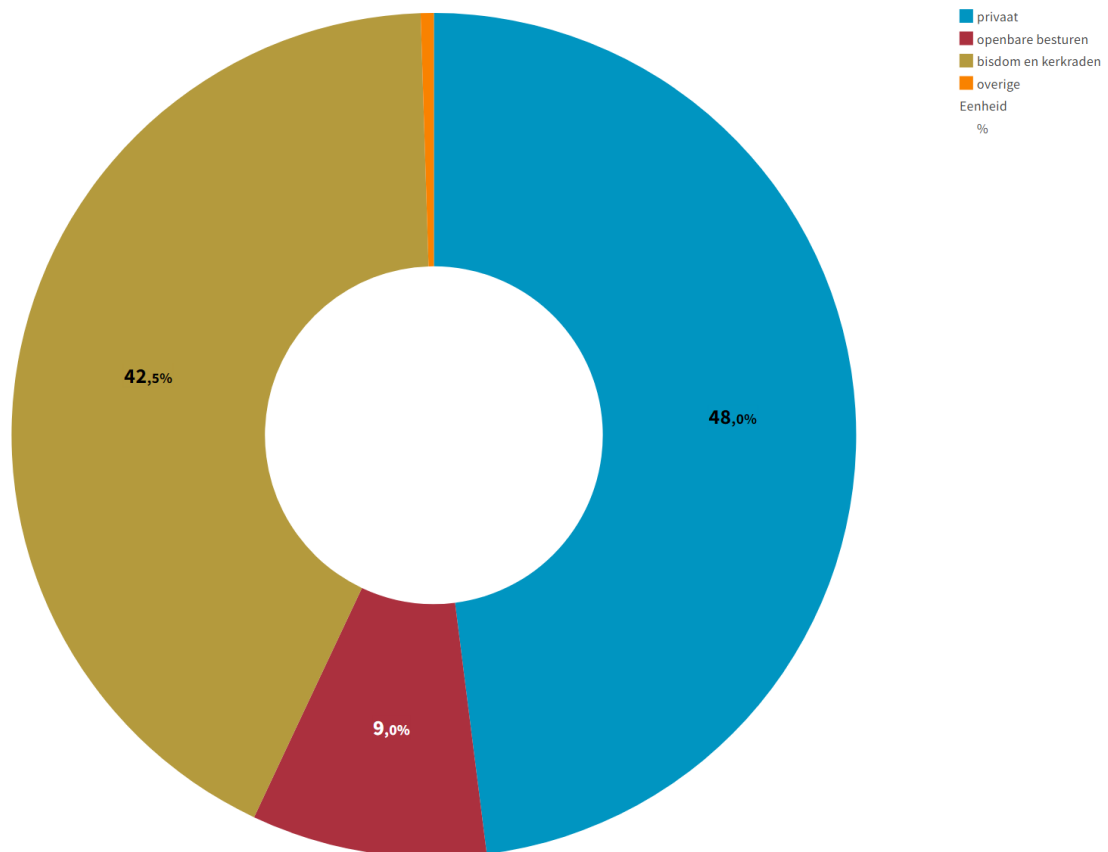
In 2023 telt Oost-Vlaanderen 789 unieke abonnees van Monumentenwacht. Zoals je kunt zien in Figuur 96 is dat ongeveer even veel als in 2022 (791 unieke abonnees).

ONTSPANNEN & BELEVEN

De abonnees of leden van Monumentenwacht worden onderverdeeld in drie categorieën en een restcategorie:

- Bisdome en kerkraden
- Openbare besturen, met name: stad of gemeente, Vlaamse Gemeenschap of afhankelijke parastatale, OCMW, provincie, Rijk of afhankelijke parastatale, intercommunale of aanverwante
- Privé-eigenaars: particulier, vennootschap, vzw
- Overige: instellingen of anderen.

Figuur 97: Unieke abonnees Monumentenwacht naar categorie (2023)

Bron: Monumentenwacht Vlaanderen vzw | provincies.incijfers.be

In 2023 telt Oost-Vlaanderen 379 private abonnees, wat veruit de grootste groep is. Daarnaast vinden we onder de unieke abonnees 71 openbare besturen, 335 bisdommen en kerkraden en 4 abonnees in de categorie overige. Figuur 97 toont welk aandeel van de unieke Oost-Vlaamse abonnees elke categorie inneemt.

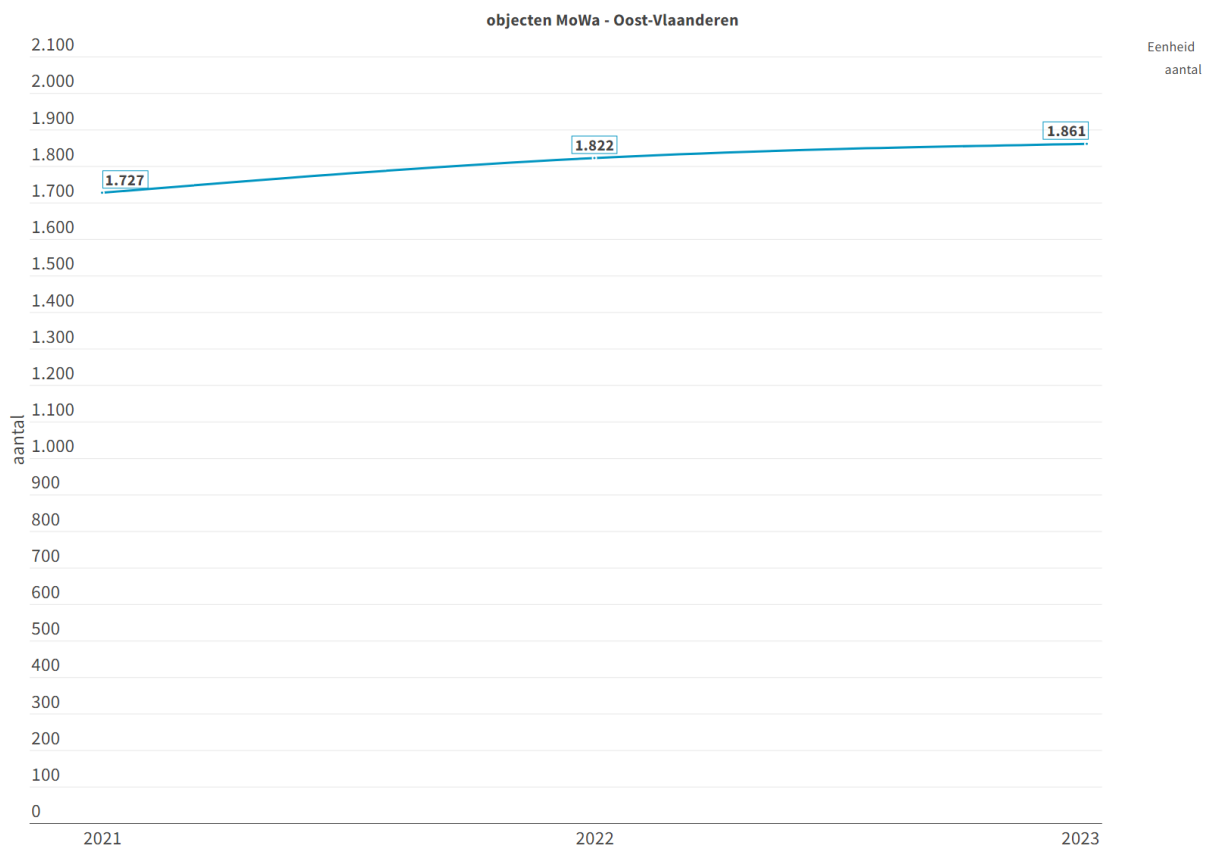
Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

74. Objecten Monumentenwacht

De **objecten die op dit moment aangesloten zijn bij Monumentenwacht** worden jaarlijks geteld. Het gaat om bouwkundige objecten, al dan niet met waardevol interieur. Ook funerair erfgoed en archeologische sites vallen hieronder. Vroegere aansluitingen en varend erfgoedobjecten worden niet meegeteld.

Het **aantal objecten** dat aangesloten is bij Monumentenwacht is gelijk aan het **'aantal te inspecteren gehelen'**. Dat zijn de objecten die op zichzelf geïnspecteerd worden en een bijhorend inspectieverslag krijgen. Voor de meeste objecten is een inspecteerbaar geheel gelijk aan **één erfgoedobject met één eigenaar en één adres**. Sommige objecten zijn echter complex en bestaan uit **meerdere op zich staande gebouwen**, mogelijk elk met een eigen opbouw, stijl en toestand en eigen materialen. Zo wordt een abdij bijvoorbeeld opgesplitst in verschillende min of meer losstaande vleugels of aparte gehelen en de kerk. Veelal gaat het om praktische oplossingen om een inspectie en de daarbij horende verslagen overzichtelijk te houden. Ook meerdere eigenaars of beheerders van één onroerend goed kunnen leiden tot een opsplitsing in verschillende deelobjecten omdat elke eigenaar enkel het verslag van zijn eigendom krijgt. De opsplitsing gebeurt dan om administratieve redenen en misschien minder omdat het erfgoedobject erom vraagt. Zo kan een kerk opgedeeld worden in de toren die eigendom is van de gemeente en de rest van de kerk die in eigendom of beheer is van de kerkfabriek. De opsplitsing in hoofd- en deelobjecten is historisch gegroeid.

Figuur 98: Evolutie objecten Monumentenwacht (2021-2023)

Bron: Monumentenwacht Vlaanderen vzw | provincies.incijfers.be

ONTSPANNEN & BELEVEN

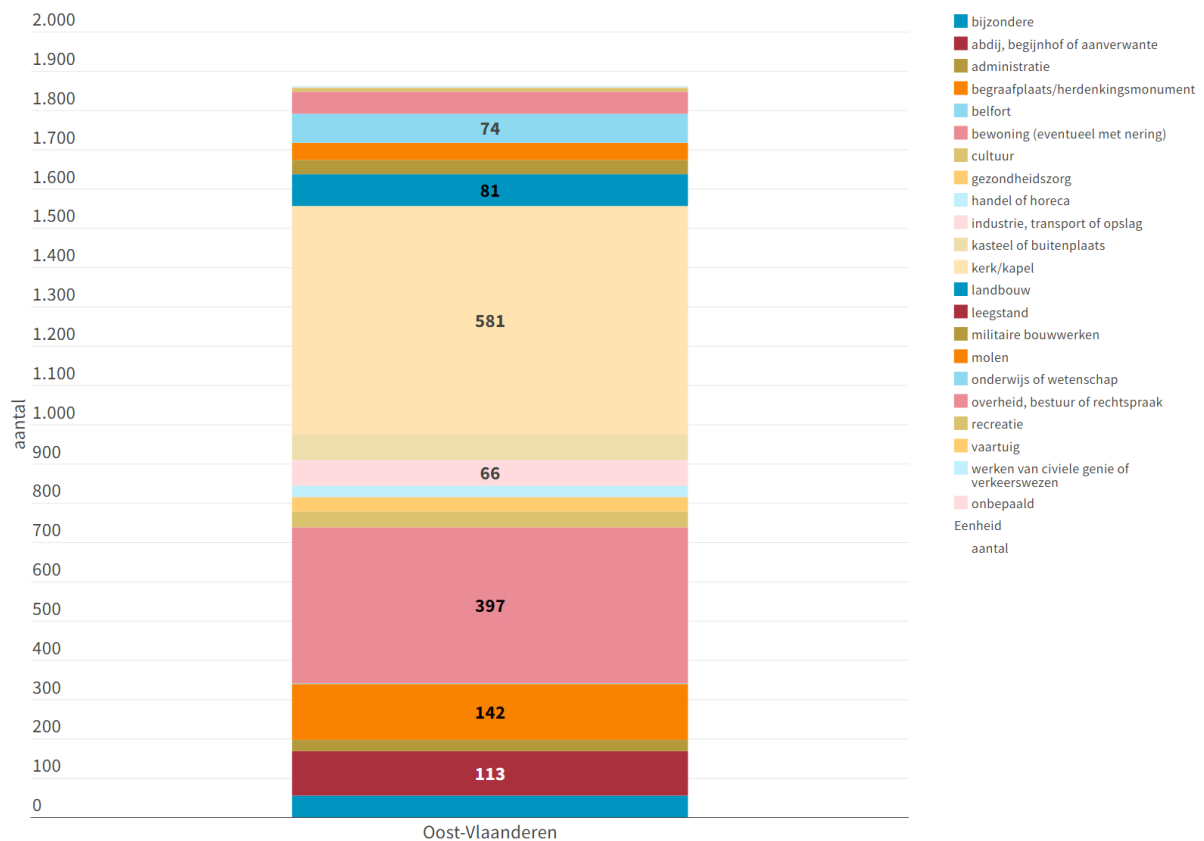
Sinds 2021 zien we in Oost-Vlaanderen een lichte toename van het aantal objecten dat aangesloten is bij Monumentenwacht. In 2021 waren er 1.727 objecten aangesloten, in 2022 waren dit er 1.822 en in 2023 was het aantal aangesloten objecten toegenomen tot 1.861 (zie Figuur 98).

Bij de inschrijving bij Monumentenwacht wordt aan alle objecten één of twee oorspronkelijke en huidige functie(s) toegekend. Deze functies worden opgegeven door de abonnee-eigenaar-beheerder en nagekeken en overgenomen door de administratie. De mogelijke functies vind je hieronder:

- kerk of kapel
- bewoning (eventueel met nering)
- gezondheidszorg
- industrie, transport of opslag
- landbouw
- militair bouwwerk
- onderwijs of wetenschap
- recreatie
- abdij, begijnhof of aanverwante
- administratie
- archeologische site
- cultuur
- handel of horeca,
- kasteel of buitenplaats
- leegstand
- molen
- overheid, bestuur of rechtspraak
- werken van civiele genie of verkeerswezen
- belfort
- begraafplaats/herdenkingsmonument
- bijzondere: deze functie wordt gebruikt voor objecten die niet onder de andere types vallen. Vaak gaat het om klein erfgoed (schandpaal, waterpomp, grenspaal, paviljoen in een park... maar ook archeologische sites). Soms zit er vervuiling op: misschien ingevuld bij inschrijving in afwachting van een definitieve functie...

ONTSPANNEN & BELEVEN

Figuur 99: Objecten Monumentenwacht naar oorspronkelijke functie (2023)

Bron: Monumentenwacht Vlaanderen vzw | provincies.incijfers.be

In Figuur 99 wordt weergegeven hoe de verschillende objecten in Oost-Vlaanderen verdeeld zijn over de verschillende oorspronkelijke functies. De meest voorkomende oorspronkelijke functies zijn de volgende:

- kerk/kapel: 581 objecten
- bewoning (eventueel met nering): 397 objecten
- begraafplaats/herdenkingsmonument: 142 objecten
- abdij, begijnhof of aanverwante: 113 objecten
- landbouw: 81 objecten

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

75. Onroerend erfgoed

Oost-Vlaanderen is rijk aan onroerend erfgoed²⁰. Om een zicht te hebben (en houden) op die rijkdom, wordt dit erfgoed in kaart gebracht en gewaardeerd. Belangrijke instrumenten hiervoor zijn de inventarissen die het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid opmaakt. Door het beschermen van monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorische landschappen en archeologische zones en sites zorgt de Vlaamse overheid er voor dat zeker een selectie van het onroerend erfgoed behouden blijft.

Al het geïnventariseerde en beschermde erfgoed is online te vinden via de [beschermingsdatabank](#). Dit levert weliswaar geen volledig, noch een accuraat beeld van al het onroerend erfgoed met erfgoedwaarde - dit beeld is nog veel ruimer - , maar het geeft wel een goede indicatie.

Bouwkundig erfgoed

De **inventaris bouwkundig erfgoed** biedt een beschrijving van het onroerend erfgoed in Vlaanderen en wordt continu bijgewerkt. Het is een wetenschappelijk instrument over het bouwkundig erfgoed met erfgoedwaarde. Begin januari 2024 waren er 93.007 onroerende goederen opgenomen in de inventaris bouwkundig erfgoed in Vlaanderen, waarvan 25.585 in Oost-Vlaanderen.

De inventaris bouwkundig erfgoed werd in juni 2023 opnieuw **vastgesteld** voor Oost-Vlaanderen. De vorige vaststelling dateert van 2014. Aan deze nieuwe vaststelling ging een grootschalig openbaar onderzoek vooraf, dat liep van 1 april 2022 tot en met 30 mei 2022. Tijdens dit openbaar onderzoek kon een opmerking of bezwaar ingediend worden over de lijsten met objecten die worden opgenomen in de nieuwe vaststelling en over de objecten die geschrapt worden uit de vorige vaststelling. Het definitieve vaststellingsbesluit bevat in totaal 18.577 bouwkundige objecten in de provincie Oost-Vlaanderen. 2.449 bouwkundige objecten werden met dit besluit geschrapt uit de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed omdat ze niet meer voldoende goed bewaard zijn of omdat ze geen erfgoedwaarde meer hebben. Voor goederen opgenomen in een vastgestelde inventaris geldt de zorgplicht en motiveringsplicht.

Voor **bescherming** van onroerende goederen gelden meer en uitgebreidere rechtsgevolgen en beheervorschriften (onder meer onderhoudsplicht voor beheerders). Een object kan beschermd worden als **monument, stads- of dorpsgezicht, cultuurhistorisch landschap en archeologische site**. De inventaris bouwkundig erfgoed telt 16.296 goederen in Vlaanderen waarop één of meerdere vormen van bescherming van toepassing zijn, 4.554 van deze goederen liggen in Oost-Vlaanderen (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, januari 2024).

²⁰ Tot onroerend erfgoed worden monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorische landschappen en archeologische vindplaatsen gerekend.

Landschappelijk erfgoed

Tot voor kort bestonden er verschillende inventarissen die landschapselementen in kaart brachten. Er was bijvoorbeeld een aparte inventaris voor historische tuinen en parken, naast een andere voor houtige beplanting met erfgoedwaarde. Dankzij een decreetswijziging horen alle landschappelijke elementen nu samen in één **inventaris landschappelijk erfgoed**.

De inventaris van landschappelijk erfgoed is een selectie van landschapselementen die representatief zijn voor het werk van de mens of van de natuur of van beide samen. Landschapselementen kunnen uiteenlopend van omvang zijn. Zo kan het gaan om historische tuinen en parken, houtige beplantingen met erfgoedwaarde, holle wegen, poelen, waterlopen, akkercomplexen enzovoort. Landschapselementen vertellen ons vaak veel over de geschiedenis van een bepaalde plaats, het zijn bijvoorbeeld illustraties van oude gebruiken, historisch landgebruik of bepaalde technieken.

Deze nieuwe inventaris vervangt enkele vroegere vastgestelde inventarissen:

- De vastgestelde inventaris van historische tuinen en parken en de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde werden op 1 januari 2023 van rechtswege opgeheven. De objecten die opgenomen waren in deze inventarissen werden in een beweging opnieuw vastgesteld in de nieuwe inventaris van het landschappelijk erfgoed.
- De landschapselementen uit de vastgestelde landschapsatlas werden bij ministerieel besluit van 1 juni 2023 omgezet naar de vastgestelde inventaris van het landschappelijk erfgoed. Dit besluit treedt op 14 juli 2023 in werking. De landschappelijke *gehelen* blijven deel van de vastgestelde landschapsatlas.

In de Landschapsatlas zijn 375 gehelen in Vlaanderen geïnventariseerd, waarvan 101 in Oost-Vlaanderen. Er zijn er 104 vastgesteld in Vlaanderen, waarvan 21 in Oost-Vlaanderen (toestand oktober 2022). Deze gehelen kunnen ook worden beschermd. In Vlaanderen zijn er 267 gehelen beschermd, waarvan 72 in Oost-Vlaanderen.

Heel veel landschapselementen zijn beschermd als cultuurhistorisch landschap. Voorbeelden zijn bomen of dreven. In Vlaanderen zijn er 677 cultuurhistorische landschappen beschermd, 138 in Oost-Vlaanderen (toestand januari 2024).

Archeologisch erfgoed

De wetenschappelijke **inventaris van archeologische zones** bevat zones waar op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten onderbouwd kan worden dat ze met hoge waarschijnlijkheid archeologische waarde hebben. Oost-Vlaanderen telt momenteel (januari 2024) 35 geïnventariseerde archeologische zones, waarvan 19 vastgesteld.

Daarnaast zijn er ook nog **beschermden archeologische sites**. Een archeologische site is een onroerend goed dat ondergronds, aan de oppervlakte of onder water aanwezig is, met inbegrip van de archeologische artefacten die er integrerend deel van uitmaken, van algemeen belang wegens de archeologische erfgoedwaarde. Vlaanderen telt momenteel (januari 2024) 50 beschermden archeologische sites, waarvan 6 in Oost-Vlaanderen (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed).

De **CAI (Centrale Archeologische Inventaris)** is een databank die archeologische 'waarnemingen' in het Vlaams Gewest in kaart brengt en de beschikbare informatie over toevalvondsten, prospectievondsten, opgegraven sites, plaatsen waar een archeologische vondst is gedaan,... bundelt. Deze waarnemingen/vondsten kunnen bewaard zijn, maar kunnen evengoed verdwenen zijn. De CAI is een belangrijke bron van informatie voor de archeologische erfgoedzorg: het beschermen van sites, de afbakening van archeologische zones, het beoordelen van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen en milieueffectenrapportages en de archeologische onderzoekspraktijk. Het totale aantal archeologische waarnemingen bedraagt circa 47.000 fiches (situatie 12 april 2021 – Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, Handleiding CAI, 27/04/2021). Een deel van de CAI-fiches is publiek toegankelijk. Begin januari 2024 ging het om 5.203 waarnemingen in Vlaanderen, waarvan 1.001 in Oost-Vlaanderen. Het grootste deel van de archeologische waarnemingen is echter enkel toegankelijk voor gemachtigde gebruikers, bv. erkende archeologen.

Wil je graag verder aan de slag met de cijfers binnen dit thema? Klik dan [hier](#).

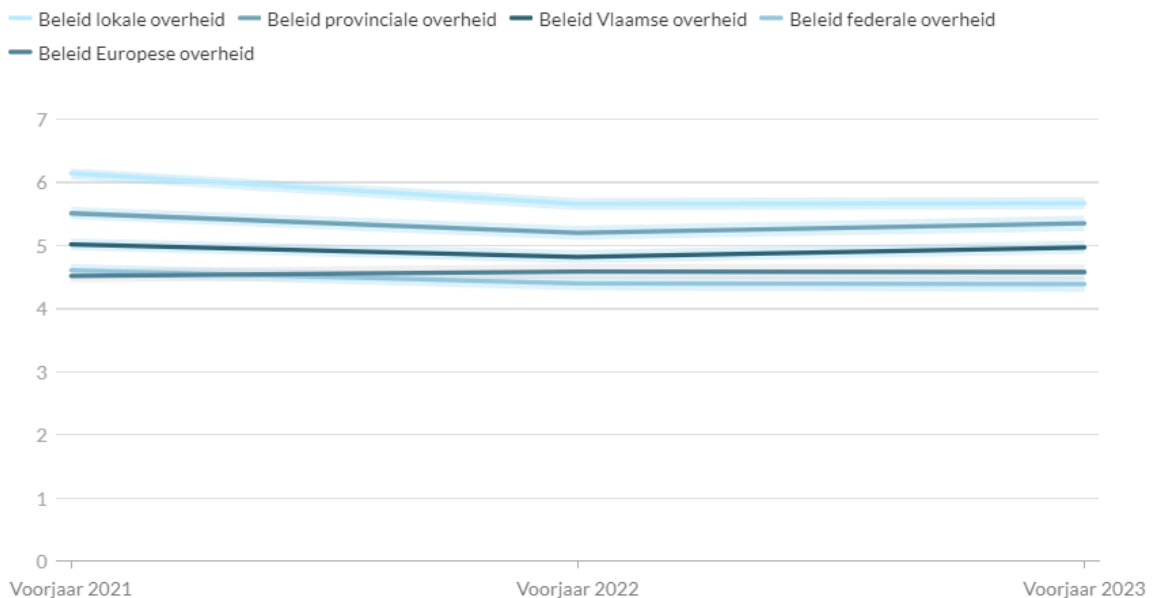
**BESTUUR
& REGIO**

76. Tevredenheid over het beleid

De tevredenheid over het beleid lag bij de bevolking van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder in het voorjaar van 2023 het hoogst bij de lagere bestuursniveaus. De gemiddelde tevredenheid van de bevolking over het beleid lag op een schaal van 0 (heel ontevreden) tot 10 (heel tevreden) in 2023 op 5,7 bij de lokale overheid, op 5,4 bij de provinciale overheid, op 5,0 bij de Vlaamse overheid en op 4,4 bij de federale overheid. De tevredenheid met de Europese overheid lag gemiddeld op 4,6.

In vergelijking met het voorjaar van 2021 en 2022 zijn er in 2023 geen grote verschuivingen in de gemiddelde tevredenheid met het beleid. Enkel bij de tevredenheid met het beleid van de lokale overheid is er sprake van een beperkte daling tussen 2021 en 2022.

Tevredenheid met het beleid van verschillende bestuursniveaus bij bevolking van 18 jaar en ouder
Vlaams Gewest, 2021-2023, gemiddelde score op schaal van 0 (heel ontevreden) tot 10 (heel tevreden)

Noot: de gegevens opgenomen in de figuur zijn schattingen gebaseerd op een enquête. Daardoor moet rekening gehouden worden met een onzekerheidsmarge (aangegeven in de figuur in lichtblauw). Zie: 'Meer info over definities en bronnen'.

Bron: SV-bevraging, Statistiek Vlaanderen

77. *Vertrouwen in de overheid*

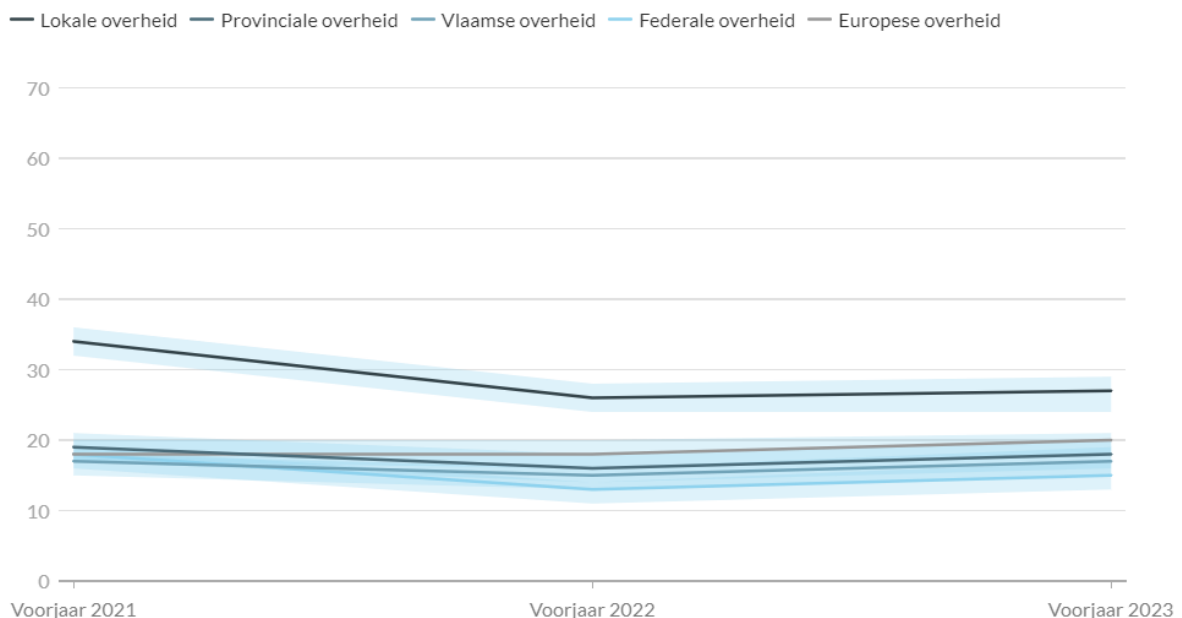
Ook op het vlak van **vertrouwen in de overheid** zien we dat **lagere bestuursniveaus beter scoren**, met die nuance dat de Europese overheid het hier iets beter doet. In het voorjaar van 2023 gaf 27% van de inwoners van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder aan veel of heel veel vertrouwen te hebben in de lokale overheid. Het vertrouwen in de andere bestuursniveaus ligt lager. Bij de Europese overheid gaat het om 20%, bij de Vlaamse overheid om 17%, bij de provinciale overheid om 18% en bij de federale overheid om 15%.

Hoe hoger het bestuursniveau, hoe hoger het aandeel personen dat aangeeft er (heel) weinig vertrouwen in te hebben. Bij de lokale en provinciale overheid ging het in 2023 om respectievelijk 26% en 31%, bij de Vlaamse overheid om 37%, bij de Europese overheid om 43% en bij de federale overheid om 48%.

In vergelijking met het voorjaar van 2021 en 2022 bleef het aandeel met (heel) veel vertrouwen in de provinciale, Vlaamse, federale en Europese overheid in 2023 min of meer stabiel. In 2022 en 2023 lag het aandeel met (heel) veel vertrouwen in de lokale overheid wel duidelijk lager dan in 2021.

Als we kijken naar de achtergrondkenmerken zien we dat jongeren duidelijk meer vertrouwen hebben in de provinciale overheid dan 35-plussers. Ook inwoners uit de groot- en centrumsteden geven vaker dan inwoners uit de kleinere steden en het platteland aan (veel) vertrouwen te hebben in de provinciale overheid.

Vertrouwen in de overheid bij bevolking van 18 jaar en ouder
Vlaams Gewest, 2021-2023, in % (heel) veel vertrouwen

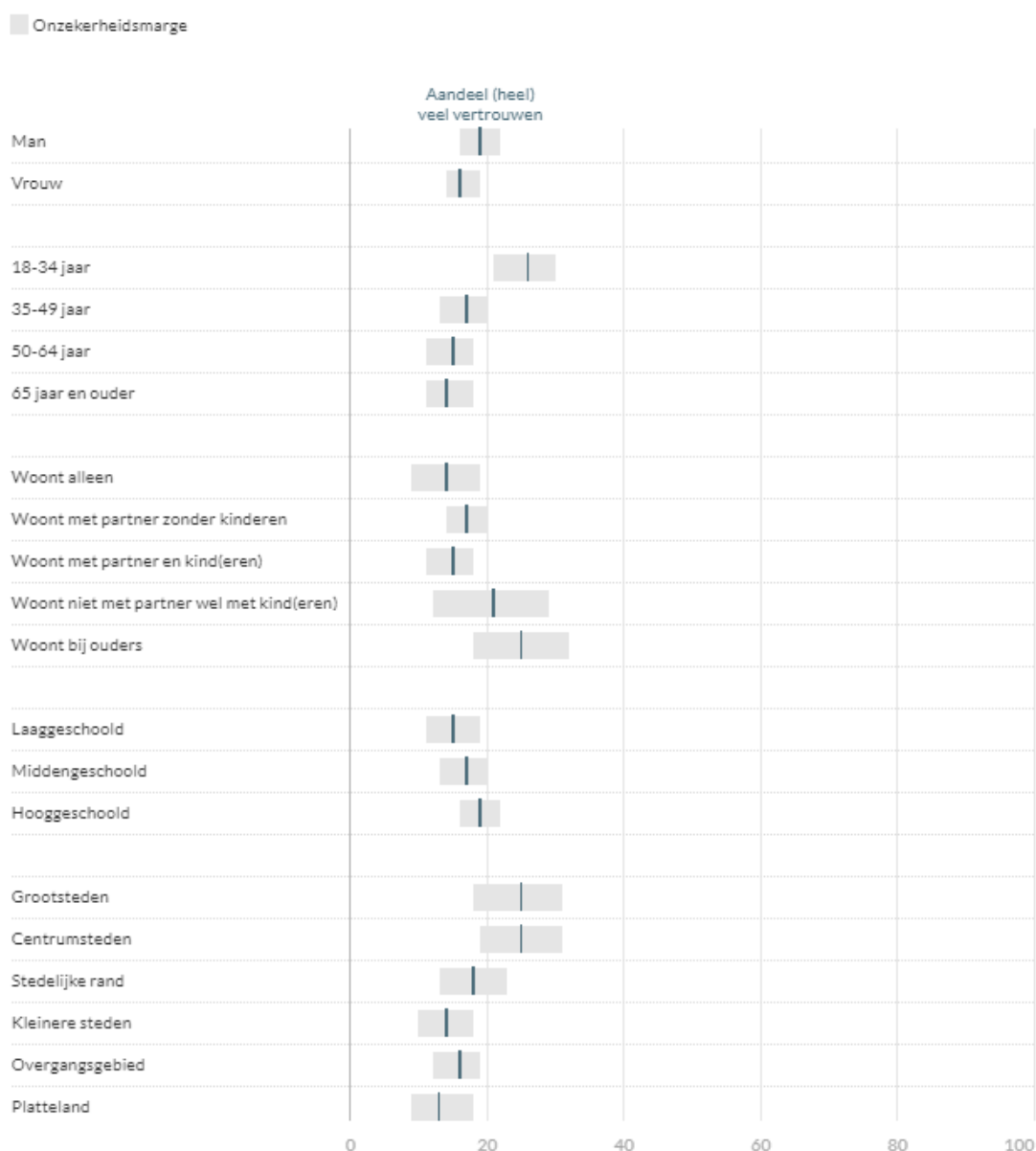
Noot: de gegevens opgenomen in de figuur zijn schattingen gebaseerd op een enquête. Daardoor moet rekening gehouden worden met een onzekerheidsmarge (aangegeven in de figuur in lichtblauw). Zie: 'Meer info over definities en bronnen'.

Bron: SV-bevraging, Statistiek Vlaanderen

78. Vertrouwen in de provinciale overheid bij bevolking van 18 jaar en ouder naar achtergrondkenmerken

Als we kijken naar de achtergrondkenmerken van de inwoners die (heel) veel vertrouwen hebben in de provinciale overheid zien we dat jongeren duidelijk meer vertrouwen in de provinciale overheid dan 35-plussers. Ook inwoners uit de groot- en centrumsteden geven vaker dan inwoners uit de kleinere steden en het platteland aan (veel) vertrouwen te hebben in de provinciale overheid.

Vertrouwen in de provinciale overheid bij bevolking van 18 jaar en ouder naar achtergrondkenmerken
 Vlaams Gewest, voorjaar 2023, in % (heel) veel vertrouwen

Noot: de gegevens opgenomen in de figuur zijn schattingen gebaseerd op een enquête. Daardoor moet rekening gehouden worden met een onzekerheidsmarge. Zie: 'Meer info over definities en bronnen'.

Bron: SV-bevraging, Statistiek Vlaanderen

79. Kennis en tevredenheid provinciebestuur Oost-Vlaanderen als overheid

In het kader van het imago- en kennisonderzoek werd vanuit het budget Actiegericht Onderzoek in september en oktober 2022 door Indiville en B-Pact een bevraging uitgevoerd bij burgers, bedrijven en lokale besturen in Oost-Vlaanderen en medewerkers van het provinciebestuur. De bevraging werd ingevuld door 1.018 burgers, 214 bedrijven (waarvan 117 volledig), 17 lokale besturen (waarvan 13 volledig) en 905 medewerkers (waarvan 674 volledig).

In het onderzoek werd onder andere gepolst hoe goed burgers, bedrijven en lokale besturen, als potentiële klanten, de Provincie Oost-Vlaanderen kennen als overheid. Ook de algemene tevredenheid over het provinciebestuur als overheid werd bevraged. Respondenten kregen de mogelijkheid om te antwoorden met een score van 0 tot en met 10. Uit Tabel 15 blijkt dat burgers (gemiddelde score: 3,8) en bedrijven (gemiddelde score: 3,3) het provinciebestuur niet goed kennen. De lokale besturen blijken de Provincie Oost-Vlaanderen beter te kennen (gemiddelde score: 6,7). Op de stelling over de tevredenheid met de werking/dienstverlening van Provincie Oost-Vlaanderen als overheid in het algemeen liggen de gemiddelde scores een stuk hoger. We zien hier, net als bij de andere stelling, dat de lokale besturen het hoogst scoren (gemiddelde score: 7,1).

Tabel 15: Gemiddelde score kennis en tevredenheid Provincie Oost-Vlaanderen (2022)

	Burgers	Lokale besturen	Bedrijven
Hoe goed ken je ons provinciebestuur Oost-Vlaanderen als overheid?	3,8	6,7	3,3
Hoe tevreden ben je over de werking/dienstverlening van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen als overheid in het algemeen?	5,7	7,1	4,8
Eenheid			
aantal			
Bron	Imago – Burgers, Bedrijven, Lokale besturen, Provincie Oost-Vlaanderen		

80. Kennis en gebruik aanbod Provincie door burgers

In het kennis- en imago-onderzoek werd ook gepolst naar de kennis en het gebruik van het aanbod van de Provincie Oost-Vlaanderen door burgers. De enquête voor burgers werd ingevuld door 1.018 inwoners van Oost-Vlaanderen. Figuur 100 toont aan dat met name de recreatie- en natuurdomeinen gekend zijn bij de inwoners. Van de respondenten gaf 46% aan de recreatie- en natuurdomeinen te kennen en er gebruik van gemaakt te hebben, daarnaast gaf nog 43% aan de domeinen enkel te kennen. Ook de fietssnelwegen blijken goed gekend (23% gekend en gebruik van gemaakt, 43% gekend). Het minst gekend zijn de opleidingen van PAULO en Kiempunt (buitengewoon lager onderwijs), respectievelijk 85% en 84% van de respondenten gaf aan dit aanbod niet te kennen.

Figuur 100: Kennis en gebruik aanbod Provincie Oost-Vlaanderen door burgers (2022, N=1018)

Bron: Imago – Burgers, Provincie Oost-Vlaanderen

81. Kennis en gebruik aanbod Provincie door lokale besturen

Van de veertien lokale besturen die deelnamen aan het kennis- en imago-onderzoek gaf 93% aan gebruik te maken van PAULO Bestuursopleiding. Ook de ondersteuning door een expert in het kader van gegevensbescherming en de diensten van het omgevingscontract blijken veel gebruikt te worden, in beide gevallen gaat het om 86% van de bevroegde besturen. Het Landbouwloket en ondersteuning bij digitale transformatie blijkt slechts door 7% van de lokale besturen gebruikt te worden. Bij de interpretatie van deze gegevens is het echter van belang om je te realiseren dat minder dan een op de vier lokale besturen deelgenomen heeft aan de bevraging.

Figuur 101: Kennis en gebruik aanbod Provincie door lokale besturen (2022, N=14)

Bron: Imago – Lokale besturen, Provincie Oost-Vlaanderen

82. Provinciale fiscaliteit 2024 (overzicht 5 provincies)

Als we kijken naar de financiële indicatoren en fiscaliteit zien we dat op basis van de huidige parameters de fiscale druk per inwoner voor de Provincie Oost-Vlaanderen op **104 euro** ligt. Dit ligt onder het gemiddelde van alle provincies (113 euro per inwoner) en is op Vlaams-Brabant na het laagste cijfer.

Als we de budgettaire uitgaven als totaal van de exploitatie-, investerings- en financieringsuitgaven afzetten tegenover het aantal inwoners, komen we uit op een uitgave per inwoner van **237 euro**.

We schatten de uitstaande schuld eind 2025 in op 51.395.197 euro. Rekening houdend met het aantal inwoners komen we uit op een schuld per inwoner van **33 euro**. Dit ligt onder het gemiddelde van alle provincies (65 euro per inwoner).

Opcentiemen / Provinciale Fiscaliteit 2024 - Uitstaande schuld 31-12-2025

Provincie	Opcentiemen	Opcentiemen €	APB en overige belastingen	Totale fiscaliteit	fiscale druk/inw.	Inwoners op 01-01-2023	Budget 2024	Uitgave / Inwoner	Uitstaande schuld 31-12-2025	Schuld / Inwoner
Antwerpen	145,33	134.855.609	70.500.000	205.355.609	107	1.917.024	273.016.238	142	104.663.308	55
Limburg	214,52	83.939.143	21.200.000	105.139.143	117	898.973	322.103.323	358	115.326.185	128
Oost-Vlaanderen	148,47	100.260.165	62.365.865	162.626.030	104	1.564.209	370.460.865	237	51.395.197	33
West-Vlaanderen	186,22	113.584.114	61.789.500	175.373.614	143	1.222.676	301.229.800	246	128.416.480	105
Vlaams Brabant	171,75	118.805.984	1.242.000	120.047.984	101	1.189.089	189.443.635	159	41.260.171	35
Totaal / Gemiddelde	170,55	551.445.015	217.097.365	768.542.380	113	6.791.971	1.456.253.861	214	441.061.341	65

Alles in € behalve opcentiemen

Budget 2024 = totaal van de uitgaven (expl + inv + fin)